

วิเคราะห์การใช้คำศัพท์ภาษาย่อยของบุคคลสามระดับอายุในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ปริญญาานิพนธ์

ของ

จรรยาลักษณ์ คันธะวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2553

วิเคราะห์การใช้คำศัพท์ภาษาของบุคคลสามระดับอายุในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ปริญญานิพนธ์

ของ

จรรยาลักษณ์ คันธะวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิเคราะห์การใช้คำศัพท์ภาษาของบุคคลสามระดับอายุในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

บทคัดย่อ

ของ

จรรยาลักษณ์ คันธะวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2553

จรรยาลักษณะ คันธะวงศ์. (2553). วิเคราะห์การใช้คำศัพท์ภาษาของของบุคคลสามระดับอายุ

ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการผู้ควบคุม:

รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาคำศัพท์ภาษาของเพื่อวิเคราะห์ลักษณะการแปรของคำศัพท์และเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาของของผู้พูดที่มีวัยต่างกันในปัจจุบัน แล้วนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

จากผลการศึกษาพบว่า การแปรของภาษาของมี 3 ประการ คือ การแปรด้านเสียง ซึ่งแบ่งตามสาเหตุการแปรได้ 2 ประการคือ เกิดจากอิทธิพลของเสียงที่ใกล้เคียงกันทำให้เกิดการแปรของเสียงสระเสียงพยัญชนะ เสียงวรรณยุกต์ การผลัดเสียง และการกลมกลืนเสียง และเกิดจากความเร็วในการออกเสียงและการเน้นเสียง ทำให้เกิดการตัดเสียงหรือเพิ่มเสียง การละหรือเพิ่มพยางค์ และการสลับเสียงหรือตำแหน่งของคำ การแปรด้านคำศัพท์ เกิดจากการนำคำศัพท์ใหม่ในภาษากทมและภาษาถิ่นอื่นมาใช้ในภาษาของ ทำให้คำศัพท์มีแนวโน้มจะเลิกใช้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างศัพท์ใหม่ในภาษาของ โดยการสร้างคำประสม คำซ้อน คำซ้ำ และการสร้างศัพท์ใหม่โดยนำคำศัพท์ที่มาจากภาษาของหรือภาษาถิ่นอื่นมาใช้แทนคำดั้งเดิมในภาษาของ การแปรด้านความหมายมีการใช้ความแคบหมายเข้ามากกว่าความหมายกว้างออก

การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาของทั้งสามระดับอายุ มีการใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้คำกริยา ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 2 สามารถใช้คำศัพท์ดั้งเดิมร่วมกับระดับอายุที่ 1 มากกว่าระดับอายุที่ 3 อิทธิพลภาษากทม ทำให้ระดับอายุที่ 1 และ 3 มีคำศัพท์ที่ใช้เหมือนกันน้อยที่สุดในการใช้คำศัพท์ของบุคคลสองระดับอายุ

AN ANALYSIS OF YONG LEXICAL USAGE BY THREE DIFFERENT GENERATIONS
IN PASANG DISTRICT, LAMPHUN PROVINCE.

AN ABSTRACT
BY
JANYALAK KANTAWONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Thai
at Srinakharinwirot University
May 2010

Janyalak Kantawong. (2010). *An Analysis of Yong Lexical Usage by Three Different Generations in Pasang District, Lamphun Province*. Master thesis, M.A. (Thai). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Pakasri Yenbutra, Asst. Prof. Wannakarn Likitrattanaporn.

The purposes of this study are to descriptively analyze lexical variation of the Yong dialect and compare the use of lexicon across three generations of Yong speakers.

The findings reveal that Yong variations include three aspects, phonological, lexical, and semantic. Phonological variation is influenced by similar phonemes that affect vowel and tone variations, dissimilation, and assimilation. This type of variation causes phonological speed and stress that affect either the loss or addition of phonemes including the changing word positions. Lexical variation is caused by the integration of new words used in Bangkok and other regions with Yong words that results in the loss of Yong lexicon. Formation of compounds, synonyms, and reduplicated words including words adopted from other dialects also yield new Yong lexicon. Semantic variation is concerned with widening rather than narrowing meanings. The use of Yong lexicon across three generations is explicit, particularly verbs. The second- and third-generation Yong speakers share similar use of lexicon. Due to the influence of Bangkok dialects, compared to other speakers of different generations, the first- and third- generation speakers use fewest similar words when communicating across two different generations.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

วิเคราะห์การใช้คำศัพท์ภาษาของบุคคลสามระดับอายุในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ของ

จรรยาลักษณ์ คั่นระวงศ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร)

(อาจารย์ ดร. พรธาดา สุวัฒนวิษ)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร)

(รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิภาวรรณ อยู่เย็น)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์
ผกาศรี เ็นบุตร ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณกานต์ ลิขิตรัตนพร
กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน ทำให้ผู้วิจัย
ได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.พรธาดา สุวัฒนวิธ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ที่กรุณาให้แนวคิด ข้อเสนอแนะและให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วิจารณ์ อยู่เย็น คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์
ที่ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะต่างๆ ทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงกระบวนการเรียนรู้และประโยชน์อันเกิดจาก
การผลิตงานด้านวิชาการ เพื่อนำไปพัฒนาศักยภาพตนเองในการผลิตงานด้านวิชาการอื่นๆ ต่อไป

ขอขอบพระคุณท่าน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้บอกภาษาทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลืออันมี
ค่ายิ่ง ในการเก็บข้อมูล ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกคน ผู้เป็นกำลังใจที่ดียิ่ง
และให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ตลอดจนเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและคำปรึกษาที่ดีเยี่ยมตลอด
ระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

จรรยาลักษณ์ คันธะวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	2
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดลำพูนและประวัติการตั้งถิ่นฐานของคนยอง.....	5
ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดลำพูน.....	5
ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอป่าซาง.....	8
ประวัติศาสตร์การเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวยองในจังหวัดลำพูน.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์และการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์.....	21
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	25
การดำเนินการค้นคว้า.....	25
การเลือกคำศัพท์.....	25
การคัดเลือกผู้บอกภาษา.....	26
การเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	27
การบันทึกข้อมูล.....	28
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
4 การวิเคราะห์คำศัพท์.....	31
ตอนที่ 1 ลักษณะการแปรของภาษาของ.....	31
การแปรด้านเสียง.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
การแปรสัณฐานของเสียงสระ.....	32
การแปรสัณฐานของเสียงพยัญชนะ.....	46
การแปรสัณฐานของเสียงวรรณยุกต์.....	58
การแปรเนื่องมาจากการลดเสียงหรือเพิ่มเสียง.....	59
การแปรเนื่องมาจากการสับเสียง.....	60
การแปรเนื่องมาจากการกลมกลืนเสียง.....	60
การแปรเนื่องมาจากการผลัดเสียง.....	61
การแปรเนื่องมาจากการละพยางค์.....	62
การแปรเนื่องมาจากการเพิ่มพยางค์.....	63
การแปรเนื่องมาจากการสลับตำแหน่งคำ.....	64
การแปรด้านศัพท์.....	64
คำอื่น.....	64
คำสร้างใหม่.....	65
คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้.....	68
การสูญเสีย.....	73
การแปรด้านความหมาย.....	75
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนของสามระดับอายุ.....	78
ลักษณะของศัพท์แปร.....	78
อัตราการใช้ศัพท์แปรในแต่ละหน่วยอรรถในหมวดคำต่างๆ ตามอัตราการใช้.....	85
การเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำศัพท์ในแต่ละระดับอายุ.....	96
การเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำศัพท์ในแต่ละหมวดคำ.....	106
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	122
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	122
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	122
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	123

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
อภิปรายผล.....	125
ข้อเสนอแนะ.....	127
บรรณานุกรม.....	129
ภาคผนวก.....	132
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	285

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาของในจังหวัดลำพูน.....	16
2 แสดงหน่วยเสียงสระภาษาของในจังหวัดลำพูน.....	17
3 แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาของในตำบลนางช้างน้อยได้.....	18
4 แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาของในตำบลมะกอก.....	19
5 สรุปการแปรในเรื่องศัพท์ลักษณะของเสียงสระเดี่ยว.....	44
6 สรุปการแปรในเรื่องศัพท์ลักษณะของเสียงพยัญชนะ.....	57
7 แสดงศัพท์แปรหมวดคำนามที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้.....	69
8 แสดงศัพท์แปรหมวดคำกริยาที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้.....	70
9 แสดงศัพท์แปรหมวดคำวิเศษณ์ และคำสรรพนามและคำแสดงคำถาม ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้.....	72
10 แสดงผลการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละลักษณะข้อมูลการใช้คำศัพท์ของคนของ ทั้ง 5 ประเภทในหมวดคำนาม ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16.....	86
11 แสดงผลการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละลักษณะข้อมูลการใช้คำศัพท์ของคนของ ทั้ง 5 ประเภทในหมวดคำกริยา ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16.....	88
12 แสดงผลการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละลักษณะข้อมูลการใช้คำศัพท์ของคนของ ทั้ง 5 ประเภทในหมวดคำวิเศษณ์ ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16.....	90
13 แสดงผลการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละลักษณะข้อมูลการใช้คำศัพท์ของคนของ ทั้ง 5 ประเภทในหมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถาม ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึงศัพท์แปร 16.....	92
14 แสดงผลรวมการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละหมวดตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16.....	94
15 สรุปเกณฑ์ในการพิจารณาจำแนกประเภทของคำศัพท์.....	96
16 ลักษณะการใช้คำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ	104
17 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หมวดคำของคนทั้งสามระดับอายุ.....	106

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงอาณาเขต การคมนาคม และที่ตั้งตำบลต่างๆ ในอำเภอป่าซาง.....	7
2 แสดงอาณาเขต การคมนาคม และที่ตั้งตำบลต่างๆ ในอำเภอป่าซาง.....	9
3 ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดลำพูน.....	14
4 คำศัพท์ในหมวดคำนามที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้.....	70
5 คำศัพท์ในหมวดคำกริยาที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้.....	71
6 คำศัพท์ในหมวดคำวิเศษณ์และคำสรรพนาม และคำแสดงคำถาม ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้.....	72
7 คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดียวจนถึงศัพท์แปร 16 ในหมวดคำนาม.....	87
8 คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดียวจนถึงศัพท์แปร 16 ในหมวดคำกริยา.....	89
9 คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดียวจนถึงศัพท์แปร 16 ในหมวดคำวิเศษณ์.....	91
10 คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดียวจนถึงศัพท์แปร 16 ในหมวดคำสรรพนาม และคำแสดงคำถาม.....	93
11 ผลรวมการวิเคราะห์คำศัพท์แปรในแต่ละหมวดตั้งแต่ศัพท์เดียวจนถึงศัพท์แปร 16.....	95
12 ลักษณะการใช้คำศัพท์ของบุคคลตามระดับอายุ.....	104
13 หมวดคำที่ผู้บอกภาษาสามารถระดับอายุใช้เหมือนกัน.....	110
14 หมวดคำที่ผู้บอกภาษาสามารถระดับอายุใช้แตกต่างกัน.....	118
15 หมวดคำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน.....	119
16 หมวดคำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน.....	120
17 หมวดคำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน.....	121

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาของถือว่าเป็นกลุ่มภาษาย่อยที่ใช้มากที่สุดในบรรดาภาษาย่อยอื่นๆ ที่ใช้ในจังหวัดลำพูน และคนของจะตั้งถิ่นฐานอย่างหนาแน่นในเขตอำเภอเมืองลำพูน อำเภอป่าซาง อำเภอบ้านโฮ่ง และอำเภอแม่ทา ตามลำดับ

ภาษาของเป็นภาษาที่มีลักษณะแตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกรุงเทพฯ ทั้งเรื่องเสียงและคำ ในปัจจุบันการใช้ภาษาของเพื่อสื่อสารของคนของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน แตกต่างแตกต่างกัน นอกจากนั้นคำศัพท์บางคำมีผู้ใช้น้อยลง โดยเฉพาะคำศัพท์ที่ผู้สูงอายุใช้ เช่น คำว่า /pit⁵⁵/ ที่แปลว่า ดินสอ หรือ /poŋ¹⁴/ ที่แปลว่า หน้าต่าง กลายเป็นคำศัพท์เก่าที่กำลังจะหายไปจากภาษาของ ในขณะที่เดียวกันมีคำศัพท์ใหม่เพิ่มมากขึ้น

ความแตกต่างที่มีอยู่ในภาษาเดียวกันเป็นลักษณะของ “การแปรภาษา” กล่าวคือ ภาษาอาจแปรหรือแตกต่างตามกาลเวลา (ปราณี กุลละวณิช; และคณะ. 2532: 15) การแปรตามกาลเวลานี้เรียกว่า “การเปลี่ยนแปลงของภาษา” ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยต่างๆ ตามคุณสมบัติของผู้พูด เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ชนชั้นทางสังคม และถิ่นที่อยู่อาศัย อาจกล่าวได้ว่า การที่ภาษาแปรไปตามผู้พูดนั้น ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษา ในจำนวนรูปภาษาที่หลากหลาย เมื่อกาลเวลาผ่านไปจะมีบางรูปที่คงที่อยู่ และบางรูปที่หายไป หรือเลิกใช้ในสังคม ดังนั้นจึงถือว่าการแปรของภาษาเป็นจุดเริ่มแรกของการเปลี่ยนแปลงของภาษา

อำเภอป่าซางมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่างๆ ซึ่งใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร ดังต่อไปนี้คือ ทิศเหนือติดต่อกับพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ชาวบ้านอำเภอนี้ใช้ภาษาถิ่นเชียงใหม่ ทิศใต้ติดต่อกับพื้นที่อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ชาวบ้านอำเภอนี้ใช้ภาษาถิ่นลำพูน และภาษาของ ทิศตะวันออกติดต่อกับพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ชาวบ้านใช้ภาษาถิ่นเชียงใหม่ ภาษาถิ่นลำพูน และภาษาของ ทิศตะวันตกติดต่อกับพื้นที่อำเภอบ้านโฮ่ง และกิ่งเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ชาวบ้านใช้ภาษาถิ่นลำพูน และภาษาของ

การติดต่อสื่อสารกับคนในท้องถิ่นต่างๆ ที่ใช้ภาษาเชียงใหม่ ภาษาลำพูน ภาษาลื้อ ภาษาปะกาเกญอ ภาษาของและภาษาโพร่งในจังหวัดลำพูนดังกล่าว ทำให้ภาษาของที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนของ อำเภอป่าซาง มีการเปลี่ยนแปลง ชาวของอำเภอป่าซางยังเห็นความจำเป็นของการใช้ภาษาไทยกลางหรือไทยกรุงเทพฯ สำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวันจึงนิยมสอนบุตรหลานของตนพูด

ภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้น ทำให้เด็กชาวยองอำเภอบำลือบางบางคนไม่สามารถพูดภาษายองได้ ทั้งๆ ที่เป็นชาวยองโดยกำเนิด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษายองในจังหวัดลำพูนมีผู้ศึกษาวิจัยด้านระบบเสียงไว้แล้ว ได้แก่ งานวิจัยของ แมรีอี สาราวิต (1979) ได้ศึกษาระบบเสียงและเสียงพยัญชนะนาสิกฐานริมฝีปากที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ m ของภาษายองตำบลมะเขือแจ้ อำเภอมือ และอำเภอบำลือบาง ในงานวิจัยของเรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2521) ได้ศึกษาระบบเสียงภาษายองที่บ้านฉางข้าวน้อยใต้ ตำบลป่าซาง จังหวัดลำพูน และงานวิจัยของวิสุทธิระ เนียมมาศ (2528) ได้ศึกษาระบบเสียงภาษายองซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน : การศึกษาเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย ส่วนในเรื่องของการใช้คำศัพท์ยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาวิจัยไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยการใช้คำศัพท์ภาษายองอำเภอบำลือบาง จังหวัดลำพูน โดยศึกษาจากบุคคลสามระดับอายุที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอบำลือบาง จังหวัดลำพูน เพื่อจะทำให้เห็นความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษายองที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้ในการสื่อสาร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการแปรของคำศัพท์ภาษายองที่ใช้ในอำเภอบำลือบาง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษายองของผู้พูดที่มีวัยต่างกันในปัจจุบันว่าเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบลักษณะการแปรของคำศัพท์ภาษายองที่ใช้ในอำเภอบำลือบาง จังหวัดลำพูน
2. ทำให้ทราบการใช้คำศัพท์ภาษายองของผู้พูดที่มีวัยต่างกันในปัจจุบันว่าเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะศึกษาภาษายองในเชิงภาษาศาสตร์ต่อไป
4. เป็นประโยชน์ต่อการสืบค้นข้อมูลเรื่องการใช้คำศัพท์ภาษายอง
5. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวรรณกรรมของคนยอง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลภาษายองจากผู้พูดภาษายองซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอบำลือบาง จังหวัดลำพูน ซึ่งเรียกตัวเองว่า “คนยอง” และเรียกภาษาของตนเองว่า “ภาษายอง” และเลือกอำเภอบำลือบาง

เพราะประชากรมีการตั้งฐานที่หนาแน่นและไม่มีการเคลื่อนย้ายของประชากรเหมือนอำเภอเมืองซึ่งเป็นแหล่งนิคมอุตสาหกรรม

2. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะคำศัพท์ภาษาของที่พูดในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูนในปัจจุบัน จำนวน 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลป่าซาง ตำบลม่วงน้อย ตำบลแม่แรง ตำบลบ้านเรื่อน ตำบลท่าต๋ม ตำบลนครเจดีย์ ตำบลน้ำดิบ ตำบลมะกอก

3. ผู้บอกภาษาคัดเลือกจากทุกตำบลในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 8 ตำบล ตำบลละ 3 คน 3 ระดับอายุ ได้แก่

ระดับอายุที่ 1 วัยสูงอายุ อายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน

ระดับอายุที่ 2 วัยกลางคน อายุ 35 - 45 ปี จำนวน 8 คน

ระดับอายุที่ 3 วัยหนุ่มสาว อายุ 15 - 25 ปี จำนวน 8 คน

รวม 24 คน

4. คำศัพท์ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาของ อำเภอป่าซาง ผู้วิจัยได้คัดเลือกคำศัพท์จากรายการคำศัพท์ในงานวิจัยภาษาถิ่นและคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาของใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งสิ้น 750 หน่วยอรรถ และนำคำศัพท์ที่ได้มาจำแนกชนิดของคำตามพจนานุกรมภาษาล้านนา-ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง ของอุดม รุ่งเรืองศรี (2543) คือ คำนาม 474 หน่วยอรรถ คำกริยา 183 หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 78 หน่วยอรรถ คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 หน่วยอรรถ

นิยามศัพท์เฉพาะ

หน่วยอรรถ หมายถึง หน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยเสียงและความหมาย สามารถเรียกอีกอย่างได้ว่า คำศัพท์

ศัพท์แปร หมายถึง ศัพท์ที่มีใช้อยู่เดิมในภาษาของ แต่มีรูปแตกต่างกันอาจใช้แทนได้ตั้งแต่ 2 ศัพท์ขึ้นไป ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดตัวเลขกำกับไว้เพื่อให้ทราบจำนวนศัพท์แปรที่ใช้ เช่น ศัพท์แปร 2 หมายถึง จำนวนคำศัพท์ที่ใช้ในความหมายเดียวกัน มี 2 ศัพท์ ดังตัวอย่าง

	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“มะเฟือง”	1. [ba ³ fəŋ ²]	[ba ³ fəŋ ²]	[ba ³ fəŋ ²]
	2. [ma ³ fəŋ ²]	[ma ³ fəŋ ²]	[ma ⁶ fəŋ ²]

ในคำศัพท์ที่มีความหมายว่า “มะเฟือง” คนของมีศัพท์ที่ใช้จำนวน 2 ศัพท์ คือ [ba³ fəŋ²] และ [ma³ fəŋ²] โดยทั้งสองศัพท์นี้ถือว่าเป็นคนละศัพท์ ดังนั้น “มะเฟือง” จึงมีศัพท์ที่ใช้ในความหมายเดียวกัน อยู่จำนวน 2 ศัพท์ และเรียกว่าเป็นศัพท์แปร 2

คำดั้งเดิม หมายถึง ศัพท์แปรที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ อาจเหมือนหรือแตกต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน และไม่ใช่ศัพท์แปรที่ยืมมาจากภาษากรุงเทพฯ และภาษาถิ่นอื่น

คำถิ่นอื่น หมายถึง ศัพท์แปรที่ยืมมาจากภาษากรุงเทพฯ และภาษาถิ่นอื่นมาใช้

→ หมายถึง การแปรของภาษา ผู้วิจัยจะใช้แสดงการวิเคราะห์คำศัพท์ตามลักษณะการแปรของภาษาของทั้งด้านเสียง คำศัพท์ และความหมาย

~ หมายถึง รูปแปรของศัพท์แปรเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยจะถือว่าเป็นศัพท์เดียวกัน ไม่ใช่คนละศัพท์ในการนับจำนวนศัพท์แปรในแต่ละหน่วยอรรถ ตัวอย่าง

ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ตะไคร้” [cak ⁶ xaj ²]	[cak ⁶ xaj ²]	[cak ⁶ xaj ²]
~[ca ⁶ xaj ²]	-	~[ca ⁶ xaj ²]
~[ca:k ⁶ xaj ²]	-	~[ca:k ⁶ xaj ²]

หน่วยอรรถ “ตะไคร้” มีศัพท์แปรจำนวน 1 ศัพท์แปร คือ [cak⁶ xaj²] ส่วนคำศัพท์ ~[ca⁶ xaj²] และ ~[ca:k⁶ xaj²] เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน คือ [cak⁶ xaj²]

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวเคราะห์คำศัพท์ภาษาของซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดลำพูนและประวัติการตั้งถิ่นฐานของคนของ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์และการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดลำพูนและประวัติการตั้งถิ่นฐานของคนของ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดลำพูน

กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน (2548: 1-8) ได้จัดทำข้อมูลบรรยายสรุปจังหวัดลำพูนไว้ ซึ่งข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดลำพูน พอสรุปได้ดังนี้

1.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

1.1.1.1 ที่ตั้ง จังหวัดลำพูน ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 (สายเอเชีย) เป็นระยะทาง 689 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน เป็นระยะทาง 724 กิโลเมตร และตามทางรถไฟ 729 กิโลเมตร ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 18 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศาตะวันออก อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนที่เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคเหนือและอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงหรือพื้นที่สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

1.1.1.2 ขนาด จังหวัดลำพูน เป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่สุดของภาคเหนือ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 4,505,882 ตร.กม. หรือประมาณ 2,816,176.25 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.85 ของพื้นที่ภาคเหนือตอนบน บริเวณที่กว้างสุดประมาณ 43 กม. และยาวจากเหนือจรดใต้ 136 กม.

1.1.1.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อ.สารภี อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อ.เถิน จ.ลำปาง และอ.สามเงา จ.ตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ.ห้างฉัตร อ.สบปราบ อ.เสริมงาม จ.ลำปาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อ.ฮอด อ.จอมทอง อ.หางดง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

1.1.2 สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดลำพูน มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบในหุบเขา และพื้นที่ภูเขา ที่ราบอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ราบเชียงใหม่-ลำพูนหรือที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง กวง ลี้ และแม่ทา เป็นที่ตั้งของอำเภอเมืองลำพูน อำเภอป่าซาง และตอนเหนือของอำเภอบ้านโฮ่ง ตัวเมืองลำพูนมีพื้นที่ลาดสูงชันในตอนกลางทางทิศตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงใต้ ตั้งแต่อำเภอแม่ทา ตอนใต้ของอำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอทุ่งหัวช้าง และอำเภอลี้ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงและภูเขาสูง ระดับความสูงจะลดลงเมื่อเข้าเขตที่ราบในอำเภอลี้ แล้วค่อยๆ ยกตัวสูงขึ้นทางทิศใต้ซึ่งเป็นเขตชายแดนติดต่อกับจังหวัดลำปางและจังหวัดตาก

1.1.3 ประชากร

- จังหวัดลำพูนปัจจุบันมีประชากร จำนวน 404,390 คน เพศชาย 197,373 คน เพศหญิง 204,017 คน

1.1.4 การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดลำพูน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 51 ตำบล 568 หมู่บ้าน 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 เทศบาลเมือง 14 เทศบาลตำบล 42 องค์การบริหารส่วนตำบล

1.1.5 ประวัติจังหวัดลำพูน

จังหวัดลำพูน เดิมชื่อเมืองหริภุญชัย เป็นเมืองโบราณ มีอายุประมาณ 1,343 ปี ตามพงศาวดารโยนกเล่าสืบต่อกันถึงการสร้างเมืองหริภุญชัย โดยฤๅษีวาสุเทพ เป็นผู้เกณฑ์พวกเม็งคนตรหรือ ชนเชื้อชาติมอญมาสร้างเมืองนี้ขึ้น ในพื้นที่ระหว่างแม่น้ำสองสาย คือแม่น้ำกวงและแม่น้ำปิง เมื่อมาสร้างเสร็จได้ส่งทูตไปเชิญราชธิดาภักษัตริย์เมืองละโว้พระนาม “จามเทวี” มาเป็นปฐมกษัตริย์ปกครองเมืองหริภุญไชย สืบราชวงศ์กษัตริย์ต่อมาหลายพระองค์ จนกระทั่งถึงสมัยพระยาไชยบาลได้เสียการปกครองให้แก่พ่อขุนเม็งรายมหาราช ผู้รวบรวมแคว้นทางเหนือเข้าเป็นอาณาจักรล้านนาเมืองลำพูน ถึงแม้ว่าจะตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรล้านนา แต่ก็ได้เป็นผู้ถ่ายทอดศิลปะและวัฒนธรรมให้แก่ผู้ที่เข้ามาปกครอง ดังปรากฏหลักฐานทั่วไปในเวียงกุมกาม เชียงใหม่และเชียงรายเมืองลำพูนจึงยังคงมีความสำคัญในทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาณาจักรล้านนา จนกระทั่งสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมืองลำพูนจึงได้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย มีผู้ครองนครสืบต่อกันมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เมื่อเจ้าผู้ครองนครองค์สุดท้าย คือ พลตรีเจ้าจักรคำ ขจรศักดิ์ ถึงแก่พิราลัย เมืองลำพูนจึงเปลี่ยนเป็นจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองสืบมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

1.2 ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอป่าซาง

กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน (2548: 1-12) จัดทำบรรยายสรุป อำเภอป่าซางไว้ ซึ่งข้อมูลพื้นฐานของอำเภอป่าซาง พอสรุปได้ดังนี้

1.2.1 ที่ตั้ง อำเภอป่าซางตั้งอยู่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดลำพูน มีระยะทางห่างประมาณ 11 กิโลเมตร มีระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ (เมืองหลวงของประเทศไทย) ตามเส้นทางพหุโยธินสู่ภาคเหนือถึงจังหวัดลำพูนประมาณ 670 กิโลเมตร และใช้เส้นทางหลวงแผ่นดิน ลำพูน-ลี่ (หมายเลข 106) จากอำเภอเมืองลำพูนอีก 11 กิโลเมตรถึงอำเภอป่าซาง

1.2.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอเมืองและอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอบ้านโฮ่ง และกิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

1.2.3 ลักษณะภูมิศาสตร์ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีภูเขาเตี้ยๆ กระจายอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอ ในเขตตำบลนครเจริญและตำบลมะกอก พื้นที่อำเภอมีทั้งหมด 293.30 ตารางกิโลเมตร หรือ 183,500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.50 ของพื้นที่จังหวัดลำพูน แยกเป็นพื้นที่ป่าไม้และภูเขา 100.67 ตารางกิโลเมตร หรือ 63,921 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.29 ของพื้นที่อำเภอ มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณร้อยละ 50 ของพื้นที่อำเภอ ที่เหลือเป็นพื้นที่อยู่อาศัยและอื่นๆ มีแม่น้ำสายหลักที่สำคัญไหลผ่าน 3 สาย คือ แม่น้ำปิง แม่น้ำกว๊ม และแม่น้ำทา

1.2.4 การคมนาคมขนส่ง สามารถติดต่อกันได้ทุกตำบล หมู่บ้าน รวมทั้งอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ถนนส่วนมากเป็นถนนลาดยาง คอนกรีตเสริมไม้อัด (คสม.) ส่วนถนนลูกรังมีเพียงบางแห่งเท่านั้น

1.2.5 การปกครอง อำเภอป่าซาง จัดเป็นอำเภอชั้นสอง แบ่งการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 88 หมู่บ้าน มีเทศบาลตำบล 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลป่าซาง เทศบาลตำบลม่วงน้อย และเทศบาลตำบลแม่แรง มีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ อบต.บ้านเรือน อบต.ท่าตูม อบต.นครเจริญ อบต.น้ำดิบ และอบต.มะกอก

1.2.7 การประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 85 ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่ การปศุสัตว์ การประมง การทำไร่นาสวนผสม นอกเหนือจากนั้น ได้แก่ การค้าขาย การทำหัตถกรรมทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าประเภทต่างๆ ซึ่งส่วนมากจะทำในรูปอุตสาหกรรมครัวเรือนหรือขายส่ง นอกจากนั้นมีการรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมและรับจ้างทั่วไป

1.3 ประวัติศาสตร์การเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวยองในจังหวัดลำพูน

การที่จะเข้าใจถึงประวัติการตั้งถิ่นฐานในจังหวัดลำพูนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2348 ต้องเข้าใจประวัติความเป็นมา สภาพและสถานะของเมืองยองก่อนหน้านี้นี้ก่อน เพราะเมืองยองและคนยองมีความสำคัญต่อการฟื้นฟูบ้านเมืองโดยการกวาดต้อนผู้คน โดยมีปัจจัยภายในของตัวเมืองยองดังนี้ (แสง มาละแถม. 2540: 57-98)

1.3.1 เมืองยอง เมืองกันชนในหุบเขา พ.ศ. 2101-2325

เมืองยอง เป็นเมืองชายขอบติดชายแดนระหว่างพม่ากับจีน ที่ตั้งจึงอยู่ระหว่างศูนย์อำนาจใหญ่ เช่น พม่า จีน เชียงรุ่ง เชียงตุง เชียงแสน เชียงใหม่ และหลวงพระบาง ทำให้เมืองยองต้องเผชิญกับการขยายอำนาจ การแย่งชิงผู้คนและแสวงหาประโยชน์จากอาณาจักรขนาดใหญ่และศูนย์อำนาจต่างๆ อยู่ตลอดเวลา เช่น เป็นเมืองชายขอบของเชียงรุ่ง ในราวพุทธศตวรรษที่ 19 ต่อมาในปี พ.ศ. 1947 เป็นเมืองชายขอบของเชียงใหม่จนกระทั่งราชวงศ์มังรายได้ล่มสลายในปีพ.ศ. 2101 จึงได้เปลี่ยนเป็นเมืองชายขอบของพม่าก่อนข้างยาวนานจนกระทั่งอิทธิพลของพม่าได้ลดลงไปในดินแดนตะวันออก เชียงใหม่ในสมัยพระเจ้าเจ็ดตน โดยการสนับสนุนของกรุงเทพฯ ได้เข้ามาฟื้นฟูเมืองเชียงใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2325 โดยวิธีการเพิ่มพลเมือง เมืองยองจึงเป็นเป้าหมายสำคัญแห่งหนึ่งของเจ้ากาวิละ ที่ผู้คนถูกกวาดต้อนลงมาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูน ในปี พ.ศ. 2348 เมืองยองจึงได้กลับมาเป็นเมืองชายขอบของเชียงใหม่อีกครั้งหนึ่ง

1.3.2 เมืองยอง กับการรักษาตุลอำนาจ

ด้วยเหตุที่เมืองยองมีฐานะเป็นเมืองชายขอบ นอกจากจะสนับสนุนกำลังคนในยามสงคราม หรือเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่เปรียบเหมือนแหล่งเสบียงชั้นดีของเมืองศูนย์อำนาจอย่างพม่าหรือจีนแล้ว ผลประโยชน์ที่ได้จากการเก็บส่วยหรือเรียกว่าการเรียกเก็บบรรณาการจากเมืองชายขอบตะวันออกของพม่า เช่น เชียงตุง เมืองยองและเมืองใกล้เคียงได้สร้างความเดือดร้อนให้กับหัวเมืองเหล่านี้ ดังนั้นเพื่อให้บ้านเมืองอยู่รอด ไม่ถูกข่มเหงบังคับจากพม่าและจีน เจ้าเมืองยองจึงหันมาเข้ากับ

พระเจ้ากาวิละที่เวียงป่าซางในปี พ.ศ. 2329 พม่าส่งกำลังเข้ามาปราบ เจ้าเมืองยองจึงพาไพร่พลหนึ่งลง มาอยู่กับพระเจ้ากาวิละที่เวียงป่าซาง การดำเนินนโยบายการถ่วงดุลอำนาจของเมืองยองในลักษณะ นี้ แม้จะเป็นการป้องกันการถูกรุกรานข่มเหงจากพม่าได้ แต่ทำให้เกิดความยุ่งยากระหว่างศูนย์อำนาจ และสร้างความเสียหายต่อเมืองหลายครั้ง เช่น ในปีพ.ศ. 2329 พระเจ้ากาวิละส่งคนไปชักชวนเมือง เชียงตุงและเมืองยองให้กบฏต่อพม่า เชียงตุงปฏิเสธแต่เมืองยองเห็นด้วย เพื่อความปลอดภัยเจ้าเมือง ยองได้พาไพร่พลตามกองทัพเชียงใหม่ลงมา ในปีถัดมากองทัพเมืองแพร่ได้ขึ้นไปชักชวนเมืองยองรบ กับพม่าที่เชียงแสนจนสามารถจับตัวเจ้าเมืองเชียงแสนได้ ทำให้พม่ายกกำลังเข้ามาปราบเมืองยองใน ระหว่างปี พ.ศ. 2331- 2333 จนเป็นเหตุเจ้าเมืองยองต้องทิ้งบ้านเมืองพาขุนนางและไพร่พลไปอยู่ที่ เมืองพุกา กองทัพพม่าตามมาจับตัวเจ้าเมืองยองได้แต่ไพร่พลแตกกระจายเข้าไปอยู่ในเมืองน่าน

1.3.3 เมืองยอง กับการกวาดต้อนผู้คนแบบเทครัว พ.ศ.2339-2356

ในช่วงปี พ.ศ. 2101 – 2356 ในสมัยราชวงศ์ตองอู และราชวงศ์คองบอง พม่ามี อำนาจและมีบทบาทค่อนข้างมากในดินแดนแถบนี้ ทำให้หัวเมืองต่างๆ ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของพม่า ถูกเกณฑ์ทัพไปเพื่อทำสงครามอยู่เสมอ ซึ่งการเคลื่อนย้ายชาวเมืองในช่วงที่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของ พม่า จึงเป็นการเคลื่อนย้ายในลักษณะของการถูกเกณฑ์ไพร่พลไปเพื่อทำสงคราม บทบาทของพม่า ต่อเมืองยองในการกวาดต้อนผู้คนจึงมีน้อยทั้งที่พม่ามีอำนาจเหนือเมืองยอง และเมืองใกล้เคียงนาน กว่า 200 ปี ประกอบกับพม่าเองก็ได้กวาดต้อนผู้คนจากบริเวณอื่นหลายครั้ง เช่น ในคราวเสียกรุง ศรีอยุธยาทั้ง 2 ครั้ง คือในปี พ.ศ. 2112 และปี พ.ศ. 2310 พม่าได้กวาดต้อนเชลยกรุงศรีอยุธยา ไปเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะครั้งที่ 2 กวาดต้อนไปถึง 30,000 คน หรือในปี พ.ศ. 2328 สมัยพระ เจ้าสิรินธร พม่าโจมตีอาณาจักรของชาวยะไข่ที่อยู่ทางตะวันตกติดกับชายแดนอินเดีย พม่าก็ได้กวาด ต้อนผู้คนมาไว้ในที่ราลุ่มแม่น้ำอิระวดีถึง 20,000 คน และจากประวัติศาสตร์ของพม่าในสมัยราชวงศ์ ตองอูและราชวงศ์คองบอง ไม่ปรากฏว่าพลเมืองพม่าถูกกวาดต้อนไปยังดินแดนอื่น ด้วยเหตุนี้เมือง ยองในฐานะเมืองชายขอบจึงมีความสัมพันธ์กับพม่าในการสนับสนุนกำลังคนในยามสงคราม และ การส่งส่วยหรือบรรณาการมากกว่าที่จะถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลย

หลังจากพม่าหมดอำนาจและอิทธิพลไปจากดินแดนต่างๆ ในเขตวัฒนธรรมไทลื้อ – ไทยวน ตั้งแต่ในราวปี พ.ศ.2317 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ธนบุรีและกรุงเทพฯ เริ่มฟื้นตัวจาก การทำสงครามกับพม่าและได้ให้การสนับสนุนผู้นำท้องถิ่น เช่น พญาเจ้าบ้านและพญากาวิละให้ขจัด อิทธิพลของพม่าออกไปจากดินแดนล้านนา ซึ่งมีอำนาจและปกครองบริเวณแถบนี้เป็นเวลาถึง 200 กว่าปี (พ.ศ. 2101 – 2317) ขณะที่พม่ามีอิทธิพลเหนือดินแดนล้านนา โดยใช้เชียงใหม่เป็น ศูนย์กลางนั้น บ้านเมืองในแถบนี้ได้รับความเสียหาย ผู้คนล้มตายหลบหนีภัยไปในที่ต่างๆ การ

ฟื้นฟูบ้านเมืองขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งนั้นต้องอาศัยกำลังพลเป็นจำนวนมาก เมื่อเจ้ากาวิละเข้ามาตั้งมั่นในเขตที่ราบเชียงใหม่ ลำพูน จึงได้ดำเนินนโยบายรวบรวมผู้คนจากที่ต่างๆ มาที่บ้านซ่อมเมือง โดยเฉพาะดินแดนทางตอนบน เพื่อเป็นการฟื้นฟูเมืองเชียงใหม่และเมืองลำพูนขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

1.3.4 การเทครัวจากเมืองยองสู่เมืองลำพูน พ.ศ. 2348-2395

เมืองยอง จึงเป็นอีกเมืองหนึ่งที่เป็นเป้าหมายสำคัญในการสงครามรวบรวมและกวาดต้อนผู้คน หลังจากเชียงใหม่ที่มั่นแห่งสุดท้ายทางภาคตะวันออกของพม่า ถูกกองทัพของเจ้ากาวิละ โดยการสนับสนุนของกรุงเทพฯ ตีแตกในปี พ.ศ. 2347 แล้ว ในปี พ.ศ. 2348 กองทัพจากหัวเมืองต่างๆ นำโดยกองทัพเมืองเชียงใหม่ได้ยกขึ้นไปถึงเมืองยอง ด้วยจำนวนไพร่พลที่มากกว่ากองทัพเชียงใหม่ได้ใช้อำนาจกวาดต้อนผู้คนจากเมืองยองในลักษณะการ “เทครัว” ซึ่งมีไม่น้อยกว่า 10,000 คน พร้อมกับหัวเมืองใกล้เคียงให้มาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูน ซึ่งขณะนั้นมีผู้คนอาศัยอยู่น้อยมาก

นอกจากการอพยพครั้งสำคัญในปี พ.ศ. 2348 ดังกล่าวแล้ว ก่อนหน้านั้นมีการอพยพ ชาวองมาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูนบ้างแล้ว คือในช่วงที่เจ้ากาวิละและญาติพี่น้องทำสงครามรวบรวมและกวาดต้อนผู้คนจากเมืองต่างๆ ทางตอนบนมาไว้ที่เวียงป่าซางและรอความพร้อมที่จะเข้าไปฟื้นฟูเชียงใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2325 -2339 โดยการส่งกำลังเข้าไปชักชวนและเกลี้ยกล่อมหัวเมืองต่างๆ ทั้งทางด้านตะวันตกและตะวันออกของแม่น้ำคงในเขตอิทธิพลของพม่า ซึ่งเจ้าเมืองยองก็ได้ยอมเข้ากับเจ้ากาวิละในปี พ.ศ. 2339 โดยการทิ้งเมืองพาไพร่พลมาอยู่ที่ป่าซาง แสดงให้เห็นว่าผู้คนจากเมืองยองได้เริ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มแม่น้ำทา แม่น้ำกว และแม่น้ำปิง ในจังหวัดลำพูนบ้างแล้ว

หลังปี พ.ศ. 2348 พระเจ้ากาวิละยังคงรักษาเมืองยองเอาไว้ให้ทำหน้าที่เป็นเมืองหน้าด่าน คอยส่งข่าวการเคลื่อนไหวของพม่าและเป็นแหล่งเสบียงอาหาร เป็นที่พักไพร่พลและเกณฑ์ผู้คนเมื่อมีศึกสงครามในหัวเมืองทางตอนบน ในระยะนี้ผู้คนในเมืองน่าจะมีจำนวนมากขึ้น เนื่องมาจากการอพยพเข้ามาของคนจากเมืองอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียงกัน บ้านเมืองค่อนข้างสงบ ไม่มีศึกสงครามจากพม่า เพราะพม่าเองก็ประสบกับปัญหาภายในของตน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2356 พระเจ้ากาวิละยกทัพไปตีเมืองยาง แต่ไม่สำเร็จ จึงได้ยกทัพกลับมาที่เมืองยอง และได้ถือโอกาสพาเจ้าสุริยวงศาเจ้าเมืองยอง กับไพร่พลเมืองยองที่เหลืออยู่ลงมาเมืองเชียงใหม่ และหลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2395 ในศึกเชียงตุงครั้งที่ 2 กองทัพสยามได้ยกไปทางเมืองยองและกวาดต้อนผู้คนลงมาอีกครั้งหนึ่ง

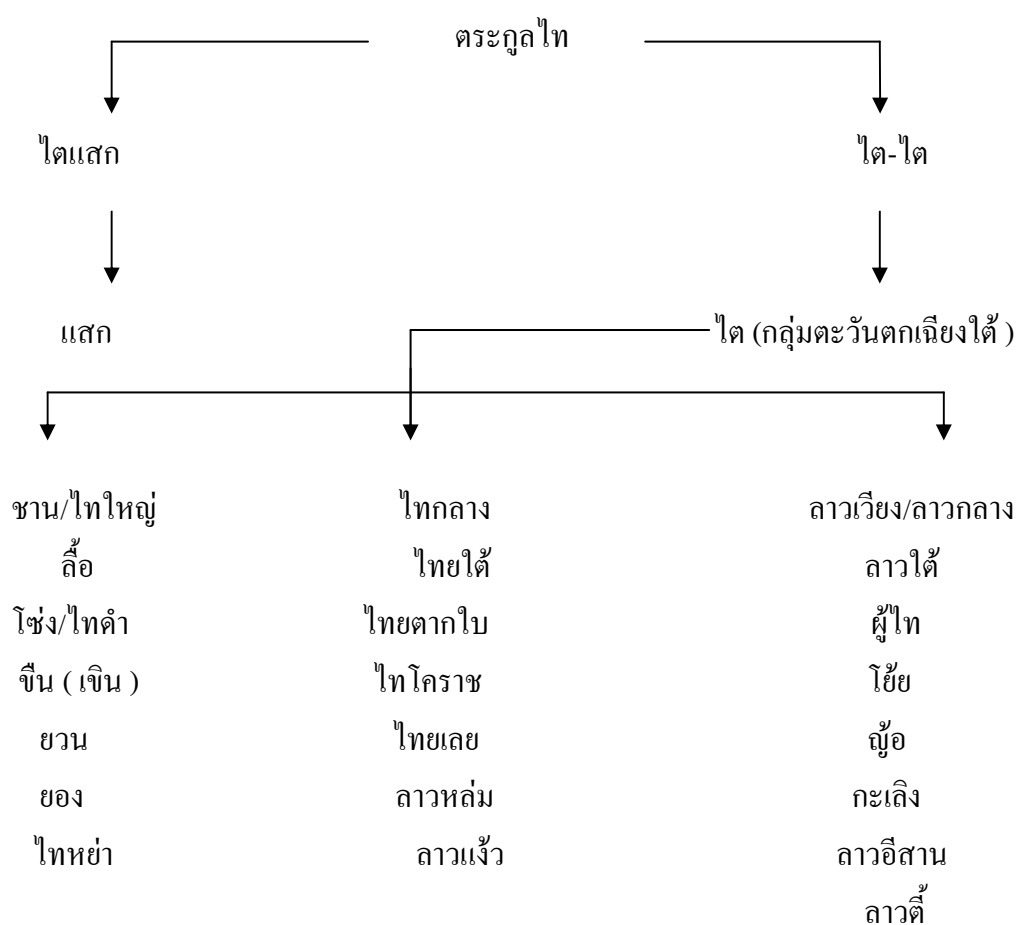
จากการที่กลุ่มคนยองเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองลำพูน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมโดยทำให้เมืองยองมีจำนวนลดลง และเมืองลำพูนมีจำนวนพลเมืองเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นไป

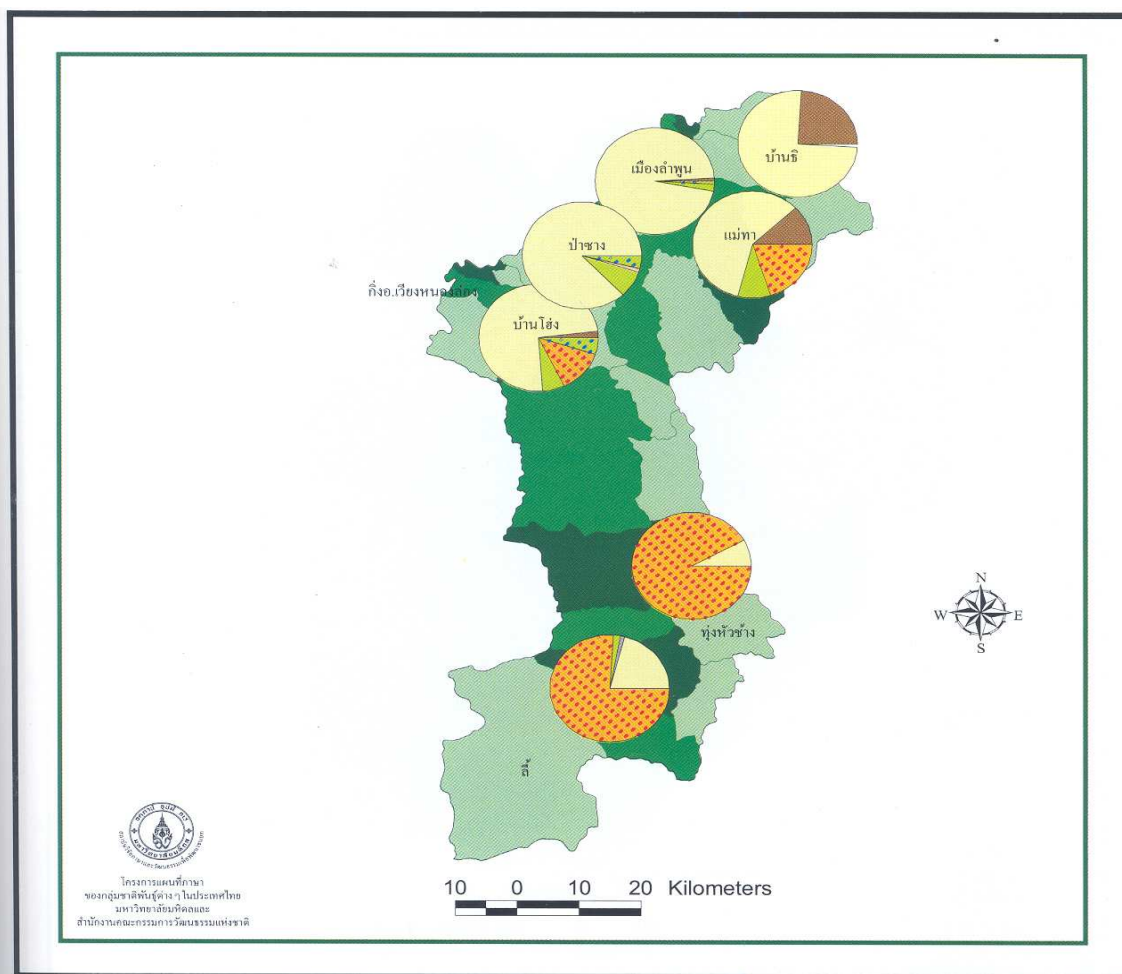
ตามวัตถุประสงค์ของเจ้ากาวิละ ที่ต้องการฟื้นฟูเมืองลำพูนขึ้นมาให้ทำให้น้ำที่สนับสนุน เมือง เชียงใหม่ด้านกำลังคน ทั้งในยามปกติและในยามสงคราม ในระยะต่อมาชุมชนและหมู่บ้านต่างๆ ของชาวยองได้ขยายและกระจายตัวครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของเมืองลำพูน จนกระทั่งถึงรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ชาวยองในเมืองลำพูนจึงได้รับการนับให้เป็น ส่วนหนึ่งของพลเมืองชาวสยาม

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของอำเภอลำปาง จังหวัดลำพูน

ภาษายองเป็นภาษาถิ่นย่อยในจังหวัดลำพูน ที่มีเอกลักษณ์แตกต่างไปจากภาษาถิ่น เหนือและภาษาไทยกรุงเทพฯ ทั้งเรื่องเสียงและคำ ซึ่งนับวันจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา หรือกลืนหายไปเป็นภาษาถิ่นอื่นๆ จึงมีนักภาษาศาสตร์และนักวิจัยหลายคนได้ศึกษาและรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับภาษายองดังกล่าวต่อไปนี้

สุวิไล เปรมศรีรัตน์; และคณะ (2527) ได้แสดงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาของกลุ่ม ชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทยให้เห็นความสัมพันธ์ของภาษาต่างๆ ที่อยู่ในแต่ละตระกูล ดังแผนผัง ต่อไปนี้

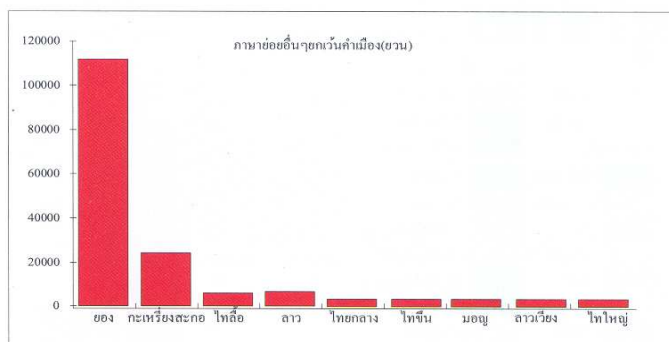

ลำพูน

ภาษาหลักในจังหวัดลำพูนคือภาษาคำเมือง(ยวน)แสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนเต็มพื้นที่ที่
ภาษาย่อยอื่นๆแสดงในระดับอำเภอด้วยแผนภาพวงกลม

ภาพประกอบ 3 ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดลำพูน

ที่มา : สุวิไล เปรมศรีรัตน์; และคณะ. (2547). แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ
ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศูรสภาลาดพร้าว.

เพ็ญจันทร์ พันธุ์ฤกษ์ (2547) ได้อธิบายไว้ว่าจังหวัดลำพูนมีประชากรทั้งหมดประมาณ 406,000 คน และมีภาษาพูดจัดอยู่ใน 3 ตระกูลภาษา ได้แก่ ตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก (มอญ - เขมร) ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต (ทิเบต-พม่า) และตระกูลภาษาไท-กะได ซึ่งผู้พูดแต่ละกลุ่มภาษามีการตั้งถิ่นฐานกระจายกันอยู่ในพื้นที่ต่างๆของจังหวัด ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของกลุ่มต่างๆ นอกจากภาษาพื้นเมือง เช่น ภาษายอง มอญ ลื้อ และกะเหรี่ยง (ภาษาปะกาเกญอ) แล้ว ยังมีภาษาคำเมือง หรือภาษาไทยวนเป็นภาษากลางประจำภูมิภาค รวมทั้งภาษาไทยมาตรฐาน (ภาษาไทยกลาง) ซึ่งใช้ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในสถานที่ราชการหรือสถานศึกษาต่างๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้จังหวัดลำพูนกลายเป็นชุมชนหลายภาษา (Multilingual community) จำนวนภาษาและภาษาย่อยในจังหวัดลำพูนมี 8 ภาษา ชื่อภาษาและชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ที่เรียกโดยกลุ่มเดียวกันมีนัยของความรู้สึกเชิงบวกและชื่อภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ที่เรียกโดยกลุ่มอื่นมีนัยของความรู้สึกเชิงลบ ส่วนลำดับชั้นของการใช้ภาษา โดยเรียงตามการใช้จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ภาษาไทยเชียงใหม่ ภาษาไทยกลาง ภาษาไทยลำพูน ภาษายอง ภาษาลื้อ ภาษาปะกาเกญอ ภาษาพม่าและภาษามอญ ผลการวิเคราะห์ความสำคัญทางชาติพันธุ์ของแต่ละกลุ่มในจังหวัดลำพูนพบว่า กลุ่มไทยเชียงใหม่มีความสำคัญทางชาติพันธุ์มากกว่ากลุ่มอื่น

เรืองเดช ปันเพื่อนชาติย์ (2521) ได้ศึกษาระบบเสียงภาษายองซึ่งพูดกันที่บ้านฉางข้าว น้อยใต้ ตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาชาวยองเพศชายจำนวน 1 คน ผลการวิจัยพบว่าระบบพยางค์ในภาษายอง บ้านฉางข้าว น้อยใต้ อำเภอป่าซาง มีหน่วยเสียงพยางค์เดี่ยว 19 หน่วยเสียง คือ /p/, /t/, /c/, /k/, /ʔ/, /ph/, /th/, /kh/, /b/, /d/, /f/, /s/, /h/, /m/, /n/, /ɲ/, /l/, /w/ และ /j/ หน่วยเสียงพยางค์เดี่ยวดังกล่าวเป็นพยางค์ต้นได้ทุกหน่วยเสียง แต่เป็นพยางค์ท้ายได้เพียง 9 หน่วยเสียง คือ /k/, /ʔ/, /m/, /n/, /ɲ/, /l/, /w/ และ /j/ และมีหน่วยเสียงพยางค์ควบกล้ำ 2 หน่วยเสียง คือ /khʷ/ และ /kʷ/

ในเรื่องของระบบสระในภาษายองบ้านฉางข้าว น้อยใต้ อำเภอป่าซาง ในงานวิจัยของเรืองเดช ปันเพื่อนชาติย์ นั้น ไม่ปรากฏว่ามีหน่วยเสียงสระประสม มีปรากฏแต่เฉพาะหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง คือ คือ /i/, /i:/, /e/, /e:/, /ɛ/, /ɛ:/, /u/, /u:/, /o/, /o:/, /ɔ/ และ /ɔ:/

แต่เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาระบบเสียงพยางค์และสระในงานวิจัยของ วิสุทธิระ เนียมนาถ (2528) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ระบบเสียงภาษายองซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน : การศึกษาเปรียบเทียบแบบร่วมสมัย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ภาษายองที่พูดกัน ณ จุดเก็บข้อมูลทั้ง 5 จุด สามารถแบ่งออกเป็น 2 ภาษาถิ่นย่อย คือ ภาษาถิ่นย่อยตะวันออก ได้แก่ ภาษาถิ่นย่อยที่พูดกันในอำเภอแม่ทาและอำเภอ

เมืองด้านทิศตะวันออก และภาษาถิ่นย่อยตะวันตก ได้แก่ ภาษาถิ่นย่อยที่พูดกันในพื้นที่อำเภอเมืองด้านทิศตะวันตก อำเภอป่าซาง และอำเภอบ้านโฮ่ง

ระบบพยัญชนะ ระบบสระ และระบบวรรณยุกต์ในภาษายองที่พูด ณ จุดเก็บข้อมูลทุกจุดมีจำนวนหน่วยเสียงเท่ากัน คือ หน่วยเสียงพยัญชนะเดียว 21 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระเดียว 18 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง โดยไม่มีพยัญชนะควบกล้ำและสระประสมในภาษายองที่ศึกษา ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษายองในจังหวัดลำพูน

วิสุทธิระ เนียมนาค (2528) กล่าวว่า หน่วยเสียงพยัญชนะเดียว 21 หน่วยเสียง โดยไม่มีพยัญชนะควบกล้ำ ดังนี้

ประเภทของเสียง	ที่เกิด ลักษณะ	ริม ฝีปาก	ริม ฝีปาก และ ฟัน	ปุ่ม เหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	เส้น เสียง
เสียงกัก	เสียงก้อง ไม่มีลม	b		d			
หรือระเบิด	เสียงไม่ก้อง ไม่มีลม	p		t		k	?
(Plosive)	เสียงไม่ก้อง มีลม	ph		th			
เสียงกักระเบิดมีลักษณะเปล่งเสียงรอบแบบริมฝีปากห่อ (Labialized Plosive)						k ^w	
เสียงกึ่งเสียดแทรก (Affricate)					c		
เสียงเสียดแทรก (Fricative)			f	s		x	h
เสียงเสียดแทรกมีลักษณะเปล่งเสียงรอบแบบริมฝีปากห่อ (Labialized Fricative)						x ^w	
เสียงนาสิก (Nasal) ก้อง		m		n		ŋ	
เสียงข้างลิ้น (Lateral)				l			
เสียงกึ่งสระ (Semi-Vowel) ก้อง		w			j		

จากการศึกษาเปรียบเทียบงานวิจัยเรื่องระบบเสียงภาษาของในอำเภอป่าซางที่ได้มีผู้ศึกษาไว้ ผู้วิจัยพบว่า สัทสัญลักษณ์ที่ใช้แทนหน่วยเสียงพยัญชนะฐานเพดานอ่อนที่อยู่ในกลุ่มเสียงกักและเสียงเสียดแทรก ในงานวิจัยของวิสุทธิระ เนียมนาค (2528) ซึ่งได้ศึกษาระบบเสียงภาษาของซึ่งพูดในตำบลมะกอก อำเภอป่าซางนั้นใช้สัทสัญลักษณ์ / x / แทนเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง

ส่วนภาษาของในงานวิจัยของเรืองเดช บันเชื่อนขัติย์ (2521) ซึ่งได้ศึกษาระบบเสียงภาษาของที่บ้านฉางข้าวน้อยได้ ตำบลป่าซาง จังหวัดลำพูนใช้สัทสัญลักษณ์ [kh] แทนเสียงพยัญชนะกักระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง มีลม ผู้วิจัยพบว่าหน่วยเสียงทั้ง 2 เสียง มีการปรากฏในลักษณะแปรอิสระ คือ มีหน่วยเสียงพยัญชนะฐานเพดานอ่อนที่อยู่ในกลุ่มเสียงกักและเสียงเสียดแทรกในทุกจุดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้สัทสัญลักษณ์ / x / ซึ่งเหมือนกับภาษาของที่คนยองใช้พูดกันในอำเภอป่าซางของวิสุทธิระ เนียมนาค (2528) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกันทั้งระบบเสียงภาษาของในการบันทึกข้อมูลในงานวิจัยนี้

ตาราง 2 แสดงหน่วยเสียงสระภาษาของในจังหวัดลำพูน

มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง และไม่ปรากฏหน่วยเสียงสระประสม

ตำแหน่งของลิ้น ระดับของลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า		ลิ้นส่วนกลาง		ลิ้นส่วนหลัง	
สูง	i	i:	u	u:	o	o:
กลาง	e	e:	ɤ	ɤ	o	o:
ต่ำ	ɛ	ɛ:	a	a:	ɔ	ɔ:

ในงานวิจัยครั้งนี้เพื่อความสะดวกในการบันทึกข้อมูลผู้วิจัยจึงใช้สัทสัญลักษณ์ที่นิยมใช้ในงานวิจัยภาษาถิ่นอื่นๆ แทนสัทสัญลักษณ์เดิม ดังนี้

อ	แทน	y
อ:	แทน	y:
i	แทน	u
i	แทน	u:

ลักษณะความสั้นยาวของหน่วยเสียงสระภาษาของในจังหวัดลำพูน ที่ปรากฏในลักษณะ
สับหลักกับสระในภาษาไทย ดังนี้

/e:/ : หน่วยเสียงสระนี้ ปรากฏในลักษณะสับหลัก 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ปรากฏในสิ่งแวดล้อมที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิก เกิดที่
ฐานลิ้นส่วนหลัง-เพดานอ่อน ก้อง [ŋ] เช่น /k:en¹/ “เกรง”
2. ปรากฏเป็นเสียงปฏิภาคกับเสียงสระประสมเสียงยาว [i:a] ในภาษาไทย
กรุงเทพฯ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ เกิดที่ริมฝีปากกับเพดานอ่อน
ก้อง [w] เช่น /xe:w⁵/ “เคี้ยว”
3. ปรากฏในสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น /me:²/ “เมีย”

/o:/ : หน่วยเสียงสระนี้ปรากฏในลักษณะแจจแบบสับหลัก โดยปรากฏเป็นเสียง
ปฏิภาคกับเสียงสระประสมเสียงยาว [u:a] ในภาษาไทยกรุงเทพฯ มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเป็น
เสียงพยัญชนะกึ่งสระ เกิดที่ลิ้นส่วนกลางกับเพดานแข็ง ก้อง [j] เช่น /tho:j⁵/ “ถั่ว”
และปรากฏในสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น /ho:k⁴/ ([ho:k]²²) “(ไม้) รวก”

สำหรับระบบวรรณยุกต์ของภาษาของบ้านฉางข้าวน้อยได้ อำเภอบำรุง มีหน่วยเสียง
วรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ดังนี้ เสียงกลาง เสียงต่ำ เสียงตก เสียงสูง เสียงขึ้น เสียงต่ำ – ตก

ตาราง 3 แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาของในตำบลฉางข้าวน้อยได้ เรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์ (2521)

A	B	C	DL	DS
ขึ้น ว.5	ต่ำ ว.2	ตก ว.3	ต่ำ (ว.2)	สูง (ว.4)
กลาง ว.1				
	ว.6 ต่ำ - ตก	ว.4 สูง	(ว.5) ต่ำ - ตก	

จากการศึกษาระบบวรรณยุกต์ของภาษาของบ้านฉางข้าวน้อยได้ อำเภอบำรุง
ในงานวิจัยของเรื่องเดช บันเขื่อนขัติย์ (2521) มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ซึ่งมีจำนวน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์เท่ากับผลวิจัยระบบเสียงวรรณยุกต์ในตำบلمะกอก อำเภอป่าซางของวิสุทธิระ เนียมนาค (2528) การจำแนกเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละช่องแตกต่างกัน และในงานของวิสุทธิระ มีการอธิบายการปรากฏของเสียงวรรณยุกต์ย่อยในแต่ละหน่วยเสียง และจากการที่ผู้วิจัยได้ทดลองเก็บ ข้อมูลเบื้องต้นปรากฏว่าเสียงวรรณยุกต์ที่ผู้วิจัยได้จากการเก็บข้อมูลในอำเภอป่าซางตรงกับระบบเสียง วรรณยุกต์ในงานวิจัยของวิสุทธิระ เนียมนาค ผู้วิจัยจึงใช้ระบบเสียงวรรณยุกต์ของวิสุทธิระ เนียมนาค เพื่อบันทึกข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาของในตำบلمะกอก วิสุทธิระ เนียมนาค (2528)

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 [35] กลาง - สูง	ว.3 [14] ต่ำ-กลางค่อนข้างสูง	ว.5 [31?] กลาง-ต่ำ-เสียงกักที่เส้นเสียง	ว.3 [14] ต่ำ-กลางค่อนข้างสูง	ว.1 [55] สูง - สูง
2	ว.1 [35] กลาง - สูง	ว.3 [14] ต่ำ-กลางค่อนข้างสูง	ว.5 [31?] กลาง-ต่ำ-เสียงกักที่เส้นเสียง	ว.3 [14] ต่ำ-กลางค่อนข้างสูง	ว.1 [55] สูง - สูง
3	ว.2 [343 ก] กลาง-ค่อนข้างสูง-กลาง [332]ระดับตก	ว.3 [14] ต่ำ-กลางค่อนข้างสูง	ว.5 [31?] กลาง-ต่ำ-เสียงกักที่เส้นเสียง	ว.3 [14] ต่ำ-กลางค่อนข้างสูง	ว.1 [55] สูง - สูง
4	ว.2 [343 ก] กลาง-สูง-กลาง [332]ระดับตก	ว.4 [11] ต่ำ-ระดับ [21]กลางค่อนข้างต่ำ-ตก [22]กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ	ว.6 [51?] สูง-ต่ำ-เสียงกักที่เส้นเสียง	ว.4 [11]ต่ำ-ระดับ [21]กลางค่อนข้างต่ำ-ตก [22] กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ	ว.4 [11] ต่ำ-ระดับ [21]กลางค่อนข้างต่ำ-ตก [22] กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ

จากตารางข้างต้นอธิบายระบบเสียงวรรณยุกต์ที่ใช้บันทึกข้อมูลในงานวิจัยได้ดังนี้

1. แถวที่ 1 ทั้งหมด เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรสูง (เป็นอักษรสูงมี 11 ตัว ได้แก่ อักษร ข ฃ

ฅ ฐ ฒ ฌ ศ ษ ส และ ห)

2. แถวที่ 2 ทั้งหมด เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรกลาง ที่เป็นเสียงไม่ก้อง (เป็นอักษรกลางที่เป็นเสียงไม่ก้อง มี 6 ตัว ได้แก่ อักษร ก จ ด ฎ ฏ และ ต)

3. แถวที่ 3 ทั้งหมด เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรกลางที่เป็นเสียงก้อง (เป็นอักษร ที่เป็นเสียงก้อง มี 3 ตัว ได้แก่ บ ป และ อ)

4. แถวที่ 4 ทั้งหมด เป็นคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรต่ำ (เป็นอักษรต่ำ มี 24 ตัว แบ่งเป็นอักษรต่ำคู่ 14 ตัว ได้แก่ ค ฅ ฌ ช ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ด ต ถ ท และ ฮ อักษรต่ำเดี่ยว 10 ตัว ได้แก่ ง ญ น ฅ ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ และ ฬ)

5. ช่อง A, B, C เป็นคำเป็น (คำเป็นได้แก่คำที่ประสมด้วยสระเสียงยาวที่ไม่มีตัวตัวสะกด หรือมีตัวสะกดในแม่กง กน กม เกย เกอว)

6. ช่อง A (A1 – A4) เป็นคำเป็นที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ

7. ช่อง B (B1 – B4) เป็นคำเป็นที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ

8. ช่อง C (C1 – C4) เป็นคำเป็นที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ

9. ช่อง DS เป็นคำตายที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นและไม่มีตัวสะกด หรือมีตัวสะกดในแม่ก กแมก และแม่กบ

10. ช่อง DL เป็นคำตายที่ประสมด้วยสระเสียงยาวและมีตัวสะกดในแม่ก กแมก และแม่กบ

เสียงวรรณยุกต์ทั้งหมดมีจำนวน 6 หน่วยเสียง การปรากฏของเสียงวรรณยุกต์ย่อยในแต่ละหน่วยเสียงมีรายละเอียด ดังนี้

ว.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียงปรากฏในลักษณะแจกแจงแบบสลับหลัก คือ [35] และ [55] เสียง [35] คือ เสียงวรรณยุกต์กลาง - ขึ้นถึงสูง คือระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์อยู่ที่ระดับ 3 แล้วระดับเสียงจะเลื่อนขึ้นจนจบพยางค์ที่ระดับ ปรากฏในพยางค์เป็น (ช่องวรรณยุกต์ A_{12}) ส่วนเสียง [55] ปรากฏในพยางค์ตายสระเสียงสั้น (ช่องวรรณยุกต์ DS_{123})

ว.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียงคือ [343 ก] และ [332] เสียงวรรณยุกต์ทั้งสองนี้ปรากฏในลักษณะแปรอิสระในพยางค์เป็น (ช่องวรรณยุกต์ A_{34}) เสียง [343 ก] คือวรรณยุกต์กลาง-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูง-ตกถึงกลาง ระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์อยู่ที่ระดับ 3 แล้วเลื่อนสูงขึ้นถึงระดับ 4 ก่อนจบพยางค์เล็กน้อย แล้วตกลงมาที่ระดับ 3 อย่างรวดเร็วในตอนจบพยางค์ เสียง [332] คือวรรณยุกต์ระดับตก หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ที่ระดับเสียงคงที่ช่วงหนึ่ง และตกลงมาเล็กน้อยในตอนก่อนจบพยางค์ ระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์อยู่ที่

ระดับ 3 ระดับเสียงจะคงที่ไปจนก่อนจบพยางค์เล็กน้อย จากนั้นระดับเสียงจะตกลงมาที่ระดับ 2 ในตอนจบพยางค์

ว.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีเสียงวรรณยุกต์ 1 เสียง คือ [14] ปรากฏในพยางค์เป็น (ช่องวรรณยุกต์ B₁₂₃) และพยางค์ตายสระเสียงยาว (ช่องวรรณยุกต์ DL₁₂₃) เสียง [14] คือวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้นถึงกลางค่อนข้างสูง ระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์อยู่ที่ระดับ 1 แล้วสูงขึ้นจนจบพยางค์ที่ระดับ 4

ว.4 มีเสียงวรรณยุกต์ย่อย 3 เสียง ได้แก่ [11], [21] และ [22] เสียง [11] และ [22] ปรากฏในลักษณะแปรอิสระในพยางค์เป็น (ช่องวรรณยุกต์ DS₄) ส่วนเสียง [21] ปรากฏแปรอิสระกับเสียง [11] และ [22] เสียง [11] คือวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ ระดับเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์อยู่ที่ระดับ 1 แล้วระดับเสียงจะคงที่ไปจนจบพยางค์ เสียง [21] คือวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ตก ระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์อยู่ที่ระดับ 2 แล้วเลื่อนต่ำลงจนจบพยางค์ที่ระดับ 1 เสียง [22] คือวรรณยุกต์กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ ระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์อยู่ที่ระดับ 1 แล้วระดับเสียงจะคงที่ไปจนจบพยางค์

ว.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีเสียงวรรณยุกต์ 1 เสียง คือ [31?] ปรากฏในพยางค์เป็น (ช่องวรรณยุกต์ C₁₂₃)

ว.6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มีเสียงวรรณยุกต์ 1 เสียง คือ [51?] ปรากฏในพยางค์เป็น (ช่องวรรณยุกต์ C₄) เสียง [51?] คือวรรณยุกต์สูง-ตกถึงต่ำ-เสียงกักที่เส้นเสียง ระดับเสียงที่จุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์อยู่ที่ระดับ 5 แล้วระดับเสียงเลื่อนต่ำลงจนถึงระดับ 1 และจบลงด้วยเสียงกักที่เส้นเสียง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์และการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์

กัญญารัตน์ บั่นทอง (2524) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในคนสามรุ่นของภาษาคำเมือง โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาสามระดับอายุในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 46–60 ปี กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 30–45 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 15–30 ปี

ผลของการศึกษาพบว่า จากคำนามจำนวน 150 คำ คำกริยา 150 คำ คำกริยามีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าคำนาม โดยพบว่าคำกริยาเปลี่ยนแปลงเพียงร้อยละ 20 แต่คำนามเปลี่ยนแปลงร้อยละ 53.33 คำศัพท์ที่ใช้ร่วมกันทั้ง 3 ระดับอายุนั้นยังคงมีอยู่ ในขณะเดียวกันก็ยังนำเอาคำศัพท์อื่นๆ มาใช้ร่วมกับคำศัพท์เดิมด้วย เช่น คำยืม คำศัพท์ที่สร้างขึ้นใหม่ ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเสียงนั้นพบน้อย มีการเปลี่ยนแปลงความหมายโดยพบย่ำยี่ 21 คำ ทั้งนี้ได้ให้ข้อสังเกตว่า

1. คนเชียงใหม่ยืมคำจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ทางสื่อสารมวลชน
2. การศึกษาไม่มีผลต่อความรู้ทางภาษา (Competence) ของเจ้าของภาษา
3. แม้ว่าจะใช้คำยืมมากขึ้น คนเชียงใหม่ยังคงใช้ระบบเสียงภาษาเชียงใหม่แทนที่เสียงต่างๆ ในคำยืมจากภาษาไทยกรุงเทพฯ
4. การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ จะเห็นได้ชัดจากผู้ออกภาษากลุ่มที่ 2 ที่ใช้ศัพท์เก่าซึ่งรับมาจากกลุ่มที่ 1 และยืมจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ในกลุ่มผู้ออกภาษากลุ่มที่ 3 คำศัพท์เก่าจะหายไปส่วนหนึ่ง และใช้คำที่สร้างใหม่และคำยืมเท่านั้น
5. เป็นที่น่าสังเกตว่าอำเภอที่อยู่ห่างจากอำเภอเมือง เช่น อำเภอฮอด และอำเภออมก๋อย จะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำช้ากว่า ทั้งนี้เพราะการคมนาคมขนส่งและการสื่อสารค่อนข้างลำบาก

อุทัยวรรณ ตันหยง (2526) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ออกภาษาพวนชายหญิง จากอำเภอเมือง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผู้ออกภาษากลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 31-49 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี ผลของการศึกษา พบว่า การใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุ จะนำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมกับศัพท์เดิมในภาษาพวนมากกว่าการใช้คำศัพท์เดียวกันเหมือนกันทั้งสามระดับอายุ การเปลี่ยนแปลงของคำจะเป็นการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัด และพบหน่วยเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำจะใช้เป็นเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์เดียวกันกับภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้น

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ; และ กันทิมา วัฒนประเสริฐ (2539) ได้ศึกษาการใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มแม่น้ำท่าจีน ได้แก่ ชุมชนภาษาลาวโซ่ง ลาวครั่ง ลาวเวียง ลาวใต้และลาวพวน โดยใช้รายการคำศัพท์จำนวน 200 คำ เพื่อสอบถามผู้ออกภาษาลาวทั้ง 5 กลุ่ม โดยแบ่งผู้ออกภาษาเป็น 3 ระดับอายุคือ ระดับอายุที่ 1 อายุระหว่าง 55-70 ปี ระดับอายุที่ 2 อายุระหว่าง 35-50 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ออกภาษาทั้งสามระดับอายุมีความแตกต่างด้านรูปแบบการใช้คำ มีการแปรด้านเสียง ศัพท์และความหมายเนื่องด้วยอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์มากที่สุด และจะลดน้อยลงตามลำดับในผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 นอกจากนั้นยังมีการใช้คำศัพท์อื่น ได้แก่ ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ และศัพท์ที่สร้างใหม่ โดยผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1 เริ่มใช้ศัพท์อื่นร่วมกับศัพท์เดิมและจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 สำหรับผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 3 นั้นจะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด และจะลดน้อยลงเรื่อยๆ ในผู้ออกภาษาระดับอายุที่ 1

และ 2 ผู้บอกภาษาลาวเวียงทั้งสามระดับอายุจะใช้ศัพท์เดิมมากที่สุดและใช้ศัพท์อื่นน้อยที่สุด ในขณะที่ผู้บอกภาษาลาวโขงระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์เดมน้อยที่สุดและผู้บอกภาษาลาวโขงและลาวครั้งระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด

จินตนา ศูนย์จันทร์ (2539) วิเคราะห์คำศัพท์ภาษาไทย อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของบุคคลทั้งสามระดับอายุที่พูดภาษาถิ่นผู้ไทย และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเสียง การใช้คำ และความหมายของคำในภาษาถิ่นผู้ไทย โดยใช้คำศัพท์จำนวน 495 หน่วยอรรถ ทดสอบกับผู้บอกภาษาถิ่นผู้ไทยทั้งชายและหญิง จำนวน 30 คน แบ่งเป็น 3 ระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 1 อายุระหว่าง 15-25 ปี ระดับอายุที่ 2 อายุระหว่าง 35-45 ปี และระดับอายุที่ 3 ตั้งแต่อายุ 55 ปี ขึ้นไป ผลของการศึกษาพบว่า การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้งสามอายุ ใช้คำศัพท์เหมือนกันร้อยละ 65.66 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์ร่วมกันร้อยละ 17.37 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์ร่วมกันร้อยละ 15.35 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์ร่วมกันร้อยละ 16.77 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ทั้งคำร้อยละ 25.05 และเปลี่ยนแปลงคำศัพท์บางส่วนโดยเปลี่ยนพยางค์หลังร้อยละ 12.72 เปลี่ยนพยางค์หน้าร้อยละ 6.26 เปลี่ยนแปลงพยางค์กลางร้อยละ 1.01 เปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์ร้อยละ 1.61 เปลี่ยนแปลงโดยการตัดพยางค์ร้อยละ 8.69 การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ คำศัพท์ที่มีความหมายกว้างออกร้อยละ 4.24 คำศัพท์ที่มีความหมายแคบเข้าร้อยละ 0.81 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุเลิกใช้ร้อยละ 4.04 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เลิกใช้มากกว่าระดับอายุอื่นๆ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภาษาถิ่นผู้ไทย อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร กำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะระดับอายุที่ 1 ซึ่งเป็นวัยหนุ่มสาว มีอัตราการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าผู้บอกภาษาระดับอื่นๆ

ชฎานนท์ แสงศรีจันทร์ (2541) วิเคราะห์การใช้คำของคนไทลื้อสามระดับอายุที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุโดยใช้คำศัพท์จำนวน 800 คำ นำไปสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาไทลื้อ จำนวน 75 คน ใน 25 หมู่บ้าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับอายุที่ 1 อายุ 56-70 ปี จำนวน 25 คน ระดับอายุที่ 2 อายุ 36-50 ปี จำนวน 25 คน ระดับอายุที่ 3 อายุ 16-30 ปี จำนวน 25 คน ผลการศึกษารูปได้ว่า คำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน มีจำนวน 418 คำมากที่สุด (ร้อยละ 52.25) คำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน มีเพียงจำนวน 91 คำ (ร้อยละ 11.37) คำคำศัพท์ที่ทั้งสองระดับอายุใช้คำศัพท์เหมือนกัน ระดับอายุที่ 1 กับ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างออกไป มีมากที่สุด จำนวน 138

ในหมวดคำต่างๆ นั้น หมวดคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์เหมือนกันมากที่สุด คือ หมวดคำสรรพนาม หมวดคำกริยา เป็นหมวดคำที่ทั้งสามระดับอายุ ใช้คำศัพท์แตกต่างกันมากที่สุด ระดับอายุที่ 2 ได้ใช้คำศัพท์เหมือนกับระดับอายุที่ 1 และ 3 ในอัตราที่ใกล้เคียงกันมาก และปัจจุบันนี้ คนไทยถือทั้งสามระดับอายุที่อำเภอเชียงคำ ยังคงใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันเป็นจำนวนมากในชีวิตประจำวันเห็นได้จากคำศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันมีเพียงร้อยละ 11.37 เท่านั้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุมีคำศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันทั้งด้านรูปแบบการใช้คำ มีการแปรด้านเสียง ศัพท์และความหมายเนื่องด้วยอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยการเปลี่ยนแปลงจะเห็นได้ชัดจากผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ที่ใช้ศัพท์เก่าซึ่งรับมาจากรุ่นที่ 1 และ ในกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 3 นั้นจะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด คำศัพท์เก่าจะหายไปส่วนหนึ่ง และใช้คำที่สร้างใหม่และคำยืมเท่านั้น โดยเฉพาะคำนามและคำกริยามีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ทำให้การใช้ภาษาในแต่ละระดับอายุมีความแตกต่างเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจะนำวิธีการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมดมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางภาษาทั้งในเรื่องเสียง คำศัพท์ และความหมาย ตลอดจนเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาของของผู้พูดที่มีวัยต่างกันในปัจจุบันว่าเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาของซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้กระทำตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการค้นคว้า

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สืบหาแหล่งที่ใช้ภาษาของ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดลำพูน โดยสอบถามจากที่ว่าการอำเภอบ้านฝาง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้สูงอายุ ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลว่าอำเภอบ้านฝาง จัดเป็นอำเภอชั้นสอง แบ่งการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 88 หมู่บ้าน มีเทศบาลตำบล 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลบ้านฝาง (ตำบลปากบ่องและตำบลบ้านฝางยุบรวมเป็นเทศบาลเดียวกัน) เทศบาลตำบลม่วงน้อย และเทศบาลตำบลแม่แรง มีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ อบต.บ้านเรือน อบต.ท่าตุ้ม อบต.นครเจริญ อบต.น้ำดิบ และอบต.มะกอก ผู้วิจัยได้สำรวจแล้วพบว่า ปัจจุบันมีหมู่บ้านชาวของอาศัยอยู่ที่อำเภอบ้านฝางจำนวน 62 หมู่บ้าน จากหมู่บ้านทั้งหมด 88 หมู่บ้าน

2. การเลือกคำศัพท์

คำศัพท์ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาของ อำเภอบ้านฝางนั้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากคำศัพท์ที่ชาวของในอำเภอบ้านฝางยังใช้พูดอยู่ในชีวิตประจำวันรวมทั้งสิ้น 750 หน่วยวรรณกรรมที่ผู้วิจัยใช้คำศัพท์เป็นจำนวนมากนี้ เพื่อให้เห็นอัตราการใช้คำในปัจจุบันได้ชัดเจนว่า ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน และแตกต่างกันเล็กน้อยเพียงใด และผู้วิจัยได้จำแนกชนิดของคำตามพจนานุกรมภาษาล้านนา-ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง ของอุดม รุ่งเรืองศรี (2543) คือ คำนาม 474 หน่วยวรรณกรรม คำกริยา 183 หน่วยวรรณกรรม คำวิเศษณ์ 78 หน่วยวรรณกรรม คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 หน่วยวรรณกรรม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จำแนกคำศัพท์ออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

คำนาม 13 กลุ่มคำ ได้แก่

1. กลุ่ม พืช ผัก ผลไม้
2. กลุ่ม ต้นไม้และดอกไม้
3. กลุ่ม เครื่องอุปโภค
4. กลุ่ม อาหาร
5. กลุ่ม สถานที่ สิ่งก่อสร้างและส่วนประกอบ
6. กลุ่ม อวัยวะ

7. กลุ่ม วันและเวลา
8. กลุ่ม แมลงและสัตว์
9. กลุ่ม ลักษณะนาม
10. กลุ่ม สิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้
11. กลุ่ม เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม
12. กลุ่ม สุขภาพและโรค
13. กลุ่ม ปราภฏการณ์

คำกริยา 8 กลุ่มคำ ได้แก่

1. กลุ่ม อาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ
2. กลุ่ม การปรุงอาหาร
3. กลุ่ม ความรู้สึกและอารมณ์
4. กลุ่ม การเกษตร
5. กลุ่ม กินและดื่ม
6. กลุ่ม การพูด
7. กลุ่ม ลักษณะนิสัย
8. กลุ่ม เบ็ดเตล็ด

คำศัพท์ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษายองเหล่านี้ได้รวบรวมมาจาก

1. คำไทลื้อ คำยองในพจนานุกรมล้านนา ของอุดม รุ่งเรืองศรี (2543)
2. เอกสารและงานวิจัยภาษาถิ่น

3. การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้บอกภาษายองรวมทั้งหมดจำนวน 24 คน โดยเลือกผู้บอกภาษาที่มีคุณสมบัติดังนี้

3.1 ระดับอายุ

เป็นชายหรือหญิง ที่มีระดับอายุแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1	วัยสูงอายุ	อายุ 55 ปีขึ้นไป	จำนวน 8 คน
กลุ่มที่ 2	วัยกลางคน	อายุ 35 - 45 ปี	จำนวน 8 คน
กลุ่มที่ 3	วัยหนุ่มสาว	อายุ 15 - 25 ปี	จำนวน 8 คน

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มอายุโดยเว้นช่วงแต่ละกลุ่มให้มีอายุห่างกัน 10 ปีเพื่อให้เห็น

ความแตกต่างของภาษา หากผู้บอกภาษาแต่ละกลุ่มมีช่วงอายุใกล้เคียงกัน

3.2 การศึกษา

ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ไว้ว่า ระดับอายุที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การศึกษาเปลี่ยนแปลงไป นอกจากระดับอายุแล้วการศึกษาก็ถือเป็นปัจจัยทางสังคมประการหนึ่งที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยจึงเลือกผู้บอกภาษาในกลุ่มที่ 1 ไม่เกินระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ 2 และ 3 มีการศึกษาสูงไม่เกินระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยกเว้นผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จำนวน 2 คนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาของมากกว่าระดับอายุเดียวกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าการศึกษาไม่มีผลต่อความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาดังเดิมนั้นเป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้หรือไม่

3.3 การตั้งถิ่นฐาน

ผู้บอกภาษาเป็นผู้ที่เกิดและมีถิ่นฐานอยู่ในเขตอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน และไม่เคยโยกย้ายไปตั้งหลักฐานยังที่อื่นที่มีได้ใช้ภาษาของในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

3.4 เชื้อชาติ

ผู้บอกภาษาเป็นผู้ที่มีบิดา มารดา เป็นชาวยอง หากมีคู่สมรส คู่สมรสต้องเป็นชาวยองพูดภาษาของในการสื่อสารประจำวัน

3.5 คุณสมบัติอื่นๆ

ผู้บอกภาษาจะต้องมีประสาทหู และมีอวัยวะในการออกเสียงสมบูรณ์สามารถออกเสียงได้ชัดเจน

4. การเก็บข้อมูลภาคสนาม ในช่วงระยะเวลา 3 เดือน

ครั้งที่ 1 เดือนเมษายน 2552

ครั้งที่ 2 เดือนพฤษภาคม 2552

ครั้งที่ 3 เดือนมิถุนายน 2552

การเก็บข้อมูลผู้บอกภาษาของ อำเภอป่าซางในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

4.1 การใช้ประโยคคำถาม

	คำศัพท์	คำถาม
ตัวอย่าง	พี่เขย	: “สามีของพี่สาวเรียกว่าอะไร?”
	คิดถึง	: “เวลาที่ลูกไปเรียนหนังสือหรือไปทำงานที่ต่างจังหวัดสองปี ป้าจะรู้สึกอย่างไรกับลูก?”

4.2 การยกตัวอย่างในบริบทประกอบคำถาม

	คำศัพท์	คำถาม
ตัวอย่าง	ฝนชา	: “เวลาฝนตกจนมองอะไรไม่เห็นเราเรียกว่า ฝนตกหนัก แต่สักพักเริ่มมองเห็นชัดขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นปกติ เราเรียกลักษณะฝนแบบนี้ว่าอะไร?”
	พระภิกษุ	: “ผู้ชายที่โกนผมแล้วใส่ชุดสีขาว แห่รอบวัดเราเรียกว่า “นาค” แล้วถ้านาคเปลี่ยนชุดเป็นผ้าสีเหลืองที่เราเรียกว่าจีวร จะเรียกผู้ชายคนว่าอะไร?”

4.3 การแสดงท่าทางประกอบคำถาม

	คำศัพท์	คำถาม
ตัวอย่าง	คลาน	: “ถ้าหนูเดินโดยใช้เข่า แล้วเอามือยันพื้นไปข้างหน้าช้าๆ อย่างนี้ เราเรียกว่าอะไร?”
	เขกหัว	: “ถ้าหนูเอามือซ้ายกำแน่นๆ แล้วตวัดไปบนหัวแรงๆ แบบนี้ เรียกว่าอะไร?”

4.4 การใช้ของจริงหรือรูปภาพประกอบคำถาม

	คำศัพท์	คำถาม
ตัวอย่าง	ขยะ	: “ของที่ไม่ต้องการจะใช้แล้ว หรืออยากเอาไปทิ้งอย่าง(ซีไปที่เศษกระดาษ ถุงพลาสติก) เราเรียกว่าอะไร?”
	หงอก	: “ซีไปที่เส้นผมๆ แล้วถามว่าเมื่อมันกลายเป็นสีขาว และจะเกิดขึ้นกับคนแก่ เราเรียกว่าอะไร?”

5. การบันทึกข้อมูล

5.1 ฟังและจดบันทึกข้อมูลลงในบัญชีตารางคำ โดยใช้ระบบสัทอักษรจากงานวิจัยเรื่องระบบเสียงภาษายองซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน ของวิสุทธิระ เนียมนาค

5.2 บันทึกข้อมูลลงในบัญชีตารางคำที่ประกอบด้วยคำศัพท์ในแต่ละหมวด หน่วยอรรถในภาษาไทยกลาง ชื่อผู้บอกภาษา ชุมชน และระดับอายุ

5.3 บันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงระบบ Digital ชนิด File mp. 3 ไปพร้อมกับการสัมภาษณ์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยพิจารณาตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1 การพิจารณาแยกศัพท์แปร

6.1.1 คำศัพท์ที่ใช้แทนคำที่มีความหมายเดียวกัน มีรูปคำต่างกัน ซึ่งอาจเป็นคำพยางค์เดียว หรือมากกว่าหนึ่งพยางค์ ถือว่าเป็นคนละศัพท์แปร เช่น

- “สัวม”
1. [so:m⁵]
 2. [bok⁴]
 3. [hɔŋ⁴ nam⁶]

6.1.2 คำศัพท์ที่มีจำนวนพยางค์เท่ากันหรือต่างกัน พยางค์ที่ต่างกันนี้มีความหมายเพิ่มขึ้นมาเพื่อบ่งบอก ลักษณะ ขนาด รูปร่าง ประโยชน์ หรือที่มาของคำ (แต่ไม่ใช่เป็นการลดพยางค์หรือนอกเหนือไปจากเกณฑ์การพิจารณาการแปรของศัพท์เดียวกัน) ถือว่าเป็นคนละศัพท์แปร เช่น

- “ไม้ซุง”
1. [maj⁶ le:m⁵]
 2. [maj⁶ ton⁴]
 3. [maj⁶ lam²]
 4. [maj⁶ sun²]
- “ชากรรไกร”
1. [ka:ŋ²]
 2. [kaw⁶ ka:ŋ²]

6.1.3 คำศัพท์ที่เกิดจากการสร้างศัพท์ใหม่ในภาษายอง อาจยืมคำมาจากภาษากรุงเทพฯ หรือถิ่นอื่น หรือนำคำที่มีอยู่แล้วมาประสมขึ้นใหม่ ซึ่งถือว่าการแปรของภาษาลักษณะหนึ่งก็ตาม ถือว่าเป็นคนละศัพท์แปร เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
สะพาน	1. [xo: ¹]	[xo: ¹]	[xo: ¹]
	2. -	[xu:a ¹]	-
	3. -	-	[sa ¹ pha:n ²]
ย่า	1. [mɛ: ⁶ ʔu:j ⁵]	-	-
	2. [mɛ: ⁶ lo:ŋ ¹]	[mɛ: ⁶ lo:ŋ ¹]	-
	3. [ja: ⁶]	-	[ja: ⁶]
	4. -	[ʔu:j ⁵]	-
	5. -	[mɛ: ⁶ pa: ⁵]	-
	6. -	-	[ja:j ²]

6.1.4 คำศัพท์ดั้งเดิมที่มีแนวโน้มที่จะเลิกใช้เนื่องจากระดับอายุที่ 2 และ 3 ไม่มาใช้ในชีวิตประจำวัน ยังคงใช้ในระดับอายุที่ 1 ซึ่งเป็นผู้สูงอายุด้วยกันเองถือว่าเป็นคนละศัพท์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
กระชาย	[ho: ¹ la ¹ ?ɛ:n ²]	-	-
บวบ	[ma ² noj ⁶ lo:ŋ ¹]	-	-

6.2 การพิจารณารูปแปรของศัพท์แปรเดียวกันหรือการพิจารณาว่า เป็นศัพท์แปรเดียวกัน ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะการแปรรูปศัพท์แปรเดียวกัน ต้องมีการปรากฏของคำศัพท์ดั้งเดิมเพื่อให้เกิดและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างได้อย่างชัดเจนในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 6.2.1 การแปรสัทลักษณะของเสียงสระ (Vowel variation)
- 6.2.2 การแปรสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะ (Consonant variation)
- 6.2.3 การแปรสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ (Tone variation)
- 6.2.4 การแปรเนื่องมาจากการตัดเสียงหรือการเพิ่มเสียง (Loss or addition of phoneme)
- 6.2.5 การแปรเนื่องมาจากการสับเสียง (Metathesis)
- 6.2.6 การแปรเนื่องมาจากการกลมกลืนเสียง (Assimilation)
- 6.2.7 การแปรเนื่องมาจากการฉีกเสียงเสียง (Dissimilation)
- 6.2.8 การแปรเนื่องมาจากการละบางพยางค์ (Deletion)
- 6.2.9 การแปรเนื่องมาจากการเพิ่มบางพยางค์ (Addition)
- 6.2.10 การแปรเนื่องมาจากการสลับตำแหน่งคำ (Change of position of word)

6.3 นำคำศัพท์ที่บุคคลทั้งสามระดับอายุใช้ มาพิจารณาว่าศัพท์แปรในแต่ละหน่วยอรรถมีกี่คำศัพท์ โดยจะไม่นับศัพท์แปรที่มีเครื่องหมาย ~ ตัวอย่างเช่น หน่วยอรรถ “แตงโม” มีศัพท์เดี่ยวที่ทั้งสามระดับอายุใช้ คือ [ba³ taw³] ส่วน ~[ma³ taw³] ถือเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ผู้วิจัยจะไม่นับเพิ่มเป็นอีกหนึ่งศัพท์แปร

[ba ³ taw ³]	[ba ³ taw ³]	[ba ³ taw ³]
~[ma ³ taw ³]	-	-

6.4 คำศัพท์ที่ผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแปรของคำศัพท์เดียวกันหรือไม่นั้น ผู้วิจัยกำหนดให้คำศัพท์ของระดับอายุที่ 1 ซึ่งเป็นคำศัพท์ดั้งเดิมเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

7. เรียบเรียงผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 4

การวิเคราะห์คำศัพท์

การวิเคราะห์คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษายองทั้งสามระดับอายุใช้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะการแปรของภาษายองในอำเภอลำพูน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนของสามระดับอายุ

ตอนที่ 1 ลักษณะการแปรของภาษายองในอำเภอลำพูน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษายองทั้งสามระดับอายุเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์จำนวน 750 หน่วยย่อย มาวิเคราะห์พบว่า คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษายองแต่ละกลุ่มใช้ มีลักษณะการแปรของภาษา 3 ประการดังนี้

- 4.1 การแปรด้านเสียง (Phonological variation)
- 4.2 การแปรด้านศัพท์ (Lexical variation)
- 4.3 การแปรด้านความหมาย (Semantic variation)

4.1 การแปรด้านเสียง (Phonological variation) หมายถึง การที่เสียงมากกว่าหนึ่งเสียงในภาษายองมีการแทนที่กันได้ โดยความหมายของคำยังคงเดิม ผู้วิจัยพบว่าลักษณะการแปรด้านเสียงในภาษายองมี 9 ลักษณะ ดังนี้

- 4.1.1 การแปรสัทลักษณะของเสียงสระ (Vowel variation)
- 4.1.2 การแปรสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะ (Consonant variation)
- 4.1.3 การแปรสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ (Tone variation)
- 4.1.4 การแปรเนื่องมาจากการตัดเสียงหรือการเพิ่มเสียง (Loss or addition of phoneme)
- 4.1.5 การแปรเนื่องมาจากการสับเสียง (Metathesis)
- 4.1.6 การแปรเนื่องมาจากการกลมกลืนเสียง (Assimilation)
- 4.1.7 การแปรเนื่องมาจากการฉีกเสียงเสียง (Dissimilation)
- 4.1.8 การแปรเนื่องมาจากการละบางพยางค์ (Deletion)
- 4.1.9 การแปรเนื่องมาจากการเพิ่มบางพยางค์ (Addition)
- 4.1.10 การแปรเนื่องมาจากการสลับตำแหน่งคำ (Change of position of word)

4.1.1 การแปรสัทลักษณะของเสียงสระ (Vowel variation)

เสียงสระที่จัดให้เป็นรูปแปรของศัพท์แปรเดียวกันแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) การแปรเสียงสระเดี่ยว
- 2) การแปรเสียงสระเดียวกับสระประสม

- 1) การแปรเสียงสระเดี่ยว มีลักษณะที่แตกต่างกัน เป็น 4 ลักษณะ คือ

1.1 การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ความสั้นยาวของเสียงสระ ความแตกต่างของเสียงสระที่จัดให้เป็นการแปรเสียงได้นั้น สามารถเกิดได้ 2 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.1.1 การแปรเสียงสระในคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน

ได้แก่ [a] → [a:]

“วานขึ้น” [wan² si:n²] → [wa:n² si:n²]

1.1.2 การแปรเสียงสระในคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายต่างกัน มี 2

ลักษณะ คือ

- 1) คำที่ประกอบด้วยสระเสียงสั้น จะปรากฏ [ʔ] อยู่ท้าย

พยางค์ส่วนในคำที่ประกอบด้วยสระเสียงยาว จะไม่ปรากฏเสียงพยัญชนะท้าย ได้แก่

[i] → [i:]

“วันนี้” [wan² niʔ⁴] → [wan² ni:⁶]

[ɔ] → [ɔ:]

“นั่งยองๆ” [naŋ⁴ xɔʔ¹ jɔ:⁵] → [naŋ⁴ xɔ:⁵ jɔ:⁵]

[ɤ] → [ɤ:]

“เรอ” [ʔɤʔ¹] → [ʔɤ:⁵]

[o] → [o:]

ชาเพลง [xa:¹ doʔ¹] → [xa:¹ do:⁵]

2) การแปรเสียงสระในคำที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ได้แก่

[a] → [a:]

“น้อง”

[xa¹ noŋ⁴] → [xa:¹ noŋ⁴]

“ดวงอาทิตย์, ดวงตะวัน”

[ta³ wan²] → [ta:¹ wan²]

[a:] → [a]

“อา(น้องชายของพ่อ)”

[ba:³ ?a:w¹] → [ba¹ ?a:w¹]

1.2 การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้น แบ่งเป็น 2

ประเภท คือ

1.2.1 การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้น ความสั้น-

ยาวเหมือนกัน แบ่งได้ดังนี้

1) ลิ้นระดับสูงไประดับกลาง

การแปรเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [i] → [e]

“อุ่นเส้น” [sin⁵ loŋ⁶] → [sen⁵ loŋ⁶]

การแปรเสียงสระกลาง สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɨ] → [ɛ]

“ลืมตา” [min² ta:¹] → [mən² ta:¹]

การแปรเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [u] → [o]

“มะยม” [ba¹ jum³] → [ba¹ jom³]

“นม” [num³] → [nom³]

2) ลิ้นระดับกลางไประดับสูง

การแปรเสียงสระหลัง กลาง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง สูง เสียงยาว ห่อริม

ฝีปาก ได้แก่ [o] → [u]

“คล้า” [ɲom² ɲom² sa:m² sa:m²] → [ɲum² ɲum² sa:m² sa:m²]

3) ลึ้นระดับกลางไประดับต่ำ

การแปรเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [o] → [ɔ]

“ชาแพง” [xa:¹ do?¹] → [xa:¹ dɔ?¹]

การแปรเสียงสระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [e:] → [ɛ:]

“สมอง” [ʔɔk¹ ʔe:⁵] → [ʔɔk¹ ʔɛ:⁵]

การแปรเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ə:] → [a:]

“แสงสว่าง สุกใส” [hə:m³] → [ha:m³]

4) ลึ้นระดับต่ำไประดับกลาง

การแปรเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɛ] → [e]

“ป่าช้า” [pa:³ hew⁶] → [pa:³ hew⁶]

การแปรเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɛ:] → [e:]

“ตาเหล่” [ta:¹ le:³] → [ta:¹ le:³]

การแปรรูปเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɔ] → [o]

“หลังค่อม” [lan¹ koŋ³] → [lan¹ koŋ³]

“เก็บผ้า” [lon⁶] → [lon⁶]

การแปรเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [a:] → [ə:]

“ชาอ่อน” [ta:p³ xa:¹] → [tə:p³ xa:¹]

5) ลึ้นระดับต่ำไประดับสูง

การแปรเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɛ:] → [i:]

“ตาเหล่” [ta:¹ lɛ:³] → [ta:¹ li:³]

การแปรเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɔ] → [u]

“ขนมเทียน” [xa¹ num¹ cɔk¹] → [xa¹ num¹ cuk¹]

การแปรเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง สูง ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [a] → [ɨ]

“ยื่นค้ำหัว” [ji:n² ŋam² ho:¹] → [ji:n² ŋim² ho:¹]

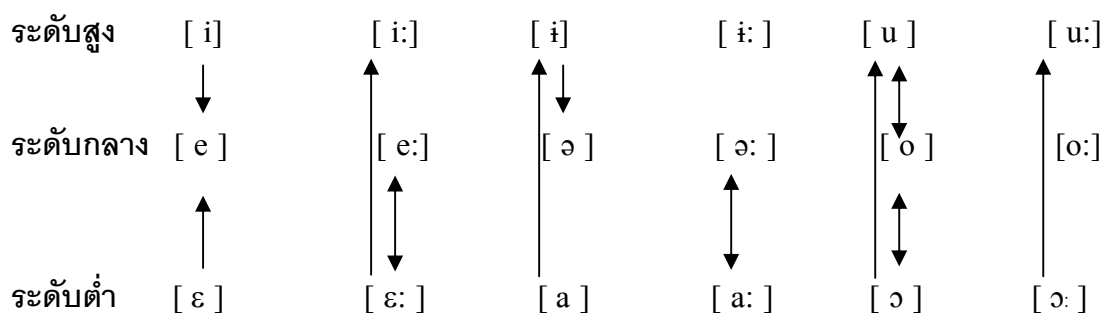
การแปรเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɔ:] → [u:]

“ตะครุบ” [mɔ:p³] → [mu:p³]

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถสรุปลักษณะความแตกต่างที่ระดับของลิ้น และความสั้น

-ยาวของเสียงสระที่เหมือนกันได้ดังนี้

จากแผนภูมิแสดงลักษณะความแตกต่างของเสียงสระที่ระดับของลิ้นโดยมีความสั้น-ยาวของเสียงสระเหมือนกัน คือ

- 1) ลึ้นระดับสูงไประดับกลาง มี 3 เสียง
- 2) ลึ้นระดับกลางไประดับสูง มี 1 เสียง
- 3) ลึ้นระดับกลางไประดับต่ำ มี 3 เสียง
- 4) ลึ้นระดับต่ำไประดับกลาง มี 4 เสียง
- 5) ลึ้นระดับต่ำไประดับสูง มี 4 เสียง

ผู้วิจัยพบว่า มีการแปรจากลิ้นระดับต่ำไประดับอื่นมากที่สุด คือ ระดับกลางและระดับสูง โดยปรากฏการแปรของเสียงสลับกัน จำนวน 4 คู่เสียง ได้แก่ [e:] ↔ [ε:], [ɔ:] ↔ [a:], [u] ↔ [o], [o] ↔ [ɔ]

1.2.2 การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้น และความสั้น-ยาวต่างกัน ได้แก่

1) ลิ้นระดับสูงไประดับต่ำ

การแปรเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [u] → [ɔ:]
“จอมปลวก” [cum² po:k³] → [cɔ:m² po:k³]

2) ลิ้นระดับกลางไประดับต่ำ

การแปรเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [ɔ] → [a:]
“สว่าง สุกใส” [hɔ:² həm³] → [hɔ:² ha:m³]

การแปรเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [ɔ:] → [a]
“กลางวัน” [mə:⁴ wan²] → [ma¹ wan²]
“กลางคืน” [mə:⁴ xi:n²] → [ma¹ xi:n²]

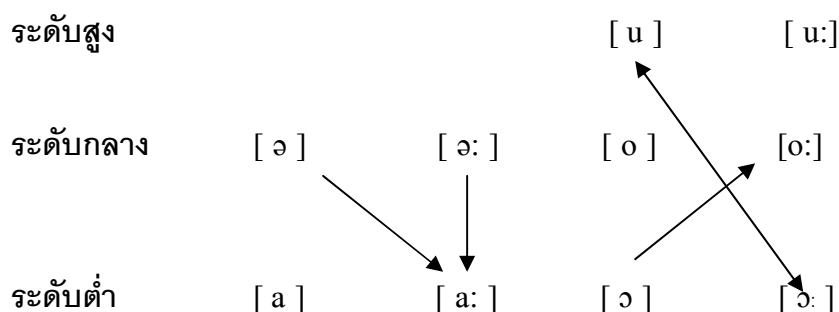
3) ลิ้นระดับต่ำไปลิ้นระดับสูง

การแปรรูปเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [ɔ:] → [u]
“มะกอก” [ma¹ kɔ:k³] → [ma¹ kuk¹]

4) ลิ้นระดับต่ำไปลิ้นระดับกลาง

การแปรรูปเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [ɔ] → [o:]
“หลังค่อม” [laŋ¹ kɔŋ³] → [laŋ¹ ko:ŋ³]

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถสรุปลักษณะความแตกต่างที่ระดับของลิ้น และความสั้น-ยาวของเสียงสระที่แตกต่างกันได้ดังนี้

จากแผนภูมิแสดงลักษณะความแตกต่างของเสียงสระที่ระดับของลิ้นโดยมีความสั้น-ยาวของเสียงสระต่างกัน คือ

- 1) ลิ้นระดับสูงไประดับต่ำ มี 1 เสียง
- 2) ลิ้นระดับกลางไประดับต่ำ มี 2 เสียง
- 3) ลิ้นระดับต่ำไประดับสูง มี 1 เสียง
- 4) ลิ้นระดับต่ำไประดับกลาง มี 1 เสียง

ผู้วิจัยพบว่าการแปรของเสียงสระที่ลิ้นระดับกลางไปลิ้นระดับต่ำมีมากที่สุด โดยแปรเป็นสระที่ลิ้นระดับต่ำเสียงเดียว คือ [a:] และปรากฏการแปรของเสียงสลับกัน จำนวน 1 คู่เสียง คือ [u] ↔ [ɔ:]

1.3 การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ส่วนของลิ้น แบ่งออกเป็น 2

ประเภท คือ

1.3.1 การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ส่วนของลิ้น ความสั้น-ยาวเหมือนกัน แบ่งได้ดังนี้

1) ลิ้นส่วนหน้าไปส่วนกลาง

การแปรเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่ [ɛ] → [a]

“พุทรา” [ma¹ ten²] → [ma¹ tan²]

“เปียดเสียด” [nan⁴ jet⁴ kan¹] → [nan⁴ jat⁴ kan¹]

การแปรรูปเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่ [ɛ:] → [a:]

“น้อยหน้า” [ba³ no:j⁶ ne:⁵] → [ba³ no:j⁶ na:³]

2) ลื่นส่วนหน้าไปส่วนหลัง

การแปรรูปเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɛ:] → [ɔ:]

“สมอง” [ʔɔk³ ʔɛ:²] → [ʔɔk³ ʔɔ:²]

3) ลื่นส่วนกลางไปส่วนหลัง

การแปรรูปเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [a:] → [ɔ:]

“พระอาทิตย์” [ta:¹ wan²] → [tɔ:¹ wan²]

“ท้อ (มีด)” [ba:³ xom²] → [bɔ:³ xom²]

การแปรรูปเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɔ] → [o]

“นั่งขัดสมาธิ” [naŋ⁴ xət¹ tha¹ wa:j¹] → [naŋ⁴ xot¹ tha¹ wa:j¹]

4) ลื่นส่วนหลังไปส่วนกลาง

การแปรรูปเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɔ] → [a]

“ผีเสื้อ” [kɔp³ bɔ:⁵] → [kap³ bɔ:⁵]

การแปรรูปเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [o:] → [ɔ:]

“มะเกลือ” [ba¹ ko:¹] → [ba¹ kɔ:¹]

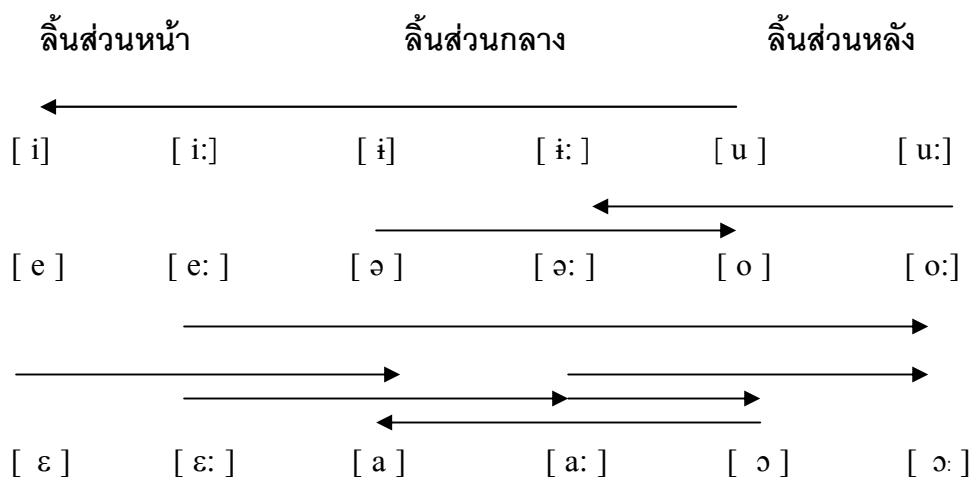
5) ลื่นส่วนหลังไปส่วนหน้า

การแปรรูปเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก กับ การแปรรูปเสียงสระหน้า กลาง ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [u] → [i]

“แม่มปาก” [mum⁶ pa:k³] → [mim⁶ pa:k³]

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถสรุปแสดงลักษณะความแตกต่างที่ส่วนของลิ้นและความสั้น-ยาวเหมือนกัน ได้ดังนี้

จากแผนภูมิแสดงลักษณะความแตกต่างของเสียงสระที่ส่วนของลิ้นโดยมีความสั้น-ยาวของเสียงสระเหมือนกัน คือ 1) ล้วนหน้าไปล้วนกลาง มี 2 เสียง

2) ล้วนหน้าไปล้วนหลัง มี 1 เสียง

3) ล้วนกลางไปล้วนหลัง มี 2 เสียง

4) ล้วนหลังไปล้วนกลาง มี 2 เสียง

5) ล้วนหลังไปล้วนหน้า มี 1 เสียง

ผู้วิจัยพบว่าการแปรของเสียงสระที่ส่วนของลิ้น โดยเสียงสระมีความสั้น- ยาวเหมือนกันนี้ มีเสียงสระแปรมากที่สุดเพียง 2 เสียง และไม่ปรากฏการแปรในลักษณะสลับเสียงกัน

1.3.2 การแปรเสียงสระเดียวซึ่งแตกต่างที่ส่วนของลิ้น และความสั้น- ยาวต่างกัน ได้แก่

1) ล้วนหน้าไปล้วนหลัง

การแปรรูปเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [a] → [ɔ:]

“ดวงอาทิตย์, ดวงตะวัน” [ta³ wan²] → [tɔ:¹ wan²]

2) ล้วนกลางไปล้วนหลัง

การแปรเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ə] → [o:]

“เร็ว” [wəj²] → [wo:j²]

การแปรรูปเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [ɔ:] → [a]

“นั่งพับเพียบ” [nan⁴ pɔ:⁵ la³ mɛ:⁴] → [nan⁴ pa¹ la³ mɛ:⁴]

“นั่งยองๆ” [nan⁴ xɔ:⁵ jɔ:³] → [nan⁴ xa³ jɔ:³]

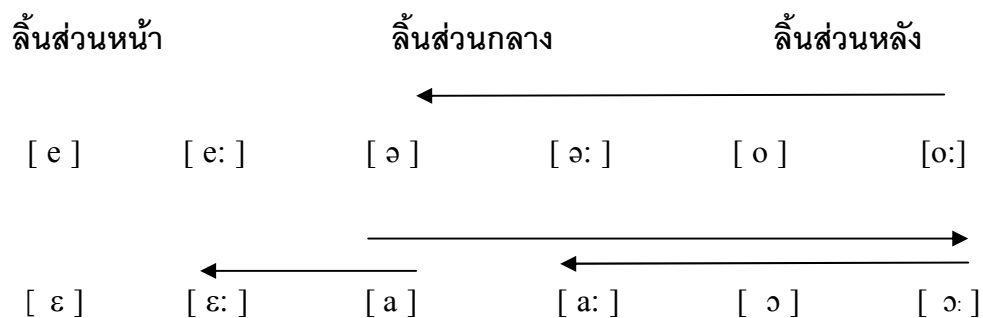
3) ลื่นส่วนกลางไปลื่นส่วนหน้า

การแปรรูปเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [a] → [ɛ:]

“ละลาย” [ta⁵] → [tɛ:w²]

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถสรุปแสดงลักษณะความแตกต่างที่ส่วนของลิ้น โดยมีความสั้น-ยาวต่างกัน ได้ดังนี้

จากแผนภูมิแสดงลักษณะความแตกต่างของเสียงสระที่ส่วนของลิ้นโดยมีความสั้น-ยาวของเสียงสระต่างกัน คือ 1) ลิ้นส่วนหน้าไปลิ้นส่วนกลาง มี 1 เสียง

2) ลิ้นส่วนหน้าไปลิ้นส่วนหลัง มี 1 เสียง

3) ลิ้นส่วนกลางไปลิ้นส่วนหลัง มี 2 เสียง

4) ลิ้นส่วนกลางไปลิ้นส่วนหน้า มี 1 เสียง

ผู้วิจัยสังเกตว่าการแปรของเสียงสระที่ส่วนของลิ้นโดยมีความสั้น - ยาวของเสียงสระแตกต่างกันนี้ มีการแปรในส่วนของลิ้นที่ระดับเดียวกันเพียง 2 ระดับคือ ระดับกลางและระดับต่ำ เท่านั้น ไม่พบการแปรลักษณะนี้ที่ลิ้นระดับสูง

1.4 การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้นและส่วนของลิ้น

แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.4.1 การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้นและส่วนของลิ้น ความสั้น-ยาวเหมือนกัน แบ่งได้ดังนี้

1) ลิ้นระดับกลางไประดับสูง และ ลิ้นส่วนกลางไปลิ้นส่วนหน้า
การแปรเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [a] → [i]
“มันแกว” [man² ?a¹ lu:²] → [man² ?i¹ lu:²]

2) ลิ้นระดับสูงไประดับกลาง และ ลิ้นส่วนหน้าไปลิ้นส่วนกลาง
การแปรเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [i] → [ə]
“ตาเหล่” [ta:¹ lik¹] → [ta:¹ lək¹]

3) ลิ้นระดับสูงไประดับต่ำ และ ลิ้นส่วนหน้าไปลิ้นส่วนกลาง
การแปรเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [i] → [a]
“ตะครุบ” [ti?¹] → [ta?¹]

4) ลิ้นระดับสูงไประดับต่ำ และ ลิ้นส่วนหลังไปลิ้นส่วนกลาง
การแปรเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [u] → [a]
“แม่ปาก” [mum⁶ pa:k³] → [mam⁶ pa:k³]

5) ลิ้นระดับกลางไประดับต่ำ และ ลิ้นส่วนหน้าไปลิ้นส่วนหลัง
การแปรเสียงสระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ การแปรเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [e:] → [ɔ:]
“สมอง” [?ɔk¹ ?e:⁵] → [?ɔk¹ ?ɔ:⁵]

6) ลิ้นระดับกลางไประดับต่ำ และ ลิ้นส่วนหลังไปลิ้นส่วนหน้า
การแปรเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [o:] → [ɛ:]
“ไม้ขีดไฟ” [kap¹ faj³ so:⁴] → [kap¹ faj³ se:⁴]

7) ลึ้นระดับกลางไประดับต่ำ และลึ้นส่วนกลางไปลึ้นส่วนหลัง

การแปรเสียงสระกลาง กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง ต่ำ ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [๑] → [๖]

“ลอก (เอาออก)” [thoʔ¹] → [thoʔ¹]

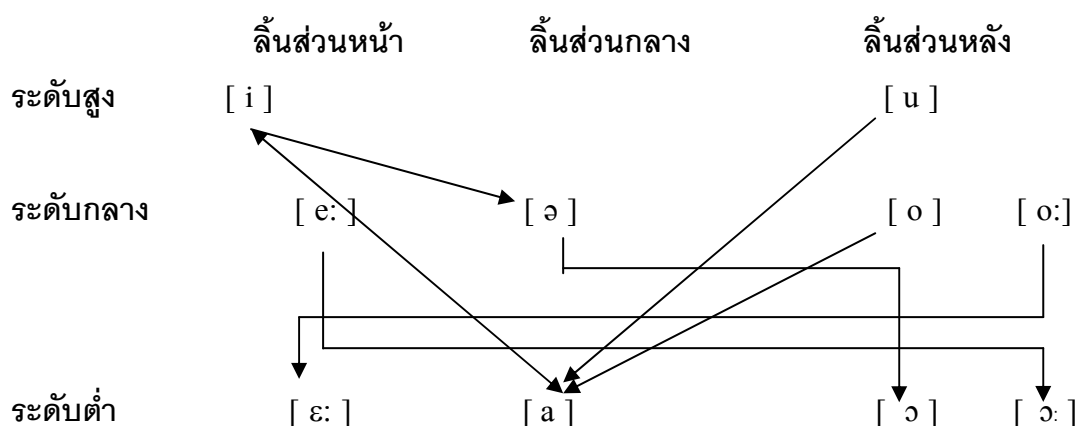
8) ลึ้นระดับกลางไประดับต่ำ และลึ้นส่วนหลังไปลึ้นส่วนกลาง

การแปรเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก

ได้แก่ [o] → [a]

“นั่งขัดสมาธิ” [xot¹ sa³ wa:j¹] → [xat¹ sa³ wa:j¹]

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถแสดงลักษณะการแปรตามระดับของลึ้นและส่วนของลึ้น โดยความสั้น-ยาวของเสียงสระเหมือนกัน ดังนี้

จากแผนภูมิแสดงลักษณะความแตกต่างของเสียงสระที่ระดับของลึ้นและส่วนของลึ้น โดยความสั้น-ยาวของเสียงสระเหมือนกัน คือ

- 1) ลึ้นระดับกลางไประดับสูง และ ลึ้นส่วนกลางไปลึ้นส่วนหน้า
- 2) ลึ้นระดับสูงไประดับกลาง และ ลึ้นส่วนหน้าไปลึ้นส่วนกลาง
- 3) ลึ้นระดับสูงไประดับต่ำ และ ลึ้นส่วนหน้าไปลึ้นส่วนกลาง
- 4) ลึ้นระดับสูงไประดับต่ำ และ ลึ้นส่วนหลังไปลึ้นส่วนกลาง
- 5) ลึ้นระดับกลางไประดับต่ำ และลึ้นส่วนหน้าไปลึ้นส่วนหลัง
- 6) ลึ้นระดับกลางไประดับต่ำ และ ลึ้นส่วนหลังไปลึ้นส่วนหน้า
- 7) ลึ้นระดับกลางไประดับต่ำ และลึ้นส่วนกลางไปลึ้นส่วนหลัง
- 8) ลึ้นระดับกลางไประดับต่ำ และลึ้นส่วนหลังไปลึ้นส่วนกลาง

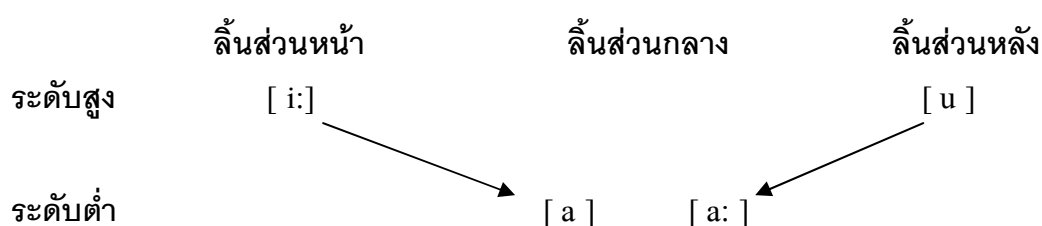
ผู้วิจัยพบว่าลักษณะการแปรของเสียงสระที่แตกต่างตามระดับของลิ้นและส่วนของลิ้น ปรากฏลักษณะละ 1 เสียง และเมื่อสังเกตเฉพาะการแปรระดับของลิ้น พบว่าการแปรที่ลิ้นระดับกลาง ไประดับต่ำพบมากที่สุด จำนวน 4 เสียง

1.4.2 การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้นและส่วนของ ลิ้น และความสั้น-ยาวต่างกัน ได้แก่

1) ลิ้นระดับสูงไประดับต่ำ และลิ้นส่วนหน้าไปลิ้นส่วนกลาง
การแปรเสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [i:] → [a]
“ปลากะตัก” [pa:¹ ki:³ di:³] → [pa:¹ ka¹ di:³]

2) ลิ้นระดับสูงไประดับต่ำ และลิ้นส่วนหลังไปลิ้นส่วนกลาง
การแปรเสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก
ได้แก่ [u] → [a:]
“แม่ปาก” [mum⁶ pa:k³] → [mim⁶ pa:k³]

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถแสดงลักษณะการแปรตามระดับของลิ้นและส่วนของลิ้น โดยมีความสั้น-ยาวของเสียงสระต่างกัน ดังนี้

จากแผนภูมิ แสดงให้เห็นว่ามีการแปรเฉพาะลิ้นระดับสูงไปลิ้นระดับต่ำ และแปรจากลิ้นส่วนหน้าและลิ้นส่วนหลังไปลิ้นส่วนกลางเท่านั้น

ตาราง 5 สรุปการแปรในเรื่องสัทลักษณะของเสียงสระเดี่ยว

สระ แปร	i	i:	e	e:	ɛ	ɛ:	ɪ	ɪ:	ə	ə:	a	a:	u	u:	o	o:	ɔ	ɔ:
i	-	+	○	-	-	-	-	-	○	-	+	-	-	-	-	-	-	-
i:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-
e	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
e:	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/
ɛ	-	-	○	-	-	-	-	-	-	-	○	-	-	-	-	-	-	-
ɛ:	-	/	-	/	-	-	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-	/
ɪ	-	-	-	-	-	-	-	-	○	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ɪ:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ə	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	○	-	-	○	○	/	-
ə:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	○	-	-	-	-	-	-
a	/	-	-	-	-	○	○	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/
a:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	○	/	-	-	-	-	-	-	/
u	○	-	-	-	-	-	-	-	-	-	○	○	-	-	○	-	-	○
u:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
o	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	○	-	○	-	-	+	/	-
o:	-	-	-	-	-	/	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	/
ɔ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	○	-	○	-	○	○	-	+
ɔ:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/	-	○	○	-	-	-	-

โดยผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์เพื่อแทนความหมายดังนี้

○ = เสียงสระแปรรูปในคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน

/ = เสียงสระแปรรูปในคำที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย

+

-

สรุปการแปรด้านเสียงสระเดี่ยวพบว่า มีการแปรเสียงสระเดี่ยวทั้งหมด 15 หน่วยเสียง จาก 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงที่มีการแปรมากที่สุด คือ /ɛ:/ /ə/ /a/ /u/ /o/ มีการแปรมากที่สุดได้ถึง 5 หน่วยเสียง และพบลักษณะการแปรเสียงสระในคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกันมากกว่าการแปรเสียงสระลักษณะอื่น

2) การแปรเสียงสระเดี่ยวเป็นสระประสมซึ่งสระประสมนั้นจะไม่มีใช้ในภาษายอง แต่ในปัจจุบันมีผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 บางคนที่ออกเสียงสระประสม คือ เสียง [i:a] และ [u:a] เนื่องจากนำระบบเสียงของภาษาไทยล้านนาและภาษากองเทพซึ่งมีสระประสมมาใช้ (มีสระประสม คือ [ia] [i:a] [ia] [i:a] และ [ua] [u:a]) ทำให้เกิดการแปรเสียงกัน เนื่องจากการยืมคำศัพท์ภาษากองเทพมาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

การแปรเสียงสระหน้า ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระประสมเริ่มต้นที่เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปากและลงท้ายด้วยสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɛ:] → [i:a]

“เปียดเสียดกัน” [je:t⁴ kan¹] → [ji:at⁴ kan¹]

การแปรเสียงสระหน้า กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระประสมเริ่มต้นที่เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปากและลงท้ายด้วยสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[e:] → [i:a]

“เขียด” [xe:t³] → [xi:at³]

“นกขุนทอง” [nok¹ ?e:ŋ⁵] → [nok¹ ?i:aŋ⁵]

“เขี้ยว” [xe:w⁵] → [xi:aw⁵]

“ภรรยา” [me:²] → [mi:a²]

การแปรเสียงสระหลัง กลาง ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระประสมเริ่มต้นที่เสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปากและลงท้ายด้วยสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[o] → [u:a]

“ล้า (มือ,เท้า)” [soj⁴] → [su:aj⁴]

[o:] → [u:a]

“ทอด” [tho:t⁴] → [thu:at⁴]

“สามี” [pho:²] → [phu:a²]

“สะพาน” [xo:²] → [xu:a²]
 “นิ้วโป้งของมือ” [ho:¹ mɛ:⁴ mi:²] → [hu:a¹ mɛ:⁴ mi:²]

การแปรเสียงสระเดี่ยวเป็นสระประสมนั้น ผู้วิจัยสังเกตว่าสระเดี่ยวที่มีการแปรนั้นเกิดทั้งสระเดี่ยวเสียงสั้นและเสียงยาว โดยสระเดี่ยวที่แปรเป็นเสียงสระประสม [i:a] จะเป็นสระที่เกิดจากลิ้นส่วนหน้า เสียงยาว คือ [ɛ:] และ [e:] ส่วนสระเดี่ยวที่แปรเป็นเสียงสระประสม [u:a] จะเกิดเฉพาะสระเดี่ยวที่ลิ้นส่วนหลัง ระดับสูง คือ [o] และ [ɔ:] เท่านั้น

4.1.2 การแปรสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะ (Consonant variation)

การแปรเสียงพยัญชนะ มีลักษณะที่แตกต่างกันเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) การแปรสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะต้น
- 2) การแปรสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะท้าย

1) การแปรสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะต้น คือ การที่ผู้บอกภาษาย่อ ออกเสียงพยัญชนะต้น โดยแปรจากเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่ง ซึ่งการแปรรูปเสียงพยัญชนะต้นนี้มีลักษณะที่แตกต่างกันเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 การแปรเสียงของพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงและประเภทของเสียงอาจเหมือนกันหรือไม่เหมือนกันก็ได้ ได้แก่

[p] → [b] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“ดอกรัก” [pa:n³ thə:n³] → [ba:n³ thə:n³]

[p] → [ph] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ไม่ก้อง มีลม ได้แก่

“ดอกดาวเรือง” [cam² pu:⁵ cu:⁵] → [cam² phu:⁵ cu:⁵]

[b] → [m] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่

“กลางคืน” [ba¹ xi:n²] → [ma¹ xi:n²]

[b] → [w] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่

“จมน้ำ” [bo:p³ na:m⁶] → [wo:p³ na:m⁶]

[th] → [t] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง มีลม กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“คลี้ออก” [thi:³] → [ti:³]

[th] → [s] เป็นการแปรเสียงกักพยัญชนะระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง มีลม กับ เสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ได้แก่

“นั่งขัดสมาธิ” [naŋ⁴ xot¹ tha¹ lo:ŋ¹ wa:j¹] → [naŋ⁴ xot¹ sa¹ lo:ŋ¹ wa:j¹]

[s] → [th] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง มีลม ได้แก่

“นั่งขัดสมาธิ” [naŋ⁴ xot¹ sa¹ wa:j¹] → [naŋ⁴ xot¹ tha¹ wa:j¹]

[n] → [t] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“เตารีด” [taw¹ ni:t⁴] → [taw¹ mi:t⁴]

[n] → [l] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง กับ เสียงพยัญชนะข้างลิ้น เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง ได้แก่

“ลำไย” [nam³ jaj²] → [lam³ jaj²]

[k^w] → [k] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม มีลักษณะการเปล่งเสียงรอบแบบริมฝีปากห่อ กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“มะเขือพวง” [ba¹ k^wε:ŋ⁶] → [ba¹ ke:ŋ⁶]

[k^w] → [x^w] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม มีลักษณะการเปล่งเสียงรอนแบบริมฝีปากห่อ กับ เสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดขึ้นระหว่างลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง มีลักษณะการเปล่งเสียงรอนแบบริมฝีปากห่อ ได้แก่

“มะเขือพวง” [ba¹ k^wε:ŋ⁶] → [ba¹ x^wε:ŋ⁶]

[x] → [k] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“นิวหัวแม่มือ” [niw⁶ xo:⁵] → [niw⁶ ko:⁵]

[ŋ] → [k] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“ตวงน้ำ” [ho:ŋ²] → [ko:ŋ²]

[k] → [k^w] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม มีลักษณะการเปล่งเสียงรอนแบบริมฝีปากห่อ ได้แก่

“ถังขยะ” [ko:j¹ xi:⁵ jə:⁵] → [k^wo:j¹ xi:⁵ jə:⁵]

[w] → [ph] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน ก้อง กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ไม่ก้อง มีลม ได้แก่

“วันเข้าพรรษา” [wan² xaw⁵ wa¹ sa:¹] → [wan² xaw⁵ pha¹ sa:¹]

[w] → [b] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน ก้อง กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“วันเข้าพรรษา” [wan² xaw⁵ wa¹ sa:¹] → [wan² xaw⁵ ba¹ sa:¹]

[w] → [m] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน ก้อง กับ เสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่

“กล้วยน้ำว้า” [ko:j⁵ wi¹ ʔoŋ³] → [ko:j⁵ mi¹ ʔoŋ³]

[h] → [ʔ] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียงดแทรก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะกัก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“เตาไฟ” [taw¹ han² lo:⁴] → [taw¹ ʔan² lo:⁴]

เพื่อให้เห็นถึงสัทลักษณะของการแปรเสียงของพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงและประเภทของเสียงอาจเหมือนกันหรือไม่เหมือนกันก็ได้ได้ชัดเจนขึ้น สามารถสรุปโดยแบ่งออกตามฐานที่เกิด (ฐานกรณ์) และลักษณะการออกเสียงได้ ดังนี้

ฐานริมฝีปาก กับ ฐานริมฝีปาก

ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ ก้อง ไม่มีลม	[p]	→	[b]
ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ ไม่ก้อง มีลม	[p]	→	[ph]
ก้อง ไม่มีลม กับ ก้อง	[b]	→	[w]
ก้อง ไม่มีลม กับ ก้อง	[b]	→	[m]

ฐานปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก กับปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก

ไม่ก้อง มีลม กับ ไม่ก้อง ไม่มีลม	[th]	→	[t]
ไม่ก้อง มีลม กับ ไม่ก้อง	[th]	→	[s]
ไม่ก้อง กับ ไม่ก้อง มีลม	[s]	→	[th]
ก้อง กับ ไม่ก้อง ไม่มีลม	[n]	→	[t]
ก้อง กับ ก้อง	[n]	→	[l]

ฐานลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน กับ ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน

ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ ไม่ก้อง ไม่มีลม	[k ^w]	→	[k]
	[k]	→	[k ^w]
ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ ไม่ก้อง	[k ^w]	→	[x ^w]
ไม่ก้อง กับ ไม่ก้อง ไม่มีลม	[x]	→	[k]
ก้อง กับ ไม่ก้อง ไม่มีลม	[ŋ]	→	[k]

ฐานริมฝีปากและเพดานอ่อน กับ ริมฝีปากและเพดานอ่อน

ก้อง กับ ไม่ก้อง มีลม	[w]	→	[ph]
ก้อง กับ ก้อง ไม่มีลม	[w]	→	[b]
ก้อง กับ ก้อง	[w]	→	[m]

ฐานช่องเส้นเสียง กับ ช่องเส้นเสียง

ไม่ก้อง กับ ไม่ก้อง ไม่มีลม [h] → [?]

1.2 การแปรเสียงของพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณใกล้เคียงกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียง และประเภทของเสียงอาจเหมือนกันหรือไม่เหมือนกันก็ได้ ได้แก่

[s] → [ch] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดที่ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก เกิดที่เพดานแข็ง ไม่ก้อง มีลม ได้แก่

“แม่ชี” [me:⁴ si:²] → [me:⁴ chi:²]

“ชมพู่” [som² phu:⁴] → [chom² phu:⁴]

[s] → [x] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดที่ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง กับ พยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ได้แก่

“ชีโครง” [si:⁵ xa:ŋ⁵] → [xi:⁵ xa:ŋ⁵]

“ชีโครง” [si:⁵ xo:ŋ³] → [xi:⁵ xo:ŋ³]

[h] → [s] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง กับเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดที่ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ได้แก่

“ขย่ม” [ha:j³] → [sa:j³]

[c] → [k] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหน้า-เพดานแข็งส่วนหน้า ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“เขกหัว” [cok⁴ ho:¹] → [ko:k⁴ ho:¹]

[c] → [s] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหน้า-เพดานแข็งส่วนหน้า ไม่ก้อง ไม่มีลม กับเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดที่ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ได้แก่

“สอย (ผลไม้)” [ciʔ¹] → [siʔ¹]

[ŋ] → [n] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง กับเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง ได้แก่

“นมับ” [ŋi:p³] → [ni:p¹]

[ŋ] → [m] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง กับเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่

“ซีแมลงวัน” [xi:⁵ mɛ:ŋ² ŋun²] → [xi:⁵ mɛ:ŋ² mun²]

[x] → [k] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง กับเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดที่ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ได้แก่

“กัญแจ” [xa¹ cɛ:¹] → [ka¹ cɛ:¹]

[x] → [th] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง กับเสียงพยัญชนะระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง มีลม ได้แก่ได้แก่

“ซัยบ” [xət¹] → [thət¹]

[x] → [f] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง กับเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างฟันบนกับริมฝีปากล่าง ไม่ก้อง ได้แก่

“มะริดไม้” [xak¹ lit⁴ maj⁶] → [fak¹ lit⁴ maj⁶]

[k] → [f] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม กับเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างฟันบนกับริมฝีปากล่าง ไม่ก้อง ได้แก่

“ขย่ำ” [kan⁶] → [fan⁶]

[x] → [ʔ] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง กับเสียงพยัญชนะกัก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“กึ่งกือ” [xi:⁵ xu:⁶] → [ʔi:³ xu:⁶]

[l] → [h] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะข้างลิ้น เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง กับเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง ได้แก่

“รักแร้” [xi:⁵ le:⁶] → [xi:⁵ he:⁶]

[m] → [n] เป็นการแปรเสียงเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง กับ เสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง ได้แก่

“เล็ง” [mɛː²] → [nɛː²]

[k] → [p] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“นิ้วโป้งของมือ” [niw⁶ koː⁵] → [niw⁶ poː⁵]

[l] → [w] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะข้างลิ้น เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง กับ เสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่

“ถลอก” [laʔ⁴] → [waʔ⁴]

[ph] → [l] เป็นการแปรเสียงเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง กับ เสียงพยัญชนะข้างลิ้น เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง ได้แก่

“เล็ง” [phen²] → [len²]

[h] → [w] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่

“รู้กินน้ำ” [phiː¹ ta¹ huŋ¹] → [phiː¹ ta¹ wuŋ²]

[m] → [ŋ] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง กับ เสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง ได้แก่

“หมับ” [mi:p⁴] → [ŋi:p⁴]

[b] → [t] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะกักระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“กระสวย” [ba¹ kwak¹] → [ta¹ kwak¹]

[b] → [ʔ] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะกัก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“อะไรหรือ” [ba³ saŋ¹ niʔ⁴] → [ʔa³ saŋ¹ niʔ⁴]

[j] → [h] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ลิ้นส่วนกลางกับเพดานแข็ง ก้อง กับ เสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง ได้แก่

“ขย่ม” [jum³] → [hum³]

[l] → [k] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะข้างลิ้น เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“จิ้งจก” [ca¹ lim⁴] → [ca¹ kim⁵]

[ʔ] → [t] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกัก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะกักระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“ตุ๊ด (ฐ)” [ʔit¹] → [tit¹]

[t] → [k] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกักระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะกัก ระเบิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“ล่าง” [ta³ la:ŋ⁴] → [ka³ la:ŋ⁴]

[t] → [th] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะกักระเบิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม กับ เสียงพยัญชนะระเบิด เกิดที่ปุ่มเหงือก ไม่ก้อง มีลม ได้แก่

“คลี้ออก” [ti:³] → [thi:³]

[w] → [ŋ] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง กับ เสียง พยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง ได้แก่

“วุ่นเส้น” [wun⁶ sin⁵] → [ŋun⁶ sen⁵]

[w] → [h] เป็นการแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง กับ เสียง พยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง ได้แก่

“รู้กินน้ำ” [phi:¹ ta³ wun²] → [phi:¹ ta³ hun²]

2) การแปรสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะท้าย คือ การที่ผู้บอกภาษาย่อย ออกเสียงพยัญชนะท้าย โดยแปรจากเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่ง ซึ่งการแปรเสียงพยัญชนะท้ายนี้ จะต้องเป็นพยัญชนะที่มีเสียงเป็นประเภทเดียวกัน มีฐานกรณ์เดียวกันหรือฐานกรณ์ห่างกันก็ได้ ทั้ง สามระดับอายุจะออกเสียงพยัญชนะท้ายในลักษณะที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

[m] → [n] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง กับ เสียง
พยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง ได้แก่

“มู” [mum⁵] → [mun⁵]

[m] → [p] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง กับ เสียง
พยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“ซาอ่อน” [tɒm² xa:¹] → [tɒp³ xa:¹]

[ŋ] → [h] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง กับ
เสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างช่องเส้นเสียง ไม่ก้อง ได้แก่

“พันเหิน” [xe:w⁵ ŋu:n¹] → [xe:w⁵ hu:n¹]

[ŋ] → [n] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง กับ
เสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง ได้แก่

“ซอน” [lak⁴ sɔ:ŋ²] → [lak⁴ sɔ:n²]

[ŋ] → [m] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง กับ
เสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่

“ชากรรไกร” [ka:ŋ²] → [ka:m²]

[j] → [n] การแปรเสียงพยัญชนะเสียดแทรก เกิดระหว่างลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน
ไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง ได้แก่

“พุดยุแห่” [suj³] → [sun³]

[n] → [ŋ] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง เสียงกับ
พยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง ได้แก่

“โพรงไม้” [ko:n⁵ maj⁶] → [ko:ŋ⁵ maj⁶]

[k] → [j] การแปรเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง
ไม่มีลม กับเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ลิ้นส่วนกลางกับเพดานแข็ง ก้อง ได้แก่

“ซาอ่อน” [xa:¹ ʔuk¹] → [xa:¹ ʔuj³]

[n] → [m] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง เสียงกับเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่

“มะริดไม้” [fak⁴ lin⁴ maj⁶] → [fak⁴ lim⁴ maj⁶]

[n] → [t] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง กับเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“มะริดไม้” [fak⁴ lin⁴ maj⁶] → [fak⁴ lit⁴ maj⁶]

[t] → [n] การแปรเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม กับเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง ได้แก่

“ขึ้น่าย” [kam¹ pit¹] → [kam¹ pin²]

[t] → [k] การแปรเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม กับเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“ควัก” [k^wat⁴] → [k^wak⁴]

[t] → [p] การแปรเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม กับเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“ขมับ” [mi:t³] → [mi:p³]

[p] → [t] การแปรเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ไม่ก้อง ไม่มีลม กับเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“เปียดเสียด” [?i:p³] → [?i:t³]

เพื่อให้เห็นถึงสัญลักษณ์ของการแปรเสียงของพยัญชนะที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียง และประเภทของเสียงอาจเหมือนกันหรือไม่เหมือนกันก็ได้ ได้ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยได้สรุปโดยแบ่งออกเป็นตามฐานที่เกิด (ฐานกรณ์) และลักษณะการออกเสียงได้ ดังนี้

1. การแปรเสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ พยัญชนะไม่ก้อง ได้แก่

ฐานปุ่มเหงือก กับ เพดานแข็ง	[s]	→	[ch]
ฐานปุ่มเหงือก กับ ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน	[s]	→	[x]
ฐานช่องเส้นเสียง กับ ปุ่มเหงือก	[h]	→	[s]

ฐานช่องเส้นเสียง กับ ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก	[?]	→	[t]
ฐานลิ้นส่วนหน้า-เพดานแข็งส่วนหน้า กับ ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน	[c]	→	[k]
ฐานลิ้นส่วนหน้า-เพดานแข็งส่วนหน้า กับ ปุ่มเหงือก	[c]	→	[s]
ฐานลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน กับ ปุ่มเหงือก	[x]	→	[s]
ฐานลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน กับ ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก	[x]	→	[th]
ฐานลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน กับ ฟันบนกับริมฝีปากล่าง	[x]	→	[f]
ฐานลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน กับ ฟันบนกับริมฝีปากล่าง	[k]	→	[f]
ฐานลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน กับ ช่องเส้นเสียง	[x]	→	[?]
ฐานปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก กับ ช่องเส้นเสียง	[l]	→	[h]
ฐานปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก กับ ส่วนหลังกับเพดานอ่อน	[t]	→	[k]
ฐานปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก กับ ริมฝีปาก	[t]	→	[p]
ฐานริมฝีปาก กับ ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก	[p]	→	[t]

2. การแปรเสียงพยัญชนะก้อง กับ พยัญชนะก้อง ได้แก่

ฐานริมฝีปาก กับ ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก	[m]	→	[n]
ฐานลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน กับ ริมฝีปาก	[k]	→	[p]
	[ŋ]	→	[m]
ฐานปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก กับ ริมฝีปากและเพดานอ่อน	[l]	→	[w]
ฐานริมฝีปาก กับ ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน	[m]	→	[ŋ]

3. การแปรเสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ พยัญชนะก้อง ได้แก่

ฐานริมฝีปาก กับ ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก	[ph]	→	[l]
ฐานช่องเส้นเสียง กับ ริมฝีปากและเพดานอ่อน	[h]	→	[w]

4. การแปรเสียงพยัญชนะก้อง กับ พยัญชนะไม่ก้อง ได้แก่

ฐานริมฝีปาก กับ ช่องเส้นเสียง	[ph]	→	[h]
ฐานริมฝีปาก กับ ฟันบนกับริมฝีปากล่าง	[b]	→	[k]
ฐานริมฝีปาก กับ ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก	[b]	→	[t]
ฐานริมฝีปาก กับ กับ ช่องเส้นเสียง	[b]	→	[?]
ฐานลิ้นส่วนกลางกับเพดานแข็ง กับ ช่องเส้นเสียง	[j]	→	[h]
ฐานปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก กับ ฟันบนกับริมฝีปากล่าง	[l]	→	[k]

ตาราง 6 สรุปการแปรในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะ

เสียงที่มีการแปร	ลักษณะการแปร		
	การแปรเสียงพยัญชนะต้น		การแปรเสียงพยัญชนะท้าย
	ฐานกรณ์เดียวกัน	ฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน	
/ p /	/ b / / ph /	/ t /	
/ t /		/ k / / th /	/ p / / n /
/ k /	/ k ^w /	/ f / / p /	
/ b /	/ w / / m /	/ t / / ʔ /	
/ d /			
/ ʔ /		/ t /	
/ ph /		/ l /	
/ th /	/ t / / s /		
/ k ^w /	/ k / / x ^w /		
/ c /		/ k / / s /	
/ f /			
/ s /	/ th /	/ ch / / x /	
/ x /	/ k /	/ s / / th / / f / / ʔ /	
/ x ^w /			
/ h /		/ s / / w / / ʔ /	
/ m /		/ n / / ŋ /	/ p / / n / / ŋ /
/ n /	/ t / / l /		/ ŋ / / m / / t /
/ ŋ /	/ k /	/ n / / l / / m / / w / / h /	/ h / / m / / n /
/ l /		/ h / / w / / k /	
/ w /	/ ph / / b / / m /	/ h / / n /	
/ j /		/ h /	/ n /

การแปรเสียงพยัญชนะทั้งหมด 18 หน่วยเสียง จาก 21 หน่วยเสียง พบว่าการแปรที่เกิดจากพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกันมีการแปรมากที่สุด และหน่วยเสียง / ŋ / เป็นหน่วยเสียงที่มีการแปรมากที่สุดได้ถึง 6 หน่วยเสียง ได้แก่ / k / / n / / l / / m / / w / และ / h /

4.1.3 การแปรสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ (Tone variation) ลักษณะการแปรของเสียงวรรณยุกต์ที่ผู้วิจัยพบมีลักษณะที่แปรอิสระ (free variation) จะเกิดในบางหน่วยคำเท่านั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) พยัญชนะที่นำหน้าหรือตามหลัง

เช่น เสียงนาสิกและเสียงโสมะที่ไม่ใช่เสียงกักอื่นๆ โดยเฉพาะในตำแหน่งท้ายพยางค์จะมีอิทธิพลต่อระดับเสียงด้วย ตัวอย่าง

“ฉัน”	[pən ²]	→	[pən ⁵]
“ท้ายทอย”	[ɲw:n ⁴]	→	[ɲwn ⁶]
“เขา, ท่าน, เจ้า”	[pən ²]	→	[pən ³] → [pən ⁵]

2) รูปแบบของพยางค์ (syllable form) พยางค์เปิด พยางค์ปิด พยางค์สระ

เสียงสั้น-ยาว มีอิทธิพลต่อระดับเสียง ตัวอย่าง

“มี”	[tɔ: ²]	→	[tɔ: ⁵]
“เรอ”	[ʔə: ¹]	→	[ʔə: ⁵]
“ท้ายทอย”	[ɲw:n ⁴]	→	[ɲwn ⁶]

3) การลงเน้นเสียง (stress) การลงเน้นเสียงมีผลทำให้ระดับเสียงสูงขึ้น

ตัวอย่าง

“อีกไหม”	[hɛm ¹ mɔ: ¹]	→	[hɛm ¹ mɔ: ³]
	[hɛm ¹ ʔə: ¹]	→	[hɛm ¹ ʔə: ³]
“ดีหรือไม่”	[di: ² ʔə: ¹]	→	[di: ² ʔə: ³]
“เอาหรือไม่”	[ʔaw ² ʔə: ¹]	→	[ʔaw ² ʔə: ³]
“จริงหรือไม่”	[tɛ: ⁵ ʔə: ¹]	→	[tɛ: ⁵ ʔə: ³]
“วิ่ง”	[lon ²]	→	[lon ⁶]
	[len ²]	→	[len ³]
“หกล้ม”	[ta:w ²]	→	[ta:w ³]
“เดือนสอง”	[dɔ:n ² ji: ²]	→	[dɔ:n ² ji: ¹]

4) ทำนองเสียง (intonation) ทำนองเสียงมีอิทธิพลต่อระดับเสียง

ตัวอย่าง

“พี่สาว” [pi:³] → [ʔi¹ pi:⁵] ต้นทำนองเสียงมีระดับเสียงสูง [ʔi¹] ทำให้ท้ายทำนองมีเสียงสูงขึ้นตาม [pi:³] → [pi:⁵]

5) ระดับเสียงที่ใกล้เคียงกัน เสียงวรรณยุกต์ระดับสูงอาจมีระดับเสียงต่ำลงเมื่อมีเสียงวรรณยุกต์ต่ำตามมา

ตัวอย่าง

“กลางวัน” [mə:⁴ wan²] → [mə:² wan²]
 “กึ่งค่ำ” [cak³ ka:³] → [cak¹ ka:³]

4.1.4 การแปรเนื่องมาจากการลดเสียงหรือเพิ่มเสียง (Loss or addition of phoneme) รูปแปรของศัพท์แปรเดียวกันอาจแตกต่างกันในเรื่องของการลดเสียงหรือการสูญเสียเสียง หรือการเพิ่มเสียงในคำหรือหน่วยคำ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการออกเสียงซึ่งการลดเสียงหรือการเพิ่มเสียงนี้ไม่ได้ทำให้มีความหมายเพิ่มหรือลดลงไปแต่อย่างใด จากการศึกษาพบลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบลดเสียงหรือการเพิ่มเสียง ดังต่อไปนี้

[k] → [∅] การแปรเสียงพยัญชนะกักกระเปิด เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

“กระถิน” [phak¹ la⁴ bok¹] → [phak¹ la⁴ boʔ¹]
 “ตะไคร้” [cak¹ xaj³] → [ca¹ xaj³]
 “จระเข้” [cak¹ xe:⁵] → [ca¹ xe:⁵]
 “มะระขี้นก” [bak¹ ho:j³] → [ba¹ ho:j³]

[∅] → [ɲ] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง ได้แก่

“มะเขือพวง” [kɔ:ɲ⁵ kʷɛ:⁵] → [kɔ:ɲ⁵ kʷɛ:ɲ⁵]
 “ยก” [jo:²] → [jo:ɲ²]
 “นั่งยองๆ” [naɲ⁴ xa¹ jo:⁵] → [naɲ⁴ xa¹ jo:ɲ²]

[j] → [∅] การแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ลิ้นส่วนกลางกับเพดานแข็ง ก้อง ได้แก่

“สะตือ” [saɲ¹ di:¹] → [sa¹ di:¹]

[∅] → [j] การแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ลิ้นส่วนกลางกับเพดานแข็ง ก้อง ได้แก่
 “เลื่อย” [lə:⁴] → [lə:j⁴]

[∅] → [m] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่
 “ผีเสื้อ” [ka¹ bə:⁵] → [kam³ bə:⁵]

[∅] → [w] การแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่
 “นั่งยองๆ” [naŋ⁴ xa¹ jo:⁵] → [naŋ⁴ xaw³ jo:⁵]

[w] → [∅] การแปรเสียงพยัญชนะเปิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง ได้แก่
 “กรวย” [k^wo:j] → [ko:j]

[∅] → [n] การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก เกิดที่ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง ได้แก่
 “วันเข้าพรรษา” [wan² xaw⁵ phan² sa:¹] → [wan² xaw⁵ pha¹ sa:¹]

4.1.5 การแปรเนื่องมาจากการสับเสียง (Metathesis) คือ การสับที่ของหน่วยเสียง กับเสียงที่ตามมา หรือการที่เสียง 2 เสียงมีการสลับตำแหน่งกัน เช่น

“ดอกบานไม่รู้โรย” [dɔ:k³ tɔm⁵ lɔm⁵] → [dɔ:k³ ta¹ lɔm⁶ tɔm⁵]

มีการเปลี่ยนแปลงโดยสลับตำแหน่งเสียง /t/ → /l/ และเพิ่มหน่วยเสียง /ta/ เพื่อให้เกิด ความสมดุลในการออกเสียง

4.1.6 การแปรเนื่องจากการกลมกลืนเสียง (Assimilation) คือ การที่เสียง เปลี่ยนแปลงไปด้วยอิทธิพลของเสียงข้างเคียงที่อยู่หน้าหรือหลังในคำหนึ่งให้มีลักษณะทางเสียง หรือสัทลักษณะให้กลมกลืนกัน โดยเกิดในคำคำเดียว หรือปรากฏที่ช่วงต่อระหว่างพยางค์ก็ได้ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหน้า (partial progressive assimilation)

การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหน้า แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การกลมกลืน เสียงสระและการกลมกลืนเสียงพยัญชนะ ดังนี้

1. การกลมกลืนตามเสียงสระที่มาข้างหน้า ได้แก่

“เสื้อแขนสั้น” [sɔ:⁵ xɛ:n¹ san⁵] → [sɔ:⁵ xɛ:n¹ sɛ:n⁵]

“สับปะรด” [ma¹ xa¹ net¹] → [ma¹ xa¹ nat¹]

2. การกลมกลืนตามเสียงพยัญชนะที่มาข้างหน้า ได้แก่

“คางคก” [kop¹ xa¹ lu:⁴ tu:³] → [kop¹ ka¹ lu:⁴ tu:³]

“เกลื่อน” [xi:⁵ se:n⁵] → [xi:⁵ xe:n⁵]

2) การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหลัง (partial regressive assimilation)

การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหลัง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การกลมกลืนเสียงสระ และการกลมกลืนเสียงพยัญชนะ ดังนี้

1. การกลมกลืนตามเสียงสระที่มาข้างหลัง ได้แก่

“นั่งยองๆ” [naŋ⁴ xa¹ jo:⁵] → [naŋ⁴ xo:⁵ jo:⁵]

“ดอกบานไม่รู้โรย” [do:k³ ta¹ lo:m⁴] → [do:k³ to:m² lo:m²]

“เขกหัว” [la¹ kuj²] → [lu:k⁴ kuj²]

“ชมพู” [com¹ pu:²] → [cum¹ pu:²]

2. การกลมกลืนตามเสียงพยัญชนะที่มาข้างหลัง ได้แก่

“ผีเสื้อ” [kam³ bo:⁵] → [kap¹ bo:⁵]

“ปลากะป๋อง” [pa:¹ ka¹ poŋ¹] → [pa:¹ kap¹ poŋ¹]

3) การกลมกลืนเสียงซึ่งกันและกัน (total assimilation) คือ การรวบเสียงของ 2 พยางค์ให้เป็นพยางค์เดียวโดยพยางค์ที่เกิดขึ้นใหม่เกิดจากการใช้พยัญชนะต้นของพยางค์แรก และใช้สระและพยัญชนะท้ายของพยางค์หลัง ได้แก่

“ว่านหางจระเข้” [wa:n⁵ ha:ŋ¹ co:² la¹ xe:⁵] → [wa:n⁵ ha:ŋ¹ ca¹ xe:⁵]

“รวงน้ำ” [tha¹ lo:ŋ² nam⁶] → [tho:ŋ² nam⁶]

“คลุม” [ka¹ lum²] → [kum²]

“ขยับ” [xa¹ jət⁴] → [xət¹]

“สลัป” [sa¹ lap¹] → [sap¹]

4.1.7 การแปรเนื่องมาจากการฉีกเสียง (Dissimilation) คือ การที่คำๆ หนึ่งมีเสียงเหมือนกันหรือคล้ายกัน 2 เสียง เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นแล้วเสียงสองเสียงนี้จะต่างกัน เช่น

การฉีกเสียงวรรณยุกต์

“ป่วนท้อง” [ʔoŋ³ joŋ³] + [ʔo:ŋ⁵ jo:ŋ⁵] → [ʔoŋ³ joŋ³ ʔo:ŋ⁵ jo:ŋ⁵]

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า พยางค์ที่หนึ่งและที่สองมีเสียงวรรณยุกต์ [ʔəŋ³ jəŋ³] และเมื่อซ้อนพยางค์ที่สามและสี่เพิ่มเข้ามา เสียงวรรณยุกต์จะเปลี่ยนเป็นเสียงวรรณยุกต์ให้แตกต่างจากเสียงเดิมคือ [ʔəŋ⁵ jəŋ⁵]

การผลัดเสียงพยัญชนะ

“มู” [mum⁴] → [mun⁴]

เป็นการผลัดเสียงพยัญชนะนาสิกที่มีฐานริมฝีปาก /m/ กับเสียงพยัญชนะนาสิกที่มีฐานที่ปุ่มเหงือก /n/

“ซีแมลงวัน” [xi:⁵ me:ŋ² ɲun²] → [xi:⁵ me:ŋ² mun²]

เป็นการผลัดเสียงพยัญชนะนาสิกที่มีฐานเพดานอ่อน /ɲ/ [xi:⁵ me:ŋ² ɲun²] กับเสียงพยัญชนะนาสิกที่มีฐานริมฝีปาก /m/ [xi:⁵ me:ŋ² mun²]

การผลัดเสียงสระ

“ซีแมลงวัน” [xi:⁵ me:ŋ² mun²] → [xi:⁵ me:ŋ² mon²]

เป็นการผลัดเสียงสระสูง ล้นส่วนหลัง เสียงสั้น /u/ [xi:⁵ me:ŋ² mun²] กับเสียงสระกลาง ล้นส่วนหลัง เสียงสั้น /o/ [xi:⁵ me:ŋ² mon²]

4.1.8 การแปรเนื่องมาจากการละพยางค์ (Deletion) คือ การทำให้คำที่มีหลายพยางค์ในภาษายองมีจำนวนพยางค์น้อยลง เป็นลักษณะการพยายามพูดให้สั้นลงเพื่อจะสื่อสารกับคนอื่นได้รวดเร็ว โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด เช่น

“อิฐ” [ba¹ din² ki:³] → [din² ki:³]

“ซีโครง” [ka¹ du:k³ xi:³ xa:ŋ⁵] → [du:k³ xi:³ xa:ŋ⁵]

“เพาะ” [ɲep⁴ ɲep⁴] → [ɲe:p⁴]

“ลิง” [ʔi¹ wo:k⁴] → [wo:k⁴]

“กระรอก” [me:ŋ² ʔi:³ kin⁵] → [ʔi:³ kin⁵]

“กระรอก” [ʔi¹ naj³] → [naj³]

“แมลงปอ” [me:ŋ² ʔi¹ bi:⁵] → [ʔi¹ bi:⁵]

“นกขุนทอง” [nok⁴ ʔe:ŋ⁵ cam²] → [nok⁴ ʔe:ŋ⁵]

“เหี้ยยว” [ʔi¹ huŋ⁶] → [huŋ⁶]

“หวด” [sa:⁶ ho:t³] → [ho:t³]

“กระสวย”	[ba ¹ so:j ¹]	→	[so:j ¹]
“ขยับ”	[xa ¹ jəp ⁴]	→	[jəp ⁴]
“ลำไย”	[ba ¹ lam ² jaj ²]	→	[lam ² jaj ²]
“มะกอก”	[ba ¹ kɔ:k ³ nam ⁴]	→	[ba ¹ kɔ:k ³]
“ผู้ที่ลี้กจากพระ”	[xa ¹ na:n ¹]	→	[na:n ¹]
“อาหารเย็น”	[xaw ⁵ ba ¹ lɛ:ŋ ²]	→	[xaw ⁵ lɛ:ŋ ²]
“ขนม”	[xa ¹ nom ¹]	→	[nom ¹]
“คางคก”	[kop ¹ xa ¹ lu: ³ tu: ³]	→	[kop ¹ xa ¹ tu: ³]
“วันพุ่มนี้”	[hɛ:m ¹ ba ¹ phu:k ⁴]	→	[ba ¹ phu:k ⁴]
“ไขลก”	[tam ¹ ?a ¹ lup ⁴ bup ¹ ba:p ³]	→	[tam ¹ lup ⁴ bup ¹ ba:p ³]
“ไขลก”	[tam ¹ ?a ¹ lup ⁴ bup ¹ ba:p ³]	→	[tam ¹ bup ⁴ ba:p ³]
“คลำ”	[ŋum ² ŋum ² sa:m ² sa:m ²]	→	[ŋum ²]
“คลำ”	[ŋum ² ŋum ² sa:m ² sa:m ²]	→	[sa:m ²]
“นั่งขัดสมาธิ”	[naŋ ⁴ xot ¹ tha ¹ lo:ŋ ² wa:j ¹]	→	[naŋ ⁴ xot ¹ lo:ŋ ² wa:j ¹]

4.1.9 การแปรเนื่องมาจากการเพิ่มพยางค์ (Addition) คือ การทำให้จำนวนพยางค์เพิ่มขึ้น อาจจะเป็นการเพิ่มพยางค์หน้า หรือพยางค์กลาง ซึ่งพยางค์ที่เพิ่มนั้นไม่ได้เพิ่มขึ้นมาเพื่อบอกลักษณะ ขนาด รูปร่าง ประโยชน์ หรือทำให้ความหมายเปลี่ยนไปแต่อย่างใด ได้แก่

“ขาแพลง”	[xa: ¹ do? ¹]	→	[xa: ¹ ka ¹ do? ¹]
“เรือ”	[?ə? ⁵]	→	[sa ¹ ?ə? ⁵]
“ยุแหย่”	[sɔ: ³]	→	[son ¹ sɔ: ³]
“หน้าต่า”	[tu: ¹ pɔŋ ³]	→	[pa ¹ tu: ¹ pɔŋ ³]
“หน้าต่า”	[pɔŋ ³]	→	[tu: ¹ pɔŋ ³]
“กระตูก”	[du:k ³]	→	[ka ¹ du:k ³]
“วัยรุ่น”	[?ɔn ³ ca:j ³]	→	[la ¹ ?ɔn ³ ca:j ³]
“กระต่ายขูดมะพร้าว”	[mɛ:w ² xu:t ³ pa:w ⁵]	→	[mɛ:w ² xu:t ³ ma ¹ pa:w ⁵]

4.1.10 การแปรเนื่องมาจากการสลับตำแหน่งคำ (Change of position of word)
เป็นการสลับตำแหน่งของคำโดยไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด

ได้แก่

“น้ำแซ่ข้าว”	[nam ⁶ cɛ: ⁵ xaw ⁵]	→	[nam ⁶ xaw ⁵ cɛ: ⁵]
“โพรงไม้”	[ko:n ¹ maj ⁶]	→	[maj ⁶ ko:n ¹]
“โอง”	[mɔ: ⁴ nam ⁶]	→	[nam ⁶ mɔ: ⁴]
“กระต๊อบข้าว”	[xaw ⁵ kɔŋ ³]	→	[kɔŋ ³ xaw ⁵]
“เสื่อคอกกระเช้า”	[sɔ: ⁵ hɔ:j ⁵ ba: ³ lo:ŋ ¹]	→	[sɔ: ⁵ ba: ³ hɔ:j ⁵]
“ภาชนะตักน้ำในบ่อน้ำ”	[nam ⁶ po: ⁵]	→	[po: ⁵ nam ⁶]
“ท้องอืด”	[ʔi:t ³ tɔ:ŋ ⁵]	→	[tɔ:ŋ ⁵ ʔi:t ³]
“เหยียบ”	[ti:n ¹ jam ⁴]	→	[jam ⁴ ti:n ¹]
“กรวดน้ำ”	[ja:t ³ nam ⁶]	→	[nam ⁶ ja:t ³]

4.2 การแปรด้านศัพท์ (Lexical variation) หมายถึง การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันของผู้บอกลาษาของแต่ระดับอายุ แต่มีรูปศัพท์แตกต่างกันโดยการนำคำศัพท์ใหม่มาใช้แทนคำดั้งเดิมในภาษาของ คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงมีดังนี้

- 4.2.1 คำถิ่นอื่น
- 4.2.2 คำสร้างใหม่
- 4.2.3 คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้
- 4.2.4 การสูญเสียศัพท์ (loss of lexical)

4.2.1 คำถิ่นอื่น หมายถึง การยืมคำศัพท์ภาษากรุงเทพฯ และภาษาถิ่นอื่นมาใช้แล้วเปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษาของ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ผักชี	1. [phak ¹ pɔm ⁵]	[phak ¹ pɔm ⁵]	[phak ¹ pɔm ⁵]
	2. -	-	[phak ¹ chi: ²]

ผู้บอกลาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้คำดั้งเดิมคือ [phak¹ pɔm⁵] ในขณะเดียวกันผู้บอกลาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้รูปศัพท์ภาษากรุงเทพฯ คือ [phak¹ chi:²]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ดอกกลิ่นทม	1. [dɔ:k ³ cum ¹ pa: ¹ la:w ²]	-	-
	2. -	[dɔ:k ³ lan ⁴ thom ²]	[dɔ:k ³ lan ⁴ thom ²]
	3. -	[dɔ:k ³ li: ² la: ² wa ¹ di: ²]	[dɔ:k ³ li: ² la: ² wa ¹ di: ²]

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้คำดั้งเดิมคือ [dɔ:k³ cum¹ pa:¹ la:w²] ในขณะเดียวกัน ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 จะใช้รูปศัพท์ภาษากรุงเทพฯ คือ [dɔ:k³ li:² la:² wa¹ di:²]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
แฉ้ง	[he:ŋ ⁶]	[he:ŋ ⁶]	-
	-	-	~[ʔi: ³ he:ŋ ⁶]
	-	-	~[ʔi: ³ le:ŋ ⁶]
	-	-	~[le:ŋ ⁶]

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 จะใช้คำดั้งเดิมคือ [he:ŋ⁶] ในขณะเดียวกันผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้รูปศัพท์ภาษากรุงเทพฯ คือ [le:ŋ⁶]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
เกวียน	1. [lo: ⁴]	[lo: ⁴]	-
	2. -	-	[kwe:n ²]
	-	-	~[kwi:an ²]

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 จะใช้ศัพท์ดั้งเดิมคือ [lo:⁴] ในขณะเดียวกันผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้รูปศัพท์ภาษากรุงเทพฯ คือ [kwi:an²]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
เร่งรีบ	1. [fa:w ⁶]	[fa:w ⁶]	[fa:w ⁶]
	2. [fa:w ⁶ faŋ ⁶]	-	-
	3. [faŋ ⁶]	-	[faŋ ⁶]

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์คือ [fa:w⁶ faŋ⁶] ซึ่งเกิดจากการนำศัพท์เดิมภาษาของคือ [fa:w⁶] และภาษาถิ่นเหนือคือ [faŋ⁶] มาประสมให้เกิดคำศัพท์เพิ่มขึ้น

4.2.2 คำสร้างใหม่ จากการที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การใช้แยกคำศัพท์ของคนไทยของสามระดับอายุ พบว่าปัจจุบันผู้บอกภาษาไทยจะมีการใช้คำสร้างใหม่ 2 ลักษณะคือ

1) คำสร้างใหม่โดยการประสมคำ ซ้อนคำ และซ้ำคำ ดังนี้

คำประสม (Compounds) คือ คำที่เกิดจากการนำหน่วยคำเอกเทศ (free morpheme) ที่สามารถเกิดเป็นอิสระตั้งแต่สองหน่วยคำมารวมกันเป็นคำใหม่ในภาษาของ เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ย่า	1. [me: ⁶ ?u:j ⁵]	-	-
	2. [me: ⁶ lo:ŋ ¹]	[me: ⁶ lo:ŋ ¹]	-
	3. [ja: ⁶]	-	[ja: ⁶]
	4. -	[?uj ⁵]	-
	5. -	[me: ⁶ pa: ⁵]	-
	6. -	-	[ja:j ²]

ศัพท์แปร [me:⁶ pa:⁵] เป็นศัพท์ใหม่ในภาษาของซึ่งประสมจาก [me:⁶] และ [pa:⁵] ใช้ในความหมาย “ย่า” ในระดับอายุที่ 2

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
ป็น	1. [pi:n ¹]	[pi:n ¹]	[pi:n ¹]
	2. [pi:n ¹ kep ¹]	-	-
	3. -	[bo:k ³ pi:n ¹]	-
	4. [si: ¹ na:t ³]	-	-

ศัพท์แปร [bo:k³ pi:n¹] เป็นศัพท์ใหม่ในภาษาของซึ่งประสมจาก [bo:k³] และ [pi:n¹] ใช้ในความหมาย “ป็น” ในระดับอายุที่ 2

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
กระสุนป็น	1. [lu:k ⁴ pi:n ¹]	[lu:k ⁴ pi:n ¹]	[lu:k ⁴ pi:n ¹]
	2. [lu:k ⁴ si: ¹ na:t ³]	-	-
	3. [faw ³ pi:n ¹]	-	-
	4. -	[din ² faj ²]	-
	5. -	-	[lu:k ⁴ ka ¹ sun ¹]

ศัพท์แปร [din² faj²] เป็นศัพท์ใหม่ในภาษาของซึ่งประสมจาก [din²] และ [faj²] ใช้ในความหมาย “กระสุนป็น” ในระดับอายุที่ 2

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
โกรธ	1. [xo:t ³]	[xo:t ³]	[xo:t ³]

2. [ke:t ³]	[ke:t ³]	[ke:t ³]
3. [miŋ ⁶]	-	-
4. -	-	[lom ² xin ⁵]

ศัพท์แปร [lom² xin⁵] เป็นศัพท์ใหม่ในภาษายองซึ่งประสมจาก [lom²] และ [lom² xin⁵] ใช้ในความหมาย “โกรธ” ในระดับอายุที่ 3

คำซ้อน (Synonymous Compounds) คือ คำที่เกิดจากการนำคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกันมาสร้างเป็นศัพท์ใหม่ เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
กระซอก, ดิ่ง	1. [cak ¹]	[cak ¹]	[cak ¹]
	2. [cak ¹ sa ¹ tok ¹]	[cak ¹ sa ¹ tok ¹]	-
	3. -	[sa ¹ tok ¹]	-
	4. -	[sa ¹ we:t ¹]	-
	5. -	-	[diŋ ²]

ศัพท์แปร [cak¹ sa¹ tok¹] เป็นศัพท์ใหม่ในภาษายองซึ่งสร้างจากคำ 2 คำ คือ [cak¹] และ [sa¹ tok¹] ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกันว่า “กระซอก”

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
เร่งรีบ	1. [fa:w ⁶]	[fa:w ⁶]	[fa:w ⁶]
	2. [fa:w ⁶ faŋ ⁶]	-	-
	3. [faŋ ⁶]	-	[faŋ ⁶]

ศัพท์แปร [fa:w⁶ faŋ⁶] เป็นศัพท์ใหม่ในภาษายองซึ่งสร้างจากคำ 2 คำ คือ [fa:w⁶] ซึ่งเป็นคำภาษายองและ [faŋ⁶] ซึ่งเป็นคำภาษาถิ่นเหนือ มีความหมายเหมือนหรือคล้ายกันว่า “เร่งรีบ”

คำซ้ำ (Reduplicated words) คือ คำที่เกิดจากการนำคำเดิมมาใช้ซ้ำ ทำให้เกิดเป็นคำศัพท์ใหม่ขึ้น โดยมีลักษณะการใช้คำซ้ำ ดังนี้

คำซ้ำทั้งคำ (Full reduplicated words) เช่น

“สุกใส เรือเรือ” [wip⁴ wip⁴ wop⁴ wop⁴]

คำซ้ำบางส่วน (Partial reduplicated) เช่น

“ฟุ่มเฟือย” [ca:j³ poʔ¹ ca:j³ paʔ¹]

“สวาปาม”	[kin ¹ ka ¹ kin ¹ hi:p ⁴]
“สวาปาม”	[kin ¹ jaj ³ kin ¹ lo:ŋ ¹]
“เรียรด”	[he: ⁶ bəŋ ¹ he: ⁶ bə: ¹]
ปวนท้อง	[xa ¹ muk ⁴ xa ¹ mun ⁶]
“เรียรด”	[bəŋ ¹ bə: ¹ bə: ² bə: ²]
“โง่งเง่า”	[ŋa:w ⁶ baj ⁶ ŋa:w ⁴ ŋa:w ⁴]

2) คำสร้างใหม่โดยคำที่สร้างมาจากภาษาของ หรือภาษาถิ่นอื่น ซึ่งอาจเป็น เพราะต้องการสื่อสารด้วยคำที่เข้าใจง่ายและสะดวก จึงสร้างคำศัพท์ใหม่ดังกล่าวขึ้นมาใช้ เช่น

“ถัดจากวันมะรืน”	[wan ² xw:ŋ ¹ wan ² hi: ²]
“ถัดจากวันมะรืน”	[wan ² pun ⁵]
“วันสุกดิบ”	[wan ² tem ² xo: ²]
“กระต่ายขูดมะพร้าว”	[ti: ⁵ xu:t ³ ma ¹ pa:w ⁵]
	[ka ¹ la: ² xu:t ³ ma ¹ pa:w ⁵]

4.2.3 คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ คือ คำศัพท์จำนวนหนึ่งที่มีแนวโน้มว่าจะสูญไป จากภาษาของเพราะผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 2 และ 3 เลิกใช้คำศัพท์นั้นในชีวิตประจำวัน พบ คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ทั้งหมด จำนวน 286 หน่วยอรรถ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก) ตัวอย่าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
มะเขือพวง	1. [ba ¹ k ^w ɛŋ ² ku ¹ la: ²]	-	-
	~[ba ¹ x ^w ɛŋ ²]	~[ba ¹ x ^w ɛŋ ²]	~[ba ¹ x ^w ɛŋ ²]
	-	-	~[ma ¹ x ^w ɛŋ ²]
	2. -	[ba ¹ k ^w ɛ:ŋ ²]	-
	-	-	~[ba ¹ kɛ:ŋ ²]

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้คำดั้งเดิมคือ [ba¹ k^wɛŋ² ku¹ la:²] แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 เลิกใช้ในชีวิตประจำวัน

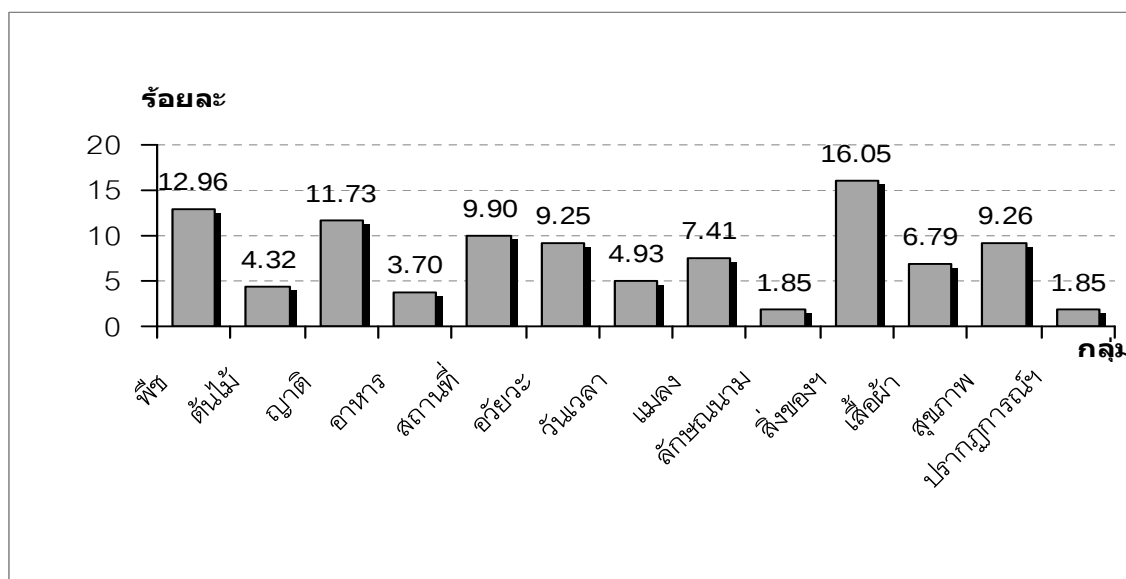
ผู้วิจัยได้แสดงข้อมูลคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ในหมวดคำต่างๆ คือ หมวดคำนาม หมวดคำกริยา หมวดคำวิเศษณ์ และหมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถาม และได้แสดงคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ในกลุ่มต่างๆของหมวดคำนามและคำกริยา และในภาคผนวกเพื่อประโยชน์ใน

การศึกษาคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ในงานวิจัยอื่นๆอีกต่อไป สามารถแสดงข้อมูลคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ได้ในตาราง ดังต่อไปนี้

ตาราง 7 ศัพท์ประหมวดคำนามที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

คำนาม		
กลุ่ม	จำนวน	%
พืช ผัก ผลไม้	21	12.96
ต้นไม้ ดอกไม้	7	4.32
ญาติ บุคคล	19	11.73
อาหาร	6	3.70
สถานที่ และส่วนประกอบ	16	9.9
อวัยวะ	15	9.25
วันและเวลา	8	4.93
แมลง สัตว์	12	7.41
ลักษณะนาม	3	1.85
สิ่งของ และ เครื่องใช้	26	16.05
เสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย	11	6.79
สุขภาพ และโรค	15	9.26
ปรากฏการณ์และธรรมชาติ	3	1.85
	162	56.64

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในหมวดคำนาม กลุ่มสิ่งของและเครื่องใช้มีคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้มากที่สุดถึง 26 หน่วยหรือร้อยละ 16.05 รองลงมาคือ กลุ่มพืช ผัก ผลไม้ และกลุ่มเครือญาติและบุคคลมีคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ 21 หน่วยหรือร้อยละ 12.96 และร้อยละ 11.73 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มลักษณะนามและกลุ่มปรากฏการณ์ธรรมชาติเป็นกลุ่มที่มีคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้น้อยที่สุดเพียง 3 หน่วยหรือร้อยละ 1.85 เท่านั้น สามารถแสดงแผนภูมิเพื่อบอกระดับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ในกลุ่มของคำนามได้ดังนี้

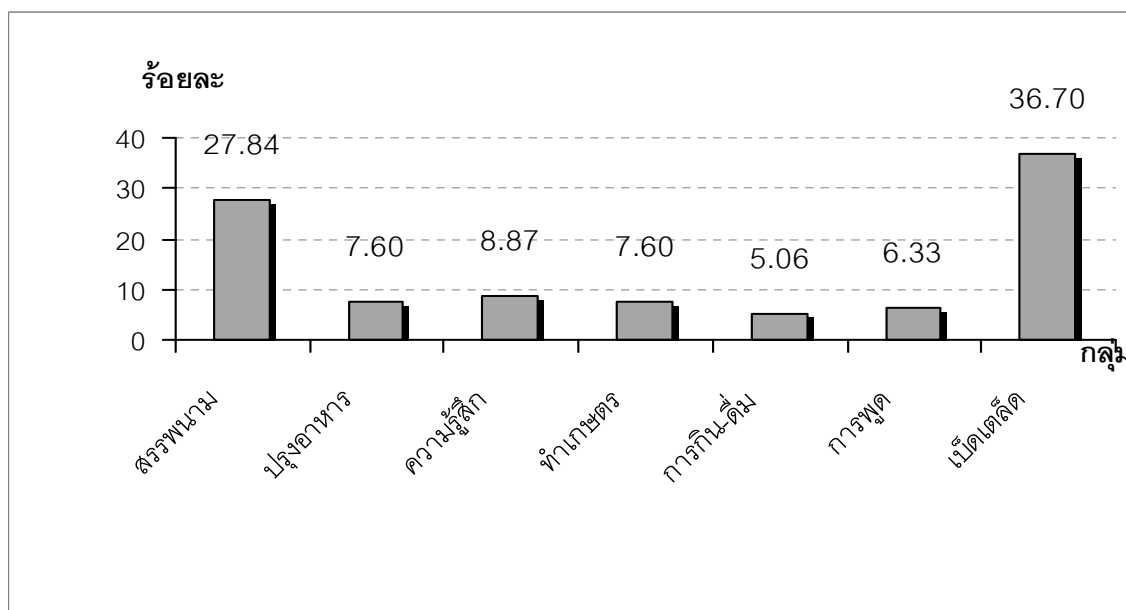
ภาพประกอบ 4 : คำศัพท์ในหมวดคำนามที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

จากแผนภูมิแสดงระดับกลุ่มคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ จะเห็นได้ว่ากลุ่มสิ่งของเครื่องใช้ เป็นกลุ่มคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดเพราะผู้บอกภาษายกระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์ที่มีความหลากหลายแทนคำศัพท์ดั้งเดิมในกลุ่มสิ่งของเครื่องใช้ ทำให้คำศัพท์ดั้งเดิมในกลุ่มนี้สูญหายไป ในอนาคตได้เร็วกว่ากลุ่มคำอื่นๆในหมวดคำนาม

ตาราง 8 แสดงศัพท์แปรหมวดคำกริยาที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

คำกริยา		
กลุ่ม	จำนวน	%
อาการสัมพันธ์กับอวัยวะ	22	27.84
ปรุงอาหาร	6	7.6
ความรู้สึก อารมณ์	7	8.87
ทำเกษตร	6	7.6
การกินการดื่ม	4	5.06
การพูด	7	6.33
เบ็ดเตล็ด	29	36.7
รวม	79	27.62

จากข้อมูลในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในหมวดคำกริยา กลุ่มเบ็ดเตล็ดมีคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้มากที่สุดถึง 29 หน่วยหรือร้อยละ 36.7 รองลงมาคือ กลุ่มอาการสัมพันธ์กับอวัยวะ มีคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ 22 หน่วยหรือร้อยละ 27.84 ส่วนกลุ่มการกินการดื่มเป็นกลุ่มที่มีคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้น้อยที่สุดเพียง 4 หน่วยหรือร้อยละ 5.06 เท่านั้นสามารถแสดงแผนภูมิเพื่อบอกระดับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ในกลุ่มของคำกริยาได้ดังนี้

ภาพประกอบ 5 : คำศัพท์ในหมวดคำกริยาที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

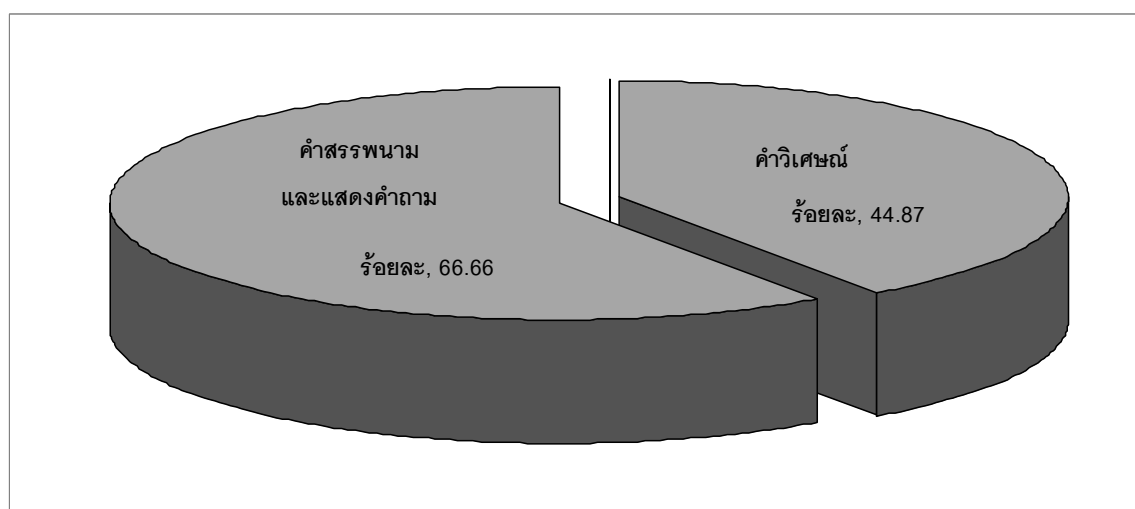
จากแผนภูมิแสดงระดับกลุ่มคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ จะเห็นได้ว่ากลุ่มเบ็ดเตล็ดหรือกลุ่มคำกริยาทั่วไปนี้เป็นกลุ่มคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดเพราะผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์ที่มีความหลากหลายในการใช้คำแสดงกริยา ทำทางต่างๆในชีวิตประจำวัน

ในกลุ่มคำวิเศษณ์และคำสรรพนามและคำแสดงคำถามผู้วิจัยพบว่าคำศัพท์กลุ่มนี้มีแนวโน้มจะเลิกใช้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 แสดงศัพท์ประหมวดคำวิเศษณ์และคำสรรพนามและคำแสดงคำถามที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

คำวิเศษณ์		คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม	
จำนวน	%	จำนวน	%
35	44.87	10	66.66
35	44.87	10	66.66

จากข้อมูลในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในหมวดคำวิเศษณ์ และหมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถาม มีคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้มากที่สุดถึง 35 หน่วยย่อย และ 10 หน่วยย่อย หรือ ร้อยละ 44.87 และร้อยละ 66.66 ตามลำดับ สามารถแสดงแผนภูมิเพื่อบอกระดับคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ในหมวดคำวิเศษณ์ และหมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถาม ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 6 : คำศัพท์ในหมวดคำวิเศษณ์ และคำสรรพนามและคำแสดงคำถามที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

จากแผนภูมิแสดงคำศัพท์ในหมวดคำวิเศษณ์และหมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถามที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้ จะเห็นได้ว่าหมวดคำสรรพนามมีแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าหมวดคำวิเศษณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคำสรรพนามเป็นหมวดคำที่ใช้แสดงความสนิทสนมมากน้อยและใช้ในโอกาสที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคลจึงทำให้หมวดคำสรรพนามมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงและมีคำศัพท์ดั้งเดิมที่ใกล้จะหายไปจำนวนมากในอนาคต

4.2.4 การสูญเสียคำศัพท์ (loss of lexical) คือ คำศัพท์จำนวนหนึ่งที่สูญไปจากภาษายอง เพราะผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 2 และ 3 เลิกใช้คำศัพท์นั้นในชีวิตประจำวัน ลักษณะการสูญเสียคำศัพท์แบ่งได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1) การใช้คำที่มีความหมายกว้างแทนคำศัพท์ดั้งเดิมทำให้คำศัพท์ดั้งเดิมสูญไป ตัวอย่าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ผักกูด”	1. [phak ¹ ku:t ³]	[phak ¹ ku:t ³]	-
	2. -	[phak ¹ ku:t ³ na:⁶ ɲo:²]	-
	3. -	-	[phak ¹]

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ไม่รู้จักคำศัพท์ที่ใช้เรียก “ผักกูด” แต่จะใช้คำว่า [phak¹] แทนในการเรียกชื่อผักกูด

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“มันเทศ”	1. [man² ke:w¹]	[man² ke:w¹]	[man² ke:w¹]
	2. [man² ʔa³ lu:²]	-	[man² ʔa³ lu:²]
	~[man² ʔi³ lu:²]	-	~[man² ʔi³ lu:²]
	3. -	-	[man²]

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ไม่รู้จักคำศัพท์ที่ใช้เรียก “มันเทศ” แต่จะใช้คำว่า [man²] แทนในการเรียกชื่อมันเทศ

2) การใช้เลิกใช้คำศัพท์ดั้งเดิมแม้จะรู้จักความหมาย ทำให้คำศัพท์ดั้งเดิมสูญไป ตัวอย่าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“มะระ”	1. [ba³ ho:j³ cek¹]	[ba³ ho:j³ cek¹]	-
	2. [ba³ ho:j³]	-	-
	3. [ba³ ho:j³ ca:ɲ⁵]	-	-
	4. -	[ma¹ laʔ³ ci:n²]	-

5.	-	[xə: ¹ xə: ²]	-
6.	-	[ma ¹ la ³]	[ma ¹ la ³]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ไข่แดง”	1. [mɔ:n ²]	-	-
	2. [mɔ:n ² xaj ³]	[mɔ:n ² xaj ³]	-
	3. -	[xaj ³ dɛ:ŋ ²]	[xaj ³ dɛ:ŋ ²]

3) การใช้ศัพท์อื่นแทนโดยคำศัพท์นั้นมีความหมายไม่ตรงกัน

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“โคลนตม”	1. [xi: ⁵ lo ¹]	[xi: ⁵ lo ¹]	[xi: ⁵ lo ¹]
	2. [nam ⁶ bo:k ³]	-	-
	3. [bo:k ³]	[bo:k ³]	-
	4. [xi: ⁵ pə ¹]	-	[xi: ⁵ pə ¹]
	5. -	-	[nɔ:ŋ ¹]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“หีบใส่ของ”	1. [hi:p ³]	[hi:p ³]	[hi:p ³]
	2. [ʔɛp ¹]	-	-
	3. [hi:t ³]	[hi:t ³]	-
	4. -	[lin ⁶ cak ¹]	-

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“กล้วยน้ำหว่า”	1. [ko:j ⁵ mɛ: ⁴ ʔɔŋ ³]	[ko:j ⁵ mɛ: ⁴ ʔɔŋ ³]	-
	2. [ko:j ⁵ wi ⁴ ʔɔŋ ³]	-	-
	~[ko:j ⁵ wi: ¹ ʔɔŋ ³]	~[ko:j ⁵ wi: ¹ ʔɔŋ ³]	-
	-	~[ko:j ⁵ mi ¹ ʔɔŋ ³]	-
	3. [ko:j ⁵ taj ⁵]	-	-
	4. -	-	[ko:j ⁵ xɛ:k ³]
	5. -	-	[ko:j ⁵ nam ⁶ wa: ⁵]

6.	-	-	[ko:j ⁵]
7.	-	-	[ku:aj ⁵]

คำศัพท์ [nɔ:ŋ¹] [lin⁶ cak¹] และ [ko:j⁵ xɛ:k³] เป็นคำศัพท์ที่ใช้แทนคำศัพท์ดั้งเดิม การใช้คำศัพท์เหล่านี้ในระดับอายุที่ 2 และ 3 ทำให้คำศัพท์ดั้งเดิมมีแนวโน้มจะสูญหายไป และทำให้ความหมายของคำศัพท์เปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น ศัพท์ [lin⁶ cak¹] ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 2 และ 3 นำมาใช้แทนความหมายว่า “หีบใส่ของ” ทำให้ต่อไปความหมายนี้จะมีความหมายที่กว้างขึ้น เพราะจะรวมถึงชั้นเก็บสิ่งของอีกด้วย

4.3 การแปรด้านความหมาย (Semantic variation) ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 3 จะบอกความหมายของคำบางคำต่างกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

4.3.1 ความหมายกว้างออก (Widening meaning)

4.3.2 ความหมายแคบเข้า (Narrowing meaning)

4.3.1 ความหมายกว้างออก (Widening meaning) หมายถึง คำซึ่งสมัยหนึ่งเคยมีความหมายเฉพาะเจาะจงต่อมาเปลี่ยนไปมีความหมายกว้างกว่าเดิม มี 3 หน่วยย่อย ดังนี้

คำศัพท์ภาษาของ

[na: ⁶]	<u>ความหมายเดิม</u>	น้องของแม่
	<u>ความหมายกว้างออก</u>	น้องของพ่อและน้องของแม่
[pɔ: ⁴ ha:ŋ ⁶]	<u>ความหมายเดิม</u>	พ่อหม้ายเมียทั้ง
	<u>ความหมายกว้างออก</u>	พ่อหม้ายเมียตายหรือทั้ง
[mɛ: ⁴ ha:ŋ ⁶]	<u>ความหมายเดิม</u>	แม่หม้ายผัวทั้ง
	<u>ความหมายกว้างออก</u>	แม่หม้ายผัวตายหรือทั้ง

4.3.2 ความหมายแคบเข้า (Narrowing meaning) หมายถึง คำซึ่งสมัยหนึ่งเคยมีความหมายกว้าง ต่อมามีความหมายเฉพาะเจาะจงขึ้น มี 5 หน่วยอรรถ ดังนี้

คำศัพท์ภาษาของ

[num²] ความหมายเดิม หมายถึง ส่วนของร่างกายอยู่บริเวณหน้าอก มี ๒ เต้า, นมกระป๋อง

ความหมายแคบเข้า ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 3 บางคนจะให้ความหมายว่า “นมกระป๋อง” เมื่อใช้คำศัพท์ว่า [num²] เท่านั้น แต่ในความหมายว่า “ส่วนของร่างกายอยู่บริเวณหน้าอก มี ๒ เต้า” จะใช้คำศัพท์ว่า [nom²] ทำให้มีการให้ความหมายที่เฉพาะเจาะจงในบางศัพท์ที่แตกต่างกันในคำศัพท์ที่มีความหมายเดิมเหมือนกัน

[?ok³ ?o:²] ความหมายเดิม หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในกะโหลกศีรษะ เป็นที่รวมประสาทของคนและสัตว์

ความหมายแคบเข้า ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 3 บางคนจะใช้คำศัพท์ในความหมายว่า “สมองของหมู” เมื่อใช้คำศัพท์ว่า [?ok³ ?o:²] ส่วนความหมายว่า “สมองของคน” จะใช้คำศัพท์ว่า [sa³ mo:^η]

[xem¹] [tet¹] ความหมายเดิม ทำให้วัตถุขาดด้วยของมีคม

ความหมายแคบเข้า ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 3 บางคนจะใช้คำศัพท์ในความหมายว่า “ตัดกระดาษ” เมื่อใช้คำศัพท์ว่า [xem¹] ส่วนความหมายว่า “ตัดต้นไม้” จะใช้คำศัพท์ว่า [tet¹]

[kat¹] ความหมายเดิม หมายถึง อากาศหรือน้ำที่เย็นจัด

ความหมายแคบเข้า หมายถึง น้ำที่เย็นจัด

[pha¹ ja:¹ pik¹] [ba³ lak¹]

ความหมายเดิม หมายถึง เชลา, ไม่ฉลาด, ไม่รู้, โง่มาก

ความหมายแคบเข้า ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 3 บางคนจะใช้คำศัพท์ในความหมายว่า “คนโง่มาก ไม่ฉลาด” เมื่อใช้คำศัพท์ว่า [pha¹ ja:¹ pik¹] ส่วนความหมายว่า “คนโง่เพราะไม่รู้” จะใช้คำศัพท์ว่า [ba³ lak¹]

จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำศัพท์ที่พบนี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำศัพท์ที่เคยใช้มาแต่เดิม แต่เมื่อได้รับอิทธิพลจากภาษากรุงเทพฯ จึงมีการนำความหมายที่คล้ายคลึงกันมาแทนความหมายของคำดั้งเดิม ความหมายในลักษณะแคบเข้าจะพบมากกว่าความหมายกว้างออก จำนวน 2 หน่วยย่อย ทำให้เห็นว่าการแปรด้านความหมายยังมีการแปรน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับแปรด้านเสียงและด้านคำศัพท์ในภาษาของอำเภอป่าซางของงานวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนองสามระดับอายุ

ผู้วิจัยนำคำศัพท์ที่ได้จากการเก็บข้อมูล จำนวน 750 หน่วยอรรถ มาพิจารณาตาม สามารถแบ่งลักษณะศัพท์แปร จำนวนศัพท์แปรและการใช้คำศัพท์ของคนองสามระดับอายุได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะของศัพท์แปร
2. จำนวนศัพท์แปรในแต่ละหน่วยอรรถในหมวดคำต่างๆ
3. การเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำศัพท์ในแต่ละระดับอายุ
4. การเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำศัพท์ในแต่ละหมวดคำ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาเพื่อแยกศัพท์แปรที่พบว่าเป็นคำศัพท์ในลักษณะที่เป็นรูปแปรของกันและกันแทนความหมายเดียวกัน ถือว่าเป็นศัพท์แปรเดียวกัน หรือเมื่อพิจารณาแล้ว คำศัพท์ที่พบเป็นคนละศัพท์แปร และแทนความหมายเดียวกัน ถือว่าเป็นคนละศัพท์แปร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ลักษณะของศัพท์แปร แสดงได้ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์คำศัพท์ทั้ง 750 หน่วยอรรถ พบว่า มีคำศัพท์เดี่ยว ศัพท์แปร 2 จนถึง ศัพท์แปร 16 โดยแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

1.1 คำศัพท์เดี่ยว คือ คำศัพท์ที่คนองสามระดับอายุใช้จำนวน 1 คำศัพท์เหมือนกัน หรือใช้คำในลักษณะที่เป็นรูปแปรของกันและกันแทนความหมายเดียวกัน เช่น คำศัพท์ที่มีความหมายว่า “หัวเราะ” ทั้งสามระดับอายุใช้ดังนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“หัวเราะ”	[xaj ⁵ ho: ¹]	[xaj ⁵ ho: ¹]	[xaj ⁵ ho: ¹]

หรือใช้คำศัพท์ในลักษณะที่เป็นรูปแปรของกันและกัน เช่น คำศัพท์ที่มีความหมายว่า “มะเขือเทศ ” ทั้งสามระดับอายุใช้ดังนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
มะเขือเทศ	[ba ¹ xə: ¹ sum ⁵]	[ba ¹ xə: ¹ sum ⁵]	[ba ¹ xə: ¹ sum ⁵]
	~[ma ¹ xə: ¹ sum ⁵]	~[ma ¹ xə: ¹ sum ⁵]	~[ma ¹ xə: ¹ sum ⁵]

สำหรับคำศัพท์เดี่ยวที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น มีจำนวน 131 หน่วยอรรถ

1.2 ศัพท์แปร 2 คือ คำศัพท์ที่คนองสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน จำนวน 2 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เคี้ยว”	1. [ma:m ⁴]	[ma:m ⁴]	[ma:m ⁴]
	2. [ke:w ⁶]	[ke:w ⁶]	[ke:w ⁶]

เมื่อพิจารณาถึงการแยกศัพท์ และเรื่องของรูปแปร หรือการแปรรูปของศัพท์แปรเดียวกันแล้ว ศัพท์แปรที่ใช้จำนวน 2 ศัพท์แปรนี้เป็นคนละศัพท์แปร ไม่ใช่เป็นรูปแปรของศัพท์แปรเดียวกัน ดังนั้น คำศัพท์ว่า “เคี้ยว” จึงเป็นคำศัพท์ที่มีศัพท์แปร 2 ศัพท์แปร

ตัวอย่างที่ 2 คำที่มีความหมายว่า “ลอก” ทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์ ดังนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ลอก”	1. [ji:p ⁴]	[ji:p ⁴]	[ji:p ⁴]
	~[li:p ⁴]	~[li:p ⁴]	~[li:p ⁴]
	2. [lo:k ⁴]	[lo:k ⁴]	[lo:k ⁴]

ตัวอย่างที่ 3 คำที่มีความหมายว่า “กระดุมเสีย” ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน ดังนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“กระดุมเสีย”	1. [ba ¹ to:m ³]	[ba ¹ to:m ³]	[ba ¹ to:m ³]
	2. -	-	[ka ¹ dum ²]

จากตัวอย่างทั้งสองข้างต้น ชาวของทั้งสามระดับอายุมีศัพท์แปรใช้แทนคำศัพท์ที่มีความหมายว่า “ลอก” จำนวน 2 ศัพท์แปร และใช้แทนคำศัพท์ที่มีความหมายว่า “กระดุมเสีย” จำนวน 2 ศัพท์แปรเช่นกัน จึงเรียกว่า เป็นศัพท์แปร 2

สำหรับศัพท์แปร 2 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 179 หน่วยอรรถ

1.3 ศัพท์แปร 3 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน จำนวน 3 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“มันเทศ”	1. [mam ⁴ ?a ¹ lu: ²]	-	[ma:m ⁴ ?a ¹ lu: ²]
	~[mam ⁴ ?i: ³ lu: ²]	-	~[mam ⁴ ?i: ³ lu: ²]
	2. [mam ⁴ ke:w ⁶]	[mam ⁴ ke:w ⁶]	[mam ⁴ ke:w ⁶]
	3. -	-	[mam ⁴]

สำหรับศัพท์แปร 3 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 164 หน่วยอรรถ

1.4 ศัพท์แปร 4 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน
จำนวน 4 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เงยหน้า”	1. [ɲɛ:n ¹]	[ɲɛ:n ¹]	[ɲɛ:n ¹]
	2. [ɲɛ:n ¹ na: ⁴]	[ɲɛ:n ¹ na: ⁴]	[ɲɛ:n ¹ na: ⁴]
	3. -	[ɲɔ:j ¹ na: ⁴]	-
	4. -	-	[ɲɔ:j ¹]

สำหรับศัพท์แปร 4 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 106 หน่วยอรรถ

1.5 ศัพท์แปร 5 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน
จำนวน 5 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ชอบ”	1. [mak ⁴]	[mak ⁴]	[mak ⁴]
	2. [nam ²]	-	-
	3. -	-	[hak ⁴]
	4. [pɔ:ɲ ¹ caj ¹]	[pɔ:ɲ ¹ caj ¹]	-
	5. -	[sɔ:p ⁴]	-
	~[cho:p ⁴]	-	~[cho:p ⁴]

สำหรับศัพท์แปร 5 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 77 หน่วยอรรถ

1.6 ศัพท์แปร 6 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน
จำนวน 6 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ถีบ”	1. [ti:n ¹ taŋ ⁵]	[ti:n ¹ taŋ ⁵]	-
	2. [ti:n ¹ teɾ ¹]	-	-
	3. -	[ti:n ¹ thi:p ³]	-
	4. -	[jɛ:n ²]	-
	-	-	~[jan ²]
	5. -	-	[taŋ ⁵]
	6. -	[thi:p ³]	[thi:p ³]

สำหรับศัพท์แปร 6 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 34 หน่วยอรรถ

1.7 ศัพท์แปร 7 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน
จำนวน 7 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ที่ื่อ”	1. [ba ¹ pha:j ¹]	[ba ¹ pha:j ¹]	-
	2. [ba ¹ com ²]	-	[ba ¹ com ²]
	-	-	~[bo: ³ com ²]
	3. -	[xi: ⁵ tho: ⁴]	-
	4. -	-	[pin ¹ xi: ⁵ me:ŋ ⁴]
	5. -	-	[thu: ⁴]
	6. -	-	[da:n ⁵]
	7. [thi: ⁴]	-	-

สำหรับศัพท์แปร 7 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 24 หน่วยอรรถ

1.8 ศัพท์แปร 8 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน
จำนวน 8 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ตะคอก”	1. [?ek ¹ saj ³]	-	-
	2. [?ek ¹]	-	-
	3. -	[?ek ¹ pat ¹]	-
	4. -	[?ek ¹ xa ¹ naŋ ²]	-
	5. [win ² saj ³]	-	-
	6. -	[do:t ¹ saj ³]	[do:t ¹ saj ³]
	7. -	[?u: ⁵ he:ŋ ²]	-
	8. -	-	[ta ¹ xo:k ¹]

สำหรับศัพท์แปร 8 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 17 หน่วยอรรถ

1.9 ศัพท์แปร 9 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน
จำนวน 9 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ตลิ่งน้ำ”	1. [ta: ¹ liŋ ³ ta: ¹ la:j ⁴]	[ta: ¹ liŋ ³ ta: ¹ la:j ⁴]	-
	2. -	-	[ta: ¹ liŋ ³]

	-	-	~[ta ¹ liŋ ³]
3. [ta: ⁵ nam ⁶]		[ta: ⁵ nam ⁶]	-
4. [ta: ⁵ faŋ ³]		[ta: ³ faŋ ³]	-
5.	-	-	[nɔ: ⁿ²]
6.	-	-	[tɛ: ²]
7. [dɔ: ⁿ²]		[dɔ: ⁿ²]	-
8. [liŋ ³]		[liŋ ³]	[liŋ ³]
9.	-	[tɛ: ² bok ³]	-

สำหรับศัพท์แปร 9 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 10 หน่วยอรรถ

1.10 ศัพท์แปร 10 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน จำนวน 10 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“แฉลบ ยั่ว ไม่ตรง”	1. [pɛt ¹]	[pɛt ¹]	[pɛt ¹]
	2. [lɔ: ^{m3}]	[lɔ: ^{m3}]	[lɔ: ^{m3}]
	3. [kot ¹]	-	[kot ¹]
	4.	[ca:j ⁵]	-
	5.	[ba ¹ si: ⁴]	-
	6.	-	[ba ¹ pe: ^{η2} kan ¹]
	7.	-	[ba ¹ taw ¹ kan ¹]
	8.	-	[ba ¹ tɛt ¹ kan ¹]
	9.	-	[be:w ⁵]
	10. [che: ^{η1}]	-	-

สำหรับศัพท์แปร 10 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 2 หน่วยอรรถ

1.11 ศัพท์แปร 11 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน จำนวน 11 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ซาม”	1. [tho:j ⁵ ba: ⁿ² la: ²]	-	-

2.	[tho:j ⁵ tha ¹ laj ¹]	-	-
3.	-	[fa: ¹ tha ¹ laj ¹]	[fa: ¹ tha ¹ laj ¹]
4.	-	[tha ¹ laj ¹]	-
5.	[tho:j ⁵ bik ¹]	-	-
6.	-	[tho: ⁵ ʔo:ŋ ⁵ lo:ŋ ⁴]	-
7.	-	[ka ¹ la ¹ maŋ ²]	[ka ¹ la ¹ maŋ ²]
8.	[tho:j ⁵ xa:w ¹]	[tho:j ⁵ xa:w ¹]	-
9.	[tho:j ⁵ jaj ³]	-	-
10.	-	-	[tho:j ⁵]
11.	[cha:m ²]	-	-

สำหรับศัพท์แปร 11 ที่มีลักษณะดังกล่าว มีจำนวน 3 หน่วยอรรถ

1.12 ศัพท์แปร 12 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน

จำนวน 12 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน พบว่ามีคำศัพท์จำนวน 1 หน่วยอรรถเท่านั้น คือ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ส่งเสียงดัง”	1. [ʔu: ⁵ dan ²]	[ʔu: ⁵ dan ²]	-
	2. -	-	[ʔu: ⁵ dɔ:t ³]
	3. [dɔ:t ³ dan ²]	-	-
	4. -	[ʔu: ⁵ dan ² ʔu: ⁵ dɔ:t ³]	-
	5. -	[dɔ:t ³]	-
	6. -	-	[dɔ:t ³ ba:n ⁵ dɔ:t ³ mɔ:ŋ ²]
	7. -	[ʔu: ⁵ hɛ:ŋ ²]	-
	8. [dɔ:t ⁵ sa:w ⁶]	-	-
	9. -	-	[se:ŋ ² dan ²]
	10. -	[ʔu: ⁵ kan ¹ no: ¹]	-
	11. [xi: ⁵ wo: ²]	-	-
	12. [ʔu: ⁵ wo: ²]	-	-

1.13 ศัพท์แปร 13 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน

จำนวน 13 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน พบว่ามีคำศัพท์จำนวน 1 หน่วยอรรถเท่านั้น คือ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“สวาปาม”	1. [sa ¹ wa:p ⁴]	[sa ¹ wa:p ⁴]	-
	2. [ha:k ⁴ kaj ⁵]	-	-
	3. [sa ¹ poʔ ¹]	-	-
	4. [kin ¹ ɲa:w ³]	-	-
	5. [kin ¹ ka ¹ kin ¹ hi:p ⁴]	-	-
	6. [ta ¹ wεʔ ¹]	-	-
	7. -	[kin ¹ tɛ ¹ kin ¹ wa: ³]	-
	8. -	[kin ¹ la:j ¹]	-
	9. -	[kin ¹ sa ¹ lo ⁴ sa ¹ la ⁴]	-
	10. -	-	[kin ¹ luŋ ² laŋ ²]
	11. -	-	[kin ¹ nak ⁴]
	12. -	-	[fa:w ⁶ kin ¹]
	13. -	[mu:m ² ma:m ²]	[mu:m ² ma:m ²]

1.14 ศัพท์แปร 14 ไม่พบในงานวิจัยนี้

1.15 ศัพท์แปร 15 ไม่พบในงานวิจัยนี้

1.16 ศัพท์แปร 16 คือ คำศัพท์ที่คนของสามระดับอายุใช้เหมือนกันหรือใช้แตกต่างกัน

จำนวน 16 ศัพท์แปร แทนความหมายเดียวกัน พบว่ามีคำศัพท์จำนวน 1 หน่วยอรรถเท่านั้น คือ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ข้อเค็ล็ด”	1. [xɛ:n ¹ pa ¹ lɛ:t ⁴]	-	-
	2. [xat ¹ xɔ: ⁵]	-	-
	3. [xaw ³ xɔk ³]	-	-
	4. [sa ¹ mɔ ⁴ ʔɛ ¹]	-	-
	5. [ʔin ² lɛ:n ⁴]	-	-
	6. [sa ¹ mɛ:ŋ ⁶]	-	-
	7. [caw ³ ʔɛ ¹]	-	-
	8. [ʔin ² xaw ³ xɛp ¹]	[ʔin ² xaw ³ xɛp ¹]	-
	9. -	[xɔ: ⁵ sa ¹ mɛ:ŋ ⁶]	-
	10. -	[ʔin ² sa ¹ mɛ:ŋ ⁶]	-

11.	-	[xɔ: ⁵ kɔt ¹]	-
12.	-	[xɔ: ⁵ man ² xat ¹]	-
13.	-	[sin ⁵ ʔin ² tɨŋ ²]	-
14.	-	[po:t ³ xɔ: ⁵]	[po:t ³ xɔ: ⁵]
15.	-	-	[xɔ: ⁵ xet ¹]
16.	-	-	[xɔ: ⁵ phik ⁴]

การที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจำนวนศัพท์แปรที่ผู้บอกภาษายองสามระดับอายุใช้มีจำนวนมากถึง ศัพท์แปร 16 ซึ่งมีจำนวนศัพท์แปรมากกว่างานวิจัยภาษาถิ่นที่อำเภอเชียงคำของ ชญานนท์ ที่พบเพียง ศัพท์แปร 9 แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันชาวยองได้รับอิทธิพลจากภาษาถิ่นอื่น โดยเฉพาะภาษากรุงเทพฯ ที่ผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 3 ยืมมาใช้แทนคำศัพท์ดั้งเดิม

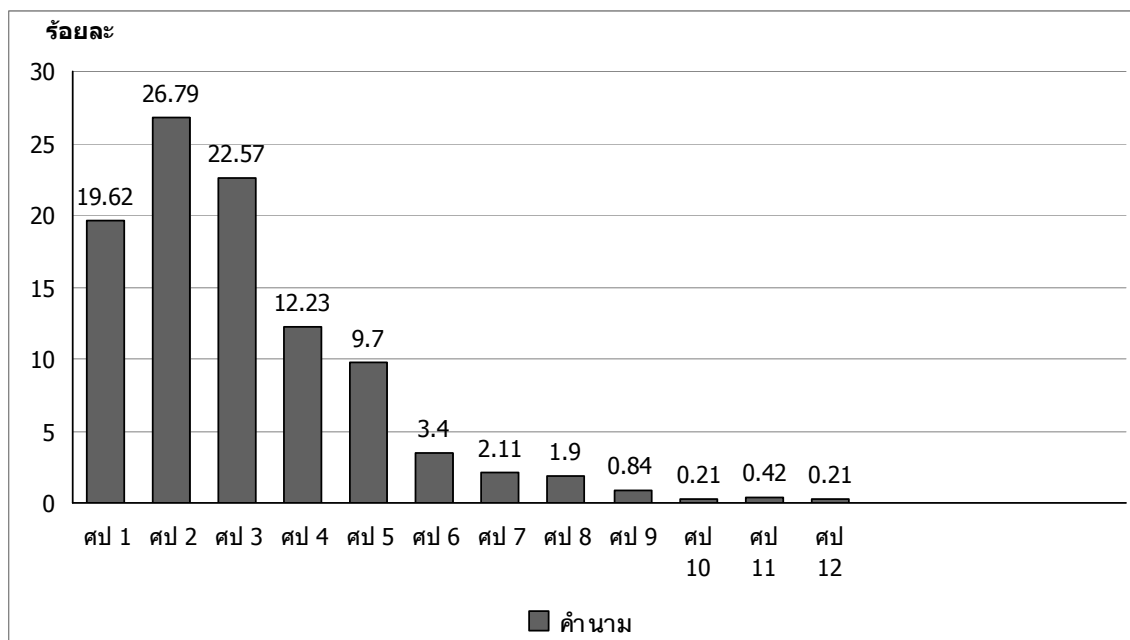
2. อัตราการใช้ศัพท์แปรในแต่ละหน่วยอรรถในหมวดคำต่างๆ ตามอัตราการใช้คำศัพท์ภาษายองในปัจจุบันของบุคคลทั้งสามระดับอายุในปัจจุบัน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละลักษณะข้อมูลการใช้คำศัพท์ของคนของทั้ง 5
ประเภทในหมวดคำนาม ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16

หมวดคำนาม							
ลักษณะ	*1	2	3	4	5	รวม	%
ศัพท์แปร 1	91	0	2	0	0	93	19.62
ศัพท์แปร 2	18	7	63	27	12	127	26.79
ศัพท์แปร 3	1	58	28	12	8	107	22.57
ศัพท์แปร 4	0	42	7	9	0	58	12.23
ศัพท์แปร 5	0	43	2	1	0	46	9.7
ศัพท์แปร 6	0	16	0	0	0	16	3.4
ศัพท์แปร 7	0	10	0	0	0	10	2.11
ศัพท์แปร 8	0	9	0	0	0	9	1.9
ศัพท์แปร 9	0	4	0	0	0	4	0.84
ศัพท์แปร 10	0	1	0	0	0	1	0.21
ศัพท์แปร 11	0	2	0	0	0	2	0.42
ศัพท์แปร 16	0	1	0	0	0	1	0.21
รวม	110	193	102	49	20	474	100

- *กำหนดให้
- 1 คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน
 - 2 คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกัน
 - 3 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 3 ใช้ต่างกันออกไป
 - 4 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 1 ใช้ต่างกันออกไป
 - 5 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 2 ใช้ต่างกันออกไป

จากการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 หน่วยอรรถ หมวดคำนามมี 474 หน่วยอรรถ สามารถ
สรุปแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16 ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 7 : คำศัพท์แปดตั้งแต่ศัพท์เดียวจนถึงศัพท์แปด 16 ในหมวดคำนาม

ข้อมูลในแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าการใช้ศัพท์แปด 2 ในหมวดคำนามมีจำนวนมากที่สุด ถึง 127 หน่วยหรือร้อยละ 26.79 รองลงมาคือ ศัพท์แปด 3 และการใช้ศัพท์เดียว จำนวน 107 และ 93 หรือ ร้อยละ 22.57 และ 19.62 ตามลำดับ

นอกจากนี้จำนวนศัพท์แปดที่ปรากฏใช้น้อยที่สุด คือ ศัพท์แปด 10 และ ศัพท์แปด 16 และไม่ปรากฏการใช้เลย คือ ศัพท์แปด 12 ศัพท์แปด 13 ศัพท์แปด 14 และศัพท์แปด 15 แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีศัพท์แปดจำนวนมากปรากฏใช้ แต่ปริมาณการใช้ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่ศัพท์แปดจำนวนน้อย เช่น ศัพท์แปด 2 หรือศัพท์แปด 3 มีการใช้ระดับสูง การใช้คำนามยังคงมีการเปลี่ยนแปลงน้อย เนื่องจากการใช้คำศัพท์ยังไม่มี ความแตกต่างมากนัก

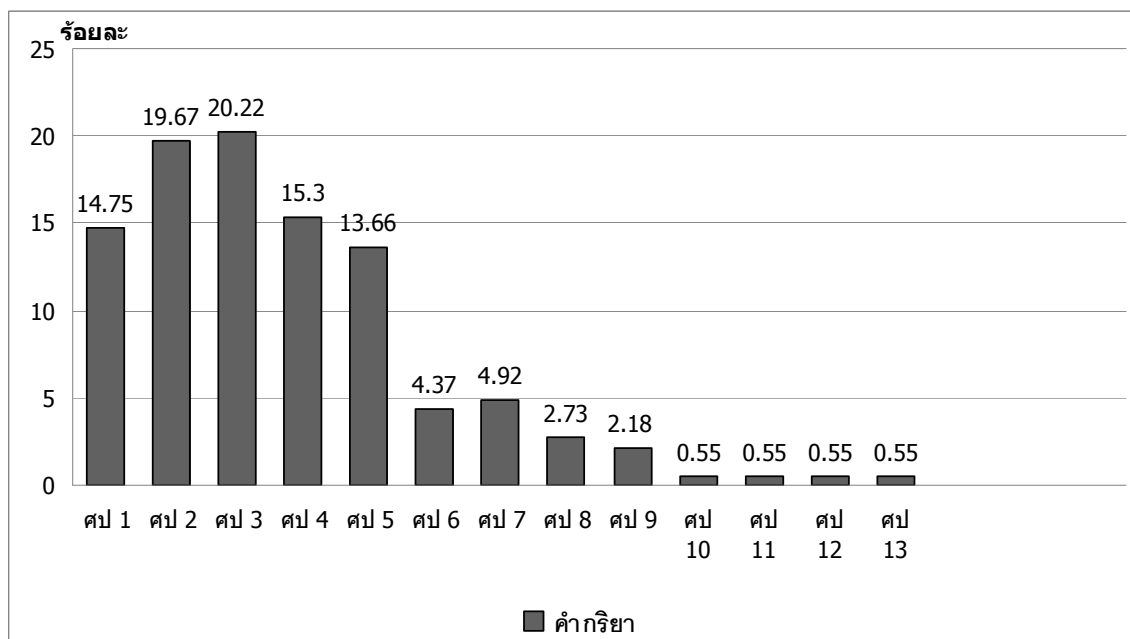
เมื่อพิจารณาจำนวนคำศัพท์ในหมวดคำนามตามการลักษณะใช้คำศัพท์ของคนของสามระดับอายุ ปรากฏว่าการใช้คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกันมีการใช้คำนามในลักษณะนี้จำนวนมากถึง 193 หน่วยหรือจากหมวดคำนามทั้งหมด

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละลักษณะข้อมูลการใช้คำศัพท์ของคนยองทั้ง 5
ประเภทในหมวดคำกริยา ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16

หมวดคำกริยา							
ลักษณะ	*1	2	3	4	5	รวม	%
ศัพท์แปร 1	27	0	0	0	0	27	14.75
ศัพท์แปร 2	8	2	12	12	2	36	19.67
ศัพท์แปร 3	0	23	7	6	1	37	20.22
ศัพท์แปร 4	0	21	5	1	1	28	15.30
ศัพท์แปร 5	0	21	2	2	0	25	13.66
ศัพท์แปร 6	0	7	1	0	0	8	4.37
ศัพท์แปร 7	0	9	0	0	0	9	4.92
ศัพท์แปร 8	0	5	0	0	0	5	2.73
ศัพท์แปร 9	0	4	0	0	0	4	2.18
ศัพท์แปร 10	0	1	0	0	0	1	0.55
ศัพท์แปร 11	0	1	0	0	0	1	0.55
ศัพท์แปร 12	0	1	0	0	0	1	0.55
ศัพท์แปร 13	0	1	0	0	0	1	0.55
รวม	35	96	27	21	4	183	100

- *กำหนดให้ 1 คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน
 2 คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกัน
 3 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 3 ใช้ต่างกันออกไป
 4 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 1 ใช้ต่างกันออกไป
 5 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 2 ใช้ต่างกันออกไป

จากการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 หมวดคำกริยามีจำนวน 183 หน่วยอรรถ สามารถสรุป
 แสดงลักษณะการใช้คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16 ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 8 : คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16 ในหมวดคำกริยา

ข้อมูลในแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าการใช้ศัพท์แปร 3 ในหมวดคำนามมีจำนวนมากที่สุด ถึง 37 หน่วยหรือร้อยละ 20.22 รองลงมาคือ ศัพท์แปร 2 และศัพท์แปร 4 จำนวน 36 และ 28 หรือร้อยละ 19.67 และ 15.30 ตามลำดับ

นอกจากนี้จำนวนศัพท์แปรที่ปรากฏใช้น้อยที่สุด คือ ศัพท์แปร 10 ศัพท์แปร 11 ศัพท์แปร 12 และศัพท์แปร 13 จำนวน 1 หน่วยหรือร้อยละ 0.55 และไม่ปรากฏการใช้เลย คือ ศัพท์แปร 14 ศัพท์แปร 15 และศัพท์แปร 16 แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีศัพท์แปรจำนวนมากปรากฏใช้ แต่ปริมาณการใช้ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่ศัพท์แปรจำนวนน้อย เช่น ศัพท์แปร 2 หรือศัพท์แปร 3 มีการใช้ระดับสูง การใช้คำกริยายังคงมีการเปลี่ยนแปลงน้อย เนื่องจากการใช้คำศัพท์ยังไม่มี ความแตกต่างมากนัก

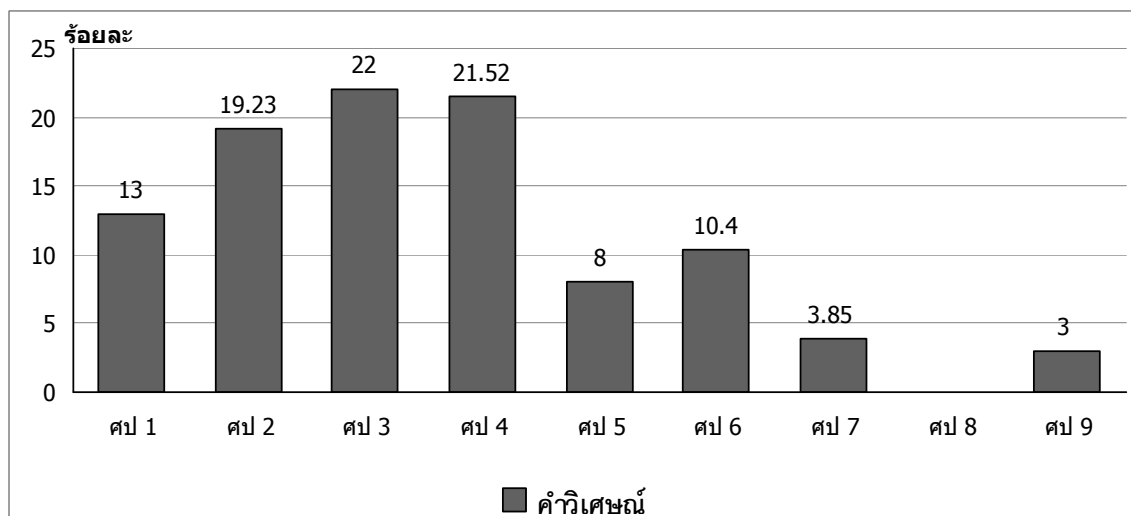
เมื่อพิจารณาจำนวนคำศัพท์ในหมวดคำกริยาตามการลักษณะใช้คำศัพท์ของคนของสามระดับอายุ ปรากฏว่าการใช้คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกันมีการใช้คำกริยาในลักษณะนี้จำนวนมากถึง 96 หน่วยหรือร้อยละ 50.22 จากหมวดคำกริยาทั้งหมด

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละลักษณะข้อมูลการใช้คำศัพท์ของคนของทั้ง 5
ประเภทในหมวดคำวิเศษณ์ ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16

หมวด	คำวิเศษณ์						
ลักษณะ	*1	2	3	4	5	รวม	%
ศัพท์แปร 1	10	0	0	0	0	10	13
ศัพท์แปร 2	3	0	5	2	5	15	19.23
ศัพท์แปร 3	0	9	4	0	4	17	22
ศัพท์แปร 4	0	16	0	0	0	16	20.52
ศัพท์แปร 5	0	6	0	0	0	6	8
ศัพท์แปร 6	0	7	0	0	1	8	10.4
ศัพท์แปร 7	0	3	0	0	0	3	3.85
ศัพท์แปร 9	0	2	0	0	0	2	3
รวม	13	44	9	2	10	78	100

- *กำหนดให้ 1 คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน
 2 คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกัน
 3 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 3 ใช้ต่างกันออกไป
 4 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 1 ใช้ต่างกันออกไป
 5 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 2 ใช้ต่างกันออกไป

จากการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 หมวดคำคำวิเศษณ์มีจำนวน 78 หน่วยหรือ
 สามารถสรุปแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16 ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 9 : คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16 ในหมวดคำวิเศษณ์

ข้อมูลในแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าการใช้ศัพท์แปร 3 ในหมวดคำวิเศษณ์มีจำนวนมากที่สุด ถึง 17 หน่วยย่อย หรือร้อยละ 22 รองลงมาคือ ศัพท์แปร 4 และศัพท์แปร 2 จำนวน 16 และ 15 หรือ ร้อยละ 21.52 และ 19.32 ตามลำดับ

นอกจากนี้จำนวนศัพท์แปรที่ปรากฏใช้น้อยที่สุด คือ ศัพท์แปร 9 และไม่ปรากฏการใช้เลย คือ ศัพท์แปร 8 ศัพท์แปร 10 ศัพท์แปร 11 ศัพท์แปร 12 ศัพท์แปร 13 ศัพท์แปร 14 ศัพท์แปร 15 และ ศัพท์แปร 16 แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนศัพท์แปรมากที่สุดคือ ศัพท์แปร 9 ในขณะที่ศัพท์แปรจำนวนมาก เช่น ศัพท์แปร 10 ถึง ศัพท์แปร 16 ไม่ปรากฏว่ามีการใช้ ถือว่าการใช้คำศัพท์มีการเปลี่ยนแปลงในระดับต่ำ

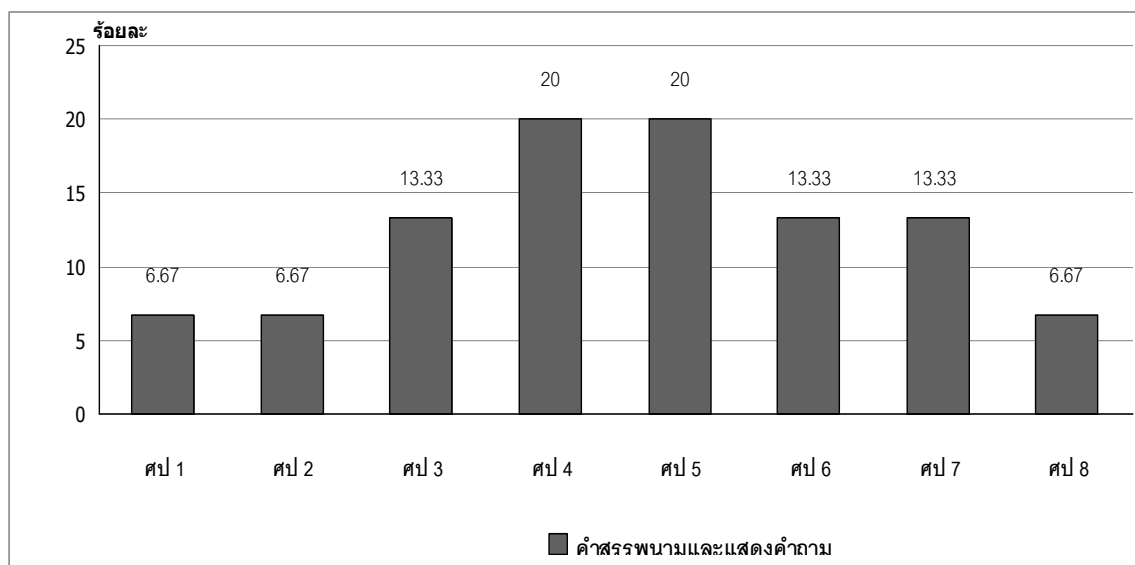
เมื่อพิจารณาจำนวนคำศัพท์ในหมวดคำนามตามการลักษณะใช้คำศัพท์ของคนของสามระดับอายุ ปรากฏว่าการใช้คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกันมีการใช้คำวิเศษณ์ในลักษณะนี้จำนวนมากถึง 44 หน่วยย่อยจากหมวดคำวิเศษณ์ทั้งหมด

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละลักษณะข้อมูลการใช้คำศัพท์ของคนของทั้ง 5 ประเภท
ในหมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถาม ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16

หมวด	คำสรรพนามและแสดงคำถาม						
ลักษณะ	*1	2	3	4	5	รวม	%
ศัพท์แปร 1	1	0	0	0	0	1	6.67
ศัพท์แปร 2	0	0	1	0	0	1	6.67
ศัพท์แปร 3	0	1	0	1	0	2	13.33
ศัพท์แปร 4	0	2	0	1	0	3	20
ศัพท์แปร 5	0	2	0	1	0	3	20
ศัพท์แปร 6	0	2	0	0	0	2	13.33
ศัพท์แปร 7	0	2	0	0	0	2	13.33
ศัพท์แปร 8	0	1	0	0	0	1	6.67
รวม	1	10	1	3	0	15	100

- *กำหนดให้
- 1 คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน
 - 2 คือ คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกัน
 - 3 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 3 ใช้ต่างกันออกไป
 - 4 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 1 ใช้ต่างกันออกไป
 - 5 คือ คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน ระดับอายุที่ 2 ใช้ต่างกันออกไป

จากการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 หมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถามมีจำนวน 15 หน่วยอรรถ สามารถสรุปแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16 ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 10 : คำศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16 ในหมวดคำสรพนาม
และคำแสดงคำถาม

ข้อมูลในแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าการใช้ศัพท์แปร 4 และศัพท์แปร 5 ในหมวดคำสรพนามและคำแสดงคำถามมีจำนวนมากที่สุด ถึง 3 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 20 รองลงมาคือ ศัพท์แปร 3 และศัพท์แปร 6 และศัพท์แปร 7 จำนวน 2 หน่วยอรรถ หรือ ร้อยละ 13.33

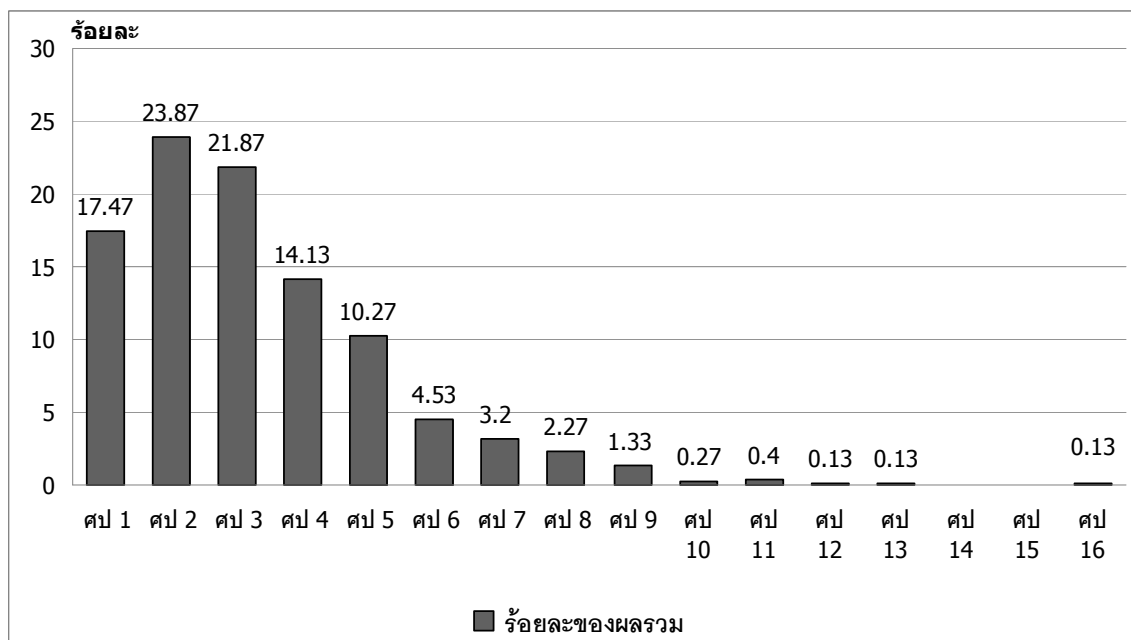
นอกจากนี้จำนวนศัพท์แปรที่ปรากฏใช้น้อยที่สุด คือ ศัพท์แปร 1 ศัพท์แปร 2 และ ศัพท์แปร 8 และไม่ปรากฏการใช้เลย คือ ศัพท์แปร 9 ถึงศัพท์แปร 16 แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนศัพท์แปรน้อย คือมีถึงศัพท์แปร 8 เท่านั้น การใช้คำศัพท์ยังไม่มีแตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาจำนวนคำศัพท์ในหมวดคำสรพนามและคำแสดงคำถามตามการลักษณะใช้คำศัพท์ของคนของสามระดับอายุ ปรากฏว่าการใช้คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกันมี การใช้คำศัพท์ในลักษณะนี้จำนวนมากถึง 10 หน่วยอรรถจากหมวดคำสรพนามและคำแสดงคำถามทั้งหมด

ตาราง 14 ผลรวมการวิเคราะห์คำศัพท์ในแต่ละหมวดตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16

ศัพท์แปร/หมวด	นาม	กริยา	วิเศษณ์	สรรพนาม คำถาม	รวม	ร้อยละ
ศัพท์แปร 1	93	27	10	1	131	17.47
ศัพท์แปร 2	127	36	15	1	179	23.87
ศัพท์แปร 3	107	38	17	2	164	21.87
ศัพท์แปร 4	58	28	17	3	106	14.13
ศัพท์แปร 5	46	24	5	2	77	10.27
ศัพท์แปร 6	16	8	8	2	34	4.53
ศัพท์แปร 7	10	9	3	2	24	3.2
ศัพท์แปร 8	9	5	1	2	17	2.27
ศัพท์แปร 9	4	4	2	0	10	1.33
ศัพท์แปร 10	1	1	0	0	2	0.27
ศัพท์แปร 11	2	1	0	0	3	0.4
ศัพท์แปร 12	0	1	0	0	1	0.13
ศัพท์แปร 13	0	1	0	0	1	0.13
ศัพท์แปร 14	0	0	0	0	0	0
ศัพท์แปร 15	0	0	0	0	0	0
ศัพท์แปร 16	1	0	0	0	1	0.13
รวม	474	183	78	15	750	100

จากการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 ซึ่งแบ่งเป็น คำนาม 474 หน่วยอรรถ คำกริยา 183 หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 78 หน่วยอรรถ คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 หน่วยอรรถ ของผู้บอกภาษายของทั้งสามระดับอายุ สามารถสรุปแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 11 : ผลรวมการวิเคราะห์คำศัพท์แปรในแต่ละหมวดตั้งแต่ศัพท์เดี่ยวจนถึงศัพท์แปร 16

เมื่อพิจารณาการใช้คำศัพท์เดี่ยว ชาวของทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์เดี่ยวเหมือนกันหรือใช้คำศัพท์ในลักษณะที่เป็นรูปแปรของกันและกันแทนความหมายเดียวกันถึง 131 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 21 จากคำศัพท์ทั้งหมด 750 หน่วยอรรถ แสดงว่า ถึงแม้จะพบศัพท์แปรตั้งแต่ศัพท์แปร 2 ถึงศัพท์แปร 16 รวม 619 หน่วยอรรถ แต่ชาวของทั้งสามระดับอายุยังมีคำศัพท์ที่ใช้เหมือนกันโดยที่ศัพท์แปรที่ใช้เหมือนกันทั้งสามระดับอายุนั้นเป็นศัพท์ดั้งเดิมที่ยังคงมีใช้ร่วมกันเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้เข้าใจ

จำนวนศัพท์แปรที่พบการใช้มากที่สุด คือ ศัพท์แปร 2 ศัพท์แปร 3 และศัพท์แปร 4 จำนวน 179 หน่วยอรรถ 164 หน่วยอรรถ และ 106 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 23.87 ร้อยละ 21.87 และร้อยละ 14.13 ตามลำดับ แสดงว่า การใช้ศัพท์แปรที่มีระดับการแปรน้อยมีการใช้อยู่เป็นจำนวนมาก ถึงแม้จะพบว่า มีการใช้ศัพท์แปรถึง 16 ศัพท์แปร แต่การใช้คำศัพท์ที่มีระดับการแปรระดับมากนี้มีใช้น้อยมาก พบว่ามีการใช้ศัพท์แปร 16 ศัพท์แปร 13 และศัพท์แปร 12 อย่างละ 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.13 เท่านั้น

3. การเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำศัพท์ในแต่ละระดับอายุ สามารถแสดงเกณฑ์ในการพิจารณาจำแนกประเภทของคำศัพท์ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 15 สรุปเกณฑ์ในการพิจารณาจำแนกประเภทของคำศัพท์

อัตราการใช้คำศัพท์	การปรากฏของศัพท์แปร		
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน	/	/	/
2. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุมีใช้เหมือนกัน			
2.1 ระดับอายุที่ 1 กับ 2 มีใช้ แต่ระดับอายุที่ 3 ไม่ใช้	/	/	-
2.2 ระดับอายุที่ 2 กับ 3 มีใช้ แต่ระดับอายุที่ 1 ไม่ใช้	-	/	/
2.3 ระดับอายุที่ 1 กับ 3 มีใช้ แต่ระดับอายุที่ 2 ไม่ใช้	/	-	/
3. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุไม่มีใช้เหมือนกัน			
3.1 ระดับอายุที่ 1 กับ 2 ไม่มีใช้ แต่ระดับอายุที่ 3 มีใช้	-	-	/
3.2 ระดับอายุที่ 2 กับ 3 ไม่มีใช้ แต่ระดับอายุที่ 1 มีใช้	/	-	-
4. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกัน	ไม่มีลักษณะการใช้ที่แน่นอน สามารถเลือกใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันทั้งสามระดับอายุ		

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า เป็นการแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์เพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนของสามระดับอายุ สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้ คือ

1. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน หากทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แปรจำนวนเท่าใดก็ตามแทนความหมายของคำศัพท์ 1 หน่วยอรรถ และศัพท์แปรที่ใช้แทนนั้นเป็นคำศัพท์เดียวกัน หรือเป็นรูปแปรของศัพท์แปรเดียวกัน ถือว่า ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน

ตัวอย่างที่ 1

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ชะอม”	[phak ¹ laʔ ⁴]	[phak ¹ laʔ ⁴]	[phak ¹ laʔ ⁴]
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เห็นหนูหนู”	1. [het ¹ hu: ¹ nu: ¹]	[het ¹ hu: ¹ nu: ¹]	[het ¹ hu: ¹ nu: ¹]
	2. [het ¹ hu: ¹ me:w ²]	[het ¹ hu: ¹ me:w ²]	[het ¹ hu: ¹ me:w ²]

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แปรที่เหมือนกันและมีจำนวนศัพท์แปรเท่ากัน ดังนั้นถือว่า ทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์เหมือนกัน

ตัวอย่างที่ 2

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“วันวาน”	[ba ¹ wa: ²]	[ba ¹ wa: ²]	[ba ¹ wa: ²]
	~ [ma ¹ wa: ²]	~ [ma ¹ wa: ²]	~ [ma ¹ wa: ²]
	~ [mɔ: ⁴ wa: ²]	-	-
	~ [ta ¹ wa: ²]	~ [ta ¹ wa: ²]	~ [ta ¹ wa: ²]

ตัวอย่างที่ 3

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ขนมเทียน”	[xa ¹ num ¹ cɔ:k ³]	[xa ¹ num ¹ cɔ:k ³]	[xa ¹ num ¹ cɔ:k ³]
	~ [xa ¹ nom ¹ cɔ:k ³]	~ [xa ¹ nom ¹ cɔ:k ¹]	~ [xa ¹ nom ¹ cɔ:k ³]
	~ [nom ¹ cɔ:k ³]	-	-
	~ [num ¹ cuk ³]	-	-

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แปรที่มีจำนวนไม่เท่ากัน แต่ทุกศัพท์แปรที่ใช้นั้นเมื่อพิจารณาแล้ว ปรากฏว่าเป็นรูปแปรของศัพท์แปรเดียวกัน ดังนั้นถือว่า ทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์เหมือนกันด้วย

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันนี้ พบทั้งหมด จำนวน 159 หน่วยอรรถ จากคำศัพท์ทั้งหมด 750 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 21.20

2. คำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน คือ คำศัพท์ที่ใช้แทนนั้นเป็นคนละศัพท์ มีลักษณะการใช้ที่ไม่จำกัดแค่รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ถือว่า ทั้งสามระดับอายุใช้ต่างกัน

ตัวอย่าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“บันได”	1. [xin ⁵ daj ²]	[xin ⁵ daj ²]	[xin ⁵ daj ²]
	2. -	[ho: ¹ xin ⁵ daj ²]	[ho: ¹ xin ⁵ daj ²]
	3. -	[ho:n ⁵ daj ²]	-

ถึงแม้ว่าทั้งสามระดับอายุจะใช้คำศัพท์เหมือนกันรวมอยู่ด้วย คือ [xin⁵ daj²] ก็ตาม ถือว่าทั้งสามระดับอายุใช้ต่างกัน เพราะขณะที่ระดับอายุที่ 1 ใช้ [xin⁵ daj²] ระดับอายุที่สอง อาจใช้ [ho:¹ xin⁵ daj²] หรือ [ho:¹ xin⁵ daj²] หรือระดับอายุที่ 3 อาจใช้ [xin⁵ daj²] หรือ [ho:¹ xin⁵ daj²] แทนก็ได้

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันนี้ พบทั้งหมด จำนวน 343 หน่วยอรรถ จากคำศัพท์ทั้งหมด 750 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 45.73

3. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกัน หากทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แปรจำนวนเท่าใดก็ตามแทนความหมายเดียวกัน และเป็นศัพท์แปรที่ใช้เหมือนกันทั้งสองระดับอายุ อีกระดับอายุหนึ่งใช้ศัพท์แปรแตกต่างออกไป ถือว่า ทั้งสองระดับอายุใช้เหมือนกัน อีกระดับอายุหนึ่งใช้แตกต่างออกไป

พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกันทั้งหมด จำนวน 248 หน่วยอรรถ จากคำศัพท์ 750 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 33.07 ซึ่งการใช้คำลักษณะนี้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

3.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างกันออกไป มีทั้งหมด จำนวน 139 คำ คิดเป็นร้อยละ 18.54 โดยแบ่งออกเป็นคำนาม 102 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 56 คำกริยา 27 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 19.42 คำวิเศษณ์ 9 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 6.5 คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 1 หน่วยอรรถคิดเป็นร้อยละ 0.72 พบว่ามีตั้งแต่ศัพท์แปร 1 จนถึงศัพท์แปร 6 ตัวอย่าง การใช้คำลักษณะนี้สามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

3.1.1 การใช้คำลักษณะที่ 1 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“กระท้อน”	1. [ba ¹ ti:n ¹]	[ba ¹ ti:n ¹]	[ba ¹ ti:n ¹]
	~ [ma ¹ ti:n ¹]	~ [ma ¹ ti:n ¹]	~ [ma ¹ ti:n ¹]
	2. -	-	[ka ¹ tho:n ⁵]

ถึงแม้ว่าระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์แปรที่เหมือนกับระดับอายุที่ 1 และ 2 คือ [ba¹ ti:n¹] แต่เมื่อพิจารณาการใช้ศัพท์แปรที่แตกต่างออกไป จะเห็นว่า ระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แปรว่า [ka¹ tho:n⁵] ด้วย ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

3.1.2 การใช้คำลักษณะที่ 2 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
เข็มขัด	1. [sa:j ¹ han ⁵]	[sa:j ¹ han ⁵]	[sa:j ¹ han ⁵]
	2. -	-	[xem ¹ xat ¹]

ถึงแม้ว่าทั้งสามระดับจะใช้ศัพท์ [sa:j han] เหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาการใช้ศัพท์ต่อไป จะพบว่า ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน คือ [xem¹ xat¹] ซึ่งระดับอายุที่ 3 ไม่มีใช้ ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

3.1.3 การใช้คำลักษณะที่ 3 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ยุ่งฉางข้าว”	1. [law ⁶ xaw ⁵]	[law ⁶ xaw ⁵]	[law ⁶ xaw ⁵]
	2. [lo:ŋ ¹ xaw ⁵]	[lo:ŋ ¹ xaw ⁵]	-
	3. -	-	[law ⁶]
	4. -	-	[hiŋ ¹ xaw ⁵]

ถึงแม้ว่าระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกับระดับอายุที่ 1 และ 2 คือ [law xaw] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาการใช้ศัพท์ต่อไป จะพบว่า ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน คือ [lo:ŋ xaw] ส่วนระดับอายุที่ 3 ไม่มีใช้ แต่จะใช้คำ [law] และ [hiŋ xaw] แทน ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

3.1.4 การใช้คำลักษณะที่ 4 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“นกพิราบ”	1. [nok ⁴ ka: ¹ ke: ¹]	[nok ⁴ ka: ¹ ke: ¹]	-

2. [nok ⁴ ja:ŋ ²]	[nok ⁴ ja:ŋ ²]	-
3. -	-	[nok ⁴ phi ¹ la:p ⁴]

ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน คือ [nok⁴ ka:¹ ke:¹] และ [nok⁴ ja:ŋ²] ส่วนระดับอายุที่ 3 จะใช้คำ [nok⁴ phi¹ la:p⁴] เท่านั้น ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

3.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้แตกต่างกันออกไป มีทั้งหมด จำนวน 75 หน่วยย่อย จากคำศัพท์ทั้งหมด 750 หน่วยย่อย คิดเป็นร้อยละ 10 การใช้คำลักษณะนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

3.2.1 การใช้คำลักษณะที่ 1 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“บัวบก”	1. [phak ¹ no:k ⁴]	[phak ¹ no:k ⁴]	[phak ¹ no:k ⁴]
	2. -	[baj ² bu:a ² bok ¹]	[baj ² bu:a ² bok ¹]
	3. -	[bu:a ² bok ¹]	[bu:a ² bok ¹]

ถึงแม้ว่าระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกับระดับอายุที่ 2 และ 3 คือ [phak¹ no:k⁴] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาคำศัพท์ต่อไป จะพบว่า ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน คือ [baj² bu:a² bok¹] และ [bu:a² bok¹] ซึ่งระดับอายุที่ 1 ไม่มี ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“จาน”	1. -	[ca:n ²]	[ca:n ²]
	2. -	[ca:n ² be:n ²]	[ca:n ² be:n ²]
	3. [tho:j ⁵]	-	-
	4. [tho:j ⁵ be:n ²]	-	-

ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน คือ [ca:n²] และ [ca:n² be:n²] ซึ่งระดับอายุที่ 1 ไม่มี และเมื่อพิจารณาคำศัพท์ต่อไป จะพบว่า ระดับอายุที่ 1 ใช้ [tho:j⁵] และ [tho:j⁵ be:n²] ส่วนระดับอายุที่ 2 และ 3 ไม่มีใช้ ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ตะกร้า”	1. [sa: ⁵]	[sa: ⁵]	[sa: ⁵]
	2. -	[ta ¹ ka: ⁵]	[ta ¹ ka: ⁵]
	3. [buŋ ²]	-	-
	4. [ko:j ⁵]	-	-

ถึงแม้ว่าจะใช้ [sa:⁵] เหมือนกันทั้งสามระดับอายุ แต่เมื่อพิจารณาคำศัพท์ต่อไป จะพบว่า ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน คือ [ta¹ ka:⁵] ซึ่งระดับอายุที่ 1 ไม่มี และมีเพียงระดับอายุที่ 1 ที่ใช้ [buŋ²] และ [ko:j⁵] ซึ่งระดับอายุที่ 2 และ 3 ไม่มี ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

3.2.2 การใช้คำลักษณะที่ 2 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“นั่งไขว่ห้าง”	1. [naŋ ⁴ pok ¹ xa: ¹]	[naŋ ⁶ pok ¹ xa: ¹]	[naŋ ⁶ pok ¹ xa: ¹]
	2. [naŋ ⁴ pok ¹ xa: ¹ kaj ³ ɣɔ:n ⁶]	-	-
	3. [naŋ ⁴ kwaj ³ xa: ¹]	-	-
	4. [naŋ ⁴ kwaj ³ lɛ:ŋ ⁶]	-	-

ถึงแม้ว่าระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกับระดับอายุที่ 2 คือ [naŋ⁶ pok¹ xa:¹] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาคำศัพท์ต่อไป จะพบว่า มีเพียงระดับอายุที่ 1 ที่ใช้ [naŋ⁴ pok¹ xa:¹ kaj³ ɣɔ:n⁶] [naŋ⁴ k^waj³ xa:¹] และ [naŋ⁴ k^waj³ lɛ:ŋ⁶] ซึ่งระดับอายุที่ 2 และ 3 ไม่มี ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

3.2.3 การใช้คำลักษณะที่ 3 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“นั่งพิง”	1. [naŋ ⁴ ʔiŋ ²]	[naŋ ⁴ ʔiŋ ²]	[naŋ ⁴ ʔiŋ ²]
	-	~[naŋ ⁴ phiŋ ²]	-
	2. [naŋ ⁴ kə:ŋ ⁵]	-	-
	3. [naŋ ⁴ tə:k ³]	-	-

ถึงแม้ว่าจะใช้ [nan⁴ ?iŋ²] เหมือนกันทั้งสามระดับอายุ แต่เมื่อพิจารณาคำศัพท์ต่อไป จะพบว่า มีเพียงระดับอายุที่ 1 ที่ใช้ [nan⁴ kə:ŋ⁵] [nan⁴ tə:k³] ซึ่งระดับอายุที่ 2 และ 3 ไม่มี ดังนั้น ถือว่า ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“กา”	1. [?i: ³ ka: ¹] ~[ka: ¹] 2. [nok ⁴ ka: ¹]	- ~[ka: ¹] -	- ~[ka: ¹] -

ถึงแม้ว่าระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกับระดับอายุที่ 2 และ 3 คือ → [ka:¹] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณารูปศัพท์แล้วปรากฏว่าเป็นศัพท์ที่มีการแปรรูปแล้ว จึงไม่นับว่าหนึ่งศัพท์ จึงมีเพียงระดับอายุที่ 1 เท่านั้นที่ใช้ [?i:³ ka:¹] และ [nok⁴ ka:¹] ซึ่งระดับอายุที่ 2 และ 3 ไม่มี ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

3.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้แตกต่างกันออกไปมีจำนวน 34 หน่วยอรรถ จากคำศัพท์ 750 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 4.53 ซึ่งการใช้คำศัพท์ลักษณะนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

3.3.1 การใช้คำลักษณะที่ 1 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เตี้ย”	1. [tɛ:m ³] ~[tam ³] 2. [pɔk ¹]	[tɛ:m ³] - -	[tɛ:m ³] ~[tam ³] [pɔk ¹]

ถึงแม้ว่าจะมีคำศัพท์ที่ใช้เหมือนกันอยู่ด้วย 2 ศัพท์ แต่เมื่อพิจารณาคำศัพท์ต่อไป จะพบว่า ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน คือ [pɔk¹] ซึ่งระดับอายุที่ 2 ไม่มี ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

การใช้คำเหมือนลักษณะที่ 1 นี้ ได้แก่

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“สาย” (มา)	1. [la: ⁵] 2. [x ^w a:j ¹] 3. [ca: ⁵]	[la: ⁵] [x ^w a:j ¹] -	[la: ⁵] [x ^w a:j ¹] [ca: ⁵]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“มากมาย”	1. [pa ¹ lo ⁴] ~[pa ¹ lo ⁴ pa ¹ to: ¹]	- ~[pa ¹ lo ⁴ pa ¹ to: ¹]	[pa ¹ lo ⁴] -
	2. [la:j ¹]	[la:j ¹]	[la:j ¹]
	3. [nak ⁴]	[nak ⁴]	[nak ⁴]

3.3.2 การใช้คำลักษณะที่ 2 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ใบ้”	1. [baj ⁵]	[baj ⁵]	[baj ⁵]
	2. -	[phi ⁴ ka:n ¹]	-

ถึงแม้ทั้งสามระดับอายุจะมีคำศัพท์ที่ใช้เหมือนกันอยู่ 1 คำศัพท์ คือ [baj] แต่เมื่อพิจารณาคำศัพท์ต่อไป พบว่า ระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์แตกต่างจากระดับอายุที่ 1 และ 3 คือ [phi⁴ ka:n¹] ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 2 ใช้แตกต่างออกไป

3.3.3 การใช้คำลักษณะที่ 3 ในคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้แตกต่างกันออกไป เช่น

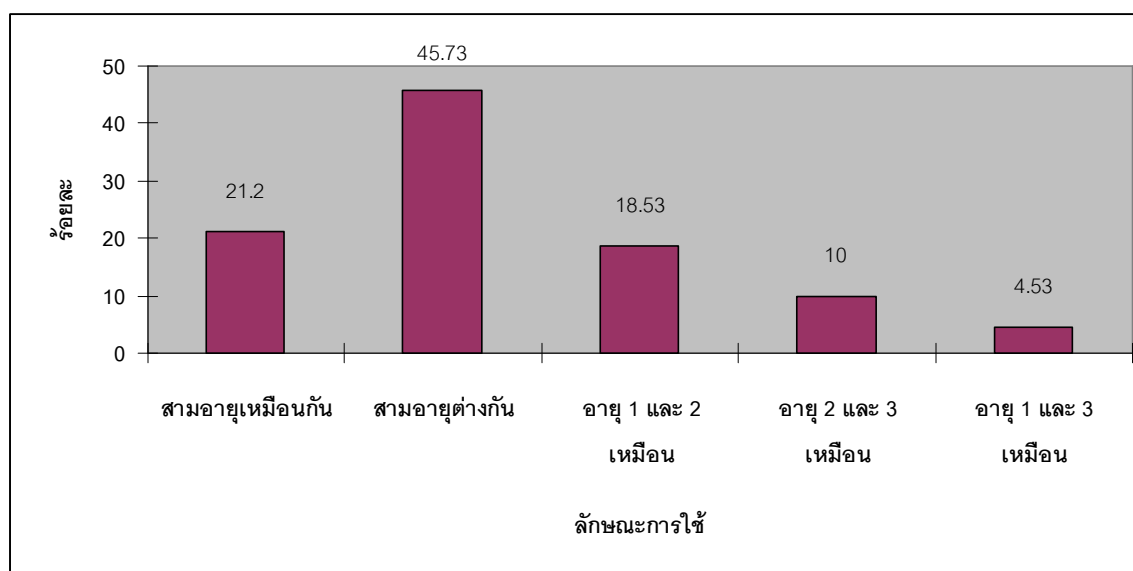
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“กลางวัน”	1. [ka:ŋ ¹ wan ²] -	[ka:ŋ ¹ wan ²] ~[ba ¹ ka:ŋ ¹ wan ²]	[ka:ŋ ¹ wan ²] -
	2. [mə: ⁴ wan ²]	-	[mə: ⁴ wan ²]
	3. -	[ce:ŋ ⁵]	-

ถึงแม้จะมีคำศัพท์ที่ใช้เหมือนกันอยู่ด้วย 2 คำศัพท์ แต่เมื่อพิจารณาคำศัพท์ต่อไป พบว่า ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน คือ [mə:⁴ wan²] แต่ระดับอายุที่ 2 ไม่มีใช้ แต่จะใช้ [ce:ŋ⁵] ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 2 ใช้แตกต่างออกไป

ตาราง 16 ลักษณะการใช้คำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ สามารถสรุปได้ดังตาราง ดังนี้

ลักษณะการใช้คำศัพท์	จากทั้งหมด 750 หน่วยอรรถ	%
สามระดับอายุใช้เหมือนกัน	159	21.2
สามระดับอายุใช้ต่างกัน	343	45.73
ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน	139	18.54
ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน	75	10.00
ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน	34	4.53
รวม	750	100

ในการใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันทั้งสามระดับอายุทั้งหมดจำนวน 309 คำนั้น มีคำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันรวมอยู่ด้วย จำนวน 167 คำ คิดเป็นร้อยละ 54.04 ทั้งนี้รวมถึงการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกันด้วย เพราะแม้ว่าสองระดับอายุจะใช้คำศัพท์เหมือนกันและอีกระดับอายุหนึ่งใช้แตกต่างออกไป แต่มีคำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันจำนวน 174 คำ คิดเป็นร้อยละ 64.9 จากทั้งหมดจำนวน 248 คำ รวมอยู่ด้วย สามารถแสดงในรูปแบบแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพประกอบ 12 : ลักษณะการใช้คำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ

จากข้อมูลที่แสดงในแผนภูมิแสดงให้เห็นว่าการใช้คำศัพท์ในหมวดคำต่างๆของผู้บอกภาษายองทั้งสามระดับอายุมีการใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันมากถึง 343 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 45.73 และใช้คำศัพท์เหมือนกันทั้งสามระดับอายุ 159 หน่วยอรรถ หรือ ร้อยละ 21.20 ในการใช้คำศัพท์ของบุคคลสองระดับอายุ ระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกันมากกว่าสองระดับอายุอื่นๆ

เมื่อพิจารณาการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุพบว่า ผู้บอกภาษา ระดับอายุที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ระหว่างกลุ่มที่ 1 และ 3 นั้น จะใช้คำศัพท์เหมือนกันกับผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 1 จำนวน 147 คำ คิดเป็นร้อยละ 19.6 กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จำนวน 90 คำ คิดเป็นร้อยละ 12 ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุ 1 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกันเพียง 34 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.53 ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้คำศัพท์เหมือนกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 3 แสดงว่าผู้บอกภาษาระดับที่ 2 เป็นผู้ที่ใช้ภาษาได้หลากหลาย สามารถใช้คำศัพท์เพื่อสื่อสารกับระดับอายุที่ 1 และ 3 ได้อย่างเข้าใจและสื่อความหมายซึ่งกันและกันได้

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุ พบว่า ผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกันถึง 139 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 56 ซึ่งมากกว่าการใช้คำศัพท์เหมือนกันของผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 1 ใช้เหมือนกัน 75 หน่วยอรรถ หรือร้อยละ 30.24 แสดงว่าผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 2 สามารถใช้คำศัพท์เพื่อเหมือนกันกับระดับอายุที่ 1 มากกว่าระดับอายุที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากการที่ระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 มีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กันน้อย การได้รับอิทธิพลจากสื่อสารมวลชน การติดต่อกับคนที่พูดภาษาถิ่นอื่น รวมไปถึงการรับภาษากรุงเทพฯเข้ามาใช้ในการสื่อสารมากขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า ผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 1 และ ระดับอายุที่ 3 มีคำศัพท์ที่ใช้เหมือนกัน เพียง 34 หน่วยอรรถ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.53 เท่านั้น

4. การเปรียบเทียบลักษณะการใช้คำศัพท์ในแต่ละหมวดคำ

เพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนของสามระดับอายุ สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังตารางดังนี้

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หมวดคำของคนทั้งสามระดับอายุ จำนวน 750 คำ

รูปแบบ/ หมวดคำ	*1	ร้อยละ	2	ร้อยละ	3	ร้อยละ	4	ร้อยละ	5	ร้อยละ	รวม
นาม	110	69.2	193	56.27	102	73.38	49	65.33	20	58.82	474
กริยา	35	22.01	96	27.98	27	19.42	21	28	4	11.76	183
วิเศษณ์	13	8.17	44	12.83	9	6.5	2	2.67	10	29.41	78
สรรพนาม และ คำถาม	1	0.62	10	2.92	1	0.7	3	4	0	0	15
รวม	159	21.2	343	45.73	139	18.53	75	10	34	4.53	750

*กำหนดให้

- 1 = คำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน
- 2 = คำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ต่างกัน
- 3 = คำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างกันออกไป
- 4 = คำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 1 ใช้แตกต่างกันออกไป
- 5 = คำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนระดับอายุที่ 2 ใช้แตกต่างกันออกไป

1. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันนี้ พบทั้งหมด จำนวน 159 หน่วยอรรถ จากคำศัพท์ทั้งหมด 750 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 21 โดยจำแนกออกเป็นคำนาม 110 หน่วยอรรถ คำกริยา 35 หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 13 หน่วยอรรถ และคำสรรพนาม 1 หน่วยอรรถ ดังนี้

1.1 คำนาม จากคำศัพท์ที่เป็นคำนาม จำนวน 474 หน่วยอรรถ พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันรวม 110 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 69.2 เมื่อพิจารณาถึง

คำศัพท์ประเภทคำนามที่ใช้เหมือนกันทั้งสามระดับอายุนี้ พบว่ามีตั้งแต่คำศัพท์เดี่ยว จนถึงศัพท์แปร 3 ดังนี้

1.1.1 คำศัพท์เดี่ยว คำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้คำนามเหมือนกันประเภทคำศัพท์เดี่ยว มีจำนวน 91 หน่วยอรรถ

ตัวอย่างที่ 1

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ครึ่ง”	[tɔː ⁵]	[tɔː ⁵]	[tɔː ⁵]

ตัวอย่างที่ 2

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เลื่อย”	[lɔː ⁴]	[lɔː ⁴]	[lɔː ⁴]
	-	~[lɔːj ⁴]	~[lɔːj ⁴]

1.1.2 ศัพท์แปร 2 คำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้คำนามเหมือนกันประเภทศัพท์แปร 2 มีจำนวน 10 คำ

ตัวอย่างที่ 1

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“พี่เขย”	1. [?a:j ⁵ xɔ:j ¹]	[?a:j ⁵ xɔ:j ¹]	[?a:j ⁵ xɔ:j ¹]
	2. [pi: ³ xɔ:j ¹]	[pi: ³ xɔ:j ¹]	[pi: ³ xɔ:j ¹]

ตัวอย่างที่ 2

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ฝรั่ง”	1. [ba ¹ ko:j ⁵ ka: ¹]	[ba ¹ ko:j ⁵ ka: ¹]	[ba ¹ ko:j ⁵ ka: ¹]
	~[ma ¹ ko:j ⁵ ka: ¹]	~[ma ¹ ko:j ⁵ ka: ¹]	~[ma ¹ ko:j ⁵ ka: ¹]
	~[ko:j ⁵ ka: ¹]	~[ma ¹ ko:j ⁵ ka: ¹]	~[ma ¹ ko:j ⁵ ka: ¹]
	2. [ba ¹ ko:j ⁵]	[ba ¹ ko:j ⁵]	[ba ¹ ko:j ⁵]

1.1.3 ศัพท์แปร 3 คำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้คำนามเหมือนกันประเภทศัพท์แปร 3 มีจำนวน 1 คำ ได้แก่

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ข้อศอก”	1. [xɔ: ⁵ sɔ:k ³]	[xɔ: ³ sɔ:k ³]	[xɔ: ³ sɔ:k ³]
	2. [xɛ:n ¹ sɔ:k ³]	[xɛ:n ¹ sɔ:k ³]	[xɛ:n ¹ sɔ:k ³]
	3. [sɔ:k ³]	[sɔ:k ³]	[sɔ:k ³]

เมื่อพิจารณาการใช้คำนามเหมือนกันทั้งสามระดับอายุ โดยแยกออกเป็นกลุ่มคำทั้ง 13 กลุ่มคำ (ได้แก่ กลุ่มคำพืช ผัก และผลไม้ กลุ่มคำต้นไม้และดอกไม้ กลุ่มคำเครือญาติ กลุ่มคำอาหาร กลุ่มคำสถานที่ สิ่งก่อสร้าง และส่วนประกอบ กลุ่มคำอวัยวะ กลุ่มคำวันและเวลา กลุ่มคำแมลงและสัตว์ กลุ่มคำลักษณะนาม กลุ่มคำสิ่งของ เครื่องใช้ กลุ่มคำเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย กลุ่มคำสุขภาพและโรค กลุ่มคำปรากฏการณ์) แล้วพบว่ากลุ่มคำพืช ผัก ผลไม้ เป็นกลุ่มที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้คำศัพท์เหมือนกันมากกว่ากลุ่มคำอื่นๆ ถึง 20 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 19.09 กลุ่มคำเครือญาติ กลุ่มคำอาหาร และกลุ่มคำสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้ ใช้เท่ากันเป็นจำนวนรองลงมา คือ 14 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 12.72 ส่วนกลุ่มคำที่ใช้เหมือนกันน้อยที่สุด คือ กลุ่มคำเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย โดยใช้เหมือนกันเพียงร้อยละ 0.91 ตามเท่านั้น

1.2 คำกริยา จากคำศัพท์ที่เป็นคำกริยา จำนวน 183 หน่วยอรรถ พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน รวม 35 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 22.01 เมื่อพิจารณาถึงคำศัพท์ประเภทคำกริยาที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันนี้ พบว่ามีศัพท์เดียวจนถึงคำศัพท์แปร 2 ดังนี้

1.2.1 คำศัพท์เดียว คำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันประเภทคำศัพท์เดียว มีจำนวน 27 หน่วยอรรถ

ตัวอย่าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ละเมอ”	[kan ³]	[kan ³]	[kan ³]

1.2.2 ศัพท์แปร 2 คำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันประเภทศัพท์แปร 2 มีจำนวน 8 หน่วยอรรถ

ตัวอย่าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เคี้ยว”	1. [ke:w ⁵]	[ke:w ⁵]	[ke:w ⁵]
	2. [ma:m ²]	[ma:m ²]	[ma:m ²]

เมื่อพิจารณาการใช้คำกริยาเหมือนกันทั้งสามระดับอายุ โดยแยกออกเป็นกลุ่มคำทั้ง 8 กลุ่มคำ ได้แก่ กลุ่มคำอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ กลุ่มคำการปรุงอาหาร กลุ่มคำความรู้สึกและอารมณ์ กลุ่มคำการเกษตร กลุ่มคำการกินและดื่ม กลุ่มคำการพูด กลุ่มคำลักษณะนิสัย กลุ่มคำเบ็ดเตล็ด แล้วพบว่ากลุ่มคำอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ เป็นกลุ่มคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันมากกว่ากลุ่มคำอื่นๆถึง 14 หน่วยอรรถ กลุ่มคำเบ็ดเตล็ด ใช้เหมือนกันรองลงาคือ 11 หน่วยอรรถ คิด

เป็นร้อยละ 31.42 ส่วนกลุ่มคำที่ใช้เหมือนกันน้อยที่สุด คือ กลุ่มคำลักษณะนิสัย โดยใช้เหมือนกันเพียงร้อยละ 5.13 และกลุ่มคำลักษณะนิสัย ใช้เหมือนกันเพียงร้อยละ 2.56 ตามลำดับเท่านั้น

1.3 คำวิเศษณ์ จากคำศัพท์ที่เป็นคำวิเศษณ์ จำนวน 78 คำ พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน รวม 13 คำ คิดเป็นร้อยละ 16.67 เมื่อพิจารณาถึงคำศัพท์ประเภทคำวิเศษณ์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันนี้ พบว่ามีศัพท์เดี่ยวและศัพท์แปร 2 ดังนี้

1.3.1 คำศัพท์เดี่ยว คำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันประเภทคำศัพท์เดี่ยว มีจำนวน 10 หน่วยอรรถ

ตัวอย่าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“อาเพศ”	[xit ¹]	[xit ¹]	[xit ¹]

1.3.2 ศัพท์แปร 2 คำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันประเภทศัพท์แปร 2 มีจำนวน 3 หน่วยอรรถ ได้แก่

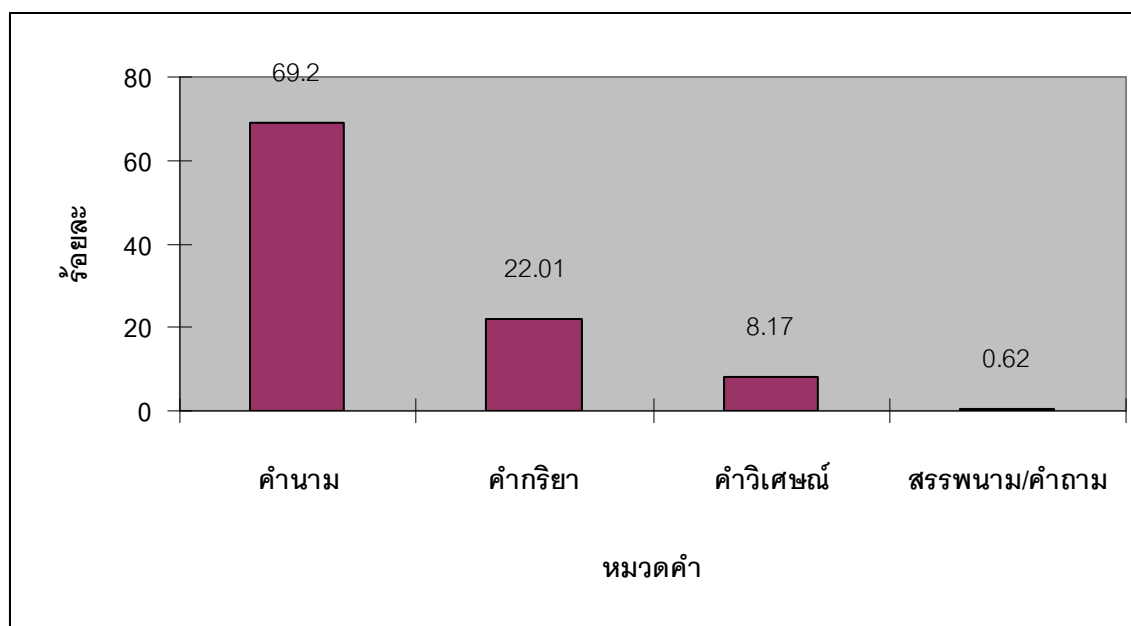
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ใหญ่”	1. [jaj ³]	[jaj ³]	[jaj ³]
	2. [lo:ŋ ¹]	[lo:ŋ ¹]	[lo:ŋ ¹]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ทุกวัน”	1. [tiŋ ² wan ²]	[tiŋ ² wan ²]	[tiŋ ² wan ²]
	2. [ku: ⁵ wan ²]	[ku: ⁵ wan ²]	[ku: ⁵ wan ²]

1.4 คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม จากคำศัพท์ที่เป็นคำสรรพนามและคำแสดงคำถาม จำนวน 15 คำ พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน รวม 1 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 6.67 ดังนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ไหน”	[naj ¹]	[naj ¹]	[naj ¹]

ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 ซึ่งแบ่งเป็น คำนาม 474 หน่วยอรรถ คำกริยา 183 หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 78 หน่วยอรรถ คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 หน่วยอรรถ ของผู้บอกภาษาของทั้งสามระดับอายุ สามารถสรุปแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์ที่สามระดับอายุใช้เหมือนกันได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 13 : หมวดคำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้เหมือนกัน

2. คำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันนี้ พบทั้งหมด จำนวน 343 หน่วยอรรถ จากคำศัพท์ทั้งหมด 750 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 45.73 โดยจำแนกเป็นคำนาม 193 หน่วยอรรถ คำกริยา 96 หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 44 หน่วยอรรถ คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 10 หน่วยอรรถ ดังนี้

2.1 คำนาม จากคำศัพท์ที่เป็นคำนาม จำนวน 474 คำ พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน รวม 193 คำคิดเป็นร้อยละ 40.71 เมื่อพิจารณาถึงคำศัพท์ประเภทคำนามที่ใช้แตกต่างกันทั้งสามระดับอายุนี้ พบว่ามีตั้งแต่คำศัพท์เดียว จนถึงคำศัพท์แปด 16 ตามการจำแนกออกตามกลุ่มคำต่างๆ ได้ทั้งหมด 13 กลุ่มคำ เช่น

กลุ่มพืช ผัก ผลไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“มะเขือเปราะ”	1. [ba ¹ xə: ¹]	-	[ba ¹ xə: ¹]

-	-	~[ma ¹ xə: ¹]
2. [ba ¹ xə: ¹ xə: ²]	-	-
3. -	[ba ¹ xə: ¹ pa:w ⁵]	-
4. -	[ba ¹ xə: ¹ cɛ: ⁵]	-
5. -	[ba ¹ xə: ¹ caw ⁵ pha ⁴ ja: ²]	-
6. [ma ¹ xə: ¹ pɔ:j ³]	[ma ¹ xə: ¹ pɔ:j ³]	-
7. [ma ¹ xə: ¹ ja:w ²]	-	[ma ¹ xə: ¹ ja:w ²]
8. [ma ¹ xə: ¹ xin ³]	-	-

กลุ่มอาหาร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ส้มตำ”	1. [tam ⁵ som ⁵]	[tam ⁵ som ⁵]	[tam ⁵ som ⁵]
	2. [so ¹ ba ¹ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	-	-
	3. [tam ⁵ ba ¹ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	-	-
	~[tam ⁵ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	~[tam ⁵ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	-
	4. -	[tam ⁵ ba ¹ ko:j ⁵]	-
	-	~[tam ⁵ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²] ~[tam ⁵ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	-
	5. [tam ⁵ som ⁵ ba ¹ ko:j ⁵ te:t ³]	-	-

กลุ่มสิ่งของ อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ไม้ขีดไฟ”	1. [kap ¹ faj ² so: ³]	[kap ¹ faj ² so: ³]	-
	-	-	~[kap ¹ faj ² se: ³]
	2. [kap ¹ faj ²]	[kap ¹ faj ²]	-
	3. [ko:ŋ ⁵ mi: ²]	-	-
	4. -	-	[maj ⁶ xi:t ³ faj ²]
	5. -	-	[maj ⁶ xi:t ³]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ชาวม”	1. [tho:j ⁵ ba:n ² la: ²]	-	-

2. [tho:j ⁵ tha ¹ laj ¹]	-	-
3. -	[fa: ¹ tha ¹ laj ¹]	[fa: ¹ tha ¹ laj ¹]
4. -	[tha ¹ laj ¹]	-
5. [tho:j ⁵ bik ¹]	-	-
6. -	[tho:j ⁵ ʔo:ŋ ⁵ lo:ŋ ⁶]	-
7. -	[ka ¹ la ¹ maŋ ²]	[ka ¹ la ¹ maŋ ²]
8. [tho:j ⁵ xa:w ¹]	[tho:j ⁵ xa:w ¹]	-
9. [tho:j ⁵ jaj ³]	-	-
10. -	-	[tho:j ⁵]
11. [cha:m ²]	-	-

กลุ่มสถานที่ สิ่งก่อสร้าง และส่วนประกอบ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ล้อม”	1. [so:m ⁵]	[so:m ⁵]	[so:m ⁵]
	2. [bo:k ³]	-	-
	3. -	-	[ho:ŋ ⁵ nam ⁴]

กลุ่มสุขภาพและโรค

“เชื้อเค็ล็ด”	1. [xɛ:n ¹ pa ¹ lɛ:t ⁴]	-	-
	2. [xat ¹ xo: ⁵]	-	-
	3. [xaw ³ xɔk ³]	-	-
	4. [sa ¹ mo ⁴ ʔɛ ¹]	-	-
	5. [ʔin ² lɛ:n ⁴]	-	-
	6. [sa ¹ mɛ:ŋ ⁶]	-	-
	7. [caw ³ ʔɛ ¹]	-	-
	8. [ʔin ² xaw ³ xɛp ¹]	[ʔin ² xaw ³ xɛp ¹]	-
	9. -	[xo: ⁵ sa ¹ mɛ:ŋ ⁶]	-
	10. -	[ʔin ² sa ¹ mɛ:ŋ ⁶]	-
	11. -	[xo: ⁵ ko:t ¹]	-
	12. -	[xo: ⁵ man ² xat ¹]	-

13.	-	[sin ⁵ ?in ² tɪŋ ²]	-
14.	-	[po:t ³ xo: ⁵]	[po:t ³ xo: ⁵]
15.	-	-	[xo: ⁵ xet ¹]
16.	-	-	[xo: ⁵ phik ⁴]

ในหมวดคำนามทั้ง 13 กลุ่มนี้ กลุ่มคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันมากกว่ากลุ่มคำอื่นๆ คือ กลุ่มคำสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้ โดยใช้คำศัพท์ต่างกัน จำนวน 30 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 15.54 กลุ่มคำพืช ผัก ผลไม้ รองลงมา จำนวน 28 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 14.51 และกลุ่มคำเครือญาติ จำนวน 22 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 11.39 และมี 2 กลุ่มคำที่มีการใช้คำศัพท์แตกต่างกัน น้อยที่สุด คือ กลุ่มคำลักษณะนาม และกลุ่มคำปรากฏการณ์ธรรมชาติ จำนวน 5 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 2.59

2.2 คำกริยา จากคำศัพท์ที่เป็นคำกริยา จำนวน 183 คำ พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน รวม 96 คำ คิดเป็นร้อยละ 52.45 เมื่อพิจารณาถึงคำศัพท์ประเภทคำกริยาที่ใช้แตกต่างกันทั้งสามระดับอายุนี้ พบว่ามีตั้งแต่คำศัพท์เดียว จนถึงคำศัพท์แปด 13 จำแนกออกตามกลุ่มคำต่างๆ ได้ทั้งหมด 8 กลุ่มคำ ตัวอย่างเช่น

กลุ่มการปรุงอาหาร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ทอดไข่”	1. [ci:n ⁵]	[ci:n ⁵]	-
	2. -	[xo: ⁶]	-
	3. [tho:t ³]	[tho:t ³]	[tho:t ³]
	4. [pa:m ³]	[pa:m ³]	-

กลุ่มการพูด

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ส่งเสียงดัง”	1. [?u: ⁵ dan ²]	[?u: ⁵ dan ²]	-
	2. -	-	[?u: ⁵ dɔ:t ³]
	3. [dɔ:t ³ dan ²]	-	-
	4. -	[?u: ⁵ dan ² ?u: ⁵ dɔ:t ³]	-
	5. -	[dɔ:t ³]	-
	6. -	-	[dɔ:t ³ ba:n ⁵ dɔ:t ³ mɔ:ŋ ²]

7.	-	[ʔu: ⁵ hɛ:ŋ ²]	-
8.	[dɔ:t ³ sa:w ⁶]	-	-
9.	-	-	[se:ŋ ¹ daŋ ²]
10.	-	[ʔu: ⁵ kan ¹ no: ¹]	-
11.	[xi: ⁵ wo: ²]	-	-
12.	[ʔu: ⁵ wo: ²]	-	-

กลุ่มการเกษตร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“วิดน้ำ”	1. [kɔ:n ⁵ nam ⁴]	[kɔ:n ⁵ nam ⁴]	[kɔ:n ⁵ nam ⁴]
	2. [xa ¹ co:k ³]	-	-
	3. -	[ha ¹ nam ⁴]	[ha ¹ nam ⁴]
	4. -	-	[kɔ:n ⁵]
	5. [haʔ ¹]	-	-
	6. -	-	[wit ⁴ nam ⁴]

กลุ่มอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะบางส่วนในร่างกาย

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เหี่ยบ”	1. [jam ³]	[jam ³]	[jam ³]
	2. -	[ti:n ¹ top ¹]	-
	3. -	-	[jam ³ ti:n ¹]

หมวดคำกริยาที่ทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันมากกว่ากลุ่มคำอื่นๆ คือ กลุ่มคำเบ็ดเตล็ด จำนวน 40 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 41.67 กลุ่มคำอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะบางส่วนในร่างกาย จำนวน 23 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 23.95 กลุ่มคำลักษณะนิสัยไม่พบคำศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันเลย ส่วนกลุ่มคำการกิน การดื่ม เป็นกลุ่มคำที่ใช้คำศัพท์แตกต่างกันน้อยที่สุดรองลงมาคือ จำนวน 5 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 5.20

2.3 คำวิเศษณ์ จากคำศัพท์ที่เป็นคำวิเศษณ์ จำนวน 78 คำ พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษา
 สามระดับอายุใช้แตกต่างกัน รวม 44 คำ คิดเป็นร้อยละ 56.41 เมื่อพิจารณาถึงคำศัพท์ประเภท
 คำวิเศษณ์ พบว่ามีตั้งแต่คำศัพท์แปร 3 จนถึงคำศัพท์แปร 9

ตัวอย่าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“สั้น, สั้นมาก”	1. [se:n ⁵]	[se:n ⁵]	[se:n ⁵]
	-	-	~[san ⁵]
	2. [hin ⁶]	[hin ⁶]	-
หน่วยอรรถ	3. [kit ¹ dit ¹]	-	-
	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
	1. [puk ¹]	[puk ¹]	[puk ¹]
“งู”	2. [mum ⁶]	[mum ⁶]	-
	-	-	~[mun ⁶]
	3. -	[mu: ⁶]	-
หน่วยอรรถ	-	-	~[thu: ³]
	4. -	[hun ⁶]	-
	-	-	-
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“บิน” (มีด)	1. [ba:ŋ ⁵]	[ba:ŋ ⁵]	[ba:ŋ ⁵]
	2. -	-	-
	3. -	[bin ³]	[bin ³]
	4. -	[lo:n ⁶]	-
	-	-	~ [ko:n ⁵]
	5. -	-	[ɲo:t ⁴]
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ที่”	1. [ba ¹ pha:j ¹]	[ba ¹ pha:j ¹]	-
	2. [ba ¹ com ²]	-	[ba ¹ com ²]
	-	-	~ [bo: ³ com ²]
	3. -	[xi: ⁵ tho: ⁴]	-

4.	-	-	[pin ¹ xi: ⁵ me:ŋ ⁴]
5.	-	-	[thu: ⁴]
6.	-	-	da:n ⁵]
7.	[thi: ⁴]	-	-

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
สุกใส,	1. [hə: ² həŋ ²]	[hə: ² həŋ ²]	-
เรื่องรอง	2. [hə: ² həm ²]	-	-
	-	~[hə: ² ha:m ²]	-
	3. [hə:m ³]	-	-
	-	~[ha:m ³]	-
	4. [ca: ⁵]	-	[ca: ⁵]
	5. -	[hə: ²]	-
	6. -	[wip ⁴ wip ⁴ wɔp ⁴ wɔp ⁴]	-
	7. -	cɛŋ ⁵]	-
	8. -	-	[sa ¹ wa:ŋ ³]
	9. -	-	[mip ⁴ map ⁴]

2.4 คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม จากคำศัพท์ที่เป็นคำสรรพนามและคำแสดง

คำถาม จำนวน 15 คำ พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน รวม 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 66.66 เมื่อพิจารณาถึงคำศัพท์ประเภทคำสรรพนามและคำแสดงคำถามที่ใช้แตกต่างกันทั้งสามระดับอายุนี้ พบว่ามีตั้งแต่คำศัพท์แปร 3 จนถึงคำศัพท์แปร 8 ตัวอย่าง

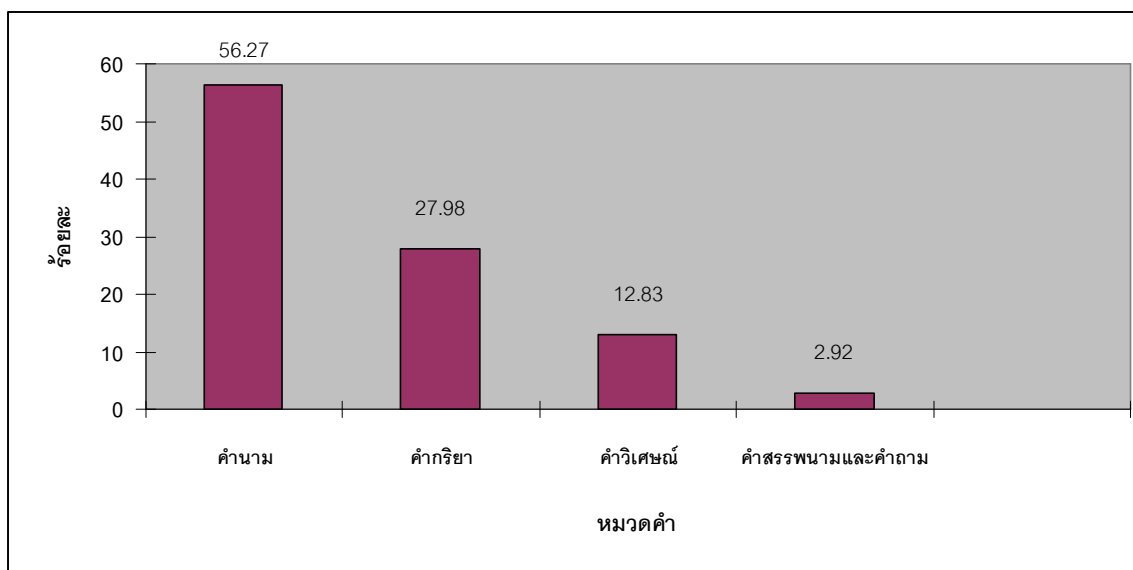
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ฉัน ดิฉัน”	1. [xɔ:j ⁵]	[xɔ:j ⁵]	[xɔ:j ⁵]
	2. -	[caw ⁵]	-
	3. -	[mɔ:m ²]	-
	4. -	-	[nɔ:ŋ ⁶]
	5. -	-	[nu: ¹]
	6. -	-	[xa: ⁵ caw ⁵]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ดีหรือไม่”	1. [di: ² ʔə: ¹]	[di: ² ʔə: ¹]	-
	2. -	[di: ² kə: ³]	-
	3. -	[di: ² tɛ: ⁵ ʔə: ¹]	-
	4. -	-	[di: ² tɛ: ⁵ ʔə: ¹]
	5. -	-	[di: ² ka ¹ wa: ⁴ ba ¹ di: ²]
	6. -	-	[di: ² li ¹ wa: ⁴ ba ¹ di: ²]
	7. [di: ² ha: ² bo: ³ di: ² ha: ²]	-	-

หากพิจารณาการใช้คำที่แตกต่างกันของบุคคลสามระดับอายุแล้ว พบว่า หมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถามเป็นหมวดคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันมากกว่าหมวดคำอื่นๆ แต่ผู้วิจัยยังไม่สรุปว่าเป็นหมวดคำที่มีการใช้คำศัพท์แตกต่างกันมากที่สุด เนื่องจากจำนวนหน่วยอรรถในหมวดคำนี้มีเพียง 15 หน่วยอรรถ เมื่อเทียบกับจำนวนหน่วยอรรถในหมวดคำอื่นๆ หมวดคำกริยาและหมวดคำนาม ถือว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ หมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถาม มีจำนวน คำศัพท์ทั้งหมด 15 หน่วยอรรถ ใช้คำศัพท์แตกต่างกันร้อยละ 66.67 หมวดคำวิเศษณ์ มีจำนวนคำศัพท์ทั้งหมด 78 หน่วยอรรถ ใช้คำศัพท์แตกต่างกันร้อยละ 56.41 หมวดคำกริยา มีจำนวนคำศัพท์ทั้งหมด 183 หน่วยอรรถ ใช้คำศัพท์แตกต่างกันร้อยละ 52.45 และหมวดคำนามมีจำนวนคำศัพท์ทั้งหมด 474 หน่วยอรรถ ใช้แตกต่างกันเพียงร้อยละ 40.71 เท่านั้น

ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 ซึ่งแบ่งเป็น คำนาม 474 หน่วยอรรถ คำกริยา 183

หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 78 หน่วยอรรถ คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 หน่วยอรรถ ของผู้บอกภาษายของทั้งสามระดับอายุ สามารถสรุปแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์ที่สามระดับอายุใช้แตกต่างกันได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 14 : หมวดคำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน

3. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกัน

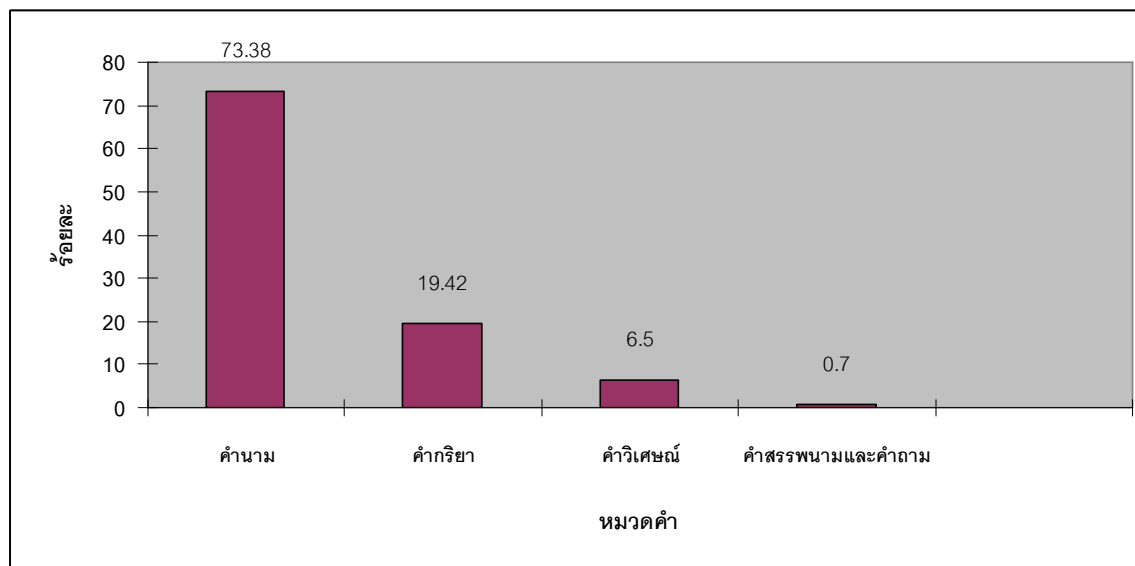
พบคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้เหมือนกันทั้งหมด จำนวน 248 หน่วยอรรถ

จากคำศัพท์ 750 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 33.07 แบ่งเป็นกลุ่มคำนาม 171 หน่วยอรรถ จากคำนามทั้งหมด 474 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 36.07 กลุ่มคำกริยา 52 หน่วยอรรถ จากคำกริยาทั้งหมด 183 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 28.41 คำวิเศษณ์ 21 หน่วยอรรถ จากคำวิเศษณ์ทั้งหมด 78 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 26.92 คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 4 หน่วยอรรถ จากคำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 26.66 ซึ่งการใช้คำลักษณะนี้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

3.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างกันออกไป มีทั้งหมด จำนวน 139 คำ คิดเป็นร้อยละ 18 โดยแบ่งออกเป็นคำนาม 102 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 56 คำกริยา 27 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 19.42 คำวิเศษณ์ 9 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 6.5 คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 1 หน่วยอรรถคิดเป็นร้อยละ 0.72 พบว่ามีตั้งแต่ศัพท์แปร 1 จนถึงศัพท์แปร 16

ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 ซึ่งแบ่งเป็น คำนาม 474 หน่วยอรรถ คำกริยา 183 หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 78 หน่วยอรรถ คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 หน่วยอรรถ ของผู้

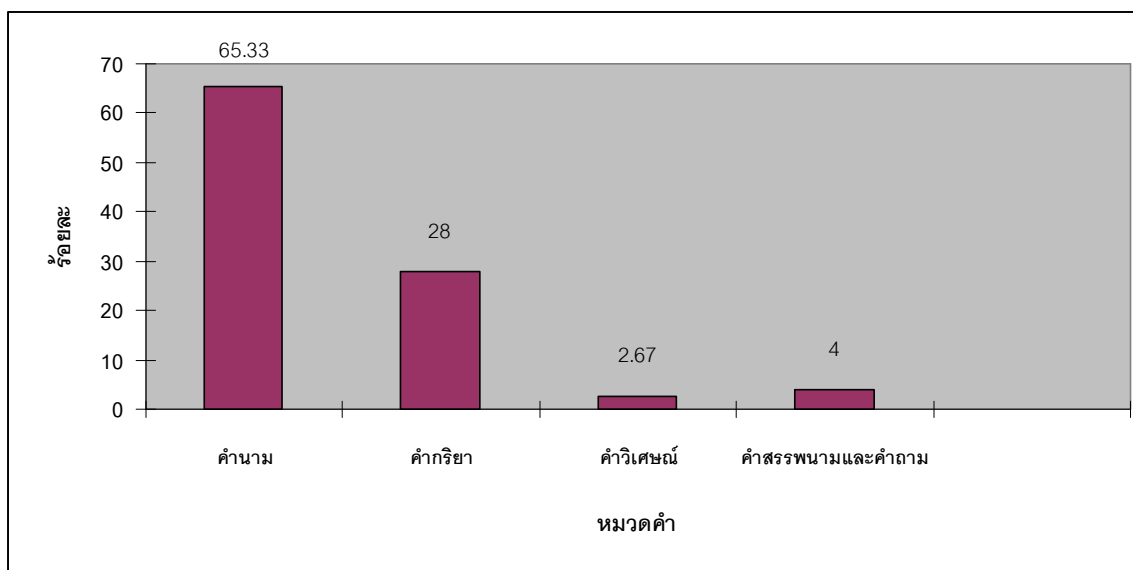
บอกภาษายของทั้งสามระดับอายุ สามารถสรุปแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์ที่ระดับอายุ 1 และ 2 ใช้เหมือนกันได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 15 : หมวดคำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้เหมือนกัน

3.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้แตกต่างกันออกไป มีทั้งหมด จำนวน 75 หน่วยวรรณ จากคำศัพท์ทั้งหมด 750 หน่วยวรรณ คิดเป็นร้อยละ 30.24 โดยแบ่งออกเป็นคำนาม 49 หน่วยวรรณ คิดเป็นร้อยละ 65.33 คำกริยา 21 หน่วยวรรณ คิดเป็นร้อยละ 28 คำวิเศษณ์ 2 หน่วยวรรณ คิดเป็นร้อยละ 2.66 คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 3 หน่วยวรรณ คิดเป็นร้อยละ 4 พบว่ามีตั้งแต่คำศัพท์เดียว จนถึง ศัพท์แปด

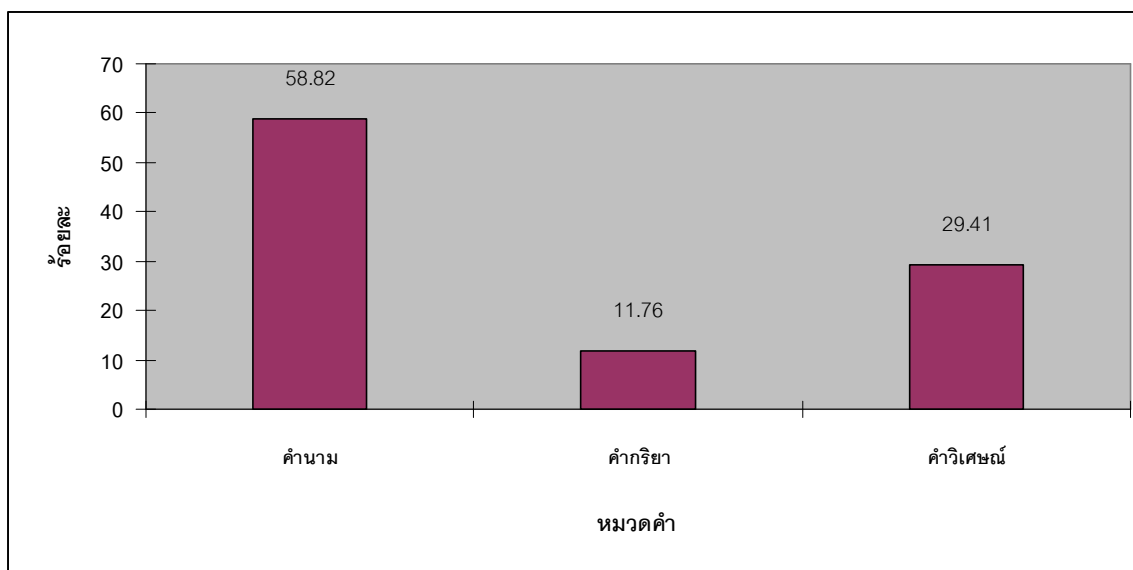
ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 ซึ่งแบ่งเป็น คำนาม 474 หน่วยวรรณ คำกริยา 183 หน่วยวรรณ คำวิเศษณ์ 78 หน่วยวรรณ คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 หน่วยวรรณ ของผู้บอกภาษายของทั้งสามระดับอายุ สามารถสรุปแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกันได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 16 : หมวดคำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้เหมือนกัน

3.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้แตกต่างกันออกไปมีจำนวน 34 หน่วยอรรถ จากคำศัพท์ 750 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 13.71 โดยแบ่งออกเป็นคำนาม 20 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 58.82 คำกริยา 4 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 11.76 คำวิเศษณ์ 10 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 29.41 คำสรรพนามและคำแสดงคำถามไม่ปรากฏคำศัพท์ที่ใช้เหมือนกันเลย

จากการวิเคราะห์คำศัพท์ทั้งหมด 750 ซึ่งแบ่งเป็น คำนาม 474 หน่วยอรรถ คำกริยา 18 หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 78 หน่วยอรรถ คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 หน่วยอรรถ ของผู้บอกภาษาของทั้งสามระดับอายุ สามารถสรุปแสดงลักษณะการใช้คำศัพท์ที่ระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกันได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 17 : หมวดคำที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 3 ใช้เหมือนกัน

จากการศึกษาการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาของทั้งสามระดับอายุพบว่า มีศัพท์ที่ใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันถึงร้อยละ 42.73 ใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันเพียงร้อยละ 21 ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกันร้อยละ 18 ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ร้อยละ 10 ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ร้อยละ 9.91

หมวดคำนามเป็นหมวดคำที่ผู้บอกภาษาของสามระดับอายุใช้เหมือนกันมากที่สุด ตามด้วยหมวดคำกริยา หมวดคำวิเศษณ์ หมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถามตามลำดับ โดยกลุ่มคำพืชผัก ผลไม้ในหมวดคำนามและกลุ่มคำอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะในหมวดคำกริยานั้นเป็นกลุ่มคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันมากกว่ากลุ่มคำอื่นๆ หมวดคำกริยาเป็นหมวดคำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้แตกต่างกันมากที่สุดและมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปเร็วกว่าหมวดคำอื่นๆ

การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุ ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 2 สามารถใช้คำศัพท์เหมือนกันกับระดับอายุที่ 1 มากกว่าระดับอายุที่ 3 ที่รับคำศัพท์ภาษากรุงเทพฯ เข้ามาใช้ในการสื่อสารแทนคำศัพท์ดั้งเดิมที่มีแนวโน้มจะสูญหายไปจากภาษาของ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการแปรของคำศัพท์ภาษาของที่ใช้ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาของของผู้พูดที่มีวัยต่างกันในปัจจุบันว่าเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาของซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สืบแหล่งที่ใช้ภาษาของ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. การเตรียมการ และการเลือกคำ รวมทั้งสิ้น 750 คำ โดยจำแนกออกเป็นชนิดตามหน้าที่ของคำ คือ คำนาม 474 คำ คำกริยา 183 คำ คำวิเศษณ์ 78 คำ คำสรรพนามและคำแสดงคำถาม 15 คำ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้แยกคำนามและคำกริยาออกเป็นกลุ่มคำประเภทต่างๆ
4. การคัดเลือกผู้บอกภาษาตามคุณสมบัติที่กำหนด
5. เก็บข้อมูลภาคสนาม ในช่วงระยะเวลา 3 เดือน (เดือนเมษายน - มิถุนายน 2552)
6. บันทึกข้อมูลลงในบัญชีตารางคำที่ประกอบด้วยคำศัพท์ในแต่ละหมวด หน่วยอรรถในภาษาไทยกลาง ชื่อผู้บอกภาษา ชุมชน และระดับอายุด้วยเครื่องบันทึกเสียงระบบ Digital ชนิด file mp. 3 ไปพร้อมกับการสัมภาษณ์โดยใช้ระบบสัทอักษรจากงานวิจัยเรื่องระบบเสียงภาษาของซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน ของวิสุทธิระ เนียมนาค
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - ก. นำคำที่ปรากฏมาพิจารณาตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
 1. การพิจารณาแยกศัพท์แปร
 2. การพิจารณาการแปรของภาษารูปแปรของศัพท์เดียวกัน
 - ข. พิจารณาการแปรของภาษาในด้านเสียง คำศัพท์และความหมาย
 - ค. เปรียบเทียบการใช้คำของคนไทยของสามระดับอายุ
8. เรียบเรียงผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์การใช้คำศัพท์ภาษาของของบุคคลสามระดับอายุ ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีดังต่อไปนี้

1. ลักษณะการแปรของคำศัพท์ภาษาของที่ใช้ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
2. ลักษณะการใช้คำศัพท์ภาษาของของผู้พูดที่มีวัยต่างกันในปัจจุบัน

1. ลักษณะการแปรของคำศัพท์ภาษาของที่ใช้ในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ผลการศึกษาพบว่า คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาแต่ละกลุ่มใช้ มีลักษณะการแปรของภาษา 3 ประการ ได้แก่ การแปรด้านเสียง การแปรด้านศัพท์ และการแปรด้านความหมาย

การแปรด้านเสียง

การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ความสั้นยาวของเสียงสระสามารถเกิดได้ 2 ลักษณะ การแปรเสียงสระในคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกันและในคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายต่างกัน โดยอาจเป็นคำที่ประกอบด้วยสระเสียงสั้น จะปรากฏ [ʔ] อยู่ท้ายพยางค์ส่วนในคำที่ประกอบด้วยสระเสียงยาว จะไม่ปรากฏเสียงพยัญชนะท้ายการแปรเสียงสระในคำที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย การแปรเสียงสระเดี่ยวซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้นและส่วนของลิ้น โดยมีความสั้น-ยาวเหมือนกันหรือต่างกันได้ การแปรเสียงสระเดี่ยวทั้งหมด 15 หน่วยเสียง ได้แก่ / i / / iː / / e / / eː / / ɛ / / ɛː / / ɨ / / ɨː / / ɔ / / ɔː / / a / / aː / / u / / uː / / o / / oː / / ɔ / และ / ɔː / หน่วยเสียงที่มีการแปรมากที่สุด คือ / ɛ / / ɔ / / a / / u / / ɔ / มีการแปรมากที่สุดได้ถึง 5 หน่วยเสียง และพบลักษณะการแปรเสียงสระในคำที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกันมากกว่าการแปรเสียงสระลักษณะอื่น และปรากฏการใช้สระประสม เนื่องจากการยืมคำศัพท์ภาษากรุงเทพฯมาใช้ในภาษาของ

การแปรสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะ สามารถเกิดได้ทั้งพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์เดียวกันและพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน ส่วนการแปรเสียงพยัญชนะท้ายนั้นจะมีฐานกรณ์เดียวกันหรือฐานกรณ์ใกล้เคียงกันก็ได้เช่นกัน การแปรเสียงพยัญชนะทั้งหมด 18 หน่วยเสียง จาก 21 หน่วยเสียง พบว่าการแปรที่เกิดจากพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกันมีการแปรมากที่สุด และหน่วยเสียง / ŋ / เป็นหน่วยเสียงที่มีการแปรมากที่สุดได้ถึง 6 หน่วยเสียง ได้แก่ / k / / n / / l / / m / / w / และ / h /

การแปรสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์มีลักษณะที่แปรอิสระ จะเกิดในบางหน่วยคำเท่านั้น โดยเกิดจากพยัญชนะที่นำหน้าหรือตามหลัง สระเสียงสั้น-ยาว การลงเน้นเสียง ทำนองเสียงและ ระดับเสียงที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแปรระดับเสียงวรรณยุกต์ในภาษา

การตัดเสียงหรือการเพิ่มเสียงจะเกิดในหน่วยเสียงที่เป็นพยัญชนะท้ายของคำศัพท์

เพื่อเพิ่มความสละสลวยในการออกเสียงซึ่งการลดเสียงหรือการเพิ่มเสียงนี้ไม่ได้ทำให้มีความหมายเพิ่มหรือลดลงไปแต่อย่างใด

การกลมกลืนเสียงและการผลัดเสียงเกิดจากการได้รับอิทธิพลของเสียงที่อยู่ใกล้เคียง การแปรจากการละบางพยางค์และการเพิ่มบางพยางค์เกิดจากการเน้นหรือไม่เน้นเสียงของผู้พูดภาษายอง การทำให้คำที่มีหลายพยางค์ในภาษายองมีจำนวนพยางค์น้อยลง เป็นลักษณะการพยายามพูดให้สั้นลงเพื่อจะสื่อสารกับคนอื่นได้รวดเร็ว โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

การแปรจากการสลับตำแหน่งคำและการสับเสียงเกิดจากความเร็วในการออกเสียงทำให้เกิดการสลับเสียงหรือคำได้โดยไม่ทำให้ความหมายของคำศัพท์เปลี่ยนไป

การแปรด้านศัพท์

การแปรด้านศัพท์ พบว่ามีการนำคำศัพท์ใหม่มาใช้แทนคำดั้งเดิมในภาษายอง ทั้งการยืมคำศัพท์ภาษากรุงเทพฯและภาษาถิ่นอื่นมาใช้ แล้วเปลี่ยนเสียงไปตามระบบเสียงภาษายอง มักใช้ในกลุ่มระดับอายุที่ 2 และ 3 ทำให้คำศัพท์ดั้งเดิมมีแนวโน้มจะเลิกใช้หรือสูญไปในอนาคตถึง 344 หน่วยวรรณ นอกจากนั้นมีการสร้างศัพท์ใหม่ในภาษายอง 2 ลักษณะคือ การสร้างคำประสม คำซ้อน คำซ้ำ และการสร้างศัพท์ใหม่ขึ้นมาใช้โดยคำที่มาจากภาษายอง หรือภาษาถิ่นอื่น ด้วยคำที่เข้าใจง่ายและสะดวกแทนศัพท์ดั้งเดิมในภาษายอง ทำให้คำศัพท์จำนวนหนึ่งสูญไปจากภาษายอง

การแปรด้านความหมาย

การแปรด้านความหมายจะเกิดขึ้นเฉพาะผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 3 ซึ่งจะบอกความหมายของคำบางคำต่างออกไป โดยมีลักษณะกว้างออกและแคบเข้า มักจะเป็นศัพท์ภาษากรุงเทพฯที่มีความหมายคล้ายคลึงกันแทนความหมายของคำดั้งเดิมที่มีหลายความหมาย โดยจะให้ความหมายในลักษณะแคบเข้ามากกว่าความหมายกว้างออก

2. ลักษณะการใช้คำศัพท์ภาษายองของผู้พูดที่มีวัยต่างกันในปัจจุบัน

การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษายองทั้งสามระดับอายุ มีการใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันถึงร้อยละ 42.73 ใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันเพียงร้อยละ 21 ผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้คำศัพท์เหมือนกันร้อยละ 18 ผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ร้อยละ 10 ผู้บอกภาษายองระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกัน ร้อยละ 9.91

หมวดคำนามเป็นหมวดคำที่ผู้บอกภาษายองสามระดับอายุใช้เหมือนกันมากที่สุด ตามด้วยหมวดคำกริยา หมวดคำวิเศษณ์ หมวดคำสรรพนามและคำแสดงคำถามตามลำดับ โดย

กลุ่มคำพืช ผัก ผลไม้ในหมวดคำนามและกลุ่มคำอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะในหมวดคำกริยานั้น เป็นกลุ่มคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันมากกว่ากลุ่มคำอื่นๆ หมวดคำกริยาเป็นหมวดคำที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้แตกต่างกันมากที่สุดและมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปเร็วกว่าหมวดคำอื่นๆ

การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุ ผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 2 สามารถใช้คำศัพท์เหมือนกันกับระดับอายุที่ 1 มากกว่าระดับอายุที่ 3 ที่รับคำศัพท์ภาษากรุงเทพฯเข้ามาใช้ในการสื่อสารแทนคำศัพท์ดั้งเดิมที่มีแนวโน้มจะสูญหายไปจากภาษาของ

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ในการพิจารณาลักษณะข้อมูลเพื่อแยกศัพท์แปรแล้วนำมาใช้วิเคราะห์การใช้คำศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ ผู้วิจัยพบว่ายิ่งจำนวนศัพท์แปรในหน่วยอรรถใดมีจำนวนมาก สามารถสันนิษฐานได้ว่าเป็นลักษณะการใช้คำศัพท์ที่แตกต่างกันของบุคคลสามระดับอายุ เพราะลักษณะดังกล่าวจะมีการใช้ศัพท์แปรที่หลากหลาย จนทำให้การใช้คำศัพท์ภาษาของของบุคคลสามระดับอายุมีความแตกต่างกัน

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์การใช้คำศัพท์ของคนของสามระดับอายุ ทำให้เห็นลักษณะการใช้คำในปัจจุบันนี้ว่า ผู้บอกภาษาของทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แปรที่แตกต่างกันถึง 343 หน่วยอรรถ แต่ละหน่วยอรรถสามารถพบตั้งแต่ศัพท์เดียวจนถึง 16 ศัพท์แปร และศัพท์แปรที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันจะมีเพียง 159 หน่วยอรรถ คำศัพท์ในหมวดคำสรรพนาม ไม่มีคำศัพท์ใช้เหมือนกันเลย แต่ในคำศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันดังกล่าวยังมีคำศัพท์ที่ทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันรวมอยู่ด้วย จำนวน 167 คำ คิดเป็นร้อยละ 46.35 แสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษาไทยของทั้งสามระดับอายุยังสามารถใช้คำศัพท์ร่วมกันเพื่อสื่อสารกันรู้เรื่องและเข้าใจได้

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ระหว่างกลุ่มที่ 1 และ 3 นั้น จะใช้คำศัพท์เหมือนกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จำนวน 147 คำ คิดเป็นร้อยละ 19.6 กับผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 3 จำนวน 90 คำ คิดเป็นร้อยละ 12 ในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุ 1 และ 3 ใช้คำศัพท์เหมือนกันเพียง 31 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.13 ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้คำศัพท์เหมือนกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 3 แสดงว่าผู้บอกภาษาระดับที่ 2 เป็นผู้ที่ใช้ภาษาได้หลากหลาย สามารถใช้คำศัพท์เพื่อสื่อสารกับระดับอายุที่ 1 และ 3 ได้อย่างเข้าใจและสื่อความหมายกันได้

การเปลี่ยนถิ่นที่อยู่ของผู้บอกภาษาของจากเมืองยอง ประเทศพม่า สู่เมืองลำพูนซึ่งเป็นถิ่นล้านนาทำให้ผู้บอกภาษาของได้รับอิทธิพลจากภาษาถิ่นที่ใกล้เคียงอย่างภาษาล้านนาเข้ามา

ทำให้ภาษาของเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยตัวอย่างด้านการใช้หน่วยเสียง /ch/ แทน /s/ การใช้สระประสมซึ่งไม่มีใช้ในภาษาของ

ตัวอย่าง

[s] → [ch]

“แม่ชี” [me:⁴ si:²] → [me:⁴ chi:²]

“ชมพู่” [som² phu:⁴] → [chom² phu:⁴]

[ε:] → [i:a]

“เบียดเสียดกัน” [je:t⁴ kan¹] → [ji:at⁴ kan¹]

[e:] → [i:a]

“เขียด” [xe:t³] → [xi:at³]

[o] → [u:a]

“ล้าง (มือ,เท้า)” [soj⁴] → [su:aj⁴]

[o:] → [u:a]

“ทวด” [tho:t⁴] → [thu:at⁴]

“สามี่” [pho:²] → [phu:a²]

จากการศึกษางานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์คำศัพท์และการใช้คำของบุคคลสามระดับอายุ ในถิ่นต่างๆ ผู้วิจัยพบว่า ผู้บอกภาษาต่างวัยจะคำแตกต่างกัน อายุและการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเริ่มจากกลุ่มระดับอายุที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มที่สามารถเลือกใช้คำศัพท์ดั้งเดิมเพื่อสื่อสารกับระดับอายุที่ 1 และคำศัพท์จากถิ่นอื่น เพื่อสื่อสารกับระดับอายุที่ 3 ได้

ในการวิจัยครั้งนี้ แม้ผู้วิจัยจะใช้คำศัพท์ของระดับอายุที่ 1 เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน แต่คำศัพท์ที่ใช้ในระดับอายุที่ 1 ก็ยังมีการเปลี่ยนแปลง โดยสังเกตจากศัพท์แปรที่เหมือนกันระดับอายุที่ 2 และ 3 และจำนวนศัพท์แปรที่มีความหลากหลายแสดงว่าระดับอายุที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงวัยนั้นมีการปรับภาษาเพื่อใช้สื่อสารได้เข้าใจกับกลุ่มระดับอายุอื่น และเลือกใช้คำศัพท์ดั้งเดิมเมื่อสื่อสารกับกลุ่มวัยเดียวกัน และการพิจารณาหมวดคำต่างๆ ของผู้วิจัยภาษาถิ่นอื่น หมวดคำนามมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด แต่ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยพบว่าหมวดคำที่ทั้งสามระดับอายุใช้แตกต่างกันมากกว่าหมวดคำอื่นๆ นั้นผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของชฎานนท์ที่

หมวดคำกริยาเป็นหมวดคำที่ทั้งสามระดับอายุ ใช้คำศัพท์แตกต่างกันมากที่สุด โดยใช้คำศัพท์แตกต่างกันถึงร้อยละ 52.45

จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 พบว่าการใช้คำขานรับของระดับอายุนี้นี้จะแตกต่างจากระดับอายุอื่น คือ จะใช้คำสรรพนามมาใช้เป็นคำขานรับ คือคำว่า [xɔj³] ที่ใช้แทนตัวผู้พูด มาใช้เป็นคำขานรับ แทนความหมายว่า ค่ะ หรือ ครับ แต่ทั้งนี้คำดังกล่าวผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้กับผู้ที่มีอายุมากกว่าเท่านั้น เพื่อแสดงความเคารพต่อบุคคลที่พูดด้วย เช่น

แม่ “จะไปด้วยกันไหม”

ลูก (ระดับอายุที่ 1) “[xɔj³]”

ผู้วิจัยคาดว่าในอนาคตเมื่อผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ไม่ถ่ายทอดคำศัพท์ดั้งเดิมไปสู่ระดับอายุที่ 3 การใช้คำศัพท์ภาษากรุงเทพฯ แทนศัพท์ดั้งเดิมจะมีการเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนทำให้ลูกหลานชาวยองไม่รู้จักคำศัพท์ดั้งเดิมทำให้คำศัพท์ดั้งเดิมสูญหายไปในที่สุด จะเหลือเพียงศัพท์กรุงเทพฯ ที่เป็นสำเนียงของเท่านั้น

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการที่ศัพท์แปรใดจะมีแนวโน้มจะเลิกใช้เร็วหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เป็นสำคัญ เนื่องจากผู้บอกภาษาของภาษาระดับอายุที่ 2 เป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับชาวยองระดับอายุอื่นๆ เมื่อผู้บอกภาษาของระดับอายุที่ 1 ใช้คำดั้งเดิมเพื่อสื่อสารกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 คำดั้งเดิมยังคงมีแนวโน้มที่จะเลิกใช้ในระดับต่ำ แต่เมื่อใดก็ตามที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ไม่ถ่ายทอดคำศัพท์ดั้งเดิมเหล่านั้นไปยังระดับอายุที่ 3 คำศัพท์ดั้งเดิมก็จะมีแนวโน้มที่จะเลิกใช้ในระดับสูงจนทำให้คำศัพท์ดั้งเดิมหายไปจากภาษาของได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเรื่องที่ควรศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาของของบุคคลสามระดับอายุ ในอำเภอเมือง อำเภอบ้านโฮ่งที่มีคนไทยของอาศัยอยู่เพื่อเห็นการใช้ภาษาโดยรวมของคนไทยองในจังหวัดลำพูน
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำของคนไทยองสามระดับอายุที่อำเภอและจังหวัดอื่นๆ ที่มีคนไทยองอาศัยอยู่ เพื่อศึกษาลักษณะของภาษาแล้วเปรียบเทียบกับภาษาไทยองที่อำเภอป่าซางว่าภาษาไทยองแต่ละถิ่นมีความเหมือนหรือแตกต่างกันในลักษณะใดบ้าง และมากน้อยเพียงใด
3. ควรมีการศึกษาวเคราะห์เรื่องเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยองในอำเภอป่าซางและในเมืองยอง ประเทศสหภาพพม่าเพื่อศึกษาสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์แล้วเปรียบเทียบกับ

ภาษาไทยของที่อำเภอป่าซางว่าภาษาไทยของแต่ละถิ่นมีความเหมือนหรือแตกต่างกันในลักษณะใดบ้าง และมากน้อยเพียงใด

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนไทยของสามระดับอายุในอำเภอป่าซางและในเมืองของประเทศสหภาพพม่า ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันในลักษณะใดบ้าง และมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัญญารัตน์ ปั่นทอง. (2524). *การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในคนสามรุ่นของภาษาคนเมือง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จินตนา ศุภย์จันทร์. (2539). *การวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาผู้ไท อำเภอพรรณนิคม จังหวัดสกลนคร : ศึกษาเฉพาะกรณีเปรียบเทียบคำศัพท์ของบุคคลตามระดับอายุ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชฎานนท์ แสงศรีจันทร์. (2538). *การศึกษาวิเคราะห์การใช้คำของคนไทยสี่สามระดับอายุที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ชำนาญ รอดเหตุภัย. (2518). *วรรณกรรมไทยสี่*. พระนครฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- ประเสริฐ ณ นคร. (2544). *ภาษาถิ่นกับศิลปจารึก*. กรุงเทพฯ: สำนักธรรมศาสตร์และการเมืองราชบัณฑิตยสถาน.
- ปราณี กุลละวณิชย์; และคณะ. (2532). *ภาษาทัศน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะวัติ วังซ้าย. (2550). *การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษายองกับภาษาไทยเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พะนอ เพชรสม. (2526). *การเปรียบเทียบการใช้ภาษาระหว่างคนสามรุ่นในอำเภอบ้านแฮะ จังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญจันทร์ พันธุ์ฤกษ์. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับชาติพันธุ์ในจังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองเดช ปันเพ็ญชัย. (2521). *ระบบเสียงภาษายอง*. นครปฐม: โครงการศูนย์ศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วัลยา ช่างขวัญเย็น. (2525). *การแปลคำในภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ อ.ด. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิสุทธิระ เนียมนาค. (2528). *ระเบียบภาษายองซึ่งพูดในจังหวัดลำพูน : การศึกษาแบบเปรียบเทียบร่วมสมัย*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2543). *ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่น*. กรุงเทพฯ: เอกพิมพ์ไทจำกัด.
- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. (2548, 15 สิงหาคม). สัมภาษณ์โดย จรรยาลักษณ์ คันธะวงศ์ ที่สำนักงานจังหวัดลำพูน.
- สำนักงานรัฐมนตรี, คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์. (2514). *ตำนานพื้นเมือง เชียงใหม่*. พระนคร: สำนักงานรัฐมนตรี.
- แสง มาลาแซม. (2540). *คนยอย้ายแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนทรีย์ อุดมเดโช. (2538). *การศึกษาคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลือกใช้ในภาษาถิ่นระยอง*. ปรินทิพนิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ; และ กันทิมา วัฒนะประเสริฐ. (2539). *รายงานการวิจัยเรื่องวิเคราะห์ การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มแม่น้ำท่าจีน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2532). *คำจำกัดความศัพท์ในภาษาศาสตร์สังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดม รุ่งเรืองศรี. (2543). *พจนานุกรมล้านนา-ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง.
- อุทัยวรรณ ตันหยง. (2526). *วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุ ในภาษาพวน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้บอกภาษายอง

รายนามผู้บอกภาษายองแยกตามระดับอายุและตำบล

ระดับอายุที่ 1 อายุ 55 – 81 ปี จำนวน 8 คน

1. นายจัน ยะใจ อายุ 81 ปี อาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษา ป. 4 บ้านเลขที่ 31 หมู่ 2
บ้านล้องตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
2. นายแสง คำดี อายุ 67 การศึกษาปริญญาตรี บ้านเลขที่ 82 หมู่ 5 บ้านหนองเงือก
ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. นางโสภา จอมขันเงิน อายุ 55 อาชีพแม่บ้าน การศึกษาปริญญาตรี บ้านเลขที่ 155/1
หมู่ 4 บ้านมะกอก ตำบลมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
4. นางบัวบาน แก้วของผาง อายุ 63 อาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษา ป. 4 บ้านเลขที่ 249
หมู่ 7 ตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
5. นางสาวบัวขาว ตาลเงิน อายุ 78 อาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษา ป. 4 บ้านเลขที่ 96 หมู่ 8
ตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
6. นางบัวจันทร์ มณีแก้ว อายุ 57 อาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษา ป. 4 บ้านเลขที่ 69 หมู่ 2
บ้านเหล่าพระเจ้าตาเขียว ตำบลบ้านเรือน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
7. นางจันทร์ฟอง ขาววิวัฒน์ อายุ 58 อาชีพค้าขาย การศึกษา ป.6 บ้านเลขที่ 4/1
บ้านห้วยอ้อ ตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
8. นายเทศ วิล่าป่า อายุ 69 อาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษา ป. 4 บ้านเลขที่ 84 หมู่ 4
บ้านร่องห้า ตำบลท่าตุ้ม อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ระดับอายุที่ 2 อายุ 35-45 ปี จำนวน 8 คน

1. นางสาวผ่อง ใจเมือง อายุ 43 อาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษา ป. 6 บ้านเลขที่ 52 หมู่ 5
บ้านหนองหอยตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
2. นางสาวอนัญญา กุณณะตัน อายุ 40 อาชีพทอผ้า การศึกษา ป. 6 บ้านเลขที่ 206 หมู่ 5
บ้านหนองเงือกตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. นางเพชร อินตะปัน อายุ 45 อาชีพรับจ้าง ทั่วไป การศึกษา บ้านห้วย ตำบลมะกอก
อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

4. นางดวงใจ คำเวียง อายุ 43 ปี อาชีพผู้ใหญ่บ้าน การศึกษา ม. 3 บ้านเลขที่ 249/1 หมู่ 7 ตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

5. นางอำพร จามพุกษ์ อายุ 45 อาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษา ป. 4 บ้านเลขที่ 185 หมู่ 8 ตำบลม่วงน้อยอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

6. นางจันทร์สม วงศ์ศรี อายุ 43 อาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษา ป. 4 บ้านเลขที่ 70 หมู่ 2 บ้านเหล่าพระเจ้าตาเขียว ตำบลบ้านเรือน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

7. นางกิงกาญจน์ จอมพันธ์ อายุ 39 อาชีพแม่บ้าน การศึกษา ป. 4 บ้านเลขที่ 117/1 บ้านห้วยอ้อ ตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

8. นางกฤษณา นามแก้ว อายุ 35 อาชีพรับจ้างทั่วไป การศึกษา ม. 6 บ้านเลขที่ 27 หมู่ 4 บ้านร่องห้า ตำบลท่าตุ้ม อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ระดับอายุที่ 3 อายุ 15 - 25 ปี จำนวน 8 คน

1. นางสาวสายชล นันทปาริยง อายุ 17 อาชีพนักเรียน การศึกษา ม. 5 บ้านเลขที่ 56/5 หมู่ 4 บ้านฉางข้าวน้อยใต้ ตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

2. นางสาวรัตนภรณ์ วงศ์โปธิ อายุ 15 อาชีพนักเรียน การศึกษา ม. 3 บ้านเลขที่ 206 หมู่ 5 บ้านหนองเงือก ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

3. นางสาวนิภาพร อินตะปัน อายุ 15 อาชีพนักเรียน การศึกษา ม. 3 บ้านเลขที่ 102 บ้านหวาย ตำบลมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

4. นายวีรพันธ์ เนตรผาบ อายุ 19 อาชีพนักเรียน การศึกษา ปวส. 1 บ้านเลขที่ 72/1 หมู่ 7 ตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

5. นางสาวรัชนิชา ไชยลังกา อายุ 25 อาชีพนักเรียน การศึกษา ม.6 บ้านเลขที่ 96 หมู่ 8 ตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

6. นางสาวมาริส ปัญญารัตน์ อายุ 15 อาชีพนักเรียน การศึกษา ม. 3 บ้านเลขที่ 79 หมู่ 2 บ้านเหล่าพระเจ้าตาเขียว ตำบลบ้านเรือนอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

7. นายณัฐวุฒิ จอมพันธ์ อายุ 17 อาชีพนักเรียน การศึกษา ม. 4 บ้านเลขที่ 117/1 บ้านห้วยอ้อ ตำบลน้ำดิบ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

8. นางสาวสไบแพร มูลกาวิณ อายุ 16 อาชีพนักศึกษา ปวช.3 บ้านเลขที่ 34/2 หมู่ 4 บ้านร่องห้า ตำบลท่าตุ้ม อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ภาคผนวก ข
อัตราการใช้คำศัพท์ภาษาของบุคคลสามระดับอายุ

1. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกัน จำนวน 159 หน่วยอรรถ

หมวดคำนาม

กลุ่มคำพืช ผัก ผลไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ขิง	[xiŋ ¹]	[xiŋ ¹]	[xiŋ ¹]
2. ชะอม	[phak ¹ laʔ ¹]	[phak ¹ laʔ ¹]	[phak ¹ laʔ ¹]
3. ตำลึง	[phak ¹ xɛ:p ⁴]	[phak ¹ xɛ:p ⁴]	[phak ¹ xɛ:p ⁴]
4. ผักบุ้ง	[phak ¹ buŋ ⁵]	[phak ¹ buŋ ⁵]	[phak ¹ buŋ ⁵]
5. โหระพา	[ho: ¹ la ³ pha: ²]	[ho: ¹ la ³ pha: ²]	[ho: ¹ la ³ pha: ²]
6. ใบยอ/ลูกยอ	[ba ³ ta: ¹ sɔ: ¹] ~[ta: ¹ sɔ: ¹]	[ba ³ ta: ¹ sɔ: ¹] -	[ba ³ ta: ¹ sɔ: ¹] -
7. แตงโม	[ba ³ taw ³] ~[ma ³ taw ³]	[ba ³ taw ³] -	[ba ³ taw ³] -
8. มะเขือเทศ	[ba ³ xɔ: ¹ sum ⁵] ~[ma ³ xɔ: ¹ sum ⁵]	[ba ³ xɔ: ¹ sum ³] ~[ma ³ xɔ: ¹ sum ³]	[ba ³ xɔ: ¹ sum ³] ~[ma ³ xɔ: ¹ sum ³]
9. มะปราง	[ba ³ pha:ŋ ¹] ~[ma ³ pha:ŋ ¹]	[ba ³ pha:ŋ ¹] ~[ma ³ pha:ŋ ¹]	[ba ³ pha:ŋ ¹] ~[ma ³ pha:ŋ ¹]
10. ตะไคร้	[cak ⁶ xaj ²]	[cak ⁶ xaj ²]	[cak ⁶ xaj ²]

	~[ca ⁶ xaj ²]	-	~[ca ⁶ xaj ²]
	~[ca:k ⁶ xaj ²]	-	~[ca:k ⁶ xaj ²]
11. ฝรั่ง	[ba ³ ko:j ⁵ ka: ¹]	[ba ³ ko: ⁵ j ka: ¹]	[ba ³ ko:j ⁵ ka: ¹]
	~[ma ³ ko:j ⁵ ka: ¹]	~[ma ³ ko:j ⁵ ka: ¹]	~[ma ³ ko:j ⁵ ka: ¹]
	~[ko:j ⁵ ka: ¹]	~[ko:j ⁵ ka: ¹]	~[ko:j ⁵ ka: ¹]
	~[ba ³ ko:j ⁵]	~[ba ³ ko:j ⁵]	~[ba ³ ko:j ⁵]
12. มะนาว	1. [ba ³ na:w ²]	[ba ³ na:w ²]	[ba ³ na:w ²]
	2. [ma ³ na:w ²]	[ma ³ na:w ²]	[ma ³ na:w ²]
13. มะเฟือง	1. [ba ³ fəŋ ²]	[ba ³ fəŋ ²]	[ba ³ fəŋ ²]
	2. [ma ³ fəŋ ²]	[ma ³ fəŋ ²]	[ma ⁶ fəŋ ²]
14. มะไฟ	1. [ba ³ faj ²]	[ba ³ faj ²]	[ba ³ faj ²]
	2. [ma ³ faj ²]	[ma ³ faj ²]	[ma ³ faj ²]
15. มะพร้าว	1. [ba ³ pa:w ⁵]	[ba ³ pa:w ⁵]	[ba ³ pa:w ⁵]
	2. [ma ³ pa:w ⁵]	[ma ³ pa:w ⁵]	[ma ³ pa:w ⁵]
16. มะขาม	1. [ba ³ xa:m ¹]	[ba ³ xa:m ¹]	[ba ³ xa:m ¹]
	2. [ma ³ xa:m ¹]	[ma ³ xa:m ¹]	[ma ³ xa:m ¹]
17. มะม่วง	1. [ba ³ mo:ŋ ⁴]	[ba ³ mo:ŋ ⁴]	[ba ³ mo:ŋ ⁴]
	2. [ma ³ mo:ŋ ⁴]	[ma ³ mo:ŋ ⁴]	[ma ³ mo:ŋ ⁴]
18. ข่า	1. [ho: ¹ xa: ³]	[ho: ¹ xa: ³]	[ho: ¹ xa: ³]
	2. [xa: ³]	[xa: ³]	[xa: ³]
19. กะหล่ำดอก	1. [ka ³ lam ³ dɔ:k ³]	[ka ³ lam ³ dɔ:k ³]	[ka ³ lam ³ dɔ:k ³]
	2. [phak ¹ ka:t ³ dɔ:k ³]	[phak ¹ ka:t ³ dɔ:k ³]	[phak ¹ ka:t ³ dɔ:k ³]

20. เห็นหนูหนู 1. [het¹ hu:¹ nu:¹] [het¹ hu:¹ nu:¹] [het¹ hu:¹ nu:¹]
 2. [het¹ hu:¹ me:w²] [het¹ hu:¹ me:w²] [het¹ hu:¹ me:w²]

กลุ่มต้นไม้ และดอกไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
21. ดอกกุหลาบ	[do:k ³ ku ¹ la:p ³]	[do:k ³ ku ¹ la:p ³]	[do:k ³ ku ¹ la:p ³]
22. ดอกมะลิ	[do:k ³ ma ¹ li ⁴]	[do:k ³ ma ¹ li ⁴]	[do:k ³ ma ¹ li ⁴]
23. ต้นชัยพฤกษ์	[do:k ³ lum ² leŋ ⁵]
~[do:k ³ lom ² leŋ ⁵]	[do:k ³ lum ² leŋ ⁵]
~[do:k ³ lom ² leŋ ⁵]	[do:k ³ lum ² leŋ ⁵]
-

กลุ่มเครือญาติและบุคคล

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
24. เด็กวัด	[xa ³ jom ²]	[xa ³ jom ²]	[xa ³ jom ²]
25. น้องเขย	[noŋ ⁶ xo:j ¹]	[noŋ ⁶ xo:j ¹]	[noŋ ⁶ xo:j ¹]
26. น้องสะใภ้	[noŋ ⁶ paj ⁵]	[noŋ ⁶ paj ⁵]	[noŋ ⁶ paj ⁵]
27. ป้า	[pa: ⁵]	[pa: ⁵]	[pa: ⁵]
28. ผู้ที่ลาสิกขาบท	[na:n ¹]	[na:n ¹]	[na:n ¹]
29. มัคทายก	[pu: ³ ca:n ¹]	[pu: ³ ca:n ¹]	[pu: ³ ca:n ¹]
30. ลุง	[luŋ ²]	[luŋ ²]	[luŋ ²]
31. ลูก	[lu:k ⁴]	[lu:k ⁴]	[lu:k ⁴]
32. หลาน	[la:n ¹]	[la:n ¹]	[la:n ¹]

33. พ่อ	1. [ʔi¹ pɔː⁴]	[ʔi¹ pɔː⁴]	[ʔi¹ pɔː⁴]
	2. [pɔː⁴]	[pɔː⁴]	[pɔː⁴]

34. แม่	1. [ʔi¹ mɛː⁴]	[ʔi¹ mɛː⁴]	[ʔi¹ mɛː⁴]
	2. [mɛː⁴]	[mɛː⁴]	[mɛː⁴]

35. น้ำ	1. [ʔi¹ naː⁶]	[ʔi¹ naː⁶]	[ʔi¹ naː⁶]
	2. [naː⁶]	[naː⁶]	[naː⁶]

36. เหลน	1. [lin¹]	[lin¹]	[lin¹]
	2. [leːn¹]	[leːn¹]	[leːn¹]

37. ลูกเขย	1. [ʔaːj⁵ xɔːj¹]	[ʔaːj⁵ xɔːj¹]	[ʔaːj⁵ xɔːj¹]
	2. [piː³ xɔːj¹]	[piː³ xɔːj¹]	[piː³ xɔːj¹]

กลุ่มอาหาร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
-----------	----------------	----------------	----------------

38. เกล็ด	[kɔː¹]	[kɔː¹]	[kɔː¹]
-----------	---------	---------	---------

39. แกง	[kɛːŋ¹]	[kɛːŋ¹]	[kɛːŋ¹]
---------	----------	----------	----------

40. ข้าวเหนียวมูน	[xaw⁵ man²]	[xaw⁵ man²]	[xaw⁵ man²]
-------------------	--------------	--------------	--------------

41. ข้าวเหนียว	[xaw⁵ niŋ⁴]	[xaw⁵ niŋ⁴]	[xaw⁵ niŋ⁴]
----------------	--------------	--------------	--------------

42. ข้าวหลาม	[xaw⁵ laːm¹]	[xaw⁵ laːm¹]	[xaw⁵ laːm¹]
--------------	---------------	---------------	---------------

43. ข้าวเปลือก	[xaw⁵ pəːk³]	[xaw⁵ pəːk³]	[xaw⁵ pəːk³]
----------------	---------------	---------------	---------------

44. ข้าวเหนียวดำ	[xaw⁵ kam³]	[xaw⁵ kam³]	[xaw⁵ kam³]
------------------	--------------	--------------	--------------

45. น้ำพริก	[nam⁶ phik⁴]	[nam⁶ phik⁴]	[nam⁶ phik⁴]
-------------	---------------	---------------	---------------

46. เนื่อ	[cin ⁵]	[cin ⁵]	[cin ⁵]
47. แหนม	[cin ⁵ sum ⁵]	[cin ⁵ sum ⁵]	[cin ⁵ sum ⁵]
48. ผักกาดดอง	[phak ¹ ka:t ³ do:ŋ ²]	[phak ¹ ka:t ³ do:ŋ ²]	[phak ¹ ka:t ³ do:ŋ ²]
49. ปลาจ่อม	[pa: ¹ com ³] -	[pa: ¹ com ³] -	[pa: ¹ com ³] ~[pa: ¹ cum ³]
50. ขนมหีเยน	[xa ³ num ¹ cɔk ⁶] ~[xa ³ nom ¹ cɔk ⁶] ~[nom ¹ cɔk ⁶]	[xa ³ num ¹ cɔk ⁶] ~[xa ³ nom ¹ cɔk ⁶] -	[xa ³ num ¹ cɔk ⁶] ~[xa ³ nom ¹ cɔk ⁶] -
51. ปลาร้า	1. [pa: ¹ ha: ⁵] 2. [ha: ⁵]	[pa: ¹ ha: ⁵] [ha: ⁵]	[pa: ¹ ha: ⁵] [ha: ⁵]

สถานที่ สิ่งก่อสร้าง และส่วนประกอบ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
52. บ่อน้ำ	[nam ⁶ bo: ³]	[nam ⁶ bo: ³]	[nam ⁶ bo: ⁶]
53. ไม้รวก	[mai ⁶ ho:k ³]	[mai ⁶ ho:k ³]	[mai ⁶ ho:k ³]
54. เรือน	[hə:n ²]	[hə:n ²]	[hə:n ²]
55. ไร่	[haj ²]	[haj ²]	[haj ²]
56. กุญแจ	[xa ³ ce: ¹] -	[xa ³ ce: ¹] ~[ka ³ ce: ¹]	[xa ³ ce: ¹] -

กลุ่มอวัยวะ

หน่วยอรรถ

	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
57. คาง	[ka:ŋ ²]	[ka:ŋ ²]	[ka:ŋ ²]
58. จมูก	[hu: ² dan ²]	[hu: ² dan ²]	[hu: ² dan ²]
59. เพ้า	[ti:n ¹]	[ti:n ¹]	[ti:n ¹]
60. หน้าผาก	[na: ⁶ pha:k ³]	[na: ⁶ pha:k ³]	[na: ⁶ pha:k ³]
61. ปาก	[pa:k ³]	[pa:k ³]	[pa:k ³]
62. ฟัน	[xe:w ⁵]	[xe:w ⁵]	[xe:w ⁵]
63. มือ	[mi: ²]	[mi: ²]	[mi: ²]
64. ศีรษะ	[ho: ¹]	[ho: ¹]	[ho: ¹]
65. น่อง	[xa ¹ noŋ ²] -	[xa ⁶ noŋ ²] ~[xa: ¹ noŋ ⁶]	[xa ⁶ noŋ ²] ~[xa: ¹ noŋ ⁶]
66. กระดูก	[ka ³ du:k ³] ~[du:k ³]	[ka ³ du:k ³] ~[du:k ³]	[ka ³ du:k ³] -
67. เหว	1. [ʔɛ:w ²] 2. [xi: ⁵ xa:ŋ ⁵]	[ʔɛ:w ²] [xi: ⁵ xa:ŋ ⁵]	[ʔɛ:w ²] [xi: ⁵ xa:ŋ ⁵]
68. ข้อศอก	1. [xo: ⁵ so:k ³] 2. [so:k ³] 3. [xɛ:n ¹ so:k ³]	[xo: ⁵ so:k ³] [so:k ³] [xɛ:n ¹ so:k ³]	[xo: ⁵ so:k ³] [so:k ³] [xɛ:n ¹ so:k ³]

กลุ่มวันและเวลา

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
69. ปีหน้า	[pi: ¹ na: ⁶]	[pi: ¹ na: ⁶]	[pi: ¹ na: ⁶]
70. วันมะรืน	[wan ² hi: ²]	[wan ² hi: ²]	[wan ² hi: ²]
71. วันนี้	[wan ² ni? ⁴] ~[wan ² ni: ⁵]	[wan ² ni? ⁴] -	[wan ² ni? ⁴] ~[wan ² ni: ⁵]
72. วันวาน	[ba ³ wa: ²] ~[ma ³ wa: ²] ~[ta ³ wa: ²]	[ba ³ wa: ²] ~[ma ³ wa: ²] ~[ta ³ wa: ²]	[ba ³ wa: ²] ~[ma ³ wa: ²] ~[ta ³ wa: ²]

กลุ่มแมลงและสัตว์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
73. ควาย	[x ^w a:j ²]	[x ^w a:j ²]	[x ^w a:j ²]
74. ช้าง	[ca:ŋ ⁵]	[ca:ŋ ⁵]	[ca:ŋ ⁵]
75. ตู๊กแก	[tok ¹ to: ²]	[tok ¹ to: ²]	[tok ¹ to: ²]
76. นกเขา	[nok ⁴ xaw ²]	[nok ⁴ xaw ²]	[nok ⁴ xaw ²]
77. ปลวก	[po:k ³]	[po:k ³]	[po:k ³]
78. ปู	[pu: ¹]	[pu: ¹]	[pu: ¹]
79. เป็ด	[pet ¹]	[pet ¹]	[pet ¹]
80. มอด	[mo:t ⁴]	[mo:t ⁴]	[mo:t ⁴]

81. แมลงสาบ	[mɛ:ŋ² sa:p³]	[mɛ:ŋ² sa:p³]	[mɛ:ŋ² sa:p³]
82. สิงโต	[siŋ¹ to:²]	[siŋ¹ to:²]	[siŋ¹ to:²]
83. เสือ	[sɔ:³]	[sɔ:³]	[sɔ:³]
84. มดแดง	[mot⁴ sum⁵]	[mot⁴ sum⁵]	[mot⁴ sum⁵]
	-	-	~[mot⁴ som⁵]
85. จิ้งจก	[ca³ lim⁴]	[ca³ lim⁴]	[ca³ lim⁴]
	-	~[ca³ kim⁵]	~[ca³ kim⁵]
	-	-	~[cak⁶ kim⁵]

กลุ่มลักษณนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
86. ครั้ง	[tɔ:³]	[tɔ:³]	[tɔ:³]
87. เม็ด	1. [ken³] 2. [met⁴]	[ken³] [met⁴]	[ken³] [met⁴]

กลุ่มสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
88. กระบวย	[nam⁶ bo:j²]	[nam⁶ bo:j²]	[nam⁶ bo:j²]
89. ขวาน (เล็ก)	[muj²]	[muj²]	[muj²]
90. ครก	[xok⁴]	[xok⁴]	[xok⁴]
91. ช้อน	[cɔ:n⁵]	[cɔ:n⁵]	[cɔ:n⁵]
92. ทับพี	[pa:k³]	[pa:k³]	[pa:k³]

93. ถั่ว	[tho:j ⁵]	[tho:j ⁵]	[tho:j ⁵]
94. ผ้าอ้อม	[pha: ⁵ ʔɔ:m ⁵]	[pha: ⁵ ʔɔ:m ⁵]	[pha: ⁵ ʔɔ:m ⁵]
95. พรา	[pha: ⁵]	[pha: ⁵]	[pha: ⁵]
96. พัด	[wi: ²]	[wi: ²]	[wi: ²]
97. ไม้กวาด	[ju: ²]	[ju: ²]	[ju: ²]
98. รถจักรยาน	[lot ⁴ thi:p ³]	[lot ⁴ thi:p ³]	[lot ⁴ thi:p ³]
99. เสียม	[se:m ¹]	[se:m ¹]	[se:m ¹]
100. หมอน	[mɔ:n ¹] [mɔ:n ¹]	[mɔ:n ¹]	
101. เขม่าติดหม้อ	1. [min ³ mɔ: ⁵] 2. [min ³]	[min ³ mɔ: ⁵] [min ³]	[min ³ mɔ: ⁵] [min ³]
กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย			
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
102. กางเกง	[te:w ³]	[te:w ³]	[te:w ³]
กลุ่มสุขภาพและโรค			
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
103. จาม	[ca:m ¹]	[ca:m ¹]	[ca:m ¹]
104. น้ำมูก	[xi: ⁵ mu:k ⁴]	[xi: ⁵ mu:k ⁴]	[xi: ⁵ mu:k ⁴]
105. น้ำลาย	[nam ⁶ la:j ²]	[nam ⁶ la:j ²]	[nam ⁶ la:j ²]
106. เสมหะ	[xi: ⁵ tɔ:k ³]	[xi: ⁵ tɔ:k ³]	[xi: ⁵ tɔ:k ³]

107. ไอ่ [ʔaj²] [ʔaj²] [ʔaj²]

กลุ่มปรากฏการณ์และธรรมชาติ

หน่วยอรรถ **ระดับอายุที่ 1** **ระดับอายุที่ 2** **ระดับอายุที่ 3**

108. ดาว [da:w²] [da:w²] [da:w²]

109. ฟ้าร่อง [fa:⁵ ho:ŋ⁵] [fa:⁵ ho:ŋ⁵] [fa:⁵ ho:ŋ⁵]

110. สุริยุปราคา [kop⁶ kin¹ ta³ wan²] [kop⁶ kin¹ ta³ wan²] [kop⁶ kin¹ ta³ wan²]

หมวดคำกริยา

กลุ่มอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ

หน่วยอรรถ **ระดับอายุที่ 1** **ระดับอายุที่ 2** **ระดับอายุที่ 3**

111. เกลียด [caŋ²] [caŋ²] [caŋ²]

112. นอนหงาย [no:n² ŋa:j¹] [no:n² ŋa:j¹] [no:n² ŋa:j¹]

113. บ่ม [ʔuk⁶] [ʔuk⁶] [ʔuk⁶]

114. ปรบมือ [top¹ mi:²] [top¹ mi:²] [top¹ mi:²]

115. ปิ้ง [piŋ⁵] [piŋ⁵] [piŋ⁵]

116. ผงกหัว [ka³ ŋok⁴ ho:¹] [ka³ ŋok⁴ ho:¹] [ka³ ŋok⁴ ho:¹]

117. ผลัก [ju:⁵] [ju:⁵] [ju:⁵]

118. ร้องไห้ [haj⁵] [haj⁵] [haj⁵]

119. ลับมิด [fun¹] [fun¹] [fun¹]

120. สงสาร [ʔin³ du:²] [ʔin³ du:²] [ʔin³ du:²]

121. สนุกสนาน [mo:n⁴] [mo:n⁴] [mo:n⁴]

122. หัวเราะ [xaj⁵ ho:¹] [xaj⁵ ho:¹] [xaj⁵ ho:¹]

123. นวด 1. [bi:p³] [bi:p³] [bi:p³]
 2. [no:t⁴] [no:t⁴] [no:t⁴]

124. สับ 1. [la:p⁴] [la:p⁴] [la:p⁴]
(ให้ละเอียด) 2. [sap¹] [sap¹] [sap¹]

กลุ่มทำการเกษตร

หน่วยอรรถ ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 ระดับอายุที่ 3
125. เกี้ยวข้าว [kew³ xaw⁵] [kew³ xaw⁵] [kew³ xaw⁵]

126. ปลูก [pu:k³] [pu:k³] [pu:k³]

127. หว่าน [wa:n³] [wa:n³] [wa:n³]

128. บรจทุก 1. [ta:ŋ³] [ta:ŋ³] [ta:ŋ³]
 2. [xun²] [xun²] [xun²]

129. เลี้ยมให้แหลม 1. [le:m⁶] [le:m⁶] [le:m⁶]
 2. [law¹] [law¹] [law¹]

กลุ่มการกินและการดื่ม

หน่วยอรรถ ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 ระดับอายุที่ 3
130. กัด [xop¹] [xop¹] [xop¹]

131. เคี้ยว	1. [ma:m ³]	[ma:m ³]	[ma:m ³]
	2. [ke:w ⁵]	[ke:w ⁵]	[ke:w ⁵]

กลุ่มการพูด

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
132. นินทา	[law ² x ^w an ¹]	[law ² x ^w an ¹]	[law ² x ^w an ¹]
133. พูด	[ʔu: ⁵]	[ʔu: ⁵]	[ʔu: ⁵]

กลุ่มลักษณะนิสัย

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
134. ขี้เกียจ	[xi: ⁵ xa:n ⁵]	[xi: ⁵ xa:n ⁵]	[xi: ⁵ xa:n ⁵]

กลุ่มเบ็ดเตล็ด

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
135. กรน	[xun ²]	[xun ²]	[xun ²]
136. ไกว	[k ^w aj ¹]	[k ^w aj ¹]	[k ^w aj ¹]
137. ดับ (ไฟ)	[dap ¹]	[dap ¹]	[dap ¹]
138. ดู	[pho: ³]	[pho: ³]	[pho: ³]
139. ทิ้ง	[x ^w a:ŋ ⁵]	[x ^w a:ŋ ⁵]	[x ^w a:ŋ ⁵]
140. พัด	[wi: ²]	[wi: ²]	[wi: ²]
141. ละเมอ	[kaŋ ⁵]	[kaŋ ⁵]	[kaŋ ⁵]
142. เห็น	[han ¹]	[han ¹]	[han ¹]

143. ขวิด	1. [cun ²]	[cun ²]	[cum ²]
	2. [x ^w it ¹]	[x ^w it ¹]	[x ^w it ¹]
144. จุด (ไฟ)	1. [ciʔ ⁶]	[ciʔ ⁶]	[ciʔ ⁶]
	2. [ta:m ¹]	[ta:m ¹]	[ta:m ¹]
145. ซ่อม	1. [peŋ ¹]	[peŋ ¹]	[peŋ ¹]
	2. [sɔm ³]	[sɔm ³]	[sɔm ³]

หมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
146. ดุ (น่ากลัวน่าเกรงขาม)	[so:k ³]	[so:k ³]	[so:k ³]
147. ตื่น	[ti:n ⁵]	[ti:n ⁵]	[ti:n ⁵]
148. ถล่ำ, ล้วงล่ำ	[sa ¹ lam ¹]	[sa ¹ lam ¹]	[sa ¹ lam ¹]
149. ที่นี่	[ti: ⁵ ni: ⁵]	[ti: ⁵ ni: ⁵]	[ti: ⁵ ni: ⁵]
150. น้อย (ขนาด)	[noj ⁶]	[noj ⁶]	[noj ⁶]
151. บ้าง	[phɔŋ ³] [phɔŋ ³]	[phɔŋ ³]	
152. มีด	[mi:t ⁴] [mi:t ⁴]	[mi:t ⁴]	
153. สว่าง	[cɛ:ŋ ⁵]	[cɛ:ŋ ⁵]	[cɛ:ŋ ⁵]
154. อาเพศ	[xit ¹]	[xit ¹]	[xit ¹]
155. ครอบ	[lam ²]	[lam ²]	[lam ²]

156. ทุกวัน	1. [tɨŋ² wan²]	[tɨŋ² wan²]	[tɨŋ² wan²]
	2. [ku:⁵ wan²]	[ku:⁵ wan²]	[ku:⁵ wan²]
157. ใหญ่	1. [jaj³]	[jaj³]	[jaj³]
	2. [lo:ŋ¹]	[lo:ŋ²]	[lo:ŋ²]
158. หย่อนยาน	1. [ja:n²]	[ja:n²]	[ja:n²]
	2. [he:w³]	[he:w³]	[he:w³]

หมวดคำสรรพนามและคำถาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
159. ไหน	[naj¹]	[naj¹]	[naj¹]

2. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้แตกต่างกัน จำนวน 343 หน่วยอรรถ

หมวดคำนาม

กลุ่มคำพืช ผัก ผลไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. กระชาย	1. [ho:¹ la³ ʔɛ:n²]	-	-
	2. -	[ho:¹ ka³ cha:j²]	-
	3. -	[ka³ cha:j²]	[ka³ cha:j²]
2. บวบ	1. [ma³ no:j² lo:ŋ¹]	-	-
	2. [ba³ no:j²]	[ba³ no:j²]	-
	3. -	-	[bo:p³]
3. ขมิ้น	1. [xaw⁵ min⁵]	[xaw⁵ min⁵]	[xaw⁵ min⁵]
	2. -	[xaw⁵ min⁵ xa:w¹]	-
	3. -	[xa¹ min⁵]	[xa¹ min⁵]

4. ผักกูด	1. [phak ¹ ku:t ³]	[phak ¹ ku:t ³]	-
	2. -	[phak ¹ ku:t ³ na: ⁶ ɲo: ²]	-
	3. -	-	[phak ¹]
5. หมามู๋	1. [ma: ¹ jə:ɲ ¹]	[ma: ¹ jə:ɲ ¹]	[ma: ¹ jə:ɲ ¹]
	2. [ba ³ jə:ɲ ¹]	-	-
	3. -	-	[ma: ¹ muj ⁶]
6. แต่งไทย	1. [ba ³ tɛ:ɲ ¹ la:j ²]	[ba ³ tɛ:ɲ ¹ la:j ²]	[ba ³ tɛ:ɲ ¹ la:j ²]
	~[tɛ:ɲ ¹ la:j ²]	~[tɛ:ɲ ¹ la:j ²]	~[tɛ:ɲ ¹ la:j ²]
	2. [ba ³ tɛ:ɲ ¹]	-	[ba ³ tɛ:ɲ ¹]
7. มั่นเทศ	3. -	-	[tɛ:ɲ ¹ thaj ²]
8. มะเขือยาว	1. [man ² kɛ:w ¹]	[man ² kɛ:w ¹]	[man ² kɛ:w ¹]
	2. [man ² ʔa ³ lu: ²]	-	[man ² ʔa ³ lu: ²]
	~[man ² ʔi ³ lu: ²]	-	~[man ² ʔi ³ lu: ²]
9. ชมพู	3. -	-	[man ²]
10. ลำไย	1. [ba ³ xə: ¹ xɛ:w ¹]	[ba ³ xə: ¹ xɛ:w ¹]	-
	2. -	[ba ³ xə: ¹ ja:w ²]	[ba ³ xə: ¹ ja:w ²]
	-	-	~[xə: ¹ ja:w ²]
9. ชมพู	3. -	-	[ma ³ xə: ¹ ja:w ²]
10. ลำไย	1. [ba ³ com ² pu: ²]	[ba ³ com ² pu: ²]	-
	~[com ² pu: ²]	~[com ² pu: ²]	~[com ² pu: ²]
	~[cum ² pu: ²]	~[cum ² pu: ²]	-
9. ชมพู	2. [som ² phu: ⁴]	-	-
	3. -	[chom ² phu: ⁴]	[chom ² phu: ⁴]
10. ลำไย	1. [ba ³ lam ⁵ jaj ²]	[ba ³ lam ⁵ jaj ²]	[ba ³ lam ⁵ jaj ²]
	~[ma ³ lam ⁵ jaj ²]	~[ma ³ lam ⁵ jaj ²]	~[ma ³ lam ⁵ jaj ²]

	2. [nam ⁵ jaj ²]	[nam ⁵ jaj ²]	-
	3. [lam ⁵ jaj ²]	-	[lam ⁵ jaj ²]
11. มะเขือพวง	1. [ba ³ x ^w ɛŋ ⁵]	[ba ³ x ^w ɛŋ ⁵]	[ba ³ x ^w ɛŋ ⁵]
	-	-	~[ma ³ x ^w ɛŋ ⁵]
	2. [ba ³ k ^w ɛŋ ⁵ ku ³ la: ²]	-	-
	3. -	[ba ³ k ^w ɛŋ ⁵]	-
	-	-	~[ba ³ kɛŋ ⁵]
12. กะเพรา	1. [ka ³ phaw ²]	[ka ³ phaw ²]	[ka ³ phaw ²]
	2. [ta ³ phaw ²]	[ta ³ phaw ²]	-
	3. [kɔ: ^m kɔ: ⁵ dam ²]	[kɔ: ^m kɔ: ⁵ dam ²]	-
	4. -	[baj ² ka ³ phaw ²]	-
13. ชะพลู	1. [phak ¹ xɛ: ²]	-	[phak ¹ xɛ: ²]
	2. -	[baj ² phak ¹ xɛ: ²]	-
	3. -	[pu: ²]	[pu: ²]
	4. -	[baj ² pu: ²]	[baj ² pu: ²]
14. ผักชีฝรั่ง	1. [phak ¹ ci: ² fa ³ laŋ ³]	[phak ¹ ci: ² fa ³ laŋ ³]	[phak ¹ ci: ² fa ³ laŋ ³]
	2. [phak ¹ ci: ² pha ³ laŋ ³]	-	-
	3. [phak ¹ ci: ² lə: ²]	-	-
	4. -	-	[phak ¹ ci: ²]
15. กระเทียม	1. [hɔ: ^m te:m ²]	[hɔ: ^m te:m ²]	[hɔ: ^m te:m ²]
	2. [ho: ¹ te:m ²]	-	-
	3. [hɔ: ^m xa:w ¹]	[hɔ: ^m xa:w ¹]	-
	4. -	-	[ka ³ thi:am ²]

16. รวงข้าว
1.	[ho:ŋ ² xaw ⁵]	[ho:ŋ ² xaw ⁵]	[ho:ŋ ² xaw ⁵]
	-	~[ŋo:ŋ ² xaw ⁵]	-
2.	-	[ko: ¹ xaw ⁵]	-
3.	-	-	[fak ¹ xaw ⁵]
4.	-	-	[lo:ŋ ² xaw ⁵]
17. กระถิน
1.	[phak ¹ xam ² taj ⁵]	[phak ¹ xam ² taj ⁵]	[phak ¹ xam ² taj ⁵]
2.	[phak ¹ la ¹ bok ⁶]	[phak ¹ la ¹ bok ⁶]	[phak ¹ la ¹ bok ⁶]
	-	~[phak ¹ la ¹ boʔ ⁶]	-
3.	[phak ¹ kan ⁵ thin ²]	-	[phak ¹ kan ⁵ thin ²]
4.	-	[phak ¹ ka ³ thin ²]	[phak ¹ ka ³ thin ²]
18. ถั่วฝักยาว
1.	[ba ³ tho: ³ fak ¹ ja:w ²]	[ba ³ tho: ³ fak ¹ ja:w ²]	[ba ³ tho: ³ fak ¹ ja:w ²]
2.	[ba ³ tho: ³]	-	-
3.	[tho: ³ fak ¹ ja:w ²]	-	[tho: ³ fak ¹ ja:w ²]
4.	-	[ba: ³ tho: ³ ja:w ²]	-
	-	~[ma: ³ tho: ³ ja:w ²]	-
	-	-	~[tho: ³ ja:w ²]
19. วานหางจรเข้
1.	[wa:n ⁴ ha:ŋ ¹ co: ² la ³ xe: ⁵]	[wa:n ⁴ ha:ŋ ¹ co: ² la ³ xe: ⁵]	[wa:n ⁴ ha:ŋ ¹ co: ² la ³ xe: ⁵]
2.	[wa:n ⁴ ha:ŋ ¹ cak ⁶ xe: ⁵]	-	-
3.	[wa:n ⁴ faj ² maj ⁶]	[wa:n ⁴ faj ² maj ⁶]	-
4.	-	[wa:n ⁴ ca ⁶ xe: ⁵]	-
5.	-	[wa:n ⁴ co: ² la ³ xe: ⁵]	[wa:n ⁴ co: ² la ³ xe: ⁵]
20. มะระขี้นก
1.	[ba ³ ho:j ³]	[ba ³ ho:j ³]	-
2.	[ba ³ ho:j ³ nok ⁴]	-	-
3.	-	[bak ³ ho:j ³ xi: ⁵ nok ⁴]	-

4. - - [ma¹ la³ xi:⁵ nok⁴]
5. - - [ba³ ʔε:p³]
21. หญ้าเจ้าชู้
1. [dɔ:k³ ja:⁵] [dɔ:k³ ja:⁵] [dɔ:k³ ja:⁵]
2. [ja:⁵ ha:η¹ ma:¹] - -
3. [ja:⁵ xun¹] - -
4. - [ja:⁵ xaw⁵ kɔ:η³] -
5. - - [kaw⁵ ja:⁵]
22. ถั่วแดง
1. [ba³ tho:³ dε:η²] [ba³ tho:³ dε:η²] -
- ~[tho:³ dε:η²] ~[tho:³ dε:η²] ~[tho:³ dε:η²]
2. [tho:³ pi:¹] - -
3. [naj² tho:³] - -
- ~[naj² ba³ tho:³] -
4. - - [ba³ tho:³]
- ~[ba³ thu:a³]
5. - - [thu:a³ dε:η²]
23. มันสำปะหลัง
1. [man² sam¹ pa³ laη¹] [man² sam¹ pa³ laη¹] [man² sam¹ pa³ laη¹]
2. [ho:¹ phak¹ ta:η⁵] [ho:¹ phak¹ ta:η⁵] -
3. [sam¹ pa³ laη¹] - [sam¹ pa³ laη¹]
4. [man² kε:w¹] - -
5. - - [man² ʔa³ lu:²]
6. - - [man²]
24. มะระ
1. [ba³ hɔ:j³ cek¹] [ba³ hɔ:j³ cek¹] -
2. [ba³ hɔ:j³] - -
3. [ba³ hɔ:j³ ca:η⁵] - -
4. - [ma¹ laʔ³ ci:n²] -

	5.	-	[xə: ¹ xə: ²]	-
	6.	-	[ma ¹ laʔ ³]	[ma ¹ laʔ ³]
25. ถั่วเขียว
1.	[ba ³ tho: ³ xe:w ¹]	-	[ba ³ tho: ³ xe:w ¹]
	~[tho: ³ xe:w ¹]	-	~[tho: ³ xe:w ¹]
2.	[tho: ³ ɲɔʔ ⁴]	-	-
3.	[ba ³ tho: ³ man ²]	-	-
	~[tho: ³ man ²]	~[tho: ³ man ²]	-
4.	-	[ba ³ tho: ³ tho:ɲ ²]	-
5.	-	-	[ba ³ tho: ³ naw ⁵]
6.	-	-	[ba ³ thu:a ³]
7.	-	-	[thu:a ³ xi:aw ¹]
26. กลัวย่น้ำหว่า
1.	[ko:j ⁵ mɛ: ⁴ ʔɔɲ ³]	[ko:j ⁵ mɛ: ⁴ ʔɔ:ɲ ³]	-
2.	[ko:j ⁵ wi ⁴ ʔɔɲ ³]	-	-
	~[ko:j ⁵ wi: ¹ ʔɔɲ ³]	~[ko:j ⁵ wi: ¹ ʔɔɲ ³]	-
	-	~[ko:j ⁵ mi ¹ ʔɔɲ ³]	-
3.	[ko:j ⁵ taj ⁵]	-	-
4.	-	-	[ko:j ⁵ xɛ:k ³]
5.	-	-	[ko:j ⁵ nam ⁶ wa: ⁵]
6.	-	-	[ko:j ⁵]
7.	-	-	[ku:aj ⁵]
27. มะเขือเปราะ
1.	[ba ³ xə: ¹]	-	[ba ³ xə: ¹]
	-	-	~[ma ³ xə: ¹]
2.	[ma ³ xə: ¹ ʔin ²]	-	-
3.	[ba ³ xə: ¹ xə: ²]	-	-
4.	[ma ³ xə: ¹ phɔj ³]	[ma ³ xə: ¹ phɔj ³]	-
5.	[ma ³ xə: ¹ xa:w ¹]	-	[ma ³ xə: ¹ xa:w ¹]
6.	-	[ba ³ xə: ¹ pa:w ⁵]	-

	7.	-	[ba ³ xə: ¹ cɛ: ⁵]	-
	8.	-	[ba ³ xə: ¹ caw ⁵ pha ³ ja: ²]	-
28. พริกขี้ฟ้า	1.	[phik ⁴ ci: ⁵ fa: ⁶]	[phik ⁴ ci: ⁵ fa: ⁶]	[phik ⁴ ci: ⁵ fa: ⁶]
	2.	[phik ⁴ dɛ: ⁵ kun ⁵ ci: ⁵]	-	-
	3.	[phik ⁴ dɛ: ⁵ ja:w ²]	-	-
	4.	[phik ⁴ dɛ: ⁵]	-	-
	5.	[phik ⁴ kon ⁵ ci: ⁵]	[phik ⁴ kon ⁵ ci: ⁵]	-
	6.	-	[phik ⁴ dɛ: ⁵ jaj ³]	-
	7.	-	[phik ⁴ dɛ: ⁵ ci: ⁵ fa: ⁶]	-
	8.	-	[phik ⁴ sɛw ²]	-
	9.	-	-	[phik ⁴ dɛ:ŋ ²]

กลุ่มต้นไม้ และดอกไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
29. ดอกจำปา	1. [dɔ:k ³ cum ¹ pa: ¹]	[dɔ:k ³ cum ¹ pa: ¹]	-
	2. [dɔ:k ³ cum ¹ pi: ¹]	-	[dɔ:k ³ cum ¹ pi: ¹]
30. ดอกพิกุล	1. [dɔ:k ³ kɛ:w ⁵]	[dɔ:k ³ kɛ:w ⁵]	-
	2. -	[dɔ:k ³ phi ⁴ kun ²]	[dɔ:k ³ phi ⁴ kun ²]
31. ดอกเข็ม	1. [dɔ:k ³ xim ¹]	[dɔ:k ³ xim ¹]	[dɔ:k ³ xim ¹]
	2. [dɔ:k ³ xim ¹ dɛ:ŋ ²]	-	-
	3. -	-	[dɔ:k ³ xem ¹]
32. ดอกพุทธรักษา	1. [dɔ:k ³ bo: ² la ³ wɔŋ ²]	[dɔ:k ³ bo: ² la ³ wɔŋ ²]	-
	2. -	[dɔ:k ³ phut ⁴]	[dɔ:k ³ phut ⁴]
	3. -	-	[dɔ:k ³ phut ⁴ tha ¹ lak ⁴ sa: ¹]

33. ดอกกระดังงา 1. [dɔ:k³ sa³ ban⁵ ɲa:²] [dɔ:k³ sa¹ ban⁵ ɲa:²] -
 2. - [dɔ:k³ ka³ dan² ɲa:²] [dɔ:k³ ka³ dan² ɲa:²]
 3. - - [dɔ:k³ ʔəŋ⁵]
34. ดอกหงอนไก่ 1. [dɔ:k³ ɲɔ:n¹ kaj³] [dɔ:k³ ɲɔ:n¹ kaj³] [dɔ:k³ ɲɔ:n¹ kaj³]
 2. [dɔ:k³ da:j⁵ ɲɔ:n¹ kaj³] - -
 3. [dɔ:k³ ho:n¹ kaj³] - [dɔ:k³ ho:n¹ kaj³]
35. ดอกบานไม่รู้โรย
 1. [dɔ:k³ xam² tɔm⁵ lɔm³] [dɔ:k³ xam² tɔm⁵ lɔm³] [dɔ:k³ xam² tɔm⁵ lɔm³]
 2. [dɔ:k ta³ lɔm³] [dɔ:k³ ta³ lɔm³] -
 ~[dɔ:k³ tɔm⁵ lɔm³] - ~[dɔ:k³ tɔm⁵ lɔm³]
 - - ~[dɔ:k³ ta³ lɔm³ tɔm⁵]
 3. - - [dɔ:k³ ba:n² ba³ lu:⁶ lo:j²]
36. ดอกว่านสี่ทิศ 1. [dɔ:k³ li⁴ lo:²] [dɔ:k³ li⁴ lo:²] [dɔ:k³ li⁴ lo:²]
 2. [wa:n⁴ si:³ thit⁴] - -
 3. - [dɔ:k³ ho:¹ li⁴ lo:²] -
 4. - [dɔ:k³ phit⁴ sa³ pha:²] -
37. ต้นจามจุรี 1. [kaw⁶ sam¹ sa:¹] [kaw⁶ sam¹ sa:¹] [kaw⁶ sam¹ sa:¹]
 2. [maj⁶ sam¹ sa:¹] - -
 3. [sam¹ sa:¹] [sam¹ sa:¹] -
 - ~[sam¹ cha:¹] ~[sam¹ cha:¹]
 4. - - [ca:m² cu³ li:²]
38. ต้นโพธิ์ 1. [maj⁶ sa³ li:¹] [maj⁶ sa³ li:¹] -
 2. [ton⁵ sa³ li:¹] - -
 3. - [sa³ li:¹] -

4.	-	-	[kaw ⁵ sa ³ li: ¹]
5.	-	-	[kaw ⁵ pho: ²]

กลุ่มเครือญาติและบุคคล

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
39. กำนัน	1. [kam ¹ nan ²] 2. [pɔ: ⁴ x ^w en ³] 3. -	[kam ¹ nan ²] - [pɔ: ⁴ kam ¹ nan ²]	[kam ¹ nan ²] - -
40. ตา	1. [ta: ²] 2. [ʔuj ⁶] 3. [pɔ: ⁴ lo: ^η ¹]	- [ʔuj ⁶] [pɔ: ⁴ lo: ^η ¹]	[ta: ²] - -
41. ยาย	1. [ja: ⁴] 2. [ʔuj ⁶] 3. [mɛ: ⁴ lo: ^η ¹]	- [ʔuj ⁶] [mɛ: ⁴ lo: ^η ¹]	[ja: ⁴] - -
42. นาค	1. [lu:k ⁴ kɛ:w ⁵] 2. [phaʔ ¹ na:k ³] 3. -	- [phaʔ ¹ na:k ³] [na:k ³]	- - [na:k ³]
43. พี่สาว	1. [pi: ³] 2. [pi: ³ sa:w ¹] 3. [ʔi ¹ pi: ⁵]	[pi: ³] - -	[pi: ³] - [ʔi ¹ pi: ⁵]
44. ลูกเขย	1. [lu:k ⁴ xə:j ¹] 2. [xə:j ¹ (ซื่อ)] 3. -	[lu:k ⁴ xə:j ¹] - [lu:k ⁴ ca:j ²]	[lu:k ⁴ xə:j ¹] - -

45. อา (น้องชายของพ่อ)	1. [ʔa: ²]	[ʔa: ²]	[ʔa: ²]
	2. [ba ³ ʔa:w ²]	[ba ³ ʔa:w ²]	-
	~[ba: ³ ʔa:w ²]	-	-
	3. -	[na: ⁶]	[na: ⁶]
46. แม่เลี้ยง	1. [mɛ: ⁴ na: ⁶]	[mɛ: ⁴ na: ⁶]	[mɛ: ⁴ na: ⁶]
	2. [mɛ: ⁴ leŋ ⁴]	[mɛ: ⁴ leŋ ⁴]	[mɛ: ⁴ leŋ ⁴]
	3. -	[mɛ: ⁴ maj ³]	[mɛ: ⁴ maj ³]
	4. -	-	[mɛ: ⁴ lian ⁴]
47. ลูกชาย	1. [lu:k ⁴ ba:w ³]	[lu:k ⁴ ba:w ³]	[lu:k ⁴ ba:w ³]
	2. [ba ¹ mən ²]	-	-
	3. [lu:k ⁴ pɔ: ⁴ ca:j ²]	-	[lu:k ⁴ pɔ: ⁴ ca:j ²]
	4. -	[lu:k ⁴ ca:j ²]	[lu:k ⁴ ca:j ²]
48. สามเณร	1. [ne:n ²]	[ne:n ²]	[ne:n ²]
	2. [phaʔ ⁴]	[phaʔ ⁴]	-
	3. -	[phaʔ ⁴ nɔj ⁶]	[phaʔ ⁴ nɔj ⁶]
	4. -	[tuʔ ¹ nɔj ⁶]	[tuʔ ¹ nɔj ⁶]
49. เจ้าอาวาส	1. [tuʔ ¹ lun ²]	[tuʔ ¹ lun ²]	[tuʔ ¹ lun ²]
	2. [xu: ² ba: ²]	-	-
	3. [tuʔ ¹ lo:ŋ ¹]	[tuʔ ¹ lo:ŋ ¹]	-
	4. [caw ⁵ ʔa: ² wa:t ⁴]	[caw ⁵ ʔa: ² wa:t ⁴]	-
	5. -	[tuʔ ¹ caw ⁵]	[tuʔ ¹ caw ⁵]
50. พ่อเลี้ยง	1. [pɔ: ⁴ na: ⁶]	[pɔ: ⁴ na: ⁶]	[pɔ: ⁴ na: ⁶]
	2. -	[pɔ: ⁴ maj ³]	-
	3. -	[pɔ: ⁴ le:ŋ ⁶]	[pɔ: ⁴ le:ŋ ⁶]

	4.	-	-	[lu:ŋ ²]
	5.	-	-	[pɔ: ⁴ lian ⁶]
51. ลูกคนโต	1.	[lu:k ⁴ kaw ⁶]	[lu:k ⁴ kaw ⁶]	-
	2.	[to: ¹ kaw ⁶]	-	-
	3.	-	[lu:k ⁴ kon ² kaw ⁶]	-
	4.	-	-	[lu:k ⁴ to: ¹ kaw ⁶]
	5.	-	-	[xon ² lɛ:k ⁴]
52. น้องสาว	1.	[nɔŋ ⁶ sa:w ¹]	[nɔŋ ⁶ sa:w ¹]	[nɔŋ ⁶ sa:w ¹]
	2.	[ʔi: ³ la: ⁵]	[ʔi: ³ la: ⁵]	-
	3.	-	[nɔŋ ⁶ la: ⁵]	-
	4.	[nɔŋ ⁶]	-	-
	5.	-	[nɔŋ ⁶ jin ²]	[nɔ: ⁶ jin ²]
53. ปู่	1.	[pu: ³]	-	[pu: ³]
	2.	[pɔ: ⁴ ʔuj ⁶]	-	-
	3.	-	[pɔ: ⁴ lo:ŋ ¹]	-
	4.	-	[ʔuj ⁶]	-
	5.	-	-	[ta: ²]
54. ผู้ใหญ่บ้าน	1.	[pɔ: ⁴ lo:ŋ ¹ ba:n ⁵]	[pɔ: ⁴ lo:ŋ ¹ ba:n ⁵]	-
	2.	[pɔ: ⁴ lo:ŋ ¹]	-	[pɔ: ⁴ lo:ŋ ¹]
	3.	[pɔ: ⁴ kɛ: ³]	-	-
	4.	[kɛ: ³ (ชี้)]	-	-
	5.	-	[kɛ: ³ ba:n ⁵]	-
55. ย่า	1.	[mɛ: ⁴ ʔuj ⁶]	-	-
	2.	[mɛ: ⁴ lo:ŋ ¹]	[mɛ: ⁴ lo:ŋ ¹]	-
	3.	[ja: ⁴]	-	[ja: ⁴]

4.	-	[ʔuj ⁶]	-
5.	-	[mɛ: ⁴ pa: ⁵]	-
6.	-	-	[ja:j ²]
56. คนสมัยก่อน
1.	[kon ² ba ¹ kaw ³]	[kon ² ba ¹ kaw ³]	-
2.	[kon ² thaw ⁵ ba ¹ kaw ³]	-	-
3.	-	[kon ² sa ³ maj ¹ ba ³ kaw ³]	-
4.	-	[kon ² sa ³ maj ¹ bo: ² la:n ²]	-
5.	-	-	[kon ² sa ³ maj ¹ mə: ⁴ kɔ:n ³]
6.	-	-	[kon ² sa ³ maj ¹ kɔ:n ³]
7.	-	-	[kon ² ta ³ kɔ:n ³]
57. ลูกคนสุดท้าย
1.	[ba ³ la: ⁵]	[ba ³ la: ⁵]	-
2.	[lu:k ⁴ la: ⁵]	[lu:k ⁴ la: ⁵]	-
3.	[ʔi ¹ la: ⁵]	-	-
4.	-	[lu:k ⁴ kon ² la: ⁵]	-
5.	-	[noŋ ⁶ la: ⁵]	-
6.	-	[lu:k ⁴ la: ⁵ kɔn ³ hɔ:m ²]	-
7.	-	-	[to: ¹ la: ⁵]
58. น้องชาย
1.	[noŋ ⁶ ba:w ³]	[noŋ ⁶ ba:w ³]	[noŋ ⁶ ba:w ³]
2.	[noŋ ⁶ ca:j ²]	-	-
3.	[noŋ ⁶]	-	-
4.	[ba ³ la: ⁶]	-	-
5.	-	[ba ³ noŋ ⁶]	-
6.	-	-	[noŋ ⁶ pɔ: ⁴ ca:j ²]
7.	-	-	[noŋ ⁶ la: ⁵]
8.	-	-	[noŋ ⁶ cha:j ²]

59. ทวดชาย	1. [mɔ:n ³]	[mɔ:n ³]	-
	2. [pɔ: ⁴ mɔ:n ³]	[pɔ: ⁴ mɔ:n ³]	-
	3. -	[pɔ: ⁴ lo:ŋ ¹]	-
	4. -	[pu: ³]	-
	5. -	-	[ʔuj ⁶]
	6. -	-	[tho:t ⁴]
	7. -	-	[lo:ŋ ¹]
	8. -	-	[thu:at ⁴]

60. ทวดหญิง	1. [mɔ:n ³]	[mɔ:n ³]	-
	2. [mɛ: ⁴ mɔ:n ³]	[mɛ: ⁴ mɔ:n ³]	-
	3. -	[mɛ: ⁴ lo:ŋ ¹]	-
	4. -	[ja: ⁴]	-
	5. -	[mɛ: ⁴ ʔu:j ⁶]	-
	6. -	-	[ʔuj ⁶]
	7. -	-	[tho:t ⁴]
	8. -	-	[lo:ŋ ¹]
	9. -	-	[thu:at ⁴]

กลุ่มอาหาร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
61. ไข่แดง	1. [mɔ:n ²]	-	-
	2. [mɔ:n ² xaj ³]	[mɔ:n ² xaj ³]	-
	3. -	[xaj ³ dɛ:ŋ ²]	[xaj ³ dɛ:ŋ ²]
62. อาหารเช้า	1. [xaw ⁵ ŋa:j ²]	[xaw ⁵ ŋa:j ²]	[xaw ⁵ ŋa:j ²]
	2. [xaw ⁵ mɔ: ⁴ caw ⁶]	-	-
	3. -	[xaw ⁵ caw ⁶]	-

63. อาหารเย็น
1. [xaw ⁵ lɛ:ŋ ²]	[xaw ⁵ lɛ:ŋ ²]	[xaw ⁵ lɛ:ŋ ²]
-	~[xaw ⁵ ba ³ lɛ:ŋ ²]	-
2. [xaw ⁵ lɛ:ŋ ² xam ⁶]	-	-
3. [xaw ⁵ phaw ²]	[xaw ⁵ phaw ²]	-
64. ร้อนเส้น
1. [lɔn ⁶]	-	[lɔn ⁶]
2. -	[sin ⁵ lɔn ⁶]	-
-	~[sen ⁵ lɔn ⁶]	-
3. -	-	[wun ⁶ sin ⁵]
-	-	~[ŋun ⁶ sen ⁵]
4. -	-	[wun ⁶ sen ⁵]
65. น้ำชาขาว
1. [nam ⁶ xaw ⁵ mo:k ⁴]	[nam ⁶ xaw ⁵ mo:k ⁴]	[nam ⁶ xaw ⁵ mo:k ⁴]
2. [nam ⁶ xaw ⁵ ma: ³]	-	-
3. -	[nam ⁶ cɛ: ³ xaw ⁵]	[nam ⁶ cɛ: ³ xaw ⁵]
-	-	~[nam ⁶ xaw ⁵ cɛ: ³]
4. -	-	[nam ⁶ xaw ⁵]
5. -	-	[nam ⁶ sa:w ² xaw ⁵]
66. ส้มตำ
1. [tam ¹ sum ⁵]	[tam ¹ sum ⁵]	[tam ¹ sum ⁵]
2. [soʔ ¹ ba ³ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	-	-
3. [tam ¹ ba ³ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	-	-
~[tam ¹ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	~[tam ¹ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	-
4. [tam ¹ sum ⁵ ba ³ ko:j ⁵ te:t ³]	-	-
5. -	[tam ¹ ba ³ ko:j ⁵]	-
-	~[tam ¹ ma ³ ko:j ⁵]	~[tam ¹ ma ³ ko:j ⁵]

สถานที่ สิ่งก่อสร้าง และส่วนประกอบ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
67. สะพาน	1. [xo: ¹]	[xo: ¹]	[xo: ¹]
	2. -	[xu:a ¹]	-
	3. -	-	[sa ³ pha:n ²]
68. ส้วม	1. [so:m ⁵]	[so:m ⁵]	[so:m ⁵]
	2. [bok ¹]	-	-
	3. -	-	[hɔŋ ⁴ nam ⁶]
69. บ้านไผ่	1. [xin ³ daj ²]	[xin ³ daj ²]	[xin ³ daj ²]
	2. -	[hɔn ⁴ daj ²]	-
	3. -	[ho: ¹ xin ³ daj ²]	[ho: ¹ xin ³ daj ²]
70. หน้าต่าง	1. [tu: ¹ pɔŋ ³]	-	-
	-	~[pa ³ tu: ¹ pɔŋ ³]	-
	2. -	-	[na: ⁶ pɔŋ ³]
	3. -	-	[na: ⁶ ta:ŋ ³]
71. หีบใส่ของ	1. [hi:p ³]	[hi:p ³]	[hi:p ³]
	2. [?ɛp ¹]	-	-
	3. [hi:t ³]	[hi:t ³]	-
	4. -	[lin ⁶ cak ¹]	-
72. เียงบันได	1. [tɔk ¹ xin ³ daj ²]	[tɔk ¹ xin ³ daj]	-
	2. [cum ¹ puk ¹ xin ³ daj ²]	-	-
	3. [ho: ¹ xin ³ daj ²]	[ho: ¹ xin ³ daj ²]	-
	4. -	[ti:n ¹ xin ³ daj ²]	[ti:n ¹ xin ³ daj ²]

73. ตระก, ซอย	1. [kɔːŋ ²]	[kɔːŋ ²]	[kɔːŋ ²]
	2. [kɔːŋ ² nɔj ⁶]	[kɔːŋ ² nɔj ⁶]	-
	3. -	[tɔːk ³]	-
	4. -	[sɔːj ²]	[sɔːj ²]
74. ไต้ถุ่น	1. [pin ⁵ həːn ²]	[pin ⁵ həːn ²]	[pin ⁵ həːn ²]
	2. [cak ¹ pin ⁵]	-	-
	3. -	[ka ¹ laːŋ ⁴]	-
	4. -	-	[taj ⁵ thun ²]
75. มุ่ม	1. [ceː ¹]	[ceː ¹]	[ceː ¹]
	2. [cɔk ¹]	-	[cɔk ¹]
	3. [ceː ¹ cɔk ¹]	-	-
	4. [ceː ¹ baːn ⁵]	-	-
	5. -	-	[mum ²]
76. เขิงตะกอน	1. [kɔŋ ¹ fɔːn ²]	[kɔŋ ¹ fɔːn ²]	[kɔŋ ¹ fɔːn ²]
	2. [kɔŋ ¹ loː ¹]	-	-
	3. [taw ¹ phaw ¹]	-	-
	4. -	[meːn ²]	[meːn ²]
	5. -	-	[loː ¹]
77. โคลนตม	1. [xiː ⁵ loʔ ¹]	[xiː ⁵ loʔ ¹]	[xiː ⁵ loʔ ¹]
	2. [nam ⁶ boːk ³]	-	-
	3. [boːk ³]	[boːk ³]	-
	4. [xiː ⁵ pəʔ ¹]	-	[xiː ⁵ pəʔ ¹]
	5. -	-	[nɔːŋ ¹]
78. กงลื้อ	1. [wɛn ⁴ loː ⁶]	[wɛn ⁴ loː ⁶]	[wɛn ⁴ loː ⁶]
	2. [kɛn ¹ loː ⁶]	[kɛn ¹ loː ⁶]	-

	3. [hən ² lɔ: ⁶]	-	-
	4. -	[koŋ ² lɔ: ⁶]	-
	5. -	[lɔ: ⁶]	-
	6. -	-	[woŋ ² lɔ: ⁶]
79. คอกไก่	1. [law ⁶]	[law ⁶]	-
	2. -	[law ⁶ kai ³]	-
	3. -	[xɔ:k ³]	-
	4. -	-	[xo:ŋ ¹]
	5. -	-	[koŋ ²]
	6. -	-	[sum ³ kai ³]
80. ไม้สูง	1. [suŋ ²]	[suŋ ²]	[suŋ ²]
	2. [maj ⁶ suŋ ²]	[maj ⁶ suŋ ²]	[maj ⁶ suŋ ²]
	3. [maj ⁶ lim ⁴]	-	-
	4. [maj ⁶ ton ⁵]	-	-
	5. -	[maj ⁶ lam ²]	-
	6. -	[xɔ:n ¹ maj ⁶]	-
	7. -	-	[lo: ¹]
81. โพรงไม้	1. [ko:n ¹ maj ⁶]	[ko:n ¹ maj ⁶]	-
	2. [maj ⁶ ko:ŋ ¹]	-	-
	-	~[ko:ŋ ¹ maj ⁶]	-
	3. [ko:n ¹]	-	[ko:n ¹]
	4. -	[ho:ŋ ² maj ⁶]	-
	5. -	[pho:ŋ ²]	[pho:ŋ ²]
	6. -	[pho:ŋ ² maj ⁶]	[pho:ŋ ² maj ⁶]
	7. -	-	[hu: ² maj ⁶]

82. ต่ิ่งน้ำ

1. [liŋ ³]	[liŋ ³]	[liŋ ³]
2. [ta: ¹ liŋ ³ ta: ¹ laj ³]	[ta: ¹ liŋ ³ ta: ¹ laj ³]	-
-	-	~[ta: ¹ liŋ ³]
3. [ta: ⁵ nam ⁶]	[ta: ⁵ nam ⁶]	-
4. [dɔ:n ²]	[dɔ:n ²]	-
5. -	[tɛ: ² bɔk ¹]	-
6. -	-	[nɔ:n ²]
7. -	-	[tɛ: ²]
8. -	-	[ta ¹ liŋ ³]

83. ซานบ้าน

1. [ca:n ²]	[ca:n ²]	[ca:n ²]
2. [ka:ŋ ¹ ca:n ²]	-	-
3. -	-	[ca:n ² ba:n ⁵]
4. [nɔ:k ⁴ ca:n ²]	-	-
5. -	[pɔk ¹ ba:n ⁵]	-
6. [paʔ ¹ hə:n ²]	-	-
7. -	-	[laŋ ¹ hə:n ²]
8. -	[paʔ ¹]	-
9. -	[taʔ ¹]	-
10. -	[kun ⁵ tu: ²]	-
-	~[kon ⁵ tu: ²]	-
11. -	-	[la ³ bə:ŋ ²]

กลุ่มอวัยวะ

หน่วยอรรถ

ระดับอายุที่ 1

ระดับอายุที่ 2

ระดับอายุที่ 3

84. ซี้แมลงวัน

1. [xi: ⁵ mɛ:ŋ ² ŋun ²]	-	[xi: ⁵ mɛ:ŋ ² ŋun ²]
-	~[xi: ⁵ mɛ:ŋ ² mu:n ²]	~[xi: ⁵ mɛ:ŋ ² mu:n ²]
-	-	~[xi: ⁵ mɛ:ŋ ² mon ²]
2. [xi: ⁵ mɛ:ŋ ² mum ²]	-	-

85. นม	1. [num ²]	-	[num ²]
	2. [ʔuj ⁶]	-	-
	3. -	[nom ²]	[nom ²]
86. ร่างกาย	1. [to: ¹]	[to: ¹]	[to: ¹]
	2. -	[tɪŋ ² nə: ⁶ tɪŋ ² to: ¹]	-
	3. -	[la:ŋ ⁶ ka:j ¹]	[la:ŋ ⁶ ka:j ¹]
87. สะดือ	1. [saj ¹ di: ²]	[saj ¹ di: ²]	[saj ¹ di: ²]
	2. -	[sa ¹ di: ²]	[sa ¹ di: ²]
	3. -	-	[xi: ⁵ pum ¹]
88. ท้อง	1. [tɔŋ ⁵]	[tɔŋ ⁵]	[tɔŋ ⁵]
	2. [pum ¹]	[pum ¹]	-
	3. -	[na: ⁶ tɔŋ ⁵]	-
89. หมับ	1. [mi:t ³]	[mi:t ³]	-
	2. [mi:p ³]	-	-
	-	~[ɲi:p ³]	-
	-	-	~[ni:p ¹]
	3. -	[xa ¹ map ¹]	[xa ¹ map ¹]
90. พุง	1. [xi: ⁵ pum ¹]	[xi: ⁵ pum ¹]	[xi: ⁵ pum ¹]
	2. [tɔ:ŋ ⁵ pin ¹ xɪn ³ pin ¹ xan ⁵]	-	-
	3. -	[pum ¹ lo:ŋ ¹]	-
	4. -	[naŋ ¹ tɔŋ ⁵ na: ¹]	-
91. ขากรรไกร	1. [xa: ¹ kan ² kaj ²]	[xa: ¹ kan ² kaj ²]	[xa: ¹ kan ² kaj ²]
	2. [xa: ¹ ta ¹ kaj ²]	-	-
	3. [xa:ŋ ²]	[xa:ŋ ²]	-

	-	~[xa:m ²]	~[xa:m ²]
	4. [kaw ⁶ ka:ŋ ²]	[kaw ⁶ ka:ŋ ²]	-
92. ไหลปลาห้า	1. [haj ¹ pa: ¹ la: ⁵]	[haj ¹ pa: ¹ la: ⁵]	[haj ¹ pa: ¹ la: ⁵]
	2. [du:k ³ xo: ⁵]	-	-
	3. [haj ¹ pa: ¹ ha: ⁵]	-	[haj ¹ pa: ¹ ha: ⁵]
	4. -	[ka ¹ du:k ³ haj ¹ pa: ¹ la: ⁵]	-
	5. -	[ka ¹ du:k ³ ʔɔk ¹ xa ¹ lɔk ⁴ xo: ²]	-
93. นึ่งโป้งของเท้า	1. [ho: ¹ mɛ: ⁴ ti:n ¹]	[ho: ¹ mɛ: ⁴ ti:n ¹]	[ho: ¹ mɛ: ⁴ ti:n ¹]
	2. [ho: ¹ mɛ: ⁴ ko: ⁵]	-	-
	3. [ho: ¹ niw ⁶ po: ⁵]	-	-
	4. [niw ⁶ ko: ⁵]	[niw ⁶ ko: ⁵]	-
	5. -	[niw ⁶ po:ŋ ⁵]	[niw ⁶ po:ŋ ⁵]
94. นึ่งโป้งของมือ	1. [ho: ¹ mɛ: ⁴ mi: ²]	[ho: ¹ mɛ: ⁴ mi: ²]	[ho: ¹ mɛ: ⁴ mi: ²]
	2. [ho: ¹ niw ⁶ ko: ⁵]	[ho: ¹ niw ⁶ ko: ⁵]	-
	-	~[ho: ¹ niw ⁶ po: ⁵]	-
	3. [niw ⁶ xo: ⁵]	-	-
	~[niw ⁶ ko: ⁵]	~[niw ⁶ ko: ⁵]	-
	-	-	~[niw ⁶ po: ⁵]
	4. -	-	[ho: ¹ mɛ: ⁴ mi: ²]
	5. -	-	[niw ⁶ po:ŋ ⁵]
95. ซี่โครง	1. [si: ⁴ xo:ŋ ²]	[si: ⁴ xo:ŋ ²]	[si: ⁴ xo:ŋ ²]
	2. [ka ¹ du:k ³ xi: ⁵ xa:ŋ ⁵]	-	-
	3. [du:k ³ xa:ŋ ⁵]	-	-
	4. [si: ¹ xa:ŋ ⁵]	-	-
	~[xi: ⁵ ka:ŋ ⁵]	~[xi: ⁵ ka:ŋ ⁵]	-
	5. -	[du:k ³ xi: ⁵ ka:ŋ ⁵]	-
	6. -	[xi: ⁵ xo:ŋ ²]	-

96. ซาฮ่อน	1. [təm ³ xa: ¹]	-	[təm ³ xa: ¹]
	2. [kaw ⁶ xa: ¹]	-	[kaw ⁶ xa: ¹]
	3. [ta:p ³ xa: ¹]	[ta:p ³ xa: ¹]	-
	-	~[tə:p ³ xa: ¹]	-
	4. [tɔŋ ⁵ xa: ¹]	-	-
	5. -	[xa: ¹ ni:p ³]	-
	6. -	[xa: ² ʔuk ¹]	-
	7. -	[xa: ¹ naj ²]	-
	8. -	[pi:n ⁵ xa: ¹]	-
	9. -	-	[xa: ¹ ʔuj ⁶]
	10. -	-	[xa: ¹ ʔɔn ³]

กลุ่มวันและเวลา

หน่วยอรรถ ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 ระดับอายุที่ 3

97. วันเข้าพรรษา

1. [wan ² xaw ⁵ wa ¹ sa:]	[wan ² xaw ⁵ wa ¹ sa: ¹]	-
-	~[wan ² xaw ⁵ ba ¹ sa: ¹]	-
-	~[wan ² xaw ⁵ pha ¹ sa: ¹]	~[wan ² xaw ⁵ pha ¹ sa: ¹]
2. [wan ² xaw ⁵ phan ² sa: ¹]	-	[wan ² xaw ⁵ phan ² sa: ¹]

98. วันออกพรรษา

1. [wan ² ʔɔ:k ³ wa ¹ sa: ¹]	[wan ² ʔɔ:k ³ wa ¹ sa: ¹]	-
-	~[wan ² ʔɔ:k ³ ba ¹ sa: ¹]	-
-	~[wan ² ʔɔ:k ³ pha ¹ sa: ¹]	~[wan ² ʔɔ:k ³ pha ¹ sa: ¹]
2. [wan ² ʔɔ:k ³ phan ² sa: ¹]	-	[wan ² ʔɔ:k ³ phan ² sa: ¹]

99. ปีแล้ว

1. [pi: ¹ lɛ:w ⁶]	[pi: ¹ lɛ:w ⁶]	[pi: ¹ lɛ:w ⁶]
2. [pi: ¹ kaw ⁶]	-	-
3. -	[pi: ¹ kɔ:n ³]	-

100. วันสงกรานต์	1. [pi: ¹ maj ³]	[pi: ¹ maj ³]	[pi: ¹ maj ³]
	2. [soŋ ¹ ka:n ²]	-	[soŋ ka:n]
	3. [pi: ¹ maj ³ mə:ŋ ²]	-	-
101. เทียงคีน	1. [te:ŋ ⁵ xi:n ²]	[te:ŋ ⁵ xi:n ²]	[te:ŋ ⁵ xi:n ²]
	2. [kiŋ ³ xi:n ²]	-	-
	3. -	[tɔ:n ¹ dik ¹]	-
102. วันพຼ່ງ	1. [wan ² phu:k ⁴]	-	[wan ² phu:k ⁴]
	2. [hɛm ¹ ba ¹ phu:k ⁴]	-	-
	-	~[hɛm ¹ phu:k ⁴]	~[hɛm ¹ phu:k ⁴]
	3. [ba ¹ phu:k ⁴]	[ba ¹ phu:k ⁴]	-
	-	~[ma ¹ phu:k ⁴]	-
103. กลางคีน	1. [ka:ŋ ¹ xi:n ²]	[ka:ŋ ¹ xi:n ²]	[ka:ŋ ¹ xi:n ⁴]
	2. [mə: ⁶ xi:n ²]	[mə: ⁶ xi:n ²]	[mə: ⁶ xi:n ²]
	-	-	~[ma ¹ xi:n ²]
	3. [ba ¹ xi:n ²]	-	-
	4. -	[mi:t ⁴]	-
	5. -	-	[xam ⁴]
104. ข้างแรม	1. [dɔ:n ² hɛ:m ²]	[dɔ:n ² hɛ:m ²]	[dɔ:n ² hɛ:m ²]
	2. [dɔ:n ² dap ²]	[dɔ:n ² dap ²]	-
	3. [wan ² hɛ:m ²]	-	[wan ² hɛ:m ²]
	4. -	[xa:ŋ ¹ hɛ:m ²]	-
	5. -	-	[hɛ:m ² xam ⁴]
105. เวลาเย็น	1. [ho: ¹ xam ⁴]	[ho: ¹ xam ⁴]	[ho: ¹ xam ⁴]
	2. [mə: ⁶ lɛ:ŋ ²]	[mə: ⁶ lɛ:ŋ ²]	[mə: ⁶ lɛ:ŋ ²]
	3. [ba ⁴ lɛ:ŋ ²]	[ba ⁴ lɛ:ŋ ²]	-

	-	-	~[lɛ:ŋ ²]
4.	[tɔ:n ⁵ lɛ:ŋ ²]	-	[tɔ:n ¹ lɛ:ŋ ²]
5.	-	[sa ¹ lɔm ² xam ⁴]	-
106. ถัดวันมะรืนไป	1. [wan ² niŋ ²]	[wan ² niŋ ²]	[wan ² niŋ ²]
	2. -	[ma ¹ hi: ² ma ¹ niŋ ²]	-
	3. -	[wan ² pu:n ³]	-
	4. -	-	[wan ² xo:ŋ ¹ wan ² hi: ²]
	5. -	-	[tha lɛ:w]
107. วานขึ้น	1. [wan ² si:n ²]	[wan ² si:n ²]	-
	2. [ta ¹ si:n ²]	-	-
	3. [mɔ: ⁴ wa: ² wan ² si:n ²]	-	-
	4. -	[wan ² ko:n ³ si:n ²]	-
	5. -	[wa:n ² si:n ²]	[wa:n ² si:n ²]
	6. -	-	[wan ² ko:n ³]
108. วันสุกดิบ	1. [wan ² ha:ŋ ⁵ wan ² da: ²]	-	-
	2. [wan ² ho: ³ wan ² da: ²]	-	-
	3. -	[wan ² ho: ³]	-
	4. -	[wan ² si:n ¹]	-
	5. -	[wan ² da: ²]	[wan ² da: ²]
	6. -	-	[wan ² ha:ŋ ⁵]
	7. -	-	[wan ² tem ² xo: ²]

กลุ่มแมลงและสัตว์

หน่วยยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
109. ไส้เดือน	1. [xi: ⁵ dɔ:n ²]	[xi: ⁵ dɔ:n ²]	-
	2. -	[saj ⁵ dɔi:n ²]	[saj ⁵ dɔ:n ²]

110. จระเข้	1. [ca ¹ xe: ⁵]	[ca ¹ xe: ⁵]	[ca ¹ xe: ⁵]
	2. -	[co: ² la ¹ xe: ⁵]	[co: ² la ¹ xe: ⁵]
	3. -	-	[ʔi: ⁵ xe: ⁵]
111. แมลงปอ	1. [ʔi: ⁵ bi: ⁵]	[ʔi: ⁵ bi: ⁵]	[ʔi: ⁵ bi: ⁵]
	2. [mɛ:ŋ ² ʔi: ⁵ bi: ⁵]	-	-
	3. -	-	[ʔi: ⁵ bi: ⁵ xim ²]
112. คางคก	1. [kop ¹ xa ¹ tu: ³]	[kop ¹ xa ¹ tu: ³]	[kop ¹ xa ¹ tu: ³]
	~[kop ¹ ka ¹ lu: ³ tu: ³]	~[kop ¹ ka ¹ lu: ³ tu: ³]	~[kop ¹ ka ¹ lu: ³ tu: ³]
	-	~[kop ¹ ka ¹ tu: ³]	~[kop ¹ ka ¹ tu: ³]
113. ปลากระดี่	2. [xa:ŋ ¹ xa:k ⁴]	-	-
	3. -	-	[xa:ŋ ¹ xok ⁴]
	4. -	-	-
114. ตัวนึ่ง	1. [pa: ¹ ka ¹ di: ³]	[pa: ¹ ka ¹ di: ³]	[pa: ¹ ka ¹ di: ³]
	2. [pa: ¹ sa ¹ la:k ³]	[pa: ¹ sa ¹ la:k ³]	[pa: ¹ sa ¹ la:k ³]
	3. [pa: ¹ ki: ³ di: ³]	-	-
115. นกขุนทอง	4. -	[pa: ¹ dɛ:ŋ ²]	-
	1. [mɛ:ŋ ² boŋ ⁵]	-	-
	~[mɛ:ŋ ² buŋ ⁵]	~[mɛ:ŋ ² buŋ ⁵]	~[mɛ:ŋ ² buŋ ⁵]
116. นกขมิ้น	2. [jo:m ²]	[jo:m ²]	-
	3. -	[mɛ:ŋ ² buŋ ⁵ xun ²]	-
	4. -	-	[no:n ¹ xan ²]
117. นกขมิ้น	1. [nok ⁴ ʔe:ŋ ⁵]	-	-
	2. -	-	[nok ⁴ xun ¹ tho:ŋ ²]
	3. -	[nok ⁴ ʔe:ŋ ⁵]	[nok ⁴ ʔe:ŋ ⁵]
118. นกขมิ้น	4. -	-	[nok ⁴ ʔi:an ⁵]

116. แมงมุม	1. [kam ¹ poŋ ⁵]	[kam ¹ poŋ ⁵]	[kam ¹ poŋ ⁵]
	2. [ʔi: ³ poŋ ⁵]	[ʔi: ³ poŋ ⁵]	-
	3. [ca:w ³]	-	-
	4. -	-	[mɛ:ŋ ² mun ²]
117. กระบอก	1. [ʔi: ³ kin ⁵]	[ʔi: ³ kin ⁵]	[ʔi: ³ kin ⁵]
	2. [mɛ:ŋ ² ʔi: ³ kin ⁵]	-	-
	3. [ʔi: ³ hɔ:k ⁴]	-	-
	4. [ʔi: ³ naj ³]	-	-
	5. -	[hɔ:k ⁴]	-
118. ฝืน ^๕	1. [ʔi: ³ bə: ⁵]	[ʔi: ³ bə: ⁵]	[ʔi: ³ bə: ⁵]
	2. [ka ¹ bə: ⁵]	[ka ¹ bə: ⁵]	-
	-	~[kam ³ bə: ⁵]	~[kam ³ bə: ⁵]
	3. [kɔp ³ bə: ⁵]	-	-
	4. [ka:p bə:]	-	-
119. ค้างคาว	1. [ʔi: ¹ jɛn ³]	[ʔi: ¹ jɛn ³]	[ʔi: ¹ jɛn ³]
	2. [ʔi: ³ biŋ ³]	[ʔi: ³ biŋ ³]	[ʔi: ³ biŋ ³]
	3. [biŋ ³]	[biŋ ³]	-
	4. -	[ʔi: ³ ke: ¹]	-
	5. -	[xa:ŋ ⁴ xa:w ²]	[xa:ŋ ⁴ xa:w ²]
120. กิ้งกือ ^๕	1. [ca ¹ xu: ⁴]	-	[ca ¹ xu: ⁴]
	2. [mɛ:ŋ ² xa: ¹ hɔ: ²]	-	-
	3. [xi: ⁵ xu: ⁴]	-	-
	4. -	[ʔi: ³ xu: ⁴]	-
	5. -	[mɛ:ŋ ² sɛ:n ¹ ti:n ¹]	[mɛ:ŋ ² sɛ:n ¹ ti:n ¹]

121. เขี้ยว	1. [ʔi: ³ huŋ ⁵]	-	-
	~[huŋ ⁵]	~[huŋ ⁵]	-
	2. [lɛ:w ¹]	-	-
	3. [ʔi: ³ ji:aw ³]	-	-
	4. -	[je:w ³]	-
	5. -	[nok ⁴ je:w ³]	[nok ⁴ je:w ³]
	6. -	-	[ji:aw ³]

กลุ่มลักษณนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
122. ตัน (ตันไม้)	1. [kaw ⁶]	[kaw ⁶]	[kaw ⁶]
	2. [tun ⁵]	-	-
	3. [ko: ¹]	[ko: ¹]	-
123. เล่ม (สมุด)	1. [lim ⁶]	[lim ⁶]	[lim ⁶]
	2. [pɔp ¹]	-	-
	3. -	[lem ⁴]	-
124. หมู, ฝูง, ไหลง	1. [mu: ³]	[mu: ³]	[mu: ³]
	2. -	[fu:ŋ ¹]	[fu:ŋ ¹]
	3. -	-	[xo:ŋ ¹]
125. เล่ม (มีด)	1. [then ³]	[then ³]	-
	2. [dam ⁵]	[dam ⁵]	-
	3. [lim ⁶]	-	[lim ⁶]
	4. -	-	[ʔan ²]
126. ชิ่น (เนื้อ)	1. [tin ³]	[tin ³]	[tin ³]
	2. [tɔn ³]	-	-
	3. [kɔm ⁵]	-	-

4.	-	[chin ⁵]	-
5.	-	-	[cin ⁵]

กลุ่มสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
127. สมุด	1. [pɔp ¹] 2. -	[pɔp ¹] [sa ¹ mut ¹]	- [sa ¹ mut ¹]
128. ด้าย	1. [maj ¹] 2. - 3. -	[maj ¹] [fa:j ⁵] -	[maj ¹] - [da:j ⁵]
129. กระชอน	1. [ka ¹ sɔ:n ²] 2. [fa: ¹ hiŋ ²] 3. -	[ka ¹ sɔ:n ²] - -	[ka ¹ sɔ:n ²] - [ta ¹ kɛ:ŋ ²]
130. กระเป๋	1. [ka ¹ ləp ⁴] 2. - 3. -	[ka ¹ ləp ⁴] [thuŋ ¹ pɔp ¹] -	[ka ¹ ləp ⁴] - [ka ¹ paw ¹]
131. กระสวย	1. [ba ³ so:j ¹] ~[so:j ¹] 2. [ba ³ k ^w ak ⁶] ~[ta ³ k ^w ak ⁶] 3. -	[ba ¹ so:j ¹] ~[so:j ¹] - - [ka ³ so:j ¹]	[ba ¹ so:j ¹] ~[so:j ¹] - - -
132. ผ่านนม	1. [pha: ⁵ no:m ²] 2. [pha: ⁵ pum ⁵] 3. -	[pha: ⁵ no:m ²] [pha: ⁵ pum ⁵] -	[pha: ⁵ no:m ²] - [pha: ⁵ hum ³]

133. ไม้สอยผลไม้ 1. [maj⁶ men⁴] [maj⁶ men⁴] [maj⁶ men⁴]
 2. [maj⁶ sa:w³] [maj⁶ sa:w³] [maj⁶ sa:w³]
 3. [maj⁶ siʔ¹] - [maj⁶ siʔ¹]
 4. [pha¹ xɔ:¹ kɔʔ¹] - -
134. กระตืบข้าว 1. [xaw⁵ kɔŋ³] [xaw⁵ kɔŋ³] -
 - - ~[kɔŋ³ xaw⁵]
 2. [xaw⁵ puk¹] - -
 3. - - [ka³ tip¹]
 4. - - [ka¹ tik¹ xaw⁵]
135. ฟางข้าว 1. [fə:ŋ²] [fə:ŋ²] [fə:ŋ²]
 2. [tɔ:¹ fə:ŋ²] - -
 3. - - [fa:ŋ² xaw⁵]
 4. - - [fa:ŋ²]
136. สุ่มไก่ 1. [xoŋ¹] [xoŋ¹] [xoŋ¹]
 2. [kum³] - [kum³]
 3. - - [sum³]
 4. - - [xo:ŋ¹ kaj³]
137. ปิ่น 1. [pi:n¹] [pi:n¹] [pi:n¹]
 2. [pi:n¹ kɛp³] - -
 3. [si:¹ na:t³] - -
 4. - [bɔ:k³ pi:n¹] -
138. ถังน้ำ 1. [nam⁶ po:⁵] [nam⁶ po:⁵] [nam⁶ po:⁵]
 - ~[po:⁵ nam⁵] -
 2. [fa:¹ hiŋ¹] - -

	3. [po: ⁵]	-	-
	4. -	-	[thaŋ ¹ nam ⁶]
139. เตาไฟ	1. [taw ¹ haŋ ² lo: ⁴]	[taw ¹ haŋ ² lo: ⁴]	[taw ¹ haŋ ² lo: ⁴]
	2. [taw ¹ ʔaŋ ² lo: ⁴]	[taw ¹ ʔaŋ ² lo: ⁴]	[taw ¹ ʔaŋ ² lo: ⁴]
	3. [ʔaŋ ² lo: ⁴]	[ʔaŋ ² lo: ⁴]	-
	4. -	[taw ¹ faj ²]	[taw ¹ faj ²]
140. ผ้าห่ม	1. [pha: ⁵ hom ³]	[pha: ⁵ hom ³]	[pha: ⁵ hom ³]
	2. [pha: ⁵ kɔ:p ⁶]	-	-
	3. [pha: ⁵ hum ³]	[pha: ⁵ hum ³]	-
	4. -	-	[pha: ⁵ lɛp ⁴]
141. ชันน้ำ	1. [kɔk ¹ nam ⁶]	[kɔk ¹ nam ⁶]	[kɔk nam]
	2. [kɔk ¹]	[kɔk ¹]	-
	3. [ʔo: ² tak ¹ nam ⁶]	[ʔo: ² tak ¹ nam ⁶]	-
	4. -	[xan ¹ nam ⁶]	[xan ¹ nam ⁶]
142. กระสุนปืน	1. [lu:k ⁴ pi:n ¹]	[lu:k ⁴ pi:n ¹]	[lu:k ⁴ pi:n ¹]
	2. [lu:k ⁴ si: ¹ na:t ³]	-	-
	3. [faw ³ pi:n ¹]	-	-
	4. -	[di:n ² faj ²]	-
	5. -	-	[lu:k ⁴ ka ³ sun ¹]
143. คนโท	1. [nam ⁶ tun ⁵]	[nam ⁶ tun ⁵]	[nam ⁶ tun ⁵]
	2. [nam ⁶ mɔ: ⁵]	-	[nam ⁶ mɔ: ⁵]
	3. -	-	[xon ² to: ²]
	4. -	-	[nam ⁶ taw ¹]
	5. -	-	[jə:k ³]

144. กบไล่ไม้	1. [taw ³]	[taw ³]	[taw ³]
	2. [taw ³ maj ⁶]	[taw ³ maj ⁶]	[taw ³ maj ⁶]
	3. -	[taw ³ law ¹ maj ⁶]	-
	4. -	-	[kop ¹ saj ¹]
	5. -	-	[kop ¹]
145. ฟูก, ที่นอน	1. [pha: ⁵ sə: ²]	[pha: ⁵ sə: ²]	[pha: ⁵ sə: ²]
	2. [pha: ⁵ kəp ¹]	-	-
	3. [sa ³ li: ²]	-	-
	4. -	-	[fu:k ³]
	5. -	-	[ti: ⁵ nə:n ²]
146. ผ้าผ่าน	1. [pha: ⁵ ma:n ³]	[pha: ⁵ ma:n ³]	[pha: ⁵ ma:n ³]
	2. [pha: ⁵ baŋ ² de:t ³]	-	-
	3. [pha: ⁵ kaŋ ⁵]	[pha: ⁵ kaŋ ⁵]	-
	4. [pha: ⁵ pəŋ ³]	[pha: ⁵ pəŋ ³]	-
	5. -	-	[pha: ⁵]
147. ไม้ขีดไฟ	1. [kap ¹ faj ²]	[kap ¹ faj ²]	[kap ¹ faj ²]
	2. [kap ¹ faj ² so: ³]	[kap ¹ faj ² so: ³]	-
	-	-	~[kap ¹ fai ² se: ³]
	3. [kəŋ ¹ mi: ²]	-	-
	4. -	-	[maj ⁶ xi:t ³ faj ²]
148. กรวย	1. [k ^w o:j ¹]	-	-
	~[ko:j ¹]	~[ko:j ¹]	~[ko:j ¹]
	2. [səŋ ² pha: ⁵]	-	-
	3. [sa: ⁵ pha: ⁵]	-	[sa: ⁵ pha: ⁵]

	4.	-	[sa: ⁵]	[sa: ⁵]
	5.	-	-	[ku:aj ¹]
149. จอกน้ำ	1.	[kɔk ¹]	[kɔk ¹]	[kɔk ¹]
	2.	[nam ⁶ xɔk ³]	-	-
	3.	[kɔk ¹ ʔo: ²]	-	-
	4.	[cɔ:k ³]	-	[cɔ:k ³]
	5.	-	[kɔk ¹ nam ⁶]	-
	6.	-	-	[xan ¹]
150. ครกกระเดื่อง	1.	[xok ⁴ tam ¹ xaw ⁵]	[xok ⁴ tam ¹ xaw ⁵]	[xok ⁴ tam ¹ xaw ⁵]
	2.	[mɔ:ŋ ²]	-	-
	3.	[xok ⁴ mɔ:ŋ ²]	[xok ⁴ mɔ:ŋ ²]	-
	4.	[xok ⁴]	-	[xok ⁴]
	5.	-	[xok ⁴ maj ⁶]	-
	6.	-	[xok ⁴ lɔ:ŋ ¹]	-
151. กรรไกร	1.	[maj ⁶ sɛ:m ²]	[maj ⁶ sɛ:m ²]	[maj ⁶ sɛ:m ²]
	2.	[mi:t ⁴ sɛ:m ²]	[mi:t ⁴ sɛ:m ²]	[mi:t ⁴ sɛ:m ²]
	3.	[mɛ: ² sɛ:m ²]	-	-
	4.	-	-	[mi:t ⁴ jap ⁴]
	5.	-	-	[kan ³ kaj ²]
	6.	-	-	[ta ³ kaj ²]
152. ม้านั่ง	1.	[taŋ ³]	[taŋ ³]	[taŋ ³]
	2.	[taŋ ³ naŋ ⁴]	[taŋ ³ naŋ ⁴]	-
	3.	[ma: ⁶]	-	-
	4.	-	[taŋ ³ kɔp ³]	-
	5.	-	-	[ma: ⁶ naŋ ⁴]
	6.	-	-	[kaw ⁵ ʔi: ⁵]

153. กระต่าย (ขูดมะพร้าว)	1. [mɛ:w ²]	[mɛ:w ²]	[mɛ:w ²]
	2. [mɛ:w ² xu:t ³ pa:w ⁵]	-	-
	~[mɛ:w ² xu:t ³ ma ³ pa:w ⁵]	-	-
	3. [xɔ: ¹ xu:t ³]	-	-
	4. [ɲɔɲ ²]	[ɲɔɲ ²]	-
	5. -	-	[ka ³ la: ² xu:t ³ ma ³ pa:w ⁵]
	6. -	-	[ti: ⁵ xu:t ³ ma ³ pa:w ⁵]
154. โถ่ง	1. [ʔuŋ ³]	[ʔuŋ ³]	[ʔuŋ ³]
	2. [mɔ: ⁵ ʔuŋ ³]	-	-
	3. [mɔ: ⁵ nam ⁶ jaj ³]	-	-
	4. [mɔ: ⁵ nam ⁶]	-	-
	-	~[nam ⁶ mɔ: ⁵]	-
	5. -	[mɔ: ⁵]	-
	6. -	-	[tum ³]
	7. -	-	[ʔo:ŋ ³]
155. ถังขยะ	1. [ko:j ⁵ xi: ⁵ jə: ⁵]	[ko:j ⁵ xi: ⁵ jə: ⁵]	[ko:j ⁵ xi: ⁵ jə: ⁵]
	2. [ko:j ⁵ xa ³ jaʔ ¹]	[ko:j ⁵ xa ³ jaʔ ¹]	-
	3. [kɔ:ŋ ¹ xi: ⁵ jə: ⁵]	[kɔ:ŋ ¹ xi: ⁵ jə: ⁵]	-
	4. [tha:ŋ ¹ xi: ⁵ jə: ⁵]	-	-
	5. [sɔ:ŋ ² jə: ⁵]	-	-
	6. -	[xi: ⁵ jə: ⁵]	-
	7. -	[thaŋ ¹ xa ³ jaʔ ¹]	[thaŋ ¹ xa ³ jaʔ ¹]
	8. -	-	[xa ³ jaʔ ¹]
156. ข้าม	1. [tho:j ⁵ ba:n ² la: ²]	-	-
	2. [tho:j ⁵ bik ¹]	-	-
	3. [tho:j ⁵ jaj ³]	-	-
	4. [tho:j ⁵ tha ³ laj ¹]	-	[tho:j ⁵ tha ³ laj ¹]

5.	[tho:j ⁵ xa:w ¹]	[tho:j ⁵ xa:w ¹]	-
6.	-	[fa: ¹ tha ³ laj ¹]	[fa: ¹ tha ³ laj ¹]
7.	-	[ka ³ la ³ maŋ ²]	[ka ³ la ³ maŋ ²]
8.	-	[tha ³ laj ¹]	-
9.	-	[tho:j ⁵ ʔoŋ ⁵ loŋ ⁴]	-
10.	-	-	[cha:m ²]
11.	-	-	[tho:j ⁵]

กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
157. กระเป๋ (เสื้อผ้า)	1. [thun ¹ sə: ⁵] 2. [ka ³ paw ¹ sə: ⁵] 3. -	[thun ¹ sə: ⁵] - [ka ³ paw ¹]	[thun ¹ sə: ⁵] - -
158. ถุงเท้า	1. [thun ¹ ti:n ¹] 2. [sɔk ¹] 3. - 4. -	[thun ¹ ti:n ¹] - [thun ¹ noŋ ⁴] [thun ¹ tha:w ⁶]	[thun ¹ ti:n ¹] - - -
159. สร้อยคอ	1. [sɔj ⁵ xɔ: ²] 2. [sa:j ¹ xɔ: ²] 3. - 4. -	[sɔj ⁵ xɔ: ²] [sa:j ¹ xɔ: ²] [sa:j ¹ sɔj ⁵] -	[sɔj ⁵ xɔ: ²] - - [sɔj ⁵]
160. กำไล	1. [kam ¹ laj ²] 2. [xɔ: ⁵ xɛ:n ¹] 3. [kam ¹ laj ² xɛ:n ¹] 4. [wɔŋ ⁶ xɛ:n ¹]	[kam ¹ laj ²] - - [wɔŋ ⁶ xɛ:n ¹]	[kam ¹ laj ²] - - -

161. ตุ่มหู
1. [dɔk ¹ hu: ¹]	[dɔk ¹ hu: ¹]	[dɔk ¹ hu: ¹]
-	~[ba ³ dɔk ¹ hu: ¹]	-
2. [la:n ² hu: ¹]	-	-
3. [la ³ kat ¹]	-	-
4. -	-	[tum ⁵ hu: ¹]
162. รองเท้าแตะ
1. [xɛp ¹ tɛŋ ¹]	[xɛp ¹ tɛŋ ¹]	-
2. [kə:p ³ tɛŋ ¹]	-	[kə:p ³ tɛŋ ¹]
3. -	[xɛp ¹]	-
4. -	-	[kə:p ³ xi:p ³]
5. -	-	[kə:p ³ sɔ:t ³]
163. ผ้าขาวม้า
1. [pha: ⁵ xa:t ⁴ ho: ¹]	[pha: ⁵ xa:t ⁴ ho: ¹]	-
2. [pha: ⁵ ho: ¹]	-	-
3. [pha: ⁵ ka: ¹ ma: ⁶]	-	-
4. [pha: ⁵ tɔŋ ³]	[pha: ⁵ tɔŋ ³]	-
5. -	[pha: ⁵ ka:w ¹ ma: ⁶]	[pha: ⁵ ka:w ¹ ma: ⁶]
164. กางเกงใน
1. [tew ³ naj ²]	[tew ³ naj ²]	[tew ³ naj ²]
2. [tew ³ kɔm ⁵]	-	-
3. [tew ³ kɔm ⁵ hu: ¹ hu:t ³]	-	-
4. [te:w ³ liŋ ²]	[te:w ³ liŋ ²]	-
5. -	-	[ka:ŋ ¹ ke:ŋ ¹ naj ²]
165. สร้อยข้อมือ
1. [sɔj ⁵ xɛ:n ¹]	[sɔj ⁵ xɛ:n ¹]	[sɔj ⁵ xɛ:n ¹]
2. [sa:j ¹ sɔj ⁵]	-	-
3. [sa:j ¹ xɛ:n ¹]	[sa:j ¹ xɛ:n ¹]	-
4. -	-	[sɔj ⁵]
5. -	-	[sɔj ⁵ xɔ: ⁵ mi: ²]

166. ผ้าโพกหัว
1. [pha: ⁵ xa:t ⁴ ho: ¹]	[pha: ⁵ xa:t ⁴ ho: ¹]	[pha: ⁵ xa:t ⁴ ho: ¹]
2. [pha: ⁵ xe:n ⁶ ho: ¹]	[pha: ⁵ xe:n ⁶ ho: ¹]	-
3. [pha: ⁵ mat ⁴ ho: ¹]	[pha: ⁵ mat ⁴ ho: ¹]	-
4. [pha: ⁵ pan ² ho: ¹]	-	[pha: ⁵ pan ² ho: ¹]
5. -	[pha: ⁵ pho:k ⁴ ho: ¹]	[pha: ⁵ pho:k ⁴ ho: ¹]
6. -	-	[pha: ⁵ xa:w ¹ ma: ⁶]
167. รองเท้า
1. [xε:p ¹ cum ³]	-	-
2. [kə:p ³]	-	[kə:p ³]
3. -	[xε:p ¹]	-
4. -	[xε:p ¹ hum ⁵ son ⁵]	-
5. -	[kə:p ³ hum ⁵ son ⁵]	-
6. -	-	[lo:ŋ ² tha:w ⁶]
168. เสื้อชั้นใน
1. [sə: ⁵ naj ²]	[sə: ⁵ naj ²]	[sə: ⁵ naj ²]
2. [sə: ⁵ kəm ⁵]	-	-
3. [sə: ⁵ het ³]	-	-
4. [sə: ⁵ həj ⁵]	[sə: ⁵ həj ⁵]	-
5. -	[sə: ⁵ pha: ⁵ həj ⁵]	-
6. -	[sə: ⁵ jok ⁴ soŋ ²]	-
7. -	-	[jok ⁴ soŋ ²]
169. เสื้อคอกระเช้า
1. [sə: ⁵ ba: ³ həj ⁵]	[sə: ⁵ ba: ³ həj ⁵]	[sə: ⁵ ba: ³ həj ⁵]
2. [sə: ⁵ ba: ³ lo:ŋ ¹]	[sə: ⁵ ba: ³ lo:ŋ ¹]	-
3. [sə: ⁵ həj ⁵]	[sə: ⁵ həj ⁵]	-
4. [sə: ⁵ kəm ⁵]	[sə: ⁵ kəm ⁵]	-
5. -	[sə: ⁵ həj ⁵ ba: ³ lo:ŋ ¹]	-
6. -	-	[sə: ⁵ ka:m ⁵]
7. -	-	[sə: ⁵ xε:n ¹ kut ¹]
8. -	-	[sə: ⁵ xɔ: ² ka ³ chaw ⁶]

170. เสื้อผ้า	1. [xo: ²]	[xo: ²]	[xo: ²]
	2. [sə: ⁵ xo: ²]	-	-
	3. [pha: ⁵ xo: ²]	-	-
	4. [xo: ² sə: ⁵ xo: ² pha: ⁵]	-	-
	5. -	[sə: ⁵ te:w ³]	-
	6. -	[sə: ⁵]	-
	7. -	-	[sə: ⁵ pha: ⁵]
	8. -	-	[chut ⁴]

กลุ่มสุขภาพและโรค

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
171. หลังค่อม	1. [laŋ ¹ koŋ ³]	[laŋ ¹ koŋ ³]	[laŋ ¹ koŋ ³]
	2. [laŋ ¹ ko:ŋ ²]	-	[laŋ ¹ ko:ŋ ²]
	3. -	[laŋ ¹ xom ⁴]	[laŋ ¹ xom ⁴]
172. ผมหงอก	1. [phom ¹ ŋo:k ³]	[phom ¹ ŋo:k ³]	[phom ¹ ŋo:k ³]
	2. [ho: ¹ ŋo:k ³]	-	-
	3. -	-	[ŋo:k ³]
173. อหิวาตกโรค	1. [ʔa ³ hi ³ wa: ²]	[ʔa ³ hi ³ wa: ²]	[ʔa ³ hi ³ wa: ²]
	2. [pin ¹ to:n ³]	-	-
	3. [ha: ³]	[ha: ³]	-
174. วัณโรค	1. [wan ² na ³ lo:k ⁴]	[wan ² na ³ lo:k ⁴]	[wan ² na ³ lo:k ⁴]
	2. [pha ³ ja:t ⁴ dip ¹]	-	-
	3. [lo:k ⁴ po:t ³]	[lo:k ⁴ po:t ³]	-
175. เกลิ้น	1. [xi: ⁵ xe:n ⁶]	[xi: ⁵ xe:n ⁶]	-
	2. -	[xi: ⁵ sen ⁵]	-
	3. -	-	[xe:n ⁶]

176. ไข่มาลาเรีย	1. [xaj ⁵ pa: ³]	[xaj ⁵ pa: ³]	-
	2. -	[xaj ⁵ ma: ² la: ² le: ²]	[xaj ⁵ ma: ² la: ² le: ²]
	3. -	-	[xaj ⁵ ma: ² la: ² li:a ²]
177. ท้องอืด	1. [kat ³ tɔ: ^η ⁵]	[kat ³ tɔ: ^η ⁵]	-
	2. -	[tɔ: ^η ⁵ ʔi:t ³]	[tɔ: ^η ⁵ ʔi:t ³]
	-	~[ʔi:t ³ tɔ: ^η ⁵]	-
	3. -	-	[tɔ: ^η ⁵ fə: ⁶]
178. ตะคริว	1. [pin ¹ kew ³]	[pin ¹ kew ³]	-
	2. [kew ³ kin ¹]	[kew ³ kin ¹]	-
	3. -	[ta ³ xiw ²]	[ta ³ xiw ²]
	4. -	-	[nep ¹ kin ¹ xa: ¹]
179. กุ้งยิง	1. [ta: ¹ pin ¹ kuŋ ⁵]	[ta: ¹ pin ¹ kuŋ ⁵]	[ta: ¹ pin ¹ kuŋ ⁵]
	2. [ta: ¹ pin ¹ tɔn ³]	-	-
	3. [kuŋ ⁵]	-	-
	4. -	-	[kuŋ ⁵ jin ²]
180. คอพอก	1. [xɔ: ² ʔɔ:m ²]	[xɔ: ² ʔɔ:m ²]	-
	2. [xɔ: ² ne: ^η ¹]	-	-
	3. [xɔ: ² pɔ: ^η ²]	-	-
	4. -	[xɔ: ² phɔ:k ⁴]	[xɔ: ² phɔ:k ⁴]
181. นัยน์ตาพร้า	1. [ta: ¹ mo: ²]	[ta: ¹ mo: ²]	[ta: ¹ mo: ²]
	2. [ta: ¹ bɔ:t ³ nam ⁶ saɯ ¹]	-	-
	3. [ta: ¹ fa: ^η ²]	[ta: ¹ fa: ^η ²]	-
	4. -	[ta: ¹ fa: ⁵ ta: ¹ fa: ^η ²]	-
	5. -	-	[ta: ¹ mu:a ²]

182. ใช้ทรัพย์สิน
1. [fi: ¹ da:t ³]	-	-
2. [tum ³ pit ³]	-	-
3. [tum ³ lo:ŋ ¹]	-	-
4. -	[tum ³ phoʔ ¹]	-
5. -	-	[fi: ¹]
183. ตาเหล่
1. [ta: ¹ le: ³]	[ta: ¹ le: ³]	-
-	~[ta: ¹ li: ³]	-
2. [ta: ¹ lə: ³]	[ta: ¹ lə: ³]	-
-	~[ta: ¹ lə:k ³]	-
3. [ta: ¹ lik ¹]	[ta: ¹ lik ¹]	-
4. [ta: ¹ kək ¹]	[ta: ¹ kək ¹]	-
5. [ta: ¹ le: ³]	-	[ta: ¹ le: ³]
184. โรคเรื้อน
1. [xi: ⁵ tu:t ³]	[xi: ⁵ tu:t ³]	[xi: ⁵ tu:t ³]
2. [hə:n ⁵]	[hə:n ⁵]	[hə:n ⁵]
3. [xi: ⁵ hit ¹ xi: ⁵ tu:t ³]	-	-
4. [pin ¹ hə:n ⁵]	-	-
5. -	[lo:k ⁴ lə:n ⁶]	-
6. -	-	[xi: ⁵ lə:n ⁶]
185. เหน็บชา
1. [net ¹ kin ¹ ti:n ¹]	-	-
2. [nep ¹ kin ¹ ti:n ¹]	[nep ¹ kin ¹ ti:n ¹]	-
3. [net ¹ sa: ²]	-	-
4. [net ¹]	-	-
5. [nep ¹]	[nep ¹]	-
6. -	[nep ¹ sa: ²]	-
7. -	-	[pin ¹ sa: ²]
8. -	-	[sa: ²]

186. ปวดหัว
1. [ʔɔ:k ³ tum ³]	[ʔɔ:k ³ tum ³]	-
2. [ʔɔ:k ³ tum ³ dɛ:ŋ ²]	-	-
3. [pin ¹ tum ³ dɛ:ŋ ²]	-	-
4. [phi:n ³]	-	-
5. -	[pin ¹ tum ³]	-
6. -	[tum ³ dɛ:ŋ ²]	-
7. -	-	[pin ¹ hat ¹]
8. -	-	[pi:n ⁵ dɛ:ŋ ²]
9. -	-	[hat ¹]
187. ขาแพลง
1. [xa: ¹ kun ⁵]	-	[xa: ¹ kun ⁵]
2. [xa: ¹ sa ³ mɔʔ ¹ ʔɛʔ ¹]	-	-
3. [xa: ¹ doʔ ¹]	-	-
~[xa: ¹ do: ⁵]	-	-
-	~[xa: ¹ ka ³ doʔ ¹]	-
4. [xa: ¹ ʔɔ:n ³]	-	-
5. [xa: ¹ ha:n ⁵]	-	-
6. -	[xa: ¹ phe:ŋ ²]	-
7. -	[ʔin ² sa ³ meŋ ⁶]	-
8. -	[xa: ¹ sa ³ meŋ ⁶]	[xa: ¹ sa ³ meŋ ⁶]
9. -	-	[xa: ¹ pe: ¹]
188. ข้อยเค็ล็ด
1. [xɛ:n ¹ pa ³ let ⁴]	-	-
2. [sa ³ mɔʔ ¹ ʔɛʔ ¹]	-	-
3. [xat ¹ xɔ: ⁵]	-	-
4. [xaw ³ xɔk ³]	-	-
5. [sa ³ meŋ ⁵]	-	-
6. [caw ³ ʔɛʔ ¹]	-	-
7. [ʔin ² len ⁴]	-	-
8. [ʔin ² xaw ⁵ xɛp ¹]	[ʔin ² xaw ⁵ xɛp ¹]	-

9.	-	[ʔin ² sa ³ meŋ ⁵]	-
10.	-	[xo: ⁵ sa ³ meŋ ⁵]	-
11.	-	[xo: ⁵ xot ¹]	-
12.	-	[sin ⁵ ʔin ² tiŋ ²]	-
13.	-	[xo: ⁵ man ² xat ¹]	-
14.	-	[po:t ³ xo: ⁵]	[po:t ³ xo: ⁵]
15.	-	-	[xo: ⁵ xet ¹]
16.	-	-	[xo: ⁵ phik ⁴]

กลุ่มปรากฏการณ์และธรรมชาติ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
189. ดวงจันทร์	1. [dɔ:n ²]	[dɔ:n ²]	[dɔ:n ²]
	2. [kɔ:ŋ ³ ka:ŋ ²]	[kɔ:ŋ ³ ka:ŋ ²]	-
	3. -	[pha ³ can ¹]	-
	4. -	-	[do:ŋ ² can ¹]
190. ดวงอาทิตย์, ดวงตะวัน	1. [ta ³ wan ²]	[ta ³ wan ²]	[ta ³ wan ²]
	2. [ta: ¹ wan ²]	-	-
	~[to: ¹ wan ²]	-	-
	3. -	[pha ³ ʔa: ² thit ³]	[pha ³ ʔa: ² thit ³]
	4. -	-	[du:aŋ ² ʔa: ² thit ³]
191. เมฆ	1. [pin ¹ fa: ⁶]	-	-
	2. [fa: ⁶ xa:w ¹]	-	-
	3. [fa: ⁶]	[fa: ⁶]	-
	4. -	[me:k ⁴]	[me:k ⁴]
	5. -	[ko:n ⁵ me:k ⁴]	[ko:n ⁵ me:k ⁴]
192. เดือนเพ็ญ	1. [dɔ:n ² piŋ ²]	[dɔ:n ² piŋ ²]	-
	2. -	[dɔ:n ² ʔɔ:k ³]	-

	3.	-	[dɔːn² sip¹ sɔːŋ²]	-
	4.	-	-	[dɔːn² cɛːŋ⁵]
	5.	-	-	[dɔːn² ŋaːj¹]
	6.	-	-	[dɔːn² phen²]
	7.	-	-	[can¹ tem¹ doːŋ²]
193. รุ่งกินน้ำ	1.	[phiː¹ ʔiː³ wuŋ²]	[phiː¹ ʔiː³ wuŋ²]	-
	2.	[phiː¹ ta³ wuŋ²]	-	-
		~[phiː¹ ta³ huŋ²]	-	-
	3.	-	[phiː¹ ta³ wuŋ² luŋ² kin¹ nam⁶]-	
	4.	-	[luŋ⁶ cɛt¹ siː¹]	-
	5.	-	[phet¹ ta³ wuŋ²]	-
	6.	-	[luŋ⁶ kin¹ nam⁶]	[luŋ⁶ kin¹ nam⁶]
	7.	-	-	[huŋ⁶ kin¹ nam⁶]
	8.	-	-	[luŋ⁶]

หมวดคำกริยา

กลุ่มอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
194. เช็ด	1. [paːt³ xɔː²]	[paːt³ xɔː²]	[paːt³ xɔː²]
	2. [hɛːm²]	-	-
	3. [paːt³]	[paːt³]	-
195. ลืมตา	1. [min² taː¹]	[min² taː¹]	[min² taː¹]
	2. [phɛp¹ taː¹]	-	-
	3. -	[mɔːn² taː¹]	-
196. ปล่อยมือ	1. [saʔ¹ miː²]	[saʔ¹ miː²]	-
	2. [tam¹ miː²]	-	-
	3. -	[pɔj³ miː²]	[pɔj³ miː²]

197. นอนคว่ำ
1. [nɔ:n ² xɔm ³]	[nɔ:n ² xɔm ³]	[nɔ:n ² xɔm ³]
2. [nɔ:n ² na: ⁶ xa ³ mu:p ³]	-	-
3. [nɔ:n ² xa ³ mu:p ³]	[nɔ:n ² xa ³ mu:p ³]	-
198. นั่งพับเพียบ
1. [naŋ ⁴ pɔ: ⁵ la ³ mɛ: ⁴]	[naŋ ⁴ pɔ: ⁵ la ³ mɛ: ⁴]	-
-	~[naŋ ⁴ pa ¹ la ³ mɛ: ⁴]	-
2. [naŋ ⁴ mɔp ⁴ mɛp ⁴]	[naŋ ⁴ mɔp ⁴ mɛp ⁴]	-
3. -	[naŋ ⁴ phap ⁴ phe:p ⁴]	[naŋ ⁴ phap ⁴ phe:p ⁴]
199. นั่งยองๆ
1. [naŋ ⁴ xɔ: ⁵ jɔ: ³]	[naŋ ⁴ xɔ: ⁵ jɔ: ³]	[naŋ ⁴ xɔ: ⁵ jɔ: ³]
~[naŋ ⁴ xa ³ jɔ: ³]	~[naŋ ⁴ xa ³ jɔ: ³]	-
-	-	~[naŋ ⁴ xa ³ jɔŋ ³]
2. -	[naŋ ⁴ xaw ³ jɔ: ³]	-
3. -	[naŋ ⁴ jɔ:ŋ ² jɔ:ŋ ²]	[naŋ ⁴ jɔ:ŋ ² jɔ:ŋ ²]
200. ยืนค้ำหัว
1. [ji:n ² kam ¹ ho: ¹]	[ji:n ² kam ¹ ho: ¹]	[ji:n ² kam ¹ ho: ¹]
2. [ji:n ² ŋam ² ho: ¹]	-	-
~[ji:n ² ŋim ² ho: ¹]	-	-
3. [cuk ¹ kam ¹ ho: ¹]	[cuk ¹ kam ¹ ho: ¹]	-
-	~[cuk ¹ kan ⁵ ho: ¹]	-
201. นั่งขัดสมาธิ
1. [xot ¹ tha ³ loŋ ¹ wa:j ¹]	[xot ¹ tha ³ loŋ ¹ wa:j ¹]	-
-	-	~[xot ¹ sa ³ loŋ ¹ wa:j ¹]
-	-	~[xot ¹ loŋ ¹ wa:j ¹]
2. [xot ¹ sa ³ wa:j ¹]	-	-
~[xat ¹ sa ³ wa:j ¹]	-	-
~[xət ¹ tha ³ wa:j ¹]	-	-
~[xot ¹ tha ³ wa:j ¹]	~[xot ¹ tha ³ wa:j ¹]	~[xot ¹ tha ³ wa:j ¹]
3. -	[xat ¹ sa ³ ma: ² thi ²]	-

202. เหยียบ	1. [jam ³]	[jam ³]	[jam ³]
	2. -	[ti:n ¹ top ¹]	-
	3. -	-	[jam ³ ti:n ¹]
	4. -	-	[je:p ³]
203. หันหน้า	1. [le:w ¹ na: ⁶]	[le:w ¹ na: ⁶]	[le:w ¹ na: ⁶]
	2. -	[win ³ na: ⁶]	-
	3. -	-	[le:w ¹]
	4. -	-	[han ¹ na: ⁶]
204. เหยยหน้า	1. [ɲɛ:n ¹]	[ɲɛ:n ¹]	[ɲɛ:n ¹]
	2. [ɲɛ:n ¹ na: ⁶]	[ɲɛ:n ¹ na: ⁶]	[ɲɛ:n ¹ na: ⁶]
	3. -	[ɲə:j ¹ na: ⁶]	-
	4. -	-	[ɲə:j ⁶]
205. สะบัด, สลัด (แขน)	1. [ka ³ wat ¹]	-	-
	~[sa ³ wat ¹]	~[sa ³ wat ¹]	~[sa ³ wat ¹]
	2. -	[sa ³ tok ³ ʔɔ:k ³]	-
	3. -	[sa ³ bat ¹]	[sa ³ bat ¹]
	4. -	-	[xat ¹ xɛ:n ¹]
206. ขย่ม	1. [jum ³]	-	-
	~[hum ³]	~[hum ³]	-
	-	-	~[xa ³ jum ³]
	2. [ha:j ³]	-	-
	-	~[sa:j ³]	-
	3. [sem ⁵]	-	-
	4. [xa ³ jaw ³]	-	[xa ³ jaw ³]

207. นั่งไขว่ห้าง

1.	[naŋ ⁴ pok ¹ xa: ¹ kaj ³ ɣɔŋ ⁶]	[naŋ ⁴ pok ¹ xa: ¹ kaj ³ ɣɔŋ ⁶]	[naŋ ⁴ pok ¹ xa: ¹ kaj ³ ɣɔŋ ⁶]
2.	[naŋ ⁴ kwaj ³ xa: ¹]	-	-
3.	[naŋ ⁴ kwaj ³ lɛŋ ⁶]	-	-
4.	[naŋ ⁴ pok ¹ xa: ¹]	[naŋ ⁴ pok ¹ xa: ¹]	-
5.	-	[naŋ ⁴ xwaj ³ ha:ŋ ⁵]	[naŋ ⁴ xwaj ³ ha:ŋ ⁵]

208. ข้าง

1.	[wak ⁴]	[wak ⁴]	[wak ⁴]
2.	[wak ⁴ na: ⁶]	-	[wak ⁴ na: ⁶]
3.	-	[ja:t ⁴ na: ⁶]	-
4.	-	[xu:t ³ na: ⁶]	[xu:t ³ na: ⁶]
5.	-	-	[xu:an ³ na: ⁶]

209. กระชาก, ดึง

1.	[cak ³]	[cak ³]	[cak ³]
2.	[cak ³ sa ³ tok ³]	[cak ³ sa ³ tok ³]	-
3.	-	[sa ³ tok ³]	-
4.	-	[sa ³ wɛt ¹]	-
5.	-	-	[diŋ ²]

210. ขยับ

1.	[xot ¹]	-	-
	~[xət ¹]	~[xət ¹]	-
	-	-	~[thət ¹]
2.	-	[xa ³ jət ¹]	-
3.	-	[tha ³ lɛt ¹]	-
4.	-	[xa ³ jəp ¹]	[xa ³ jəp ¹]
5.	-	-	[xa ³ jap ¹]

211. ตะลุม

1.	[tiʔ ¹]	[tiʔ ¹]	-
	~[taʔ ¹]	~[taʔ ¹]	~[taʔ ¹]
2.	-	[taʔ ¹ waj ⁶]	-

	3.	-	[mɔ:p ³]	-
		-	-	~[mu:p ³]
		-	-	~[mo:p ³]
	4.	-	-	[jap ⁴]
	5.	-	-	[ta ³ xup ⁴]
212. ถีบ (เท้า)	1.	[ti:n ¹ taŋ ²]	[ti:n ¹ taŋ ²]	-
	2.	[ti:n ¹ teŋ ¹]	-	-
	3.	-	[ti:n ¹ thi:p ³]	-
	4.	-	[jɛ:n ²]	-
	5.	-	[thi:p ³]	[thi:p ³]
	6.	-	-	[taŋ ²]
	7.	-	-	[jan ²]
213. เปียดเสียด	1.	[ʔi:p ³]	[ʔi:p ³]	[ʔi:p ³]
		~[ʔi:t ³]	-	-
	2.	[ʔi:p ³ kan ¹]	-	-
	3.	-	[naŋ ⁴ jet ⁴ kan ¹]	-
		-	~[naŋ ⁴ jat ⁴ kan ¹]	-
	4.	-	[be:t ³ kan ¹]	[be:t ³ kan ¹]
	5.	-	-	[be:t ³]
214. แม่ปาก	6.	-	-	[ki:t ³ kan ¹]
	7.	-	-	[naŋ ⁴ ji:at ³]
214. แม่ปาก	1.	[mem ⁶ pa:k ³]	[mem ⁶ pa:k ³]	[mem ⁶ pa:k ³]
	2.	[mum ⁶ pa:k ³]	-	-
		-	~[mim ⁶ pa:k ³]	-
		-	-	~[mam ⁶ pa:k ³]
	3.	[ɲam ² pa:k ³]	-	-
	4.	-	[ɲap ⁴ pa:k ³]	[ɲap ⁴ pa:k ³]
	5.	-	[mɔm ⁶ mem ⁶ pa:k ³]	-

6. - [mim⁶ him² pa:k³] -
7. - - [xa³ mip¹ pa:k³]
215. แอบดู
1. [lak⁴ pho:³] - [lak⁴ pho:³]
2. [phok¹ pho:³] [phok¹ pho:³] -
3. [jɔŋ³ pho:³] - -
4. [sɔŋ³ pho:³] - [sɔŋ³ pho:³]
5. [lak⁴ paj² tɔ:^ŋ²] - -
6. - [lak⁴ jɛ:^ŋ² pho:³] -
7. - [mɛ:p³ jə:⁵] -
8. - [mɛ:p³] -
9. - [mɛ:p³ pho:³] [mɛ:p³ pho:³]
216. เขกหัว
1. [wat⁴ ho:¹] [wat⁴ ho:¹] -
2. [ba³ kɔ:k³ wat⁴ ho:¹] - -
- ~[ma³ kɔ:k³ wat⁴ ho:¹] ~[ma³ kɔ:k³ wat⁴ ho:¹]
- ~[kɔ:k³ wat⁴ ho:¹] -
- - ~[wat⁴ ma³ kɔ:k³]
3. [ba³ kɔ:k³ cɔk¹ ho:¹] - -
4. [ma:k³ kɔ:k³ tɔk¹ ho:¹] - -
5. - [ma³ kɔ:k³ saj³ ho:¹] -
6. - [ma³ ɲe:k³ saj³ ho:¹] -
7. - [ti:¹ ho:¹] -
8. - - [ko:k³ ho:¹]
9. - - [ma³ ɲe:k³]
10. - - [xɔŋ¹ ho:¹]
11. - [xe:k³ ho:¹] [xe:k³ ho:¹]

กลุ่มการปรุงอาหาร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
217. ผัด (ผัก)	1. [xo:⁵] 2. [ca:w³] 3. -	[xo:⁵] - [phat¹]	- - [phat¹]
218. ทอด (ไข่)	1. [tho:t⁴] 2. [ci:n⁵] 3. [pa:m³] 4. -	[tho:t⁴] [ci:n⁵] [pa:m³] [xo:⁵]	[tho:t⁴] - - -
219. หั่น	1. [so:j²] 2. [fak⁴] 3. [fa:n¹] 4. [kok¹]	[so:j²] - - -	[so:j²] - - [kok¹]
220. ตีไฟ (อาหาร)	1. [sum² faj²] 2. - 3. - 4. -	[sum² faj²] [ci?¹ faj²] [dan² faj²] -	[sum² faj²] - - [tam¹ faj¹]
221. ละลาย (น้ำพริก)	1. [naj⁵] 2. [te:w²] 3. [la:n³] 4. - 5. -	[naj⁵] [te:w²] - [la³ la:j²] -	[naj⁵] - - [la³ la:j²] [xun⁶]
222. ขยำ	1. [kan⁵] 2. [ja:m¹] 3. -	- - [fan⁵]	- - -

	4.	-	[xa ³ jam ¹]	[xa ³ jam ¹]
	5.	-	-	[bi:p ³]
223. ไหลก	1.	[tam ¹]	[tam ¹]	[tam ¹]
	2.	[kaw ¹]	-	-
	3.	[tam ¹ lup ³ bup ³ ba:p ³]	-	-
		-	~[tam ¹ bup ³ ba:p ³]	-
	4.	-	[tam ¹ ba ³ hi: ⁵ man ² lɛ:k ⁴]	-
	5.	-	[xo:k ³]	[xo:k ³]
224. ผสม	1.	[sun ¹]	[sun ¹]	[sun ¹]
	2.	[sa ³ hoʔ ¹]	-	-
	3.	[pɔʔ ¹]	[pɔʔ ¹]	-
	4.	[soʔ ¹]	[soʔ ¹]	-
	5.	-	[ko:n ²]	-
	6.	-	[pɔʔ ¹ kan ¹]	[pɔʔ ¹ kan ¹]
	7.	-	-	[pha ³ som ¹]

กลุ่มความรู้สึกละอาย

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
225. ต้องการ	1. [xaj ⁵ daj ⁵]	[xaj ⁵ daj ⁵]	[xaj ⁵ daj ⁵]
	2. [xaj ⁵ ja:k ⁴]	-	[xaj ⁵ ja:k ⁴]
	3. -	-	[ja:k ⁴ daj ⁵]
226. โกรธ	1. [xo:t ³]	[xo:t ³]	[xo:t ³]
	2. [ke:t ³]	[ke:t ³]	[ke:t ³]
	3. [miŋ ⁶]	-	-
	4. -	-	[lom ² xin ⁵]

227. อ่อนเพลีย
1. [mɔj ⁶]	[mɔj ⁶]	[mɔj ⁶]
2. [pin ¹ ʔit ¹ pin ¹ ʔɔ:n ³]	-	-
3. -	-	[ʔit ¹]
4. -	-	[ʔɔ:n ³]
228. คิดถึง
1. [xaj ⁵ tɨŋ ² ha: ¹]	[xaj ⁵ tɨŋ ² ha: ¹]	-
2. [kit ³ tɔ:ŋ ²]	-	-
3. -	[kit ³ thiŋ ¹]	-
4. -	[kit ³ tɔ:ŋ ² ha: ¹]	[kit ³ tɔ:ŋ ² ha: ¹]
5. -	-	[tɔ:ŋ ⁵ ha: ¹]
229. ซอบ
1. [mak ⁴]	[mak ⁴]	[mak ⁴]
2. [nam ²]	-	-
3. [pə:ŋ ² caj ¹]	[pə:ŋ ² caj ¹]	-
4. [chɔ:p ⁴]	-	[chɔ:p ⁴]
5. -	[hak ⁴]	-
6. -	[sɔ:p ⁴]	-
230. กู้ใจ
1. [tuk ³ caj ¹]	[tuk ³ caj ¹]	[tuk ³ caj ¹]
2. [nak ⁴ caj ¹]	-	-
3. [kap ³ ʔok ¹ kap ³ caj ¹]	-	-
4. -	[ba ³ mo:n ³ caj ¹]	-
5. -	[kit ³ nak ⁴]	[kit ³ nak ⁴]
6. -	-	[xe:t ⁴]
231. ตะคอก
1. [ʔek ¹ saj ¹]	-	[ʔek ¹ saj ¹]
2. [ʔek ¹]	-	-
3. [win ² saj ³]	-	-
4. -	[ʔek ¹ pat ³]	-
5. -	[ʔek ¹ xa ³ naŋ ²]	-

6.	-	[ʔu: ⁵ hɛ:ŋ ²]	-
7.	-	[dɔ:t ³ saɟ ³]	[dɔ:t ³ saɟ ³]
8.	-	-	[ta ³ xɔ:k ³]

232. แก่ลั้งทำ	1.	[tɛ:ŋ ³]	[tɛ:ŋ ³]	[tɛ:ŋ ³]
		-	~[ba ³ tɛ:ŋ ³]	-
	2.	[kɛ:ŋ ⁵ jeʔ ⁴]	[kɛ:ŋ ⁵ jeʔ ⁴]	[kɛ:ŋ ⁵ jeʔ ⁴]
	3.	[tɛ:ŋ ³ jeʔ ⁴]	-	-
	4.	[kɛ:ŋ ⁵]	-	-
	5.	-	[wɔ:k ⁴]	-
	6.	-	-	[cɔ:ŋ ²]
	7.	-	-	[cuʔ ⁵ len ⁶]
	8.	-	-	[kɛ:ŋ ⁵ tham ²]

กลุ่มทำการเกษตร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
233. วิดน้ำ	1. [kɔn ⁵ nam ⁶]	[kɔn ⁵ nam ⁶]	[kɔn ⁵ nam ⁶]
	2. [xa ³ co:k ⁵]	-	-
	3. [haʔ ¹]	-	-
	4.	[ha ¹ nam ⁶]	[ha ¹ nam ⁶]
	5.	-	[kɔ:n ⁵]
	6.	-	[wit ⁴ nam ⁶]

234. ลงแขก	1.	[ʔaw ² wan ²]	[ʔaw ² wan ²]	[ʔaw ² wan ²]
	2.	[tɔ:m ³ kan ¹]	[tɔ:m ³ kan ¹]	[tɔ:m ³ kan ¹]
	3.	[lo: ³ kan ¹]	-	-
	4.	[ʔaw ² mi: ⁶]	[ʔaw ² mi: ⁶]	-
	5.	-	[sa:j ⁵ wan ²]	-
	6.	-	-	[ʔaw ² wan ² sa:j ⁵ wan ²]

235. ไค่นตันไม้
1. [tet ¹]	-	-
2. [kun ⁵ kaw ⁵ maj ⁶]	[kun ⁵ kaw ⁵ maj ⁶]	-
3. [pɔm ⁵ kaw ⁵ maj ⁶]	[pɔ:m ⁵ kaw ⁵ maj ⁶]	-
4. [kun ⁵]	-	[kun ⁵]
5. -	[fan ² kaw ⁵ maj ⁶]	[fan ² kaw ⁵ maj ⁶]
6. -	-	[xon ⁶ kaw ⁵ maj ⁶]
7. -	-	[lum ⁵ ton ⁵ maj ⁶]
236. พราน (ดิน)
1. [xut ¹]	-	-
2. [suʔ ¹]	-	-
3. [bok ¹]	-	[bok ¹]
-	~[boʔ ¹]	~[boʔ ¹]
4. [pho:n ²]	-	[pho:n ²]
5. -	[pho:n ² din ²]	-
6. -	[xut ¹ din ²]	-
7. -	[sup ¹]	-
8. -	-	[tan ⁵ din ²]
237. ดายหญ้า
1. [cak ¹ ja: ⁴]	-	-
2. [theʔ ¹ ja: ⁴]	[tɛʔ ¹ ja: ⁴]	-
3. [tet ¹ ja: ⁴]	-	[tɛ:t ¹ ja: ⁴]
4. -	[da: ² ja: ⁴]	-
5. -	[pe:w ⁶ ja: ⁴]	[pe:w ⁶ ja: ⁴]
6. -	[fan ² ja: ⁴]	[fan ² ja: ⁴]
7. -	[tha:ŋ ¹ ja: ⁴]	[tha:ŋ ¹ ja: ⁴]
8. -	[ʔaw ² ja: ⁴]	-
9. -	-	[bok ¹ ja: ⁴]
10. -	-	[tat ¹ ja: ⁴]

กลุ่มการกินและการดื่ม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
238. รินน้ำ	1. [he: ³ nam ⁶]	[he: ³ nam ⁶]	[he: ³ nam ⁶]
	2. [tho:k ³ nam ⁶]	[tho:k ³ nam ⁶]	[tho:k ³ nam ⁶]
	3. [hin ² nam ⁶]	-	[hin ² mam ⁶]
	4. -	-	[ha:j ⁵ nam ⁶]
239. แทะ (ผลไม้)	1. [ɲen ⁵]	[ɲen ⁵]	-
	2. -	[ɲan ²]	-
	3. -	-	[kan ⁵]
	4. -	-	[lim ²]
	5. -	-	[theʔ ⁴]
240. บ้วนปาก	1. [bo:n ⁵ pa:k ³]	[bo:n ⁵ pa:k ³]	[bo:n ⁵ pa:k ³]
	2. [bo:n ⁵ sop ¹]	-	-
	3. -	[ka ³ lok ⁴ pa:k ³]	-
	4. -	-	[bo:n ⁵]
	5. -	-	[phu: ⁵ nam ⁶]
241. จิ้ม (น้ำพริก)	1. [kap ¹]	[kap ¹]	[kap ¹]
	2. [ciʔ ¹]	[ciʔ ¹]	[ciʔ ¹]
	3. [ʔem ⁵]	-	-
	4. [ʔoŋ ⁵]	-	-
	5. [cam ⁵]	[cam ⁵]	-
	6. [cim ⁵]	-	[cim ⁵]
	7. -	[ɲuj ⁶]	-

กลุ่มการพูด

หน่วยอรรถ

	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
242. โกหก	1. [xi: ⁵ cuʔ ¹]	[xi: ⁵ cuʔ ¹]	[xi: ⁵ cuʔ ¹]
	2. -	[cuʔ ¹]	[cuʔ ¹]
	3. -	[wɔ:k ⁴ nak ⁴]	[wɔ:k ⁴ nak ⁴]
	4. -	-	[xi: ⁵ mo: ⁶]
243. กระซิบ	1. [sa:p ⁴]	[sa:p ⁴]	-
	2. -	[sup ⁴ sa:p ⁴]	-
	3. -	-	[sup ⁴ sip ⁴]
	4. -	-	[ka ³ sip ⁴]
244. ทะเลาะ	1. [phit ¹ ho: ¹ kan ¹]	[phit ¹ ho: ¹ kan ¹]	-
	2. -	[the:ŋ ¹ kan ¹]	[the:ŋ ¹ kan ¹]
	3. -	[phit ¹ pən ⁵]	-
	4. -	-	[dɔ:t ³ kan ¹]
245. พูดติดอ่าง	1. [ʔu: ⁵ kak ³]	[ʔu: ⁵ kak ³]	-
	2. [pa:k ³ kak ³]	[pa:k ³ kak ³]	-
	3. -	[ʔu: ⁵ ba ³ tho:p ³]	-
	4. -	-	[ʔu: ⁵ ba ³ pin ¹ kam ²]
	5. -	-	[ʔu: ⁵ tit ¹ ʔa:ŋ ³]
246. พูดยกยอ	1. [ʔu: ⁵ jɔ: ²]	[ʔu: ⁵ jɔ: ²]	[ʔu: ⁵ jɔ: ²]
	2. [toʔ ¹]	-	-
	3. [jɔ: ²]	[jɔ: ²]	-
	4. -	[som ² kan ¹]	-
	5. -	-	[chom ²]

247. ตะโกน	1. [ʔə:n ⁵]	[ʔə:n ⁵]	[ʔə:n ⁵]
	2. [hɔŋ ⁵ daŋ ²]	[hɔŋ ⁵ daŋ ²]	[hɔŋ ⁵ daŋ ²]
	3. [hɔŋ ⁵ se:ŋ ¹ daŋ ²]	-	-
	4. [pa:w ³ hɔŋ ⁵]	-	-
	5. -	[ʔə:n ⁵ saɯ ³]	-
248. พุดยูแห่	1. [suɯ ³]	-	-
	-	~[sun ³]	~[sun ³]
	2. [ʔu: ⁵ kɛ:ŋ ⁵]	-	-
	3. [pɛ:ŋ ¹ kam ² saɯ ³]	-	-
	4. [son ¹ sɔ: ³]	-	-
	5. [jɛ: ³ kan ¹]	[jɛ: ³ kan ¹]	-
	6. -	[sɔ: ³]	-
249. ส่งเสียงดัง	7. -	[juʔ ⁴]	[juʔ ⁴]
	1. [dɔ:t ³ daŋ ²]	-	-
	2. [dɔ:t ³ sa:w ³]	-	-
	3. [xi: ⁵ wo: ²]	-	-
	4. [ʔu: ⁵ wo: ²]	-	-
	5. [ʔu: ⁵ daŋ ²]	[ʔu: ⁵ daŋ ²]	-
	6. -	[dɔ:t ³]	-
	7. -	[ʔu: ⁵ daŋ ² ʔu: ⁵ dɔ:t ³]	-
	8. -	[ʔu: ⁵ hɛŋ ²]	-
	9. -	[ʔu: ⁵ kan ¹ no: ¹]	-
	10. -	-	[ʔu: ⁵ dɔ:t ³]
	11. -	-	[dɔ:t ³ ba:n ⁵ dɔ:t ³ mə:ŋ ²]
	12. -	-	[se:ŋ ¹ daŋ ²]

กลุ่มเบ็ดเตล็ด

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
250. สวม (รองเท้า)	1. [sup ¹] 2. -	[sup ¹] [saj ³]	- [saj ³]
251. ฐ (บ้าน)	1. [cet ³] 2. -	[cet ³] [thu: ¹]	- [thu: ¹]
252. เริงรีบ	1. [fa:w ⁶] 2. [fa:w ⁶ faŋ ⁶] 3. [faŋ ⁶]	[fa:w ⁶] - -	[fa:w ⁶] - [faŋ ⁶]
253. ขอโทษ	1. [xo ¹ su: ¹ ma: ²] 2. - 3. -	- [su: ¹ ma: ²] -	- - [xo: ¹ tho:t ⁴]
254. ขอขอบคุณ	1. [jin ² di: ²] 2. - 3. -	- [jin ² di: ² ca:t ³ nak ⁴] [xo:p ³ xun ²]	- - [xo:p ³ xun ²]
255. ชึ่ง, (ผ้าห่ม)	1. [tiŋ ¹] 2. [sa ³ pik ³] 3. [ka:ŋ ¹]	[tiŋ ¹] [sa ³ pik ³] -	[tiŋ ¹] - -
256. สอง (กระจก)	1. [jε:ŋ ²] 2. - 3. -	[jε:ŋ ²] [scŋ ³] -	- [scŋ ³] [pho: ³]
257. รอง (น้ำ)	1. [tha ³ lo:ŋ ¹] ~[tho:ŋ ¹]	- -	- ~[tho:ŋ ¹]

	2.	[hɔ:ŋ ²]	-	[hɔ:ŋ ²]
		-	~[kɔ:ŋ ²]	-
	3.	-	[ha:j ⁵]	[ha:j ⁵]
258. กด	1.	[tek ¹]	[tek ¹]	[tek ¹]
	2.	-	[kot ¹]	[kot ¹]
	3.	-	[pam ⁵]	-
259. ปิด (ประตู)	1.	[hap ³]	[hap ³]	-
	2.	-	[pit ¹]	[pit ¹]
	3.	-	-	[lɔk ⁴]
260. ล้าง (มือ,เท้า)	1.	[so:j ⁶]	[so:j ⁶]	-
	2.	[su:aj ⁶]	[su:aj ⁶]	[su:aj ⁶]
	3.	-	[la:ŋ ⁶]	[la:ŋ ⁶]
261. เต็ม	1.	[tɔm ³]	[tɔm ³]	[tɔm ³]
	2.	[ha:j ⁵]	-	-
	3.	-	[sa:j ³]	-
262. กลม	1.	[mun ²]	[mun ²]	[mun ²]
	2.	-	[kom ²]	[kom ²]
	3.	-	-	[mon ²]
263. ดูด (ฐ)	1.	[ʔit ¹]	-	-
		~[tit ¹]	~[tit ¹]	~[tit ¹]
	2.	-	[ʔut ¹]	[ʔut ¹]
	3.	-	-	[thum ¹]

264. โยน	1. [ho:ŋ ¹]	[ho:ŋ ¹]	[ho:ŋ ¹]
	2. -	[co:ŋ ⁵]	[co:ŋ ⁵]
	3. -	[ʔaw ² xwa:ŋ ⁵]	-
	4. -	-	[xwa:ŋ ⁵]
265. กร่อน	1. [xom ²]	[xom ²]	-
	2. -	[lon ³]	-
	3. -	-	[ɲot ⁴]
	4. -	-	[kon ³]
266. พลิก	1. [pit ³]	[pit ³]	[pit ³]
	2. [pin ¹]	[pin ¹]	[pin ¹]
	3. [fin ⁶]	-	[fin ⁶]
	4. -	-	[pət ³]
267. พับผ้า	1. [top ³ pha:5]	[top ³ pha:5]	-
	2. -	[top ³]	-
	3. -	[phap ⁴]	-
	4. -	-	[phap ⁴ pha:5]
268. ไข่ (อาหารสัตว์)	1. [kə:5]	[kə:5]	[kə:5]
	2. -	[kə:5 xaw ⁵]	-
	3. [hi:5]	-	[hi:5]
	4. [ʔɔ:j ³]	-	-
269. ยก, ยกขึ้น, ลอยขึ้น	1. [jok ⁴]	[jok ⁴]	[jok ⁴]
	2. [jo:ŋ ²]	[jo:ŋ ²]	[jo:ŋ ²]
	3. [jo:2]	-	-
	4. -	[jok ⁴ xin ⁵]	-

270. เล็ง	1. [nɛ: ²]	[nɛ: ²]	[nɛ: ²]
	2. [phen ²]	-	-
	3. -	[leŋ ²]	[leŋ ²]
	4. -	-	[sɔŋ ³]
271. ถือ	1. [kam ¹]	[kam ¹]	[kam ¹]
	2. [ti: ²]	[ti: ²]	[ti: ²]
	3. [tiw ⁵]	[tiw ⁵]	-
	4. [pa: ²]	-	-
272. ฟนซา	1. [fon ¹ ʔən ⁵]	[fon ¹ ʔən ⁵]	-
	2. [fon ¹ sa:ŋ ³]	-	-
	3. -	[fon ¹ ca ³ jaŋ ⁶]	-
	4. -	-	[fon ⁶ sa: ²]
	5. -	-	[fon ⁶ jaŋ ⁶]
273. ม้วน	1. [ham ²]	[ham ²]	-
	2. [pan ²]	[pan ²]	-
	3. -	[mo:n ⁶]	[mo:n ⁶]
	4. -	[kik ³]	-
	5. -	-	[mu:an ⁶]
274. เสาะหา	1. [sɔʔ ¹ ha: ¹]	[sɔʔ ¹ ha: ¹]	[sɔʔ ¹ ha: ¹]
	2. [to:j ² ha: ¹]	-	-
	3. -	[sɔʔ ¹ phɔ: ³]	-
	4. -	[to:j ² sɔ:ʔ ¹ ha: ¹]	-
	5. -	-	[sɔ:ʔ ¹]
275. เก็บ (รวมกัน)	1. [hɔ:m ²]	[hɔ:m ²]	[hɔ:m ²]
	2. [tɔm ⁵]	[tɔm ⁵]	[tɔm ⁵]

	3. [pɔʔ ¹]	-	[pɔʔ ¹]
	4. -	[pɔʔ ¹ kan ¹]	-
	5. -	[kep ¹]	[kep ¹]
276. กกไข่	1. [ɲam ²]	[ɲam ²]	[ɲam ²]
	2. [xu:p ³]	-	-
	3. -	[fak ⁴]	[fak ⁴]
	4. -	-	[fak ⁴ xaj ³]
	5. -	-	[kok ¹ xaj ³]
277. ดูหมอ	1. [du: ² mɔ: ⁴]	[du: ² mɔ: ⁴]	[du: ² mɔ: ⁴]
	2. [tha:m ¹ mɔ: ⁴]	-	[tha:m ¹ mɔ: ⁴]
	3. [phɔ: ³ mɔ: ¹]	-	[phɔ: ³ mɔ: ¹]
	4. [phɔ: ³ mɔ: ⁴]	[phɔ: ³ mɔ: ⁴]	-
	5. -	-	[phɔ: ³ do:ɲ ²]
278. คล้า	1. [sa:m ²]	[sa:m ²]	[sa:m ²]
	2. [ɲum ²]	[ɲum ²]	-
	3. [ɲom ² ɲom ² sa:m ² sa:m ²]	-	-
	~[ɲum ² ɲum ² sa:m ² sa:m ²]	~[ɲum ² ɲum ² sa:m ² sa:m ²]	-
	4. -	[kam ² ha: ¹]	-
	5. -	-	[xam ²]
279. ควันเชื้อก	1. [fan ⁶]	[fan ⁶]	[fan ⁶]
	2. -	[pan ²]	[pan ²]
	3. -	-	[mo:n ⁶]
	4. -	[wan ¹]	-
	5. -	-	[pe: ²]
	6. -	[liw ⁶]	-

280. ตกเบ็ด	1. [bet ¹ pa: ¹]	[bet ¹ pa: ¹]	[bet ¹ pa: ¹]
	2. [cc:m ³ bet ¹]	[cc:m ³ bet ¹]	-
	3. -	[com ³ pa: ¹]	[com ³ pa: ¹]
	4. -	[paj ² bet ¹]	-
	5. -	-	[tok ¹ bet ¹]
	6. -	-	[kwit ⁴ pa: ¹]
281. กระทั่ง	1. [ka ³ ton ⁵]	-	-
	2. [tan ⁵]	[tan ⁵]	-
	3. -	[sɔ:k ³ tan ⁵]	-
	4. -	[ciʔ ¹]	[ciʔ ¹]
	-	-	~[siʔ ¹]
	5. -	-	[cak ³ sɔ:k ³]
282. ตะกละ	6. -	-	[sɔ:k ³ kap ¹]
	1. [xi: ⁵ kaʔ ¹]	[xi: ⁵ kaʔ ¹]	[xi: ⁵ kaʔ ¹]
	2. -	[kin ¹ daj ²]	-
	3. -	[kin ¹ di: ²]	-
	4. -	[kin ¹ lam ²]	-
	5. -	[kin ¹ lək ⁴ na: ⁶]	-
	6. -	-	[kin ¹ nak ⁴]
283. ช้อนไฉ้	7. -	-	[ta ³ kaʔ ¹]
	1. [səŋ ²]	[səŋ ²]	[səŋ ²]
	-	~[sən ²]	-
	2. [lak ⁴ səŋ ²]	[lak ⁴ səŋ ²]	-
	3. [sɔ:n ²]	-	-
	4. -	-	[sɔ:n ² waj ⁶]
	5. -	-	[ʔaw ² səŋ ²]

	6.	-	-	[mɛ:p ³ waj ⁶]
	7.	-	-	[lop ⁴]
284. ฐึ้น, สูงกว่าเดิม	1.	[jəŋ ²]	[jəŋ ²]	-
	2.	[jəŋ ² xin ⁵]	-	-
	3.	[ʔaw ² jə: ²]	-	-
	4.	-	[jok ⁵ xin ⁵]	-
	5.	-	-	[ʔaw ² xin ⁵]
	6.	-	-	[chu: ²]
	7.	-	-	[cho: ²]
	8.	-	-	[jok ⁵]
285. คลีอก	1.	[ti: ³]	[ti: ³]	[ti: ³]
	-	-	~[thi: ³]	-
	2.	[te: ²]	[te: ²]	[te: ²]
	3.	[tiŋ ¹]	-	[tiŋ ¹]
	4.	[fɪn ⁶]	-	-
	5.	-	-	[kɛʔ ¹]
	6.	-	-	[bɛ: ²]
	7.	-	-	[xi: ⁵]
	8.	-	-	[xi: ⁵ ʔɔ:k ³]
286. สลับ	1.	[pin ¹]	[pin ¹]	[pin ¹]
	2.	[sap ¹]	[sap ¹]	[sap ¹]
	3.	[kap ¹ kan ¹]	-	-
	4.	[pe:n ³ kan ³]	-	-
	5.	[xa:j ⁶ kan ¹]	-	-
	6.	-	[sun ¹ kan ¹]	-
	7.	-	[pin ¹ kan ¹]	-

	8.	-	[ja:j ⁶]	-
	9.	-	-	[sa ³ lap ⁴]
287. ดักข	1.	[tha: ⁵]	[tha: ⁵]	[tha: ⁵]
	2.	[kət ¹ tha: ⁵]	-	-
	3.	[dak ¹ tha: ⁵]	-	-
	4.	[paj ² tha: ⁵]	-	-
	5.	-	[tha: ⁵ paʔ ¹]	-
	6.	-	[kət ¹]	[kət ¹]
	7.	-	-	[dak ¹ lə: ²]
	8.	-	-	[lə: ²]
	9.	-	-	[lə: ² paʔ ¹]
288. ขมิบ, ปีบ	1.	[kin ⁵]	[kin ⁵]	-
	2.	[liw ⁶]	-	[liw ⁶]
	3.	[bit ¹]	-	[bit ¹]
	4.	[xa ³ mip ⁴]	-	[xa ³ mip ⁴]
	5.	[jip ¹]	-	-
	6.	-	[bi:p ³]	-
	7.	-	[kik ³ xaw ⁵]	-
	8.	-	[bit ¹ xaw ⁵]	-
	9.	-	[jəm ⁴]	-
289. สวาปาม, ขยอก	1.	[ha:k ⁴ kaj ⁵]	-	-
	2.	[sa ³ poʔ ¹]	-	-
	3.	[kin ¹ ɲa:w ²]	-	-
	4.	[kin ¹ kaʔ ¹ kin ¹ hi:p ⁴]	-	-
	5.	[kin ¹ ka ³ kin ¹ lo:ŋ ¹]	-	-
	6.	[sa ³ wa:p ⁴]	[sa ³ wa:p ⁴]	-
	7.	-	[kin ¹ te ³ kin ¹ wa: ⁴]	-

8.	-	[kin ¹ la:j ¹]	-
9.	-	[kin ¹ sa ³ lo ¹ sa ³ la ¹]	-
10.	-	[mum ² ma:m ²]	[mum ² ma:m ²]
11.	-	-	[kin ¹ lun ² lag ²]
12.	-	-	[kin ¹ nak ⁴]
13.	-	-	[fa:w ⁶ kin ¹]

หมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
290. ชี้แย	1. [xi: ⁵ haj ⁵]	[xi: ⁵ haj ⁵]	[xi: ⁵ haj ⁵]
	2. -	[jaj ¹ no:j ⁶]	-
	3. -	-	[xi: ⁵ je: ²]
291. ตระหนี่	1. [xi: ⁵ ciʔ ¹]	[xi: ⁵ ciʔ ¹]	[xi: ⁵ ciʔ ¹]
	2. -	[xi: ⁵ ne:w ¹]	-
	3. -	-	[ɲok ⁴]
292. ให้เปล่า	1. [ba ³ da:j ²]	[ba ³ da:j ²]	[ba ³ da:j ²]
	2. [pan ¹]	-	[pan ¹]
	3. -	-	[hi: ⁵ fi: ²]
293. รำรวย	1. [lo:j ²]	[lo:j ²]	[lo:j ²]
	2. [xon ² mi: ²]	-	-
	3. -	-	[mi: ² tan ²]
294. แรด	1. [sa ³ lit ¹]	[sa ³ lit ¹]	[sa ³ lit ¹]
	2. [sa ³ lit ¹ bo: ³ di: ²]	-	-
	3. -	[ke: ³ de:t ³]	-

295. ตัน (ทาง)	1. [tɛ:n ¹]	[tɛ:n ¹]	[tɛ:n ¹]
	2. [sut ¹]	-	-
	3. [tik ³]	[tik ³]	-
296. แบน	1. [bɛ:n ²]	[bɛ:n ²]	[bɛ:n ²]
	2. [lɛ:p ⁴]	-	-
	3. [pɛ:p ³]	[pɛ:p ³]	-
	-	-	~[tɛ:p ³]
297. เรื่อยๆ บ่อยๆ	1. [man ³ ma: ²]	[man ³ ma: ²]	[man ³ ma: ²]
	~[ma: ² man ³]	~[ma: ² man ³]	~[ma: ² man ³]
	2. [cə: ³]	[cə: ³]	[cə: ³]
	3. [ma: ² tik ³ tik ³]	-	-
298. คืด (ท้อง)	1. [kat ³]	[kat ³]	[kat ³]
	2. [kat ³ tɔ:ŋ ⁵]	-	-
	3. -	-	[ʔi:t ³ tɔ:ŋ ⁵]
	-	-	~[tɔ:ŋ ⁵ ʔi:t ³]
299. ชุกชน	1. [ha:j ⁶]	[ha:j ⁶]	[ha:j ⁶]
	2. [lik ⁴ li: ¹]	-	-
	3. -	[sun ²]	[sun ²]
	4. -	-	[son ²]
300. โง่งเง่า	1. [ɲa:w ⁴]	[ɲa:w ⁴]	[ɲa:w ⁴]
	2. -	-	[ɲa:w ⁴ baj ⁵ ɲa:w ⁴ ɲa:w ⁴]
	3. [pha ³ ja: ¹ pik ³]	-	-
	4. [ba ³ lak ¹]	-	-

301. ชื่อน, น้่ม	1. [no:m ²]	[no:m ²]	[no:m ²]
	2. [no:n ²]	-	-
	3. -	[ʔo:n ³]	[ʔo:n ³]
	4. -	-	[num ²]
302. ขี้ขลาด	1. [xi: ⁵ ko: ¹]	[xi: ⁵ ko: ¹]	[xi: ⁵ ko: ¹]
	2. [xi: ⁵ lɛʔ ¹]	-	-
	3. -	[xi: ⁵ lɛ ¹ tɛ ¹ ba:η ²]	-
	4. [xi: ⁵ jɔ:k ⁴]	-	-
303. ป่วนท้อง	1. [ʔəη ³ jəη ³ ʔə:η ² jə:η ²]	-	-
	2. -	[xa ³ muk ¹ xa ³ mun ⁶]	-
	3. -	[tun ⁵]	-
	4. -	-	[po:n ³]
304. เอน (เอียง)	1. [ɲe:η ³]	[ɲe:η ³]	[ɲe:η ³]
	2. [ɲe:η ³ xa:j ⁵]	-	-
	3. [ʔe:η ²]	-	[ʔe:η ²]
	4. -	-	[ʔe:n ²]
305. คด, งอ	1. [ɲɔ: ²]	[ɲɔ: ²]	[ɲɔ: ²]
	2. [kot ³]	[kot ³]	[kot ³]
	3. -	[ba ³ si: ⁶]	-
	4. -	-	[be:w ⁵]
306. หนาวเย็น	1. [na:w ¹]	[na:w ¹]	[na:w ¹]
	2. [je:w ²]	-	-
	3. [kat ¹]	[kat ¹]	-
	4. -	[na:w ¹ kat ¹]	-

307. เท่ากัน
1. [pe:ŋ ² kan ¹]	[pe:ŋ ² kan ¹]	[pe:ŋ ² kan ¹]
2. [taw ⁵ kan ¹]	[taw ⁵ kan ¹]	[taw ⁵ kan ¹]
3. [sa ³ mə: ¹ kan ¹]	-	-
4. -	-	[maw ⁶ kan ¹]
308. สกปรก
1. [luŋ ² laŋ ²]	[luŋ ² laŋ ²]	[luŋ ² laŋ ²]
2. [pə:n ⁵]	-	-
3. -	[sok ¹ ka ³ pok ¹]	[sok ¹ ka ³ pok ¹]
4. -	-	[sok ⁴ mok ¹]
309. ยับเยิน
1. [ji: ²]	[ji: ²]	[ji: ²]
2. [ju: ² ji: ²]	-	-
3. [su: ¹ si: ¹ ju: ² ji: ²]	-	-
4. -	-	[jap ⁴]
310. มากมาย
1. [la:j ¹]	[la:j ¹]	[la:j ¹]
2. [nak ⁴]	[nak ⁴]	[nak ⁴]
3. [pa ³ ləʔ ⁴ pa ³ tə: ¹]	[pa ³ ləʔ ⁴ pa ³ tə: ¹]	-
4. [pa ³ ləʔ ⁴]	-	[pa ³ ləʔ ⁴]
311. ที่นั่น
1. [ti: ⁵ han ⁵]	[ti: ⁵ han ⁵]	[ti: ⁵ han ⁵]
2. [ti: ⁵ pu:n ⁵]	-	-
3. -	[taŋ ² pu:n ⁵]	-
4. -	-	[pu:n ⁵]
312. สิ้น, สิ้นมาก
1. [sen ⁵]	[sen ⁵]	[sen ⁵]
2. [kit ¹ dit ¹]	-	-
3. [hen ⁵]	-	-
~[hin ⁵]	~[hin ⁵]	-
4. -	-	[san ⁵]

313. ซีด (หน้า) 1. [na:⁶ pət³] [na:⁶ pət³] -
 2. [pət³] - [pət³]
 ~[phət³] ~[phət³] ~[phət³]
 3. [ləŋ¹] - -
 4. - - [si:t⁴]
314. ปลีก, ย่อย 1. [ba³ lik¹ cik¹ cək¹] [ba³ lik¹ cik¹ cək¹] -
 - - ~[ʔa³ lik³ cik³ cək³]
 2. [xɔ:ŋ¹ joj⁴ xɔ:ŋ¹ jɛ:m²] - -
 3. - [ba³ cik¹ ba³ cək¹] -
 - - ~[ma³ cik¹ ma³ cək¹]
 - - ~[ka³ cik¹ ka¹ cək¹]
 - - ~[cik¹ cək₁]
 4. - - [cuk¹ cik¹]
315. ไหญ่ (จุ่มก) 1. [mo:ŋ²] [mo:ŋ²] [mo:ŋ²]
 - ~[ŋo:ŋ²] -
 - ~[ko:ŋ²] -
 2. [mo:p³] - -
 3. [lo:ŋ¹] - [lo:ŋ¹]
 4. [pɪt³] - -
 - ~[bɪt³] -
 5. - - [daŋ² jaj³]
316. ดี้อ 1. [lik¹] [lik¹] [lik¹]
 2. [lik¹ lɪn¹] - -
 3. [lə:² kam²] - -
 4. - [bɔ:k³ ba³ faŋ²] -
 5. - - [ba³ faŋ² kam²]

317. หมดลิ้น	1. [seŋ ⁵]	[seŋ ⁵]	[seŋ ⁵]
	2. -	-	[seŋ ⁵ lew ⁶]
	3. -	[ba ³ mi: ² lə: ¹]	-
	4. -	-	[mot ¹]
	5. -	-	[mot ¹ lew ⁶]
318. เชื่อง	1. [hu: ⁶ kam ²]	[hu: ⁶ kam ²]	[hu: ⁶ kam ²]
	2. [kun ⁵]	-	-
	3. [ba ³ so:k ³]	[ba ³ so:k ³]	-
	4. -	-	[sə: ⁵ siŋ ³]
	5. -	-	[lak ¹]
319. เขียน (กลืน)	1. [ʔo: ³]	[ʔo: ³]	[ʔo: ³]
	2. [ʔə:n ²]	[ʔə:n ²]	-
	3. -	[hə: ²]	-
	4. -	[sa:p ³]	[sa:p ³]
	5. -	-	[taŋ ²]
320. ทุ	1. [puk ¹]	[puk ¹]	[puk ¹]
	2. [mum ⁶]	[mum ⁶]	-
	-	-	~[mun ⁶]
	3. -	[hun ⁵]	-
	4. -	-	[mu: ⁶]
	5. -	-	[tu: ⁴]
321. คล้า	1. [dam ²]	[dam ²]	[dam ²]
	2. [ma:n ⁶]	-	-
	3. [dam ² mə:j ²]	[dam ² mə:j ²]	-
	4. -	[mə:j ²]	-

	5.	-	-	[ka:n ⁵]
	6.	-	-	[xam ⁶]
322. บุป, บู้ลง	1.	[bum ⁵]	[bum ⁵]	[bum ⁵]
	2.	[bo:m ⁵]	[bo:m ⁵]	-
	3.	-	[bɛp ³]	-
	4.	-	[bup ¹]	-
	5.	-	-	[pu:t ³]
	6.	-	[jup ⁴]	[jup ⁴]
323. เป็ดย (เข็อก)	1.	[pə:j ³]	[pə:j ³]	[pə:j ³]
	2.	[him ² put ¹]		- -
	3.	[phoʔ ¹]	-	-
	4.	-	[phuʔ ¹]	-
	5.	-	[put ¹]	-
	6.	-	-	[phoɯ ³]
324. เรียราด	1.	[he: ⁵]	[he: ⁵]	[he: ⁵]
	2.	[bə: ²]	[bə: ²]	-
	3.	[bəʔ ¹ bə: ¹ bə: ² bə: ²]	-	-
	4.	[he: ⁵ bəʔ ¹ bə: ² bə: ² bə: ²]		- -
	5.	-	[he: ⁵ bəʔ ¹ he: ⁵ bə: ¹]	-
	6.	-	-	[fun ⁶]
325. ด้าน, ฟาก	1.	[laj ³]	[laj ³]	[laj ³]
	2.	[pha: ⁴]	[pha:k ⁴]	[pha:k ⁴]
	3.	-	-	[faŋ ³]
	4.	-	-	[xa:ŋ ⁵]
	5.	-	-	[da:n ⁵]
	6.	[fa:k ³]	-	-

326. คงกระพัน	1. [xa:m ¹]	[xa:m ¹]	-
	2. [ju: ³ min ²]	-	-
	3. [ʔa: ² juʔ ⁴ ji:n ²]	-	[ʔa: ² juʔ ⁴ ji:n ⁴]
	4. -	[xun ² ne:w ¹]	-
	5. -	-	[naŋ ¹ ne:w ¹]
	6. -	-	[ta:j ¹ ja:k ³]
327. เจ็อ, บวม	1. [bin ²]	[bin ²]	[bin ²]
	2. [pɔ:ŋ ²]	-	-
	3. [bin ² phi: ⁶ li: ⁴]	-	-
	4. [pu:t ³]	-	-
	5. [bo:m ²]	-	-
	6. -	-	[cə: ³]
328. ล้าง	1. [lum ⁴]	[lum ⁴]	[lum ⁴]
	2. [taŋ ² taj ⁵]	-	-
	3. -	[taŋ ² tɛm ³]	-
	4. -	[ta ³ la:ŋ ⁴]	-
	-	~[ka ³ la:ŋ ⁴]	-
	5. -	-	[can ⁵ lum ⁴]
	6. -	-	[taŋ ² pin ⁵ hə:n ²]
329. ทื่อ (มีด)	7. -	-	[la:ŋ ⁴]
	1. [ba ³ pha:j ¹]	[ba ³ pha:j ¹]	-
	2. [ba: ³ xom ²]	-	[ba: ³ xom ²]
	-	-	~[bɔ: ³ xom ²]
	3. [thi: ⁶]	-	-
	4. -	[xi: ⁵ tə: ⁴]	-
	5. -	-	[pin ¹ xi: ⁵ meŋ ⁶]

	6.	-	-	[thu: ⁶]
	7.	-	-	[da:n ⁵]
330. ขี้ปน	1.	[xi: ⁵ sa:m ³]	[xi: ⁵ sa:m ³]	[xi: ⁵ sa:m ³]
	2.	[sɛ:m ³]	-	-
	3.	[pa:k ³ nak ⁴]	-	-
	4.	[jɔ:j ²]	[jɔ:j ²]	-
	5.	-	[sa:m ³]	[sa:m ³]
	6.	-	[sa:m ³ nak ⁴]	[sa:m ³ nak ⁴]
	7.	-	-	[xi: ⁵ cum ³]
331. แฉลบ, ยั่ว ไม่ตรง	1.	[pɛt ³]	[pɛt ³]	[pɛt ³]
	2.	[ləm ³]	[ləm ³]	[ləm ³]
	3.	[kot ³]	-	[kot ³]
	4.	-	[ca:j ⁵]	-
	5.	-	-	[ba ³ si: ³]
	6.	-	-	[ba ³ pe:ŋ ² kan ¹]
	7.	-	-	[ba ³ tɛt ³ kan ¹]
	8.	-	-	[ba ³ taw ⁵ kan ¹]
332. ฟุ่มเฟือย	1.	[ca:j ³ di: ²]	-	-
	2.	[ca:j ³ poŋ ¹ ca:j ³ paŋ ¹]	-	-
	3.	[ca:j ³ pəŋ ¹]	-	-
	4.	[ca:j ³ ʔo:j ³]	[ca:j ³ ʔo:j ³]	-
	5.	-	[ca:j ³ ca ³ lo ¹ ca ³ la ¹]	-
	6.	-	[pəŋ ¹]	[pəŋ ¹]
	7.	-	-	[ca:j ³ taŋ ² ʔo:j ³]
	8.	-	-	[fum ³ fə:j ²]
	9.	-	-	[ca:j ³ taŋ ² pəŋ ¹]

333. สุกใส, เรื่องรอง	1. [hə: ³ həŋ ²]	[hə: ³ həŋ ²]	-
	2. [hə: ³ həm ²]	-	-
	-	~[hə: ³ ha:m ²]	-
	3. [hə:m ³]	-	-
	-	~[ha:m ³]	-
	4. [ca: ⁵]	-	[ca: ⁵]
	5. -	[hə: ²]	-
	6. -	[wip ⁴ wip ⁴ wɔp ⁴ wɔp ⁴]	-
	7. -	[cɛŋ ⁵]	-
8. -	-	-	[sa ³ wa:ŋ ³]
	9. -	-	[mip ⁴ map ⁴]

หมวดคำสรรพนามและคำถาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
334. เท่าใด	1. [xa: ⁴ hi: ²]	-	-
	2. [taw ⁵ hi: ²]	[taw ⁵ hi: ²]	-
	3. -	[taw ⁵ daj ²]	[taw ⁵ daj ²]
335. อีกลไหม	1. [həm ¹ mə: ¹]	[həm ¹ mə: ¹]	[həm ¹ mə: ¹]
	-	~ [həm ¹ mə: ³]	~ [həm ¹ mə: ³]
	2. [həm ¹ ?ə: ¹]	[həm ¹ ?ə: ³]	-
	-	~ [həm ¹ ?ə: ³]	-
3. -	-	[həm ¹ kə: ³]	[həm ¹ kə: ³]
	4. -	-	[həm ¹ wa: ³]
336. พวกเรา	1. [mu: ³ haw ²]	[mu: ³ haw ²]	[mu: ³ haw ²]
	2. [haw ²]	-	-
	3. [ca:w ² mu: ³]	-	-
	4. -	[su: ¹ xaw ¹]	-

337. อะไรหรือ 1. [ma³ jaŋ¹ naʔ⁴] [ma³ jaŋ¹ naʔ⁴] [ma³ jaŋ¹ naʔ⁴]
 2. [ba³ saŋ¹ niʔ⁴] - -
 ~[ʔa³ saŋ¹ niʔ⁴] - -
 3. [pin¹ saŋ¹] - -
 4. - - [ʔa³ jaŋ¹]
338. ทำไม 1. [je⁴ hi:²] [je⁴ hi:²] [je⁴ hi:²]
 2. [je⁴ jaŋ¹] [je⁴ jaŋ¹] [je⁴ jaŋ¹]
 3. [je⁴ si:²] - -
 4. [het¹ ma³ saŋ¹] - -
 ~[het¹ saŋ¹] - -
 5. - - [je⁴ daj²]
339. ฉันทัน 1. [pən²] [pən²] [pən²]
 - - ~ [pən⁵]
 2. [ha:²] [ha:²] [ha:²]
 3. [ku:²] [ku:²] -
 4. - [to:¹ kaw³] -
 5. - - [nɔ:⁶]
 6. - - [chan¹]
340. ดิฉัน 1. [xɔj³] [xɔj³] -
 2. - [caw⁵] -
 3. - [mɔm²] -
 4. - - [nɔ:⁶]
 5. - - [nu:¹]
 6. - - [xa³ caw⁵]

341. ดีหรือไม่ว่
1.	[di: ² ʔə: ¹]	[di: ² ʔə: ¹]	-
	-	-	~ [di: ² ʔə: ³]
2.	[di: ² ha: ² bo: ³ di: ² ha: ²]	-	-
3.	-	[di: ² ko: ³]	-
4.	-	[di: ² tɛ: ⁵ ʔə: ¹]	-
5.	-	-	[di: ² tɛ: ⁵ ko: ³]
6.	-	-	[di: ² ka ³ wa: ⁴ ba ³ di: ²]
7.	-	-	[di: ² li ⁴ wa: ⁴ ba ³ di: ²]
342. เอาหรือไม่ว่
1.	[ʔaw ² ʔə: ¹]	[ʔaw ʔə: ¹]	[ʔaw ʔə: ¹]
	-	~ [ʔaw ʔə: ³]	~ [ʔaw ʔə: ³]
2.	[ca ³ ʔaw ² wa: ⁴ ba ³ ʔaw ²]	-	-
3.	[ʔaw ² wa: ⁴ ba ³ ʔaw ²]	-	-
4.	[ʔaw ² ba ³ ʔaw ²]	[ʔaw ² ba ³ ʔaw ²]	-
5.	-	[ʔaw ² ko: ³ wa: ⁴ bo: ³ ʔaw ²]	-
6.	-	[ʔaw ² ko: ³]	[ʔaw ² ko: ³]
7.	-	-	[ʔaw ² li ⁴ wa: ⁴ ba ³ ʔaw ²]
8.	-	-	[ʔaw ² li: ¹ ba ³ ʔaw ²]
343. จริงหรือไม่ว่
1.	[tɛ: ⁵ ba ³ tɛ: ⁵]	[tɛ: ⁵ ba ³ tɛ: ⁵]	[tɛ: ⁵ ba ³ tɛ: ⁵]
2.	[tɛ: ⁵ ʔə: ¹]	[tɛ: ⁵ ʔə: ¹]	[tɛ: ⁵ ʔə: ¹]
	-	~ [tɛ: ⁵ ʔə: ³]	~ [tɛ: ⁵ ʔə: ³]
3.	[tɛ: ⁵ ko: ³]	[tɛ: ⁵ ko: ³]	[tɛ: ⁵ ko: ³]
4.	[tɛ: ⁵ ka: ¹]	-	-
5.	[tɛ: ⁵ ha: ² bo: ³ tɛ: ⁵ ha: ²]	-	-
6.	-	-	[tɛ: ⁵ ka ³ wa: ⁴ ba ³ tɛ: ⁵]
7.	-	-	[tɛ: ⁵ li ⁴ wa: ⁴ ba ³ tɛ: ⁵]
8.	-	-	[men ⁶ ba ³ men ⁶]

3. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 2 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างกันออกไป มีทั้งหมด จำนวน 139 หน่วยอรรถ

หมวดคำนาม

กลุ่มพืช ผัก และผลไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. น้ำเต้า	[ba ³ nam ⁶]	[ba ³ nam ⁶]	-
	-	-	~[ma ³ nam ⁶]
2. ลิ้นจี่	1. [lin ⁶ ci: ³]	[lin ⁶ ci: ³]	[lin ⁶ ci: ³]
	2. [ba ³ lin ⁶ ci: ³]	[ba ³ lin ⁶ ci: ³]	-
3. มะตูม	1. [ba ³ pi:n ²]	[ba ³ pi:n ²]	-
	2. -	-	[ba ³ tu:m ²]
4. มะกรูด	1. [ba ³ xu:t ³]	[ba ³ xu:t ³]	[ba ³ xu:t ³]
	2. -	-	[ma ³ xu:t ⁶]
5. ทุเรียน	1. [ɲiw ⁶]	[ɲiw ⁶]	[ɲiw ⁶]
	2. -	-	[nun ⁴]
6. สะเดา	1. [sa ³ le:m ²]	[sa ³ le:m ²]	[sa ³ le:m ²]
	-	-	~[sa ³ lia:m ²]
	2. -	-	[sa ³ daw ²]
7. ขี้เหล็ก	1. [kam ² pi:n ²]	[kam ² pi:n ²]	[kam ² pi:n ²]
	2. -	-	[phak ¹ tom ⁵ fi:n ²]
8. มะเกลือ	1. [ma ³ kə: ¹]	[ma ³ kə: ¹]	[ma ³ kə: ¹]
	2. [ba ³ ko: ¹]	[ba ³ ko: ¹]	-

9. พุทรา	1. [ba ³ tɛ:n ²] ~[ma ³ tɛ:n ²] -	[ba ³ tɛ:n ²] ~[ma ³ tɛ:n ²] ~[ma ³ tan ²] -	[ba ³ tɛ:n ²] ~[ma ³ tɛ:n ²] ~[ma ³ tan ²] [ma ³ mut ¹]
10. ขนุน	1. [ba ³ nun ¹] ~[ma ³ nun ¹] 2. -	[ba ³ nun ¹] ~[ma ³ nun ¹] -	[ba ³ nun ¹] ~[ma ³ nun ¹] [xa ³ nun ¹]
11. สับปะรด	1. [ba ³ xa ³ net ¹] ~[ma ³ xa ³ net ¹] ~[ma ³ xa ³ nat ¹] ~[ma ³ net ¹] ~[ba ³ xa ³ nat ¹] ~[ba ³ nat ¹] ~[ba ³ net ¹] 2. -	[ba ³ xa ³ net ¹] ~[ma ³ xa ³ net ¹] ~[ma ³ xa ³ nat ¹] ~[ma ³ net ¹] ~[ba ³ xa ³ nat ¹] ~[ba ³ nat ¹] ~[ba ³ net ¹] -	[ba ³ xa ³ net ¹] ~[ma ³ xa ³ net ¹] ~[ma ³ xa ³ nat ¹] ~[ma ³ net ¹] ~[ba ³ xa ³ nat ¹] ~[ba ³ nat ¹] ~[ba ³ net ¹] [sap ¹ pa ³ lot ⁴]
12. เผือก	1. [phə:k ³] 2. -	[phə:k ³] -	[phə:k ³] [man ²]
13. ผักชี	1. [phak ¹ pɔ:m ⁵] 2. -	[phak ¹ pɔ:m ⁵] -	[phak ⁵ pɔ:m ⁵] [phak ⁵ chi: ²]
14. แตงกวา	1. [ba ³ tɛ:ŋ ¹] ~[ma ³ tɛ:ŋ ¹] 2. [ba ³ tɛ:ŋ ¹ ciŋ ¹]	[ba ³ tɛ:ŋ ¹] ~[ma ³ tɛ:ŋ ¹] [ba ³ tɛ:ŋ ¹ ciŋ ¹]	[ba ³ tɛ:ŋ ¹] ~[ma ³ tɛ:ŋ ¹] -
15. ถั่วเหลือง	1. [tho: ³ lə:ŋ ¹] 2. [ba ³ tho: ³ naw ²] ~[tho: ³ naw ²]	[tho: ³ lə:ŋ ¹] [ba ³ tho: ³ naw ²] -	[tho: ³ lə:ŋ ¹] - -

16. ส้มโ	1. [ba ³ ʔo: ²]	[ba ³ ʔo: ²]	[ba ³ ʔo: ²] ~[ma ³ ʔo: ²]
	-	-	
	2. -	-	[som ⁵ ʔo: ²]
17. เห็ดฟาง	1. [het ¹ fə: ^{η2}]	[het ¹ fə: ^{η2}]	[het ¹ fə: ^{η2}]
	2. -	-	[het ¹ fa: ^{η2}]
	3. -	-	[het ¹]
18. ถั่วลิสง	1. [ba ³ tho: ³ din ²]	[ba ³ tho: ³ din ²]	[ba ³ tho: ³ din ²] ~[ma ³ tho: ³ din ²] ~[tho: ³ din ²]
	~[ma ³ tho: ³ din ²]	~[ma ³ tho: ³ din ²]	~[ma ³ tho: ³ din ²]
	~[tho: ³ din ²]	~[tho: ³ din ²]	~[tho: ³ din ²]
	2. [tho: ³ ji: ² soŋ ¹]	[tho: ³ ji: ² soŋ ¹]	-
	3. -	-	[ba ³ tho: ³]
19. มะกอก	1. [ba ³ kɔ:k ³]	[ba ³ kɔ:k ³]	[ba ³ kɔ:k ³]
	2. [ma ³ kɔ:k ³]	[ma ³ kɔ:k ³]	[ma ³ kɔ:k ³] ~[ma ³ kuk ¹]
	-	-	
	3. [ba ³ kɔ:k ³ nam ⁶]	[ba ³ kɔ:k ³ nam ⁶]	-
20. ใบแมงลัก	1. [kɔ:m ⁵ kɔ: ⁵ xa:w ¹]	[kɔ:m ⁵ kɔ: ⁵ xa:w ¹]	-
	2. [kɔ:m ⁵ kɔ: ⁵]	[kɔ:m ⁵ kɔ: ⁵]	-
	3. -	-	[baj ² mɛ: ^{η2} lak ⁴]
21. หอมแดง	1. [hɔ:m ¹ dɛ: ^{η2}]	[hɔ:m ¹ dɛ: ^{η2}]	[hɔ:m ¹ dɛ: ^{η2}]
	2. [hɔ:m ¹ bo: ³]	[hɔ:m ¹ bo: ³]	-
	3. -	-	[hɔ:m ¹ ho: ¹ dɛ: ^{η2}]
22. พักทอง	1. [ba ³ nam ⁶ kɛ:w ⁵]	[ba ³ nam ⁶ kɛ:w ⁵]	[ba ³ nam ⁶ kɛ:w ⁵] ~[ma ³ nam ⁶ kɛ:w ⁵] ~[nam ⁶ kɛ:w ⁵]
	-	-	
	~[nam ⁶ kɛ:w ⁵]	-	~[nam ⁶ kɛ:w ⁵]

2. - - [ba³ fak⁴]
3. - - [fak⁴ tho:ŋ²]
23. มั่นแกว 1. [man² la³ we:k⁴] [man² la³ we:k⁴] [man² la³ we:k⁴]
2. [man² ke:w¹ la³ we:k⁴] [man² ke:w¹ la³ we:k⁴] -
3. - - [man² ke:w¹]
24. ทับทิม 1. [ba³ ko:¹] [ba³ ko:¹] [ba³ ko:¹]
- ~[ma³ ko:¹] -
2. [ba³ koŋ⁵ k^wɛŋ²] [ba³ koŋ⁵ k^wɛŋ²] -
- ~[koŋ⁵ k^wɛŋ²] - ~[koŋ⁵ k^wɛŋ²]
3. - - [thap⁴ thim²]
25. ไมยราพ 1. [ja:⁴ ci¹ jo:p⁴] [ja:⁴ ci¹ jo:p⁴] [ja:⁴ ci¹ jo:p⁴]
2. - - [ci¹ jo:p⁴]
3. - - [maj² ja³ la:p⁴]
26. ส้มเขียวหวาน 1. [sum⁵] [sum⁵] [sum⁵]
2. [ba³ ba:ŋ²] [ba³ ba:ŋ²] -
- ~[ba:ŋ²] - -
3. [ba³ xe:w¹ wa:n¹] [ba³ xe:w¹ wa:n¹] -
- ~[xe:w¹ wa:n¹] - -
4. - - [som⁵]

กลุ่มต้นไม้ และดอกไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
27. ดอกดาวเรือง	1. [do:k ³ xam ² pu: ⁵ cu: ⁵]	[do:k ³ xam ² pu: ⁵ cu: ⁵]	-
	2. -	-	[do:k ³ da:w ² lo:ŋ ²]

28. ดอกรัก	1. [dɔ:k ³ lak ⁴]	[dɔ:k ³ lak ⁴]	[dɔ:k ³ lak ⁴]
	2. [dɔ:k ³ pa:n ³ thə:n ³]	[dɔ:k ³ pa:n ³ thə:n ³]	-
	-	~[dɔ:k ³ ba:n ³ thə:n ³]	-
3.	-	-	[dɔ:k ³ ta ³ lɔp ¹ tɔp ¹ tɛp ¹]

29. ดอกหางนกยูง	1. [dɔ:k ³ sɔ:m ² phɔ: ² lɔŋ ¹]	[dɔ:k ³ sɔ:m ² phɔ: ² lɔŋ ¹]	-
	2. [dɔ:k ³ sɔ:m ² phɔ: ²]	[dɔ:k ³ sɔ:m ² phɔ: ²]	-
	~[dɔ:k ³ sam ² phɔ: ²]	-	-
3.	-	-	[dɔ:k ³ ha:ŋ ¹ nok ⁴ ju:ŋ ²]

กลุ่มเครือญาติและบุคคล

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
30. พ่อหม้าย (ภรรยาตาย)	1. [pɔ: ⁴ ma:j ⁵]	[pɔ: ⁴ ma:j ⁵]	[pɔ: ⁴ ma:j ⁵]
	2. -	-	[pɔ: ⁴ ha:ŋ ⁶]
31. แม่หม้าย (สามีตาย)	1. [mɛ: ⁴ ma:j ³]	[mɛ: ⁴ ma:j ³]	[mɛ: ⁴ ma:j ³]
	2. -	-	[mɛ: ⁴ ha:ŋ ⁶]
32. ภรรยา	1. [mɛ: ²]	[mɛ: ²]	-
	2. -	-	[mi:a ²]
33. ผู้ที่ลาสิกขาบท จากสามเณร	1. [nɔ:j ⁶]	[nɔ:j ⁶]	[nɔ:j ⁶]
	2. -	-	[la ³ ʔɔ:n ³]
34. ลูกสะใภ้	1. [lu:k ⁴ paj ⁵]	[lu:k ⁴ paj ⁵]	[lu:k ⁴ paj ⁵]
	2. -	-	[paj ⁵]
35. สามี/ผัว	1. [pho: ¹]	[pho: ¹]	[pho: ¹]
	2. -	-	[phu:a ¹]

36. แม่ชี	1. [me: ⁴ si: ²]	[me: ⁴ si: ²]	-
	2. [me: ⁴ chi: ²]	[me: ⁴ chi: ²]	-
	3. -	-	[si: ²]
37. พ่อตา	1. [pho: ⁴ me: ²]	[pho: ⁴ me: ²]	[pho: ⁴ me: ²]
	2. [pho: ⁴ thaw ⁵]	[pho: ⁴ thaw ⁵]	-
	3. -	-	[pho: ⁴ ta: ²]
38. แม่ยาย	1. [me: ⁴ me: ²]	[me: ⁴ me: ²]	[me: ⁴ me: ²]
	2. [me: ⁴ thaw ⁵]	[me: ⁴ thaw ⁵]	-
	3. -	-	[me: ⁴ ja:j ²]
กลุ่มอาหาร			
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
39. ปลาขี้ขาว	1. [xaw ⁵ pe:n ¹]	[xaw ⁵ pe:n ¹]	[xaw ⁵ pe:n ¹]
	2. -	-	[lam ²]
40. อาหารกลางวัน	1. [xaw ⁵ to:n ²]	[xaw ⁵ to:n ²]	[xaw ⁵ to:n ²]
	2. -	-	[xaw ⁵ ti:an ⁵]
กลุ่มสถานที่ สิ่งก่อสร้าง และส่วนประกอบ			
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
41. ปลวก	[cum ¹ po:k ³]	[cum ¹ po:k ³]	-
	-	-	~[com ¹ po:k ³]
42. ลานบ้าน	1. [ka:ŋ ¹ xo:ŋ ³]	[ka:ŋ ¹ xo:ŋ ³]	[ka:ŋ ⁵ xo:ŋ ³]
	2. -	-	[la:n ² pa:n ⁵]

43. ทุ่งนา	1. [ka:ŋ ¹ na: ²]	[ka:ŋ ¹ na: ²]	[ka:ŋ ¹ na: ²]
	2. -	-	[ka:ŋ ¹ to:ŋ ⁵]
44. คอกสัตว์	1. [xɔ:k ⁴]	[xɔ:k ⁴]	[xɔ:k ⁴]
	2. [lɛŋ ³]	[lɛŋ ³]	-
45. สุสาน	1. [pa: ³ hɛw ⁵]	[pa: ³ hɛw ⁵]	[pa: ³ hɛw ⁵]
	~[pa: ³ hɛw ⁵]	~[pa: ³ hɛw ⁵]	-
	2. -	-	[pa: ³ ca: ⁵]
46. ห้องครัว	1. [taw ¹ faj ²]	[taw ¹ faj ²]	[taw ¹ faj ²]
	2. -	-	[hoŋ ⁵ xu:a ²]
47. ผีเสื้อ	1. [ba ³ diŋ ² ki: ³]	[ba ³ diŋ ² ki: ³]	-
	~[diŋ ² ki: ³]	~[diŋ ² ki: ³]	-
	2. -	-	[ʔit ¹]
	3. -	-	[diŋ ² bɔk ¹]
48. กลอน	1. [kɔ:n ¹]	[kɔ:n ¹]	[kɔ:n ¹]
	2. [sɛ: ²]	[sɛ: ²]	[sɛ: ²]
	3. [sɛ: ² pa ³ tu: ¹]	[sɛ: ² pa ³ tu: ¹]	-
49. ยุ่งฉางข้าว	1. [law ⁶ xaw ⁵]	[law ⁶ xaw ⁵]	[law ⁶ xaw ⁵]
	2. [lɔ:ŋ ² xaw ⁵]	[lɔ:ŋ ² xaw ⁵]	-
	3. -	-	[hiŋ ¹ xaw ⁵]
	4. -	-	[law ⁶]
50. คุน้ำ	1. [nam ⁶ mə:ŋ ¹]	[nam ⁶ mə:ŋ ¹]	[nam ⁶ mə:ŋ ¹]
	2. [nam ⁶ hɔŋ ⁶ mə:ŋ ¹]	[nam ⁶ hɔŋ ⁶ mə:ŋ ¹]	-

	3. [hɔŋ ⁶ nam ⁶]	[hɔŋ ⁶ nam ⁶]	-
	4. -	-	[xu: ² nam ⁶]
กลุ่มอวัยวะ			
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
51. อก	1. [ʔok ¹]	[ʔok ¹]	[ʔok ¹]
	2. -	-	[na: ⁶ ʔok ¹]
52. กำป๋น	1. [la ³ kuj ²]	[la ³ kuj ²]	[la ³ kuj ²]
	2. -	-	[lu:k ⁴ kuj ²]
53. สมอง	1. [sa ³ mɔ: ¹ ŋ ¹]	[sa ³ mɔ: ¹ ŋ ¹]	[sa ³ mɔ: ¹ ŋ ¹]
	2. [ʔɔk ³ ʔɛ: ²]	[ʔɔk ³ ʔɛ: ²]	-
	~[ʔɔk ³ ʔɔ: ²]	~[ʔɔk ³ ʔɔ: ²]	~[ʔɔk ³ ʔɔ: ²]
54. ท้ายทอย	1. [ɲɔ: ⁴ n ⁴]	[ɲɔ: ⁴ n ⁴]	[ɲɔ: ⁴ n ⁴]
	-	~ [ɲɔ: ⁶ n ⁶]	~ [ɲɔ: ⁶ n ⁶]
	2. -	-	[tha:j ⁶ tho:j ²]
55. ลิ่นไก่	1. [lin ⁶ kaj ³]	[lin ⁶ kaj ³]	[lin ⁶ kaj ³]
	2. -	-	[tiŋ ³]
56. สะโพก	1. [kun ⁵]	[kun ⁵]	[kun ⁵]
	2. -	-	[kon ⁵]
57. หัวเข่า	1. [ho: ¹ xaw ³]	[ho: ¹ xaw ³]	[ho: ¹ xaw ³]
	2. -	-	[xaw ³]

58. หนดเครา	1. [no:t ³]	[no:t ³]	[no:t ³]
	2. [no:t ³ xaw ²]	[no:t ³ xaw ²]	-
	3. -	-	[xaw ²]

กลุ่มวันและเวลา

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
59. เดือนสอง	1. [dɔ:n ² ji: ²]	[dɔ:n ² ji: ²]	[dɔ:n ² ji: ²]
	-	-	~ [dɔ:n ² ji: ⁴]
	2. -	-	[kum ² pha: ² phan ²]
60. เดือนหนึ่ง	1. [dɔ:n ² ke:ŋ ¹]	[dɔ:n ² ke:ŋ ¹]	-
	2. -	-	[ʔa:j ⁵]
	3. -	-	[ma ¹ ka ³ la: ² xom ²]
61. ข้างขึ้น	1. [dɔ:n ² cɛ:ŋ ⁵]	[dɔ:n ² cɛ:ŋ ⁵]	[dɔ:n ² cɛ:ŋ ⁵]
	2. [dɔ:n ² ʔɔ:k ³]	[dɔ:n ² ʔɔ:k ³]	-
	3. -	-	[dɔ:n ² ŋa:j ¹]
	4. -	-	[can ¹ tɔm ¹ do:ŋ ²]
	5. -	-	[xa:ŋ ⁵ xin ⁵]

กลุ่มแมลงและสัตว์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
62. ลูกอีอด	1. [ʔi ¹ ho:k ³]	[ʔi: ³ ho:k ³]	[ʔi: ³ ho:k ³]
	2. -	-	[lu:k ⁴ ʔɔ:t ³]
63. ปลาช่อน	1. [pa: ¹ lim ¹]	[pa: ¹ lim ¹]	[pa: ¹ lim ¹]
	2. -	-	[pa: ¹ chɔn ⁶]
64. หมาบ้า	1. [ma: ¹ wɔ: ⁶]	[ma: ¹ wɔ: ⁶]	[ma: ¹ wɔ: ⁶]
	2. -	-	[ma: ¹ ba: ⁵]

65. หนูพุก	1. [nu: ¹ puk ³]	[nu: ¹ puk ³]	[nu: ¹ puk ³]
	2. -	-	[nu: ¹ na: ²]
66. นกแก้ว	1. [nok ⁴ kɛ:w ⁵]	[nok ⁴ kɛ:w ⁵]	[nok ⁴ kɛ:w ⁵]
	2. [nok ⁴ lɛ: ²]	[nok ⁴ lɛ: ²]	-
67. แมลงหวี่	1. [mɛ:ŋ ² phɔŋ ⁵]	[mɛ:ŋ ² phɔŋ ⁵]	[mɛ:ŋ ² phɔŋ ⁵]
	2. -	-	[mɛ:ŋ ² wi: ³]
68. แร้ง	1. [hɛ:ŋ ⁶]	[hɛ:ŋ ⁶]	-
	-	-	~[ʔi: ³ hɛ:ŋ ⁶]
	-	-	~[ʔi: ³ lɛ:ŋ ⁶]
	2. -	-	[lɛ:ŋ ⁶]
69. นกพิราบ	1. [nok ⁴ ka: ¹ kɛ: ¹]	[nok ⁴ ka: ¹ kɛ: ¹]	-
	2. [nok ⁴ ja:ŋ ²]	[nok ⁴ ja:ŋ ²]	-
	3. -	-	[nok ⁴ phi ⁴ la:p ⁴]
70. นกเค้าแมว	1. [nok ⁴ kaw ⁵]	[nok ⁴ kaw ⁵]	[nok ⁴ kaw ⁵]
	2. [nok ⁴ kaw ⁵ mɛ:w ²]	[nok ⁴ kaw ⁵ mɛ:w ²]	-
	3. -	-	[nok ⁴ xaw ⁶ mɛ:w ²]
71. จักจั่น	1. [ca: ⁵]	[ca: ⁵]	-
	2. [mɛ:ŋ ² ca: ⁵]	[mɛ:ŋ ² ca: ⁵]	-
	3. [ʔi: ³ ca: ⁵]	[ʔi: ³ ca: ⁵]	-
	4. -	-	[cak ³ ka ³ can ³]
กลุ่มลักษณนาม			
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
72. ข้าง	1. [him ²]	[him ²]	-
	2. -	-	[xa:ŋ ⁵]

73. มวน (บุหรี)	1. [mo:n ²]	[mo:n ²]	[mo:n ²]
	2. [baw ⁵]	[baw ⁵]	-

74. ฟอง (ไช่)	1. [ken ³]	[ken ³]	[ken ³]
	2. [noj ³]	[noj ³]	[noj ³]
	3. -	-	[baj ²]

กลุ่มสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้

หน่วยบรรณ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
75. เคียว	1. [xe:w ²]	[xe:w ²]	[xe:w ²]
	2. -	-	[xi:aw ²]
76. ผ้าปูที่นอน	1. [pha: ⁵ lop ¹]	[pha: ⁵ lop ¹]	[pha: ⁵ lop ¹]
	2. -	-	[pha: ⁵ pu: ¹ ti: ⁵ no:n ²]
77. ยอ	1. [cam ¹]	[cam ¹]	[cam ¹]
	2. -	-	[jo: ²]
78. ฟืน	1. [lo: ¹]	[lo: ¹]	[lo: ¹]
	2. -	-	[maj ⁶]
79. เสื่อ	1. [sa:t ³]	[sa:t ³]	[sa:t ³]
	2. -	-	[si:a ³]
80. กระฉก	1. [wen ⁴]	[wen ⁴]	[wen ⁴]
	2. -	-	[ka ³ cok ¹]
81. มุ้ง	1. [sut ¹]	[sut ¹]	-
	2. -	-	[mun ⁶]

82. เป็ด	1. [ʔu: ³]	[ʔu: ³]	-
	2. -	-	[pe: ²]
83. สวีง	1. [hiŋ ¹]	[hiŋ ¹]	[hiŋ ¹]
	2. -	-	[sa ³ wiŋ ¹]
84. กระดัง	1. [duŋ ⁵]	[duŋ ⁵]	-
	-	-	~[ka ³ duŋ ⁵]
	2. -	-	[ka ³ doŋ ⁵]
85. เกวียน	1. [lo: ⁶]	[lo: ⁶]	-
	2. -	-	[k ^w e:n ²]
	3. -	-	[k ^w i:an ²]
86. จอบ	1. [xo: ¹ bok ¹]	[xo: ¹ bok ¹]	[xo: ¹ bok ¹]
	2. [xo: ¹]	[xo: ¹]	[xo: ¹]
	3. -	-	[co:p ³]
87. ผ้าเช็ดหน้า	1. [pha: ⁵ si: ³ cɛ:ŋ ³]	[pha: ⁵ si: ³ cɛ:ŋ ³]	-
	2. [pha: ⁵ cɛ:ŋ ³]	[pha: ⁵ cɛ:ŋ ³]	-
	3. -	-	[pha: ⁵ cet ⁴ na: ⁶]
88. กระทะ	1. [mo: ⁵ kɛ:ŋ ¹]	[mo: ⁵ kɛ:ŋ ¹]	[mo: ⁵ kɛ:ŋ ¹]
	2. [mo: ⁵ xa:ŋ ¹]	[mo: ⁵ xa:ŋ ¹]	-
	3. -	-	[ka ³ tha? ⁴]
89. หวด	1. [ho:t ³]	[ho:t ³]	[ho:t ³]
	2. [sa: ⁵ ho:t ³]	[sa: ⁵ ho:t ³]	-
	3. -	-	[ho:t ³ xaw ⁵]
	4. -	-	[hu:at ³]

90. ภาชนะตักน้ำ ในบ่อน้ำ	1. [nam ⁶ thuŋ ⁶]	[nam ⁶ thuŋ ⁶]	[nam ⁶ thuŋ ⁶]
	2. -	-	[nam ⁶ po: ⁵]
	3. -	-	[thaŋ ¹ nam ⁶]
	4. -	-	[thaŋ ¹]

91. ตะเกียง	1. [ko:m ²]	[ko:m ²]	-
	2. [ʔom ³ pha:ŋ ¹ man ²]	[ʔom ³ pha:ŋ ¹ man ²]	-
	3. -	-	[ko:m ² faj ²]
	4. -	-	[ta ³ ke:ŋ ²]
	5. -	-	[ta ³ ki:aŋ ²]

กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
92. กระดุมเสื้อ	1. [ba ³ tɔm ³]	[ba ³ tɔm ³]	[ba ³ tɔm ³]
	-	~[ma ³ tɔm ³]	-
	2. -	-	[ka ³ dum ²]
93. เข็มขัด	1. [sa:j ¹ haŋ ⁶]	[sa:j ¹ haŋ ⁶]	[sa:j ¹ haŋ ⁶]
	2. -	-	[xem ¹ xat ¹]
94. ผ้าถุง	1. [sin ⁵]	[sin ⁵]	[sin ⁵]
	2. [sin ⁵ po:ŋ ⁵]	[sin ⁵ po:ŋ ⁵]	-
95. เสื้อแขนยาว	1. [sɔ: ⁵ xɛ:n ¹ ja:w ²]	[sɔ: ⁵ xɛ:n ¹ ja:w ²]	[sɔ: ⁵ xɛ:n ¹ ja:w ²]
	2. [sɔ: ⁵ ja:w ²]	[sɔ: ⁵ ja:w ²]	-
96. เสื้อกันหนาว	1. [sɔ: ⁵ kan ¹ na:w ¹]	[sɔ: ⁵ kan ¹ na:w ¹]	[sɔ: ⁵ kan ¹ na:w ¹]
	2. [sɔ: ⁵ ja:w ²]	[sɔ: ⁵ ja:w ²]	-
	3. -	-	[sɔ: ⁵ xɛ:n ¹ ja:w ²]

97. เสื่อแขนสั้น	1. [sɔː ⁵ xɛ:n ¹ sen ⁵]	[sɔː ⁵ xɛ:n ¹ sen ⁵]	[sɔː ⁵ xɛ:n ¹ sen ⁵]
	2. [sɔː ⁵ xɛ:n ¹ kə:ŋ ³]	[sɔː ⁵ xɛ:n ¹ kə:ŋ ³]	-
	~[sɔː ⁵ xɛ:n ¹ kiŋ ³]	-	~[sɔː ⁵ xɛ:n ¹ kiŋ ³]
	3. -	-	[sɔː ⁵ xɛ:n ¹ san ⁵]
	4. -	-	[sɔː ⁵ ji:t ⁴]

กลุ่มสุขภาพและโรค

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
98. ไข้	1. [fi: ¹]	[fi: ¹]	[fi: ¹]
	2. [tum ³ phoʔ ³]	[tum ³ phoʔ ³]	-
99. เวียนหัว	1. [maw ² ho: ¹]	[maw ² ho: ¹]	[maw ² ho: ¹]
	2. -	-	[ta: ¹ la:j ²]
100. กลาก	1. [ka:k ³]	[ka:k ³]	[ka:k ³]
	2. [xi: ⁵ ka:k ³]	[xi: ⁵ ka:k ³]	[xi: ⁵ ka:k ³]
	3. [xi: ⁵ xa:k ³]	[xi: ⁵ xa:k ³]	-

กลุ่มปรากฏการณ์และธรรมชาติ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
101. ฟ้าผ่า	1. [fa: ⁶ pheʔ ³]	[fa: ⁶ pheʔ ⁶]	-
	2. [fa: ⁶ pha: ³]	[fa: ⁶ pha: ³]	[fa: ⁶ pha: ³]
102. จันทรูปราคา	1. [kop ¹ kin ¹ də:n ²]	[kop ¹ kin ¹ də:n ²]	[kop ¹ kin ¹ də:n ²]
	2. -	-	[can ¹ tha ³ lu ⁴ pa ³ la: ² xa: ²]
	3. -	-	[la: ² hu: ¹ ʔom ² can ¹]

หมวดคำกริยา

กลุ่มอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
103. เดิน	1. [te:w ²] 2. [ja:ŋ ⁴]	[te:w ²] [ja:ŋ ⁴]	[te:w ²] -
104. นอนตะแคง	1. [no:n ² sa ³ kɛ:ŋ ²] 2. -	[no:n ² sa ³ kɛ:ŋ ²] -	[no:n ² sa ³ kɛ:ŋ ²] [no:n ² ta ³ kɛ:ŋ ²]
105. ซกต้อย	1. [ti: ⁵] 2. [ti: ⁵ kan ¹] 3. -	[ti: ⁵] [ti: ⁵ kan ¹] -	[ti: ⁵] [ti: ⁵ kan ¹] [jɔ:k ⁴]
106. แลบลิ้น	1. [mɛ:p ⁴ lin ⁶] 2. [lɛ:p ⁴ lin ⁶] 3. [lɔk ⁴ lin ⁶]	[mɛ:p ⁴ lin ⁶] [lɛ:p ⁴ lin ⁶] [lɔk ⁴ lin ⁶]	[mɛ:p ⁴ lin ⁶] [lɛ:p ⁴ lin ⁶] -
107. ถอน (ขนสั้ว)	1. [lɔk ⁴] 2. - 3. - 4. -	[lɔk ⁴] - - -	- [cak ³] [tho:n ¹] [diŋ ²]
108. ปล้ำ	1. [me:k ⁴] 2. [te:k ¹] 3. [te:k ¹ me:k ⁴] 4. - 5. -	[me:k ⁴] [te:k ¹] [te:k ¹ me:k ⁴] - -	[me:k ⁴] - - [pam ⁵] [xom ³ xi:n ¹]
109. ทำ (อาหาร)	1. [hɛm ¹ kin ¹] 2. [jeʔ ⁴ kin ¹]	[hɛm ¹ kin ¹] [jeʔ ⁴ kin ¹]	[hɛm ¹ kin ¹] [jeʔ ⁴ kin ¹]

3. [hem ¹]	[hem ¹]	[hem ¹]
4. [jeʔ ⁴]	[jeʔ ⁴]	[jeʔ ⁴]
5. -	-	[jeʔ ⁴ xw:ŋ ¹ kin ¹]

กลุ่มความรู้สึกและอารมณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
110. เปื่อ	1. [ka:j ²] 2. -	[ka:j ²] -	[ka:j ²] [bo: ³]
111. เหงา	1. [ŋom ²] 2. -	[ŋom ²] -	[ŋom ²] [ŋaw ¹]
112. หึงหวง	1. [xa:ŋ ¹] 2. - 3. -	[xa:ŋ ¹] - -	[xa:ŋ ¹] [ho:ŋ ¹] [hiŋ ¹]

กลุ่มการกินและการดื่ม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
113. ดื่ม	1. [kin ¹] 2. -	[kin ¹] -	[kin ₁] [di:m ³ nam ⁶]
114. เรอ	1. [ʔə: ⁵] 2. -	[ʔə: ⁵] -	[ʔə: ⁵] [sa ³ ʔəʔ ¹]
115. สำลัก	1. [ken ⁵] 2. [sa ³ mak ⁴]	[ken ⁵] [sa ³ mak ⁴]	[ken ⁵] -

กลุ่มลักษณะนิสัย

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
116. ขยัน	1. [xak ⁴]	[xak ⁴]	[xak ⁴]
	2. -	-	[man ³]
	3. -	-	[xa ³ jan ¹]

กลุ่มคำเบ็ดเตล็ด

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
117. โกง	1. [xu:t ³]	[xu:t ³]	[xu:t ³]
	2. -	-	[ko:n ¹]
118. ขว้างก้น	1. [kət ¹]	[kət ¹]	[kət ¹]
	2. -	-	[x ^w a:ŋ ¹ waj ⁶]
119. แพ้	1. [ka:n ⁵]	[ka:n ⁵]	[ka:n ⁵]
	2. -	-	[pe: ⁵]
120. ไป	1. [mə: ²]	[mə: ²]	[mə: ²]
	2. -	-	[paj ²]
121. ชนะ	1. [pe: ⁵]	[pe: ⁵]	[pe: ⁵]
	2. -	-	[cha ³ naʔ ⁴]
122. ผิงไฟ	1. [hiŋ ¹ faj ²]	[hiŋ ¹ faj ²]	[hiŋ ¹ faj ²]
	2. -	-	[phiŋ ¹ faj ²]
	3. -	-	[sum ¹ faj ²]
123. สอย (ผลไม้)	1. [men ⁶]	[men ⁶]	[men ⁶]
	2. [siʔ ¹]	[siʔ ¹]	[siʔ ¹]
	3. -	-	[səj ¹]

124. ใส่ (กลอน)	1. [saǵ³]	[saǵ³]	[saǵ³]
	2. -	-	[lɔk⁴]
	3. -	-	[pit¹ xa³ cɛ:¹]
125. ทอหูก	1. [tɔ:² hu:k³]	[tɔ:² hu:k³]	[tɔ:² hu:k³]
	2. [tam³ hu:k³]	[tam³ hu:k³]	[tam³ hu:k³]
	3. -	-	[tɔ:² pha:⁵]
	4. -	-	[tho:² hu:k³]
126. ควัก	1. [xʷak⁴]	[xʷak⁴]	[xʷak⁴]
	2. [kʷat⁴]	[kʷat⁴]	-
	~[kʷak⁴]	~[kʷak⁴]	~[kʷak⁴]
	~[xʷat⁴]	-	~[xʷat⁴]
	3. -	-	[cak³]
	4. -	-	[cok¹]
127. แขว่น	1. [kɔŋ⁵]	[kɔŋ⁵]	[kɔŋ⁵]
	2. [xʷɛ:n¹]	[xʷɛ:n¹]	[xʷɛ:n¹]
	3. [kʷɛ:n¹]	[kʷɛ:n¹]	-
	4. [hɔj⁵]	[hɔj⁵]	-
128. ถลอก	1. [thəʔ¹]	[thəʔ¹]	-
	2. [waʔ¹]	[waʔ¹]	-
	3. -	-	[man² thəʔ¹ man² thə:k³]
	4. -	-	[tha³ lɔ:k³]
129. เชน่สังเวย	1. [leŋ⁶ phi:¹]	[leŋ⁶ phi:¹]	[leŋ⁶ phi:¹]
	2. [leŋ⁶]	[leŋ⁶]	-
	3. [tha:j¹]	[tha:j¹]	-
	4. -	-	[kɛ:⁵ bun²]

5. - - [ke:⁵ bon²]
 6. - - [tha³ wa:j¹]

หมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
130. ข้างบน	1. [tan ² bun ²] 2. -	[tan ² bun ²] -	[tan ² bun ²] [can ⁵ bun ²]
131. เกี่ยม	1. [hem ⁵] 2. [maj ⁶]	[hem ⁵] [maj ⁶]	[hem ⁵] -
132. สะอาด	1. [mot ¹] 2. -	[mot ¹] -	[mot ¹] [sa ³ ʔa:t ³]
133. หลุด (พื้น)	1. [lon ³] 2. -	[lon ³] -	- [lut ¹]
134. เปื้อน	1. [pin ²] 2. -	[pin ²] -	- [fa:t ³]
135. ขาด (ไม้พ้อ)	1. [wit ¹] 2. [ba ³ po: ²] 3. -	[wit ¹] [ba ³ po: ²] -	[wit ¹] [ba ³ po: ²] [ba ³ kum ⁵]
136. อึก	1. [the:m ¹] 2. [he:m ¹] 3. -	[the:m ¹] [he:m ¹] -	- - [hem ¹ mə: ¹]
137. เน่า	1. [naw ⁴] 2. [bu:t ³] 3. [ʔo: ³]	[naw ⁴] [bu:t ³] [ʔo: ³]	[naw ⁴] [bu:t ³] -

138. นึ่ง	1. [nim ¹]	[nim ¹]	[nim ¹]
	2. [min ¹]	[min ¹]	-
	3. -	-	[niŋ ⁴]

หมวดคำสรรพนามและคำถาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
139. ผม, กระผม	1. [xɔj ³]	[xɔj ³]	-
	2. -	-	[phom ¹]

4. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ใช้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้แตกต่างกันออกไป มีทั้งหมด จำนวน 75 หน่วยอรรถ

หมวดคำนาม

กลุ่มพืช ผัก และผลไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. ข้าวโพด	1. [xaw ⁵ sa: ¹ li: ²]	[xaw ⁵ sa: ¹ li: ²]	[xaw ⁵ sa: ¹ li: ²]
	2. -	[xaw ⁵ pho:t ⁴]	[xaw ⁵ pho:t ⁴]
2. ผักกระเฉด	1. [phak ¹ la ¹ no:ŋ ¹]	[phak ¹ la ³ no:ŋ ¹]	[phak ¹ la ³ no:ŋ ¹]
	2. -	[phak ¹ ka ³ che:t ³]	[phak ¹ ka ³ che:t ³]
3. มังคุด	1. [maŋ ² xut ³]	[maŋ ² xut ⁴]	[maŋ ² xut ⁴]
	2. [ba ³ maŋ ² xut ⁴]	-	-
4. หัวปลี	1. [pi: ¹]	[pi: ¹]	[pi: ¹]
	2. [ho: ¹ pi: ¹]	-	-
5. กระเทียม	1. [ba ³ tɔŋ ⁵]	[ba ³ tɔŋ ⁵]	[ba ³ tɔŋ ⁵]
	~[ma ³ tɔŋ ⁵]	~[ma ³ tɔŋ ⁵]	~[ma ³ tɔŋ ⁵]
	2. -	-	[ka ³ tho:n ⁶]

6. มะริดไม้
1. [xak ⁴ lit ⁴ maj ⁶]	-	-
~[fak ⁴ lit ⁴ maj ⁶]	~[fak ⁴ lit ⁴ maj ⁶]	~[fak ⁴ lit ⁴ maj ⁶]
2. -	[ma ³ lit ⁴ maj ⁶]	[ma ³ lit ⁴ maj ⁶]
7. มะละกอ
1. [ba ³ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	[ba ³ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	[ba ³ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]
~[ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	~[ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]	~[ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]
-	-	~[ma ³ ko:j ⁵ si: ¹ paw ²]
2. -	[ba ³ ko:j ⁵ te:t ³]	[ba ³ ko:j ⁵ te:t ³]
~[ko:j ⁵ te:t ³]	-	~[ko:j ⁵ te:t ³]
8. มะยม
1. [ba ³ jum ²]	[ba ³ jum ²]	[ba ³ jum ²]
~[ma ³ jum ²]	~[ma ³ jum ²]	~[ma ³ jum ²]
-	-	~[ba ³ jom ²]
2. -	[ma ³ jom ²]	[ma ³ jom ²]
9. น้อยหน้า
1. [ba ³ no:j ⁶ ne: ⁵]	[ba ³ no:j ⁶ ne: ⁵]	[ba ³ no:j ⁶ ne: ⁵]
~[no:j ⁶ ne: ⁵]	~[no:j ⁶ ne: ⁵]	~[no:j ⁶ ne: ⁵]
-	-	~[ba ³ no:j ⁶ na: ³]
2. -	[no:j ⁶ na: ³]	[no:j ⁶ na: ³]
10. บัวบก
1. [phak ¹ no:k ³]	[phak ¹ no:k ³]	[phak ¹ no:k ³]
2. -	[baj ² bu:a ² bok ¹]	[baj ² bu:a ² bok ¹]
3. -	[bua: ² bok ¹]	[bua: ² bok ¹]

กลุ่มต้นไม้ และดอกไม้

หน่วยอรรถ ระดับอายุที่ 1 ระดับอายุที่ 2 ระดับอายุที่ 3

11. ดอกทานตะวัน

1. [do:k ³ tha:n ² ta ³ wan ²]	[do:k ³ tha:n ² ta ³ wan ²]	[do:k ³ tha:n ² ta ³ wan ²]
2. [do:k ³ bu:a ² phat ¹]	-	-

12. ดอกลิ้นทม 1. [dɔ:k³ cum¹ pa:¹ la:w²] - -
 2. - [dɔ:k³ lan⁶ thom²] [dɔ:k³ lan⁶ thom²]
 3. - [dɔ:k³ li:² la:² wa⁴ di:²] [dɔ:k³ li:² la:² wa⁴ di:²]

กลุ่มเครือญาติและบุคคล

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
13. พี่ชาย	1. [ʔa:j ⁵] 2. [pi: ³ ca:j ²]	[ʔa:j ⁵] -	[ʔa:j ⁵] -
14. พี่สะใภ้	1. [pi: ³ paj ⁵] 2. [pi: ³ na:ŋ ²]	[pi: ³ paj ⁵] -	[pi: ³ paj ⁵] -
15. ลูกสาว	1. [lu:k ⁴ sa:w ¹] 2. [lu:k ⁴ me: ⁴ jin ²] 3. [ʔi: ³ na:ŋ ²]	[lu:k ⁴ sa:w ¹] [lu:k ⁴ me: ⁴ jin ²] -	[lu:k ⁴ sa:w ¹] [lu:k ⁴ me: ⁴ jin ²] -
16. อา (น้องสาวของพ่อ)	1. [na: ⁶] 2. [ʔa: ²] 3. [ʔi: ³ ʔa: ²]	[na: ⁶] [ʔa: ²] -	[na: ⁶] [ʔa: ²] -
17. วัยรุ่น	1. [waj ² lun ²] 2. [ba:w ³ the:w ³ sa:w ¹ the:w ³] 3. [num ³ sa:w ¹] 4. [ba:w ³ sa:w ¹] 5. -	[waj ² lun ²] - - - [waj ² la ³ ʔɔ:n ³]	[waj ² lun ²] - - - [waj ² la ³ ʔɔ:n ³]

กลุ่มอาหาร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
18. ปลากระป๋อง	1. [pa: ¹ ka ³ poŋ ¹] 2. [pa: ¹ kap ¹] 3. [pa: ¹ ʔep ¹]	[pa: ¹ ka ³ poŋ ¹] [pa: ¹ kap ¹] -	[pa: ¹ ka ³ poŋ ¹] [pa: ¹ kap ¹] -

กลุ่มสถานที่ สิ่งก่อสร้าง และส่วนประกอบ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
19. ขยะ	1. [xi: ⁵ jo: ⁶] 2. -	[xi: ⁵ jo: ⁶] [xa ³ jaʔ ¹]	[xi: ⁵ jo: ⁶] [xa ³ jaʔ ¹]
20. ขี้เถ้า	1. [xi: ⁵ taw ²] 2. [taw ²]	[xi: ⁵ taw ²] -	[xi: ⁵ taw ²] -
21. ตลาด	1. [ka:t ³] 2. [ka:t ³ mo: ²] 3. [li: ²]	[ka:t ³] - -	[ka:t ³] - -
22. แคร่ไม้	1. [ha:n ⁶] 2. [te: ¹] 3. [je:ŋ ³] 4. [taŋ ³ jaj ³]	[ha:n ⁶] - - -	[ha:n ⁶] - - -
23. ยอดดอย	1. [cik ¹ do:j ²] 2. [pa:j ¹ do:j ²] 3. - 4. [sut ¹ do:j ²]	[cik ¹ do:j ²] [pa:j ¹ do:j ²] [jo:t ⁴ do:j ²] -	[cik ¹ do:j ²] [pa:j ¹ do:j ²] [jo:t ⁴ do:j ²] -

กลุ่มอวัยวะ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
24. เขี้ยว	1. [xe:w ⁵ ma: ¹] 2. -	[xe:w ⁵ ma: ¹] [xe:w ⁵]	[xe:w ⁵ ma: ¹] [xe:w ⁵]
25. ริมฝีปาก	1. [him ² pa:k ³] 2. [him ² sop ¹]	[him ² pa:k ³] -	[him ² pa:k ³] -

26. สิ้นเท้า	1. [sun ⁵ ti:n ¹]	[sun ⁵ ti:n ¹]	[sun ⁵ ti:n ¹]
	2. -	[son ⁵ ti:n ¹]	[son ⁵ ti:n ¹]
27. รักแ้ว	1. [xi: ⁵ lɛ: ⁶]	[xi: ⁵ lɛ: ⁶]	[xi: ⁵ lɛ: ⁶]
	~[xi: ⁵ hɛ: ⁶]	-	~[xi: ⁵ hɛ: ⁶]
	2. [xa ³ lɛ: ⁶]	-	-
	~[ka ³ lɛ: ⁶]	-	-
28. คอหอย	1. [xo: ² ho:j ¹]	[xo: ² ho:j ¹]	[xo: ² ho:j ¹]
	2. [lu:k ⁴ ka ³ dɔ:k ³]	[lu:k ⁴ ka ³ dɔ:k ³]	[lu:k ⁴ ka ³ dɔ:k ³]
	3. [tɔm ³ xo: ²]	-	-
29. ขน	1. [sin ⁵ xun ¹]	-	-
	2. [xun ¹]	-	-
	3. [xun ¹ xiŋ ²]	-	-
	4. -	[xon ¹]	[xon ¹]
30. ไหล่	1. [laj ³]	[laj ³]	[laj ³]
	2. [ho: ¹ lɛ: ³]	-	-
	3. -	[ho: ¹ laj ³]	[ho: ¹ laj ³]
	4. -	[ba: ³]	[ba: ³]

กลุ่มวันและเวลา

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
31. เวลาเช้า	1. [mɔ: ⁶ caw ⁵]	[mɔ: ⁶ caw ⁵]	[mɔ: ⁶ caw ⁵]
	2. [tɔ:n ¹ caw ⁵]	[tɔ:n ¹ caw ⁵]	[tɔ:n ¹ caw ⁵]
	3. [ba ³ caw ⁵]	-	-
	4. [ba ³ cɛ:ŋ ⁵]	-	-

กลุ่มแมลงและสัตว์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
32. ปลาหมอ	1. [pa: ¹ sa ³ det ¹] 2. -	[pa: ¹ sa ³ det ¹] [pa: ¹ mo: ¹]	[pa: ¹ sa ³ det ¹] [pa: ¹ mo: ¹]
33. แมลงวัน	1. [mɛ:ŋ ² mu:n ²] 2. [mɛ:ŋ ² ŋun ²] - -	[mɛ:ŋ ² mu:n ²] - -	[mɛ:ŋ ² mu:n ²] - ~[mɛ:ŋ ² ŋu:n ²] ~[mɛ:ŋ ² mon ²]
34. กา	1. [ʔi: ³ ka: ¹] 2. [ka: ¹] 3. [nok ⁴ ka: ¹]	[ʔi: ³ ka: ¹] [ka: ¹] -	[ʔi: ³ ka: ¹] [ka: ¹] -

กลุ่มสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
35. ขันโตก	1. [koʔ ¹ xaw ⁵] 2. -	[koʔ ¹ xaw ⁵] [xan ¹ to:k ³]	[koʔ ¹ xaw ⁵] [xan ¹ to:k ³]
36. ดินสอ	1. [pit ¹] 2. -	[pit ¹] [din ² so: ¹]	[pit ¹] [din ² so: ¹]
37. ผนังยาง	1. [taŋ ² tu: ²] 2. -	- [naŋ ¹ woŋ ⁶]	- [naŋ ¹ woŋ ⁶]
38. ปลอกหมอน	1. [so: ⁵ mo:n ¹] 2. -	[so: ⁵ mo:n ¹] [po:k ³ mo:n ¹]	[so: ⁵ mo:n ¹] [po:k ³ mo:n ¹]
39. เลื่อย	1. [lo: ²] 2. -	[lo: ²] [lo:j ⁶]	[lo: ²] [lo:j ⁴]

40. เตา ^{สี่} รีด	1. [taw ¹ ni:t ⁴]	[taw ¹ ni:t ⁴]	[taw ¹ ni:t ⁴]
	-	-	~[taw ¹ mi:t ⁴]
	2. -	[taw ¹ li:t ⁴]	[taw ¹ li:t ⁴]
41. ไฟฉาย	1. [kom ² bi:p ³]	[kom ² bi:p ³]	[kom ² bi:p ³]
	2. [faj ² tha:t ³]	-	-
	3. -	[faj ² cha:j ¹]	[faj ² cha:j ¹]
42. หนังสือ ^๕ ตึก	1. [kuŋ ¹]	[kuŋ ¹]	[kuŋ ¹]
	-	-	~[koŋ ¹]
	2. [kuŋ ¹ sa ³ tik ³]	-	-
	-	~[koŋ ¹ sa ³ tik ³]	-
	3. [kuŋ ¹ ko:n ¹]	-	-
	~[koŋ ¹ ko:n ¹]	-	-
43. จาน	1. [tho:j ⁵]	-	-
	2. [tho:j ⁵ be:n ²]	-	-
	3. -	[ca:n ²]	[ca:n ²]
	4. -	[ca:n ² be:n ²]	[ca:n ² be:n ²]
44. ตะกร้า	1. [sa: ⁵]	[sa: ⁵]	[sa: ⁵]
	2. [buŋ ²]	-	-
	3. [ko:j ¹]	-	-
	4. -	[ta ³ ka: ⁵]	[ta ³ ka: ⁵]

กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
45. เสื้อ ^๕ ก้าม	1. [so: ⁵ ka:m ⁵]	[so: ⁵ ka:m ⁵]	[so: ⁵ ka:m ⁵]
	2. [so: ⁵ xe:n ¹ kot ¹]	-	-
	3. [so: ⁴ xe:n ¹ kit ¹]	-	-
	4. [so: ⁵ xe:n ¹ kim ⁵]	-	-

กลุ่มสุภาพและโรค

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
46. ท้องเดิน	1. [lu ⁴ tɔ:ŋ ⁵] 2. [loŋ ² tɔ:ŋ ⁵]	[lu ⁴ tɔ:ŋ ⁵] -	[lu ⁴ tɔ:ŋ ⁵] -
47. ตาบอด	1. [ta: ¹ bɔ:t ³] 2. [ta: ³ se: ¹] 3. [ta: ¹ mi:t ⁴]	[ta: ¹ bɔ:t ³] - -	[ta: ¹ bɔ:t ³] - -
48. คัดจมูก	1. [kat ³ daŋ ²] 2. [ha:j ¹ caj ¹ fi:t ⁴] 3. [daŋ ² ten ¹] 4. [kat ³ hu: ² daŋ ²]	[kat ³ daŋ ²] [ha:j ¹ caj ¹ fi:t ⁴] [daŋ ² ten ¹] -	[kat ³ daŋ ²] [ha:j ¹ caj ¹ fi:t ⁴] [daŋ ² ten ¹] -

กลุ่มปรากฏการณ์และธรรมชาติ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
49. น้ำค้าง	1. [mɔ:j ¹] 2. [nam ⁶ mɔ:j ¹] 3. -	[mɔ:j ¹] [nam ⁶ mɔ:j ¹] [nam ⁶ xa:ŋ ⁶]	[mɔ:j ¹] [nam ⁶ mɔ:j ¹] [nam ⁶ xa:ŋ ⁶]

หมวดคำกริยา

กลุ่มอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
50. ผ่า (ฟัน)	1. [boʔ ¹] 2. [let ¹]	[boʔ ¹]	[boʔ ¹] - -
51. หกล้ม	1. [ta:w ²] ~[ta:w ⁵] 2. - 3. [mɔ:j ⁴]	[ta:w ²] - [kun ²] -	[ta:w ²] ~[ta:w ⁵] [kun ²] -

52. นั้งพิง	1. [naŋ ⁴ ʔiŋ ²]	[naŋ ⁴ ʔiŋ ²]	[naŋ ⁴ ʔiŋ ²]
	2. [naŋ ⁴ kəŋ ⁵]	-	-
	3. [naŋ ⁴ tək ³]	-	-
53. นั้งทับ	1. [naŋ ⁴ tiŋ ¹]	[naŋ ⁴ tiŋ ¹]	[naŋ ⁴ tiŋ ¹]
	2. [naŋ ⁴ tek ¹]	-	-
	3. -	[naŋ ⁴ thap ⁴]	[naŋ ⁴ thap ⁴]
54. เซ็น (รถ)	1. [cuŋ ¹]	[cuŋ ¹]	[cuŋ ¹]
	2. [tho: ²]	[tho: ²]	[tho: ²]
	3. [mə: ²]	-	-
	4. -	[ju: ⁶]	[ju: ⁶]
55. ลอก (เอาดอก)	1. [lɔ:k ⁴]	[lɔ:k ⁴]	[lɔ:k ⁶]
	2. [ji:p ⁴]	[ji:p ⁴]	[ji:p ⁴]
	3. [li:p ⁴]	[li:p ⁴]	[li:p ⁴]
	4. [thəʔ ¹]	-	-
	~[thɔʔ ¹]	-	-
	5. -	[cak ³]	[cak ³]
56. วิ่ง	1. [lon ²]	[lon ²]	[lon ²]
	-	-	[lon ⁶]
	2. [ʔɛn ³]	[ʔɛn ³]	[ʔɛn ³]
	3. [lɛn ²]	[lɛn ²]	[lɛn ²]
	-	~ [lɛn ³]	~ [lɛn ³]
	4. [hok ¹]	-	-
5.	-	[wiŋ ²]	[wiŋ ⁴]

กลุ่มการทำเกษตร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
57. ไถ	1. [thaj ¹] 2. [tɔ:k ³]	[thaj ¹] -	[thaj ²] -

กลุ่มการกินและการดื่ม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
58. กลืน	1. [ki:n ¹] 2. [li:n ²]	[ki:n ¹] -	[ki:n ¹] -
59. ชดน้ำแกง	1. [hi:p ³] 2. -	[hi:p ³] [sot ⁴]	[hi:p ³] [sot ⁴]

60. อาเจียน	1. [ha:k ³] 2. [ʔoʔ ¹]	[ha:k ³] -	[ha:k ³] -
-------------	---	----------------------------	----------------------------

กลุ่มการพูด

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
61. เรียก	1. [hɔŋ ⁵] 2. [he:k ³]	[hɔŋ ⁵] -	[hɔŋ ⁵] -

กลุ่มคำเบ็ดเตล็ด

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
62. ขโมย	1. [lak ⁴] 2. [xi: ⁵ lak ⁴]	[lak ⁴] -	[lak ⁴] -
63. เดือด (น้ำ)	1. [de:t ³] 2. [pɔ:ŋ ²]	[de:t ³] -	[de:t ³] -
64. ต่ำ (หนาม)	1. [pak ¹] 2. -	[pak ¹] [tam ¹]	[pak ¹] [tam ³]

65. ปีน (มีด)	1. [ba:ŋ ⁵]	[ba:ŋ ⁵]	[ba:ŋ ⁵]
	2. -	[bin ³]	[bin ³]
66. เปิด (ประตู)	1. [xaj ¹]	[xaj ¹]	[xaj ¹]
	2. -	[pə:t ³]	[pə:t ³]
67. กรวดน้ำ	1. [ja:t ⁴ nam ⁶]	[ja:t ⁴ nam ⁶]	[ja:t ⁵ nam ⁶]
	-	~[nam ⁶ ja:t ⁴]	~[nam ⁶ ja:t ⁴]
	2. [ko:t ³ nam ⁶]	-	-
68. จมน้ำ	1. [cum ¹ nam ⁶]	[cum ¹ nam ⁶]	[cum ¹ nam ⁶]
	2. [dik ³ nam ⁶]	[dik ³ nam ⁶]	[dik ³ nam ⁶]
	3. [wɔp ⁴ nam ⁶]	-	-
69. เก็บ (ผ้าจากราว)	1. [kep ³]	[kep ³]	[kep ¹]
	2. [ku: ⁵]	[ku: ⁵]	[ku: ⁵]
	3. [lɔn ⁶]	-	-
	~[lon ⁶]	~[lon ⁶]	-
70. คลุม	1. [pok ¹]	[pok ¹]	[pok ¹]
	2. [hom ³]	-	-
	3. -	[xum ²]	[xum ²]
	-	-	~[ka ³ lum ²]

หมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
71. เปรอะเปื้อน	1. [pə:n ⁵]	[pə:n ⁵]	[pə:n ⁵]
	2. [pin ¹ loʔ ⁴]	-	-
72. นาน	1. [min ²]	[min ²]	[min ²]
	2. -	[mən ²]	[mən ²]

หมวดคำสรรพนามและคำถาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
73. เขา, ท่าน, เจ้า	1. [pən ²]	[pən ²]	[pən ²]
	-	~ [pən ³]	-
	-	-	~ [pən ⁵]
	2. [xaw ¹]	[xaw ¹]	[xaw ¹]
	3. [than ³]	-	-
74. ทำอย่างไร	1. [ca ³ hi: ²]	[ca ³ hi: ²]	[ca ³ hi: ²]
	2. [ʔi ¹ het ¹ si: ²]	-	-
	3. -	[ca ³ jeʔ ⁴ ja:ŋ ³ daj ²]	[ca ³ jeʔ ⁴ ja:ŋ ³ daj ²]
	4. - [ja:ŋ ³ daj ²]	[ja:ŋ ³ daj ²]	
75. เธอ	1. [to: ¹]	[to: ¹]	[to: ¹]
	2. [xiŋ ²]	[xiŋ ²]	[xiŋ ²]
	3. [miŋ ²]	[miŋ ²]	[miŋ ²]
	4. [ʔeŋ ²]	-	-
	5. [su: ¹]	-	-

5. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และระดับอายุที่ 3 ให้เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ให้แตกต่างกันออกไป มีทั้งหมด จำนวน 34 หน่วยอรรถ

หมวดคำนาม

กลุ่มพืช ผัก และผลไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. สาระแหน่	1. [do:n ³]	[do:n ³]	[do:n ³]
	2. -	[phak ⁴ do:n ³]	-
2. หน่อไม้	1. [no:]	[no:]	[no:]
	2. [no: maj]	-	[no: maj]

3. พักเขี้ยว	1. [ba fak]	[ba fak]	[ba fak]
	-	~[ma fak]	~[ma fak]
	2. -	[ba fak mon]	-
	3. -	[ba fak ʔum]	-

กลุ่มดอกไม้และต้นไม้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
4. ดอกจำปี	1. [do:k ³ cum ¹ pi:]	[do:k ³ cum ¹ pi: ¹]	[do:k ³ cum ¹ pi: ¹]
	2. [do:k ³ cam ¹ pi: ¹]	-	[do:k ³ cam ¹ pi: ¹]

กลุ่มเครือญาติและบุคคล

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
5. พระภิกษุ	1. [phaʔ ⁴]	[phaʔ ⁴]	[phaʔ ⁴]
	2. [tuʔ ¹]	[tuʔ ¹]	[tuʔ ¹]
	3. -	[tuʔ ³ caw ⁵]	-

กลุ่มอาหาร

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
6. ข้าวสวย	1. [xaw ⁵ hun ¹]	[xaw ⁵ hun ¹]	[xaw ⁵ hun ¹]
	2. [xaw ⁵ ca:w ⁵]	-	[xaw ⁵ ca:w ⁵]

กลุ่มสถานที่ สิ่งก่อสร้าง และส่วนประกอบ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
7. กระท่อม	1. [tu:p ³]	[tu:p ³]	[tu:p ³]
	2. -	[tu:p ³ na: ²]	-
8. ภูเขา	1. [do:j ²]	[do:j ²]	[do:j ²]
	2. -	[xaw ¹]	-

กลุ่มอวัยวะ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
9. ตาตุ่ม	1. [ta: ¹ ti:n ¹] 2. [ta: ¹ tum ³]	[ta: ¹ ti:n ¹] -	[ta: ¹ ti:n ¹] [ta: ¹ tum ³]

กลุ่มวันและเวลา

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
10. กลางวัน	1. [ka:ŋ ¹ wan ²] - 2. [mə: ⁴ wan ²] - 3. -	[ka:ŋ ¹ wan ²] ~[ba ³ ka:ŋ ¹ wan ²] - - [ce:ŋ ⁵]	[ka:ŋ ¹ wan ²] - - ~ [mə: ² wan ²] -

กลุ่มแมลงและสัตว์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
11. จิ้งเหลน	1. [ca ³ lə: ⁶] 2. -	[ca ³ lə: ⁶] [ʔi: ³ lə: ⁶]	[ca ³ lə: ⁶] -
12. กิ้งก่า	1. [cak ³ ka: ³] - ~[ca ³ ka: ³] 2. -	[cak ³ ka: ³] - ~[ca ³ ka: ³] [ʔi: ³ ka: ³]	[cak ³ ka: ³] ~ [cak ¹ ka: ³] ~[ca ³ ka: ³] -
13. ตั๊กแตน	1. [cak ³ tɛ:n ¹] 2. [tak ³ tɛ:n ¹] 3. -	[cak ³ tɛ:n ¹] - [ʔi: ³ tɛ:n ¹]	[cak ³ tɛ:n ¹] [tak ³ tɛ:n ¹] -
14. เขียด	1. [xe:t ³] 2. - 3. -	[xe:t ³] [xi:at ³] [xe:t ³ ta: ¹ pa:p ³]	[xe:t ³] - -

15. ลิง	1. [ʔi: ³ liŋ ²]	[ʔi: ³ liŋ ²]	[ʔi: ³ liŋ ²]
	2. [ʔi ¹ wo:k ⁴]	[ʔi ¹ wo:k ⁴]	[ʔi: ³ wo:k ⁴]
	3. -	[liŋ ²]	-

กลุ่มลักษณนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
16. ลูก, ผล (ผลไม้)	1. [ken ³]	[ken ³]	[ken ³]
	2. [noj ³]	[noj ³]	[noj ³]
	3. -	[lu:k ⁴]	-
17. มี	1. [mi: ⁶]	[mi: ⁶]	[mi: ⁶]
	2. [xa:p ⁴]	[xa:p ⁴]	[xa:p ⁴]
	3. [tɔ: ²]	-	[tɔ: ²]
	-	-	~ [tɔ: ⁵]

กลุ่มสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
18. สากครก	1. [ken ¹ xok ⁴]	[ken ¹ xok ⁴]	[ken ¹ xok ⁴]
	2. -	[sa:k ³]	-

กลุ่มสุขภาพและโรค

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
19. ครรภ์	1. [ma:n ²]	[ma:n ²]	[ma:n ²]
	2. [tɔ:ŋ ⁵]	-	[tɔ:ŋ ⁵]

กลุ่มปรากฏการณ์และธรรมชาติ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
20. ฟ้าแลบ	1. [fa: ⁶ mɛp ⁴]	[fa: ⁶ mɛp ⁴]	[fa: ⁶ mɛp ⁴]
	2. -	[fa: ⁶ lep ⁴]	-

หมวดคำกริยา

กลุ่มอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
21. คลาน	1. [ka:n ²]	[ka:n ²]	[ka:n ²]
	2. -	[te:w ² xuk ⁴ xaw ³]	-

กลุ่มเบ็ดเตล็ด

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
22. ทัด (ดอกไม้)	1. [nep ¹]	[nep ¹]	[nep ¹]
	2. -	[se:p ³]	-
23. ให้	1. [hi: ⁵]	[hi: ⁵]	[hi: ⁵]
	2. [pan ¹]	-	[pan ¹]
	3. -	[pan ¹ kan ¹]	-
24. หก (น้ำ)	1. [xw:m ⁶]	[xw:m ⁶]	[xw:m ⁶]
	2. -	[he: ⁵]	-
	3. -	[faʔ ⁶]	-
	4. -	[waʔ ¹]	-

หมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
25. เหี่ยวแห้ง	1. [he:w ³]	[he:w ³]	[he:w ³]
	2. -	[mo:j ²]	-
26. เร็ว, ด่วน	1. [wəj ²]	[wəj ²]	[wəj ²]
	-	~[wo:j ²]	~[wo:j ²]
	2. -	[lew ²]	-
27. ใ้	1. [baj ⁵]	[baj ⁵]	[baj ⁵]
	2. -	[phi ⁴ ka:n ¹]	-

28. เขี้ยวแห้ง	1. [he:w ³]	[he:w ³]	[he:w ³]
	2. -	[mo:j ⁴]	-
29. ฉลาด	1. [lak ¹]	[lak ¹]	[lak ¹]
	2. [pha ³ ja: ¹ mo: ⁵]	-	[pha ³ ja: ¹ mo: ⁵]
30. เตี้ย	1. [tem ³]	[tem ³]	[tem ³]
	2. [tam ³]	-	[tam ³]
	3. [pɔk ¹]	-	[pɔk ¹]
31. สาย (มา)	1. [la: ⁵]	[la: ⁵]	[la: ⁵]
	2. [x ^w a:j ¹]	[x ^w a:j ¹]	[x ^w a:j ¹]
	3. [ca: ⁵]	-	[ca: ⁵]
32. อ้วน	1. [tuj ⁵]	[tuj ⁵]	[tuj ⁵]
	2. [ʔo:n ⁵]	[ʔo:n ⁵]	[ʔo:n ⁵]
	3. -	[jaj ³]	-
33. เสียว (ฟัน)	1. [se:w ¹]	[se:w ¹]	[se:w ¹]
	2. [xet ¹]	-	[xet ¹]
	3. -	[xet ¹ xe:w ⁵]	-
34. รก (ปาก)	1. [hok ³]	[hok ³]	[hok ³]
	2. [lok ⁴]	[lok ⁴]	[lok ⁴]
	3. -	[ʔuk ¹]	-
	4. -	[pin ¹ xi: ⁵ xo: ³ na: ¹]	-
	5. -	[tip ³ pik ³]	-
	6. -	[tip ³]	-

ภาคผนวก ค
อัตราคำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้จำนวน 343 หน่วยอรรถ

หมวดคำนาม

กลุ่มคำพืช ผัก ผลไม้

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

1. กระชาย	[ho: ¹ la ³ ?ɛ:n ²]
2. บวบ	[ma ³ no:j ² lo:ŋ ¹]
3. หอมู่ย	[ba ³ jo:ŋ ¹]
4. ชมพู	[som ² phu: ⁴]
5. มะเขือพวง	[ba ³ k ^w ɛŋ ⁵ ku ³ la: ²]
6. ผักชีฝรั่ง	1. [phak ¹ ci: ² pha ³ lan ³]
2. [phak ¹ ci: ² lə: ²]
7. กระเทียม	[ho: ¹ te:m ²]
8. ถั่วฝักยาว	[ba ³ tho: ³]
9. ว่านหางจระเข้	[wa:n ⁴ ha:ŋ ¹ cak ⁶ xe: ⁵]
10. มะระขี้นก	[ba ³ ho:j ³ nok ⁴]

11. หน้้าเจ้าชู้
1. [ja:⁵ ha:ŋ¹ ma:¹]
 2. [ja:⁵ xun¹]

12. ถั่วแดง
1. [tho:³ pi:¹]
 2. [naj² tho:³]

13. มันล้าปะหลัง
- [man² kɛ:w¹]

14. มะระ
1. [ba³ ho:j³]
 2. [ba³ ho:j³ ca:ŋ⁵]

15. ถั่วเขียว
1. [tho:³ ŋɔŋ⁴]
 2. [ba³ tho:³ man²]

16. กลั้วยน้ำหว่า
1. [ko:j⁵ wi⁴ ʔɔŋ³]
 2. [ko:j⁵ taj⁵]

17. มะเขือเปราะ
1. [ma³ xɔ:¹ ʔin²]
 2. [ba³ xɔ:¹ xɔ:²]

18. พริกชี้ฟ้า
1. [phik⁴ dɛ:⁵ kun⁵ ci:⁵]
 2. [phik⁴ dɛ:⁵ ja:w²]
 3. [phik⁴ dɛ:⁵]

กลุ่มต้นไม้ และดอกไม้

หน่วยอรรถ

19. ดอกเข็ม

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

- [dɔ:k³ xim¹ dɛ:ŋ²]

20. ดอกหงอนไก่

- [dɔ:k³ da:j⁵ ŋɔ:n¹ kaj³]

21. ดอกว่านสี่ทิศ [wa:n⁴ si:³ thit⁴]

22. ต้นจามจุรี [maj⁶ sam¹ sa:¹]

23. ต้นโพธิ์ [ton⁵ sa³ li:¹]

กลุ่มเครือญาติและบุคคล

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

24. กำนัน [po:⁴ x^wen³]

25. นาค [lu:k⁴ ke:w⁵]

26. พี่สาว [pi:³ sa:w¹]

27. ลูกเขย [xo:j¹ (ซื่อ)]

28. ลูกชาย [ba¹ məŋ²]

29. เจ้าอาวาส [xu:² ba:²]

30. ลูกคนโต [to:¹ kaw⁶]

31. น้องสาว [nəŋ⁶]

32. ปู่ [po:⁴ ʔuj⁶]

33. ผู้ใหญ่บ้าน
1. [po:⁴ ke:³]
2. [ke:³ (ซื่อ)]

34. ย่า [me:⁴ ʔuj⁶]

35. คนสมัยก่อน [kon² thaw⁵ ba¹ kaw³]

36. ลูกคนสุดท้อง [?i¹ la:⁵]

37. น้องชาย

1. [noŋ⁶ ca:j²]
2. [noŋ⁶]
3. [ba³ la:⁶]

กลุ่มอาหาร

หน่วยอรรถ

38. ไข่แดง [mɔ:n²]

39. อาหารเช้า [xaw⁵ mɔ:⁴ caw⁶]

40. อาหารเย็น [xaw⁵ le:ŋ² xam⁶]

41. น้ำชาข้าว [nam⁶ xaw⁵ ma:³]

42. ส้มตำ

1. [soʔ¹ ba³ ko:j⁵ si:¹ paw²]
2. [tam¹ ba³ ko:⁵j si:¹ paw²]
3. [tam¹ sum⁵ ba³ ko:j⁵ te:t³]

สถานที่ สิ่งก่อสร้าง และส่วนประกอบ

หน่วยอรรถ

43. ส้วม [bɔk¹]

44. หน้าต่าง [tu:¹ poŋ³]

45. หนีบใส่ซอง [?ɛp¹]

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

46. เชิงบันได [cum¹ puk¹ xin³ daj²]

47. ใต้ถุน [cak¹ pin⁵]

48. มุม
1. [ce:¹ cɔk¹]
2. [ce:¹ ba:n⁵]

49. เชิงตะกอน
1 [kɔŋ¹ lo:¹]
2. [taw¹ phaw¹]

50. โคลนตม [nam⁶ bo:k³]

51. กงลื้อ [hən² lo:⁶]

52. ไม้ซุง
1. [maj⁶ lim⁴]
2. [maj⁶ ton⁵]

53. โพรงไม้ [maj⁶ ko:ŋ¹]

54. ซานบ้าน
1 [ka:ŋ¹ ca:n²]
2. [nɔ:k⁴ ca:n²]
3. [paŋ¹ hə:n²]

กลุ่มอวัยวะ

หน่วยอรรถ

55. ขี้แมลงวัน

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[xi:⁵ mɛ:ŋ² mum²]

56. นม [ʔuŋ⁶]

57. ขมับ [mi:p³]

58. พุง [tɔːŋ⁵ pin¹ xɪn³ pin¹ xan⁵]

59. ขากรไร [xaː¹ ta¹ kaj²]

60. ไหลลาว่า [duːk³ xoː⁵]

61. นิ้วโป้งของเท้า [hoː¹ mɛː⁴ koː⁵]

[hoː¹ niw⁶ poː⁵]

62. นิ้วโป้งของมือ [niw⁶ xoː⁵]

63. ซี่โครง 1. [ka¹ duːk³ xiː⁵ xaːŋ⁵]

2. [duːk³ xaːŋ⁵]

3. [siː¹ xaːŋ⁵]

64. ขาอ่อน [tɔŋ⁵ xaː¹]

กลุ่มวันและเวลา

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

65. ปีแล้ว [piː¹ kaw⁶]

66. วันสงกรานต์ [piː¹ maj³ mɔːŋ²]

67. เทียงคีน [kiŋ³ xiːn²]

68. วันพຸ່ງ [hem¹ ba¹ phuːk⁴]

69. กลางคีน [ba¹ xiːn²]

70. วนซึน

1. [ta¹ si:n²]
2. [mɔ:⁴ wa:² wan² si:n²]

71. วนสุกดิบ

1. [wan² ha:ŋ⁵ wan² da:²]
2. [wan² ho:³ wan² da:²]

กลุ่มแมลงและสัตว์

หน่วยอรรถ

72. แมลงปอ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้
[mɛ:ŋ² ʔi:⁵ bi:⁵]

73. คางคก

[xa:ŋ¹ xa:k⁴]

74. ปลากระดี่

[pa:¹ ki:³ di:³]

75. ตัวบึ้ง

[mɛ:ŋ² boŋ⁵]

76. นกขุนทอง

[nok⁴ ʔe:ŋ⁵]

77. แมงมุม

[ca:w³]

78. กระรอก

1. [mɛ:ŋ² ʔi:³ kin⁵]
2. [ʔi:³ ho:k⁴]
3. [ʔi:³ naj³]

79. ผีเสื้อ

1. [kɔp³ bə:⁵]
2. [ka:p bə:]

80. กิ้งกือ

1. [mɛ:ŋ² xa:¹ hə:²]
2. [xi:⁵ xu:⁴]

81. เหยี่ยว

1. [ʔi:³ huŋ⁵]

2. [lɛ:w¹]

3. [ʔi:³ ji:aw³]

กลุ่มลักษณนาม

หน่วยอรรถ

82. ตัน (ตันไม้)

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[tun⁵]

83. เล่ม (สมุด)

[pɔp¹]

84. ชั้น (เนื้อ)

1. [tɔn³]

2. [kɔm⁵]

กลุ่มสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้

หน่วยอรรถ

85. กระชอน

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[fa:¹ hiŋ²]

86. กระสวย

[ba³ k^wak⁶]

87. ไม้สอยผลไม้

[pha¹ xo:¹ koʔ¹]

88. กระตืบข้าว

[xaw⁵ puk¹]

89. ฟางข้าว

[tɔ:¹ fə:ŋ²]

90. ปิ่น

1. [pi:n¹ kɛp³]

2. [si:¹ na:t³]

91. ถังน้ำ

1. [fa:¹ hiŋ¹]

2. [po:⁵]

92. ผ้าห่ม [pha:⁵ kɔ:p⁶]
93. กระสุนปืน
1. [lu:k⁴ si:¹ na:t³]
2. [faw³ pɪ:n¹]
94. ฟูก, ที่นอน
1. [pha:⁵ kɔp¹]
2. [sa³ li:²]
95. ผ้าม่าน [pha:⁵ baŋ² dɛ:t³]
96. ไม้อัดไฟ [kɔŋ¹ mi:²]
97. กรวย
1. [k^wo:j¹]
2. [sɔŋ² pha:⁵]
98. จอกน้ำ
1. [nam⁶ xɔk³]
2. [kɔk¹ ʔo:²]
99. ครกกระเดื่อง [mɔ:ŋ²]
100. กรรไกร [mɛ:² sɛ:m²]
101. ม้านั่ง [ma:⁶]
102. กระต่าย (ขูดมะพร้าว)
1. [mɛ:w² xu:t³ pa:w⁵]
2. [xɔ:¹ xu:t³]
103. โถ่ง
1. [mɔ:⁵ ʔuŋ³]
2. [mɔ:⁵ nam⁶ jaj³]

3. [mo:⁵ nam⁶]
104. ถังขยะ
1. [tha:n¹ xi:⁵ jə:⁵]
2. [sɔ:n² jə:⁵]
105. ซาม
1. [tho:j⁵ ba:n² la:²]
2. [tho:j⁵ bik¹]
3. [tho:j⁵ jaj³]
- กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย**
- หน่วยอรรถ**
- คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้**
106. กระเป๋าสีเสื้อ
- [ka³ paw¹ sɔ:⁵]
107. ถุงเท้า
- [sɔk¹]
108. กำไล
1. [xɔ:⁵ xɛ:n¹]
2. [kam¹ laj² xɛ:n¹]
109. ตุ้มหู
1. [la:n² hu:¹]
2. [la³ kat¹]
110. ผ้าขาวม้า
1. [pha:⁵ ho:¹]
2. [pha:⁵ ka:¹ ma:⁶]
111. กางเกงใน
1. [tew³ kɔm⁵]
2. [tew³ kɔm⁵ hu:¹ hu:t³]
112. สร้อยข้อมือ
2. [sa:j¹ sɔj⁵]

113. รองเท้า [xɛ:p¹ cum³]
114. เสื้อชั้นใน
1. [sə:⁵ kɔm⁵]
 2. [sə:⁵ hɛt³]
115. เสื้อผ้า
1. [sə:⁵ xo:²]
 2. [pha:⁵ xo:²]
 3. [xo:² sə:⁵ xo:² pha:⁵]
- กลุ่มสุภาพและโรค**
- หน่วยอรรถ**
116. ผมหงอก
- คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้**
- [ho:¹ ŋɔ:k³]
117. อหิวาตกโรค
- [pin¹ to:n³]
118. วัณโรค
- [pha³ ja:t⁴ dip¹]
119. กุ้งยิง
1. [ta:¹ pin¹ tɔn³]
 2. [kuŋ⁵]
120. คอพอก
1. [xo:² ne:ŋ¹]
 2. [xo:² pɔ:ŋ²]
121. นัยน์ตาพร่า
- [ta:¹ bɔ:t³ nam⁶ saj¹]
122. ไข้ทรพิษ
1. [fi:¹ da:t³]
 2. [tum³ pit³]
 3. [tum³ lo:ŋ¹]

123. โรคเรื้อน

1. [xi:⁵ hit¹ xi:⁵ tu:t³]
2. [pin¹ hə:n⁵]

124. เหน็บซา

1. [net¹ kin¹ ti:n¹]
2. [net¹ sa:²]
3. [net¹]

125. ปวดหัว

1. [ʔɔ:k³ tum³ dɛ:ŋ²]
2. [pin¹ tum³ dɛ:ŋ²]
3. [phi:n³]

126. ขาแพลง

1. [xa:¹ sa³ mɔʔ¹ ʔɛʔ¹]
2. [xa:¹ doʔ¹]
- ~[xa:¹ do:⁵]
3. [xa:¹ ʔɔ:n³]
4. [xa:¹ ha:n⁵]

127. ข้อเคล็ด

1. [xɛ:n¹ pa³ lɛt⁴]
2. [sa³ mɔʔ¹ ʔɛʔ¹]
3. [xat¹ xɔ:⁵]
4. [xaw³ xɔk³]
5. [sa³ mɛŋ⁵]
6. [caw³ ʔɛʔ¹]
7. [ʔin² lɛn⁴]

กลุ่มปรากฏการณ์และธรรมชาติ

หน่วยอรรถ

128. ดวงอาทิตย์,

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[ta:¹ wan²]

ดวงตะวัน

~[to:¹ wan²]

129. เมฆ

1. [pin¹ fa:⁶]2. [fa:⁶ xa:w¹]

130. รุ่งกินน้ำ

[phi:¹ ta³ wuŋ²]~[phi:¹ ta³ huŋ²]

หมวดคำกริยา

กลุ่มอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

131. เชื้อด

[he:m²]

132. ลืมตา

[phɛp¹ ta:¹]

133. ปล่อยมือ

[tam¹ mi:²]

134. นอนคว่ำ

[no:n² na:⁶ xa³ mu:p³]

135. ยืนค้ำหัว

[ji:n² ŋam² ho:¹]~[ji:n² ŋim² ho:¹]

136. นั่งขัดสมาธิ

[xot¹ sa³ wa:j¹]~[xat¹ sa³ wa:j¹]~[xət¹ tha³ wa:j¹]

137. สะบัด, สลัด

[ka³ wat¹]

(แขน)

138. ขย่ม

1. [jum³]2. [ha:j³]3. [sem⁵]

139. นั่งไขว่ห้าง
 1. [nan⁴ kwaj³ xa:¹]
 2. [nan⁴ kwaj³ lɛŋ⁶]
140. ขยับ
 [xot¹]
141. ถีบ (เท้า)
 [ti:n¹ teʔ¹]
142. เปียดเสียด
 [ʔi:p³ kan¹]
143. เหม่ปาก
 1. [mum⁶ pa:k³]
 2. [ŋam² pa:k³]
144. แอบดู
 1. [jɔŋ³ pho:³]
 2. [lak⁴ paj² tɔ:ŋ²]
145. เขกหัว
 1. [ba³ kɔ:k³ wat⁴ ho:¹]
 2. [ba³ kɔ:k³ cok¹ ho:¹]
 3. [ma:k³ kɔ:k³ tɔk¹ ho:¹]
- กลุ่มการปรุงอาหาร**
- หน่วยอรรถ**
146. ผัด (ผัก)
 [ca:w³]
147. หั่น
 1. [fak⁴]
 2. [fa:n¹]
148. ละลาย
 (น้ำพริก)
 [la:n³]
- คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้**

149. ขยำ
1. [kan⁵]
2. [ja:m¹]
150. ไชลก
2. [kaw¹]
3. [tam¹ lup³ bup³ ba:p³]
151. ผสม
[sa³ hoʔ¹]
- กลุ่มความรู้สึกและอารมณ์**
หน่วยอรรถ
152. โกรธ
คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้
[miŋ⁶]
153. อ่อนเพลีย
[pin¹ ʔit¹ pin¹ ʔɔ:n³]
154. คิดถึง
[kit³ tɔ:ŋ²]
155. ซอบ
[nam²]
156. กลุ้มใจ
1. [nak⁴ caj¹]
2. [kap³ ʔok¹ kap³ caj¹]
157. ตะคอก
1. [ʔek¹]
2. [win² saj³]
158. แกล้งทำ
3. [tɛ:ŋ³ jeʔ⁴]
4. [kɛ:ŋ⁵]

กลุ่มทำการเกษตร

หน่วยอรรถ

159. วิดน้ำ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

1. [xa³ co:k⁵]

2. [haʔ¹]

160. ลงแขก

[lo:³ kan¹]

161. โคนต้นไม้

[tet¹]

162. พรวน (ดิน)

1. [xut¹]

2. [suʔ¹]

163. ดายหญ้า

[cak¹ ja:⁴]

กลุ่มการกินและการดื่ม

หน่วยอรรถ

164. บ้วนปาก

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[bo:n⁵ sop¹]

165. จิ้ม (น้ำพริก)

1. [ʔem⁵]

2. [ʔɔŋ⁵]

กลุ่มการพูด

หน่วยอรรถ

166. พูดยกยอ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[toʔ¹]

167. ตะโกน

1. [hɔŋ⁵ se:ŋ¹ daŋ²]

2. [pa:w³ hɔŋ⁵]

168. พุดยุแห่ย์

1. [suj³]
2. [ʔu:⁵ kɛ:ŋ⁵]
3. [pɛ:ŋ¹ kam² saɯ³]
4. [son¹ so:³]

169. ส่องเสียงดัง

1. [dɔ:t³ dan²]
2. [dɔ:t³ sa:w³]
3. [xi:⁵ wo:²]
4. [ʔu:⁵ wo:²]

กลุ่มเบ็ดเตล็ด

หน่วยอรรถ

170. เร่งรีบ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้
[fa:w⁶ fan⁶]

171. ขอโทษ

[xo¹ su:¹ ma:²]

172. ขอบคุณ

[jin² di:²]

173. ชึ่ง, (ผ้าห่ม)

[ka:ŋ¹]

174. รอง (น้ำ)

[tha³ lo:ŋ¹]

175. เต็ม

[ha:j⁵]

176. ฤดู (ฤดู)

[ʔit¹]

177. ให้ (อาหารสัตว์)

[ʔɔ:j³]

178. ยก, ยกขึ้น, ลอยขึ้น

[jo:²]

179. เล็ง [pheŋ²]
180. ถือ [pa:²]
181. ฟนซา [fon¹ sa:ŋ³]
182. เสาะหา [to:j² ha:¹]
183. กกไข่ [xu:p³]
184. คล้า [ŋom² ŋom² sa:m² sa:m²]
185. กระทุ้ง [ka³ ton⁵]
186. ซ่อนไว้ [so:n²]
187. ชูขึ้น, สูงกว่าเดิม
1. [jəŋ² xin⁵]
2. [ʔaw² jə:²]
188. คลี้ออก [fɪn⁶]
189. สลับ
1. [kap¹ kan¹]
2. [pe:n³ kan³]
3. [xa:j⁶ kan¹]
190. ดักรอ
1. [kət¹ tha:⁵]
2. [dak¹ tha:⁵]
3. [paj² tha:⁵]
191. ขมิบ, ปีบ [jip¹]

192. สวาปาม, ขยอก

1. [ha:k⁴ kaj⁵]

2. [sa³ poʔ¹]

3. [kin¹ ɲa:w²]

4. [kin¹ kaʔ¹ kin¹ hi:p⁴]

5. [kin¹ ka³ kin¹ lo:ŋ¹]

หน่วยอรรถ

หมวดคำวิเศษณ์

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

193. ร่ำรวย

[xon² mi:²]

194. แวด

[sa³ lit¹ bo:³ di:²]

195. ตัน (ทาง)

[sut¹]

196. แบน

[lɛ:p⁴]

197. เรื่อยๆ บ่อยๆ

[ma:² tik³ tik³]

198. คืด (ท้อง)

[kat³ to:ŋ⁵]

199. ชุกชน

[lik⁴ li:¹]

200. ใจเฝ้า

1. [pha³ ja:¹ pik³]

2. [ba³ lak¹]

201. ช่อน, นิ่ม

[no:n²]

202. ชีชีลาด

1. [xi:⁵ lɛʔ¹]

2. [xi:⁵ jo:k⁴]

203. ป่วนท้อง

[ʔəŋ³ jəŋ³ ʔə:ŋ² jo:ŋ²]

204. เอน (เอียง) . [ɲe:ɲ³ xa:j⁵]
205. หนาวเย็น [je:w²]
206. เพ่่ากัน [sa³ mə:¹ kan¹]
207. สกปรก [pə:n⁵]
208. ยับเียน
 1. [ju:² ji:²]
 2. [su:¹ si:¹ ju:² ji:²]
209. ฝี่นั้่น [ti:⁵ pu:n⁵]
210. สั้่น, สั้่นมาก
 1. [kit¹ dit¹]
 2. [hen⁵]
211. ซี้ด (หน้า) [ləɲ¹]
212. ปลีก, ย่อย [xo:ɲ¹ joj⁴ xo:ɲ¹ jɛ:m²]
213. ใหญ่ (จุมุก)
 1. [mo:p³]
 2. [pɪt³]
214. ดั๊อ
 1. [lik¹ lɪn¹]
 2. [lə:² kam²]
215. เชื่อง [kun⁵]
216. คลั้่า [ma:n⁶]

217. เป๋อย (เขือก)

1. [him² put¹]

2. [phoʔ¹]

218. เรียราด

1. [bəʔ¹ bə:¹ bə:² bə:²]

2. [he:⁵ bəʔ¹ bə:² bə:² bə:²]

219. ด้าน, ฟาก

[fa:k³]

220. คงกระพัน

2. [ju:³ min²]

221. เจ๋อ, บวม

1. [pɔ:²]

2. [bin² phi:⁶ li:⁴]

3. [pu:t³]

4. [bo:m²]

222. ล่าง

[taŋ² taj⁵]

223. ทื่อ (มีด)

[thi:⁶]

224. ขี้บ่น

1. [sɛ:m³]

2. [pa:k³ nak⁴]

225. ฟุ่มเฟือย

1. [ca:j³ di:²]

2. [ca:j³ poʔ¹ ca:j³ paʔ¹]

3. [ca:j³ pəŋ¹]

226. สุกใส, เรืองรอง

1. [hə:³ həm²]

2. [hə:m³]

หมวดคำสรรพนามและคำถาม

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

227. เพ้าได

[xa:⁴ hi:²]

228. พวกเรา

1. [haw²]2. [ca:w² mu:³]

229. ทำอย่างไร

[?i¹ het¹ si:²]

230. ทำไม

1. [je⁴ si:²]2. [het¹ ma³ saŋ¹]~[het¹ saŋ¹]

231. ดีหรือไม่

[di:² ha:² bo:³ di:² ha:²]

232. เอาหรือไม่

1. [ca³ ?aw² wa:⁴ ba³ ?aw²]2. [?aw² wa:⁴ ba³ ?aw²]

233. จริงหรือไม่

1. [te:⁵ ka:¹]2. [te:⁵ ha:² bo:³ te:⁵ ha:²]

หมวดคำนาม

กลุ่มพืช ผัก และผลไม้

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

234. มังคุด

[ba³ maŋ² xut⁴]

235. หัวปลี

[ho:¹ pi:¹]

236. มะริดไม้

[xak⁴ lit⁴ maj⁶]

กลุ่มต้นไม้ และดอกไม้

หน่วยย่อย

237. ดอกทานตะวัน

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[dɔ:k³ bu:a² phat¹]

238. ดอกลิ้นทม

[dɔ:k³ cum¹ pa:¹ la:w²]

กลุ่มเครือญาติและบุคคล

หน่วยย่อย

239. พี่ชาย

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[pi:³ ca:j²]

240. พี่สะใภ้

[pi:³ na:ŋ²]

241. ลูกสาว

[ʔi:³ na:ŋ²]

242. อา

[ʔi:³ ʔa:²]

(น้องสาวของพ่อ)

243. ้วยุ่น

1. [ba:w³ the:w³ sa:w¹ the:w³]

2. [num³ sa:w¹]

3. [ba:w³ sa:w¹]

กลุ่มอาหาร

หน่วยย่อย

244. ปลากระป๋อง

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[pa:¹ ʔep¹]

กลุ่มสถานที่ สิ่งก่อสร้าง และส่วนประกอบ

หน่วยย่อย

245. ซี่ไถ่

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[taw²]

246. ตลาด

1. [ka:t³ mo:²]

2. [li:²]

247. แคร่นั่ง

1. [te:¹]
2. [je:ŋ³]
3. [taŋ³ jaŋ³]

248. ยอดดอย

[sut¹ do:ŋ²]

กลุ่มอวัยวะ

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

249. ริมฝีปาก

[him² sop¹]

250. รักแร้

[xa³ le:⁶]
~[ka³ le:⁶]

251. คอหอย

[tom³ xo:²]

252. ขน

1. [sin⁵ xun¹]
2. [xun¹]
3. [xun¹ xiŋ²]

253. ไหล่

[ho:¹ le:³]

กลุ่มวันและเวลา

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

254. เวลาเช้า

1. [ba³ caw⁵]
2. [ba³ ce:ŋ⁵]

กลุ่มแมลงและสัตว์

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

255. แมลงวัน

[me:ŋ² ŋun²]

256. กา

[nok⁴ ka:¹]

กลุ่มสิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องใช้

หน่วยอรรถ

257. หนึ่งยาง

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[taŋ² tu:²]

258. ไฟฉาย

[faj² tha:t³]

259. หนึ่งสะตึก

1. [kuŋ¹ sa³ tik³]

2. [kuŋ¹ ko:n¹]

~[koŋ¹ ko:n¹]

260. จาน

1. [tho:j⁵]

2. [tho:j⁵ be:n²]

261. ตะกร้า

1. [buŋ²]

2. [ko:j¹]

กลุ่มเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

หน่วยอรรถ

262. เสื้อกั๊ก

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

1. [sə:⁵ xɛ:n¹ kot¹]

2. [sə:⁴ xɛ:n¹ kit¹]

3. [sə:⁵ xɛ:n¹ kim⁵]

กลุ่มสุขภาพและโรค

หน่วยอรรถ

263. ท้องเดิน

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[loŋ² to:ŋ⁵]

264. ตาบอด

1. [ta:³ se:¹]

2. [ta:¹ mi:t⁴]

265. คัดจมูก

[kat³ hu:² daŋ²]

หมวดคำกริยา

กลุ่มอาการที่สัมพันธ์กับอวัยวะ

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

266. ผ่า (ฟัน)

[let¹]

267. หกล้ม

[mo:j⁴]

268. นั่งพิง

1. [naŋ⁴ kəŋ⁵]2. [naŋ⁴ tək³]

269. นั่งทับ

[naŋ⁴ tek¹]

270. เข็น (รถ)

[mə:²]

271. ลอก (เอาออก)

[thoʔ¹]~[thoʔ¹]

272. วึ่ง

[hok¹]

กลุ่มการทำเกษตร

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

273. ไถ

[tək³]

กลุ่มการกินและการดื่ม

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

274. กลืน

[li:n²]

275. อาเจียน

[ʔoʔ¹]

กลุ่มการพูด

หน่วยอรรถ

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

276. เรียก

[he:k³]

กลุ่มคำเบ็ดเตล็ด

หน่วยอรรถ

277. ขโมย

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[xi:⁵ lak⁴]

278. เดือด (น้ำ)

[po:ŋ²]

279. กรวดน้ำ

[ko:t³ nam⁶]

280. จมน้ำ

[wɔp⁴ nam⁶]

281. เก็บ
(ผ้าจากราว)

[lɛn⁶]

282. คลุ่ม

[hom³]

หมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ

283. เปราะเปื้อน

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[pin¹ loʔ⁴]

หมวดคำสรรพนามและคำถาม

หน่วยอรรถ

284. เขา, ท่าน, เจ้า

คำศัพท์ที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้

[than³]

285. อะไรหรือ

1. [ba³ saŋ¹ niʔ⁴]

~[ʔa³ saŋ¹ niʔ⁴]

2. [pin¹ saŋ¹]

286. เธอ

1. [ʔeŋ²]

2. [su:¹]

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวจรรยาลักษณ์ คั่นระวงศ์
วันเดือนปีเกิด	15 มิถุนายน 2526
สถานที่เกิด	อำเภอสี จังหวัดลำพูน 51110
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	177 หมู่ 5 ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน 51180
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนส่วนบุญโญฎอุปถัมภ์ ๗ ลำพูน
พ.ศ. 2548	ค.บ. (การสอนภาษาไทย) เกียรตินิยมอันดับ 2 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เชียงใหม่
พ.ศ. 2553	ศศ.ม. (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร